

ὉΡΘΟΔΟΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ἜΚΔΟΣΗ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ὉΡΘΟΔΟΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ
«οἱ φίλοι τῆς ἁγίας ὀρθῆς»

ΑΡΙΘΜΟΣ 97 ΑΝΟΙΞΗ - ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2012

ὉΡΘΟΔΟΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ἔΚΔΟΣΗ ΠΑΓΚΥΠΡῶΣ ΣΥΛΛΟΓῆΣ ὉΡΘΟΔΟΞῶΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ
«Οἱ Φίλοι τῶ Ἁγίου Ὁρους»

ISSN 1011 – 1719

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

* * *

Διεύθυνση:

T.K. 25524 - 1310 Λευκωσία

* * *

www.orthodoximartyria.com

* * *

Οἱ συνεργάτες ἔχουν τὴν εὐθύνη τῶν ἀποψεῶν τους.

* * *

Ἐπίσημα συνδρομὴ Κύπρου: 7 εὐρώ.

Τιμὴ τεύχους: 3 εὐρώ.

Ἐπίσημα συνδρομὴ Ἑλλάδας: 10 εὐρώ.

Ἐπίσημα συνδρομὴ ἐξωτερικοῦ: \$ 10.

Ἄ τραπεζικὸς λογαριασμὸς τοῦ Περιοδικοῦ εἶναι:

Τράπεζα Κύπρου. «Φίλοι τοῦ Ἁγίου Ὁρους»,
173-05-016152, κώδικας πράξης 4222.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΔΑ

Α' ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

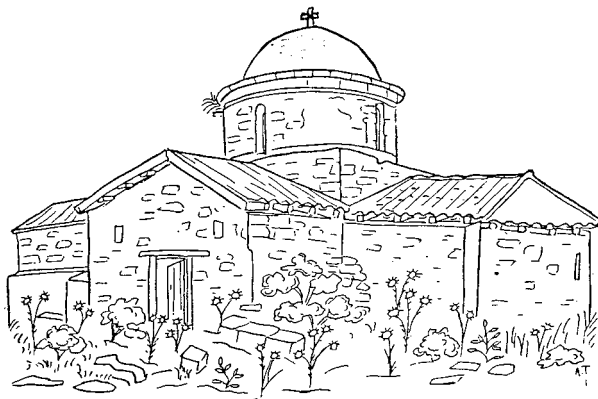
1. Στέργιου Σάκκου, Ἡ Κοίμηση τῆς Θεοτόκου	1
2. Ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινόν», Ἀνθρώπινη ἁμαρτία καὶ θεϊκὴ εὐσπλαχνία	3
3. Ἐκ τοῦ Πατερικοῦ περὶ τινος ἠγουμένου ἑναρέτου	6
4. Γεώργιου Κάκκουρα, Ὁ Ἅγιος μάρτυρας Ἀριστοκλῆς	9
5. Συμεῶν Πηγαδουλιώτη, Τελικὰ κάπὶ ἤξερε ὁ Παλλάδιος Καφάρωφ	11
6. Μοναχοῦ Μωϋσῆ Ἀγιορείτη, Ρωσικὸ Νεομαρτυρολόγιο	16
7. Πολυνείκη Θεοδωρόπουλου, Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού συγκατοικοῦσα μέ τὸν ἀδελφό μου Γέροντα Ἐπιφάνιο Θεοδωρόπουλο	19
8. Χριστὸς Χαριλάω χάριν χαρίζει	22
9. Π.Μ. Σωτήρχου, Τὸ μυστικὸν τῆς σωτηρίας	25
10. Ἀρχιμανδρίτη Εὐθυμίου Ἐ. Ἐλευθεριάδη, Γεθσημανὴ ἢ Ἐφεσος;	29
11. Βασίλειου Κασκαντάμη, Τὸ πανηγυράκι τοῦ προστάτου Ἁγίου τῶν λατόμων τῆς Πεντέλης	33
12. Ὑπάρχει ζωὴ μετὰ τὴ γέννηση;	36
13. Χριστόδουλου Χατζηχριστοδούλου, Ἡ εἰκόνα τοῦ Χρυσοστόμου Ἀκανθοῦς	38

Β' ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ (ΑΦΙΕΡΩΜΑ)

14. Ἁγίου Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου, Λόγος εἰς τοὺς Δώδεκα Ἀποστόλους	42
---	----

(Ἡ συνέχεια τῶν περιεχομένων στὴν 3η σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου)

15. Ἀρχιμανδρίτη Ἐπιφάνιου Θεοδορόπουλου, Φιλοδοξίες τῶν Ἀποστόλων	47
16. Πρωτοπρεσβύτερου Ἰωάννη Ζόζουλακ, Ἡ θέσις τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ἀνάμεσα στοὺς Δώδεκα Ἀποστόλους	49
17. Φώτιου Σχοινᾶ, Ἡ ἐνοχή τοῦ Ἰούδα	53
18. Μικαίλ Ε. Μικαηλίδη, Ἡ ἐκλογή τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων	59
19. Χαραλάμπη Μπούσια, Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι στὴν κοινὴ τους Ὑμνογραφία	62
20. Π. Μ. Σωτήρχου, Ὁ «ἠγαπημένος» μαθητής, ὁ κορυφαῖος θεολόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας	66
21. Σάββα Ἀλεξάνδρου, Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι στὴν πατερικὴ σκέψη	69
22. Μιχάλ Ντβορζάτσεκ, Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ὑπὸ τὸ φῶς τῆς γιορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς	72
23. Χριστόδουλου Βασιλειάδη, Ἡ προσωπικότητα τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ	77
24. Δημήτριου Καππαῆ, Ἡ Σύναξη τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων	79
25. Κυριάκου Σαμάρᾶ. Οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Κυρίου	82
26. Χριστοφόρου Ε. Λιναρδάκη, Οἱ ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστάντος Κυρίου	86
27. Παναγιώτη Τελεβάντου, Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις	89
28. Ἐπισκόπηση περιοδικοῦ τύπου	101
29. Βιβλιοπαρουσιάσεις - Βιβλία πού λάβαμε	105

Εἰκόνα ἐξωφύλλου: Φορητὴ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ Σωτῆρος (Χρυσοσώτηρος) ἀπὸ τὴν ἐκκλησίᾳ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Κατεχόμεν Ἀκανθοῦ (ἐπαρχία Ἀμμοχώστου). Σήμερα βρίσκεται στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Μάμαντος (κατεχόμεν Μόρφου). Ἔργο τοῦ 13ου αἰῶνος.

Εἰκόνα ὀπισθοφύλλου: Φωτογραφία τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀρχαγγέλου Μικαίλ Γιαλούσας. Κτίσμα τοῦ 12ου αἰῶνος.

Στέργιου Σάκκου

Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Κανένα άλλο πρόσωπο στην ιστορία μας, την ανθρώπινη, δεν παρουσιάζει τόσο επιτυχημένα τό απολυτρωτικό και έξαγιαστικό αποτέλεσμα πού είχε τό έργο του Χριστού γιά τόν άνθρωπο, όσο ή Παναγία μας. Στή μορφή της βλέπουμε ανάγλυφα πώς ό άνθρωπος ένώνεται μέ τόν Θεάνθρωπο και γίνεται άνθρωπόθεος. Αναγνωρίζουμε τό αρχαίο κάλλος, στό όποιο μās επαναφέρει ή θυσία του σταυρου, αλλά και την καινή κτίση, την όποία κατεργάζεται ή δόξα της αναστάσεως. Διότι ή Παναγία δεν έγινε μόνο Θεοτόκος, αλλά υπήρξε και ή Κεχαριτωμένη· ούτε έμεινε απλώς Μητέρα του Θεου, αλλά παρέμεινε μαθήτρια του Υιού της.

Δίκαια, λοιπόν, ή Παρθένος Μαρία θεωρείται σύμβολο και άπαρχή της νέας δημιουργίας, της αναγεννημένης ανθρωπότητας, αντιπρόσωπος του θεωμένου ανθρώπου και εκπρόσωπος της Έκκλησίας. Πολλά χωρία της άγίας Γραφής προφητικά εφαρμόζονται από τους Πατέρες και έρμηνευτές όμοια στην Παναγία, όσο και στην Έκκλησία ή στην κάθε πιστή ψυχή. Μ' αυτές τις έννοιες κατανοούν στόν Ψαλμό 44 την βασίλισσα πού στέκεται στα δεξιά του Κυρίου «*έν ιματισμῶ διακρήσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη*» (στίχ. 10), όπως και την Σουλαμίτιδα στό Άσμα των Άσμάτων. Άλλά και ή γυναίκα της Αποκαλύψεως, πού φόρεμα έχει τόν ήλιο και υποπόδιο την σελήνη και διάδημα στό κεφάλι της μία σειρά από δώδεκα άστέρια, πού κυφορεϊ και γεννά τόν Χριστό (ιβ' 1 και 5), είναι ή ψυχή του κάθε πιστου, πού συλλαμβάνει μέ την πίστη και φέρει στόν κόσμο έναν Χριστό -τόν αναγεννημένο έαυτό του-, είναι ή Έκκλησία στολισμένη μέ την δόξα των αποστόλων και άγιων, πού χαρίζει στην ανθρωπότητα τόν Λυτρωτή, και είναι πολύ συγκεκριμένα ή Παναγία Μητέρα του Κυριου μας.

Γι' αυτόν τόν ιδιαίτερα αντιπροσωπευτικό ρόλο της Παναγίας, και ό θάνατός της, ή Κοίμησή της πού γιορτάζουμε τόν Δεκαπενταύγουστο, δεν αποτελεί για την Έκκλησία μία άπλη γιορτή τιμης, αλλά αποτελεί μία γιορτή ή όποία - τηρουμένων των αναλογιων - παραβάλλεται μέ τόν θάνατο και την άνάσταση του Χριστου και λαμπρύνεται μέ παρόμοια δόξα και χάρη. Όπωςδήποτε, ό θάνατος κάθε άγιου -χριστιανου πού άθλησε για την πίστη- καταγγέλλει τόν θάνατο του Κυριου και όμολογεϊ την άνάστασή του, διότι στό όνομα αυτής της θυσίας και αυτής της έλπίδας συντελεϊται. Ό θάνατος όμως της Θεοτόκου -εκείνης πού γεν-

νησε τήν Ζωή καί τήν Ἐνάστασιν- λαμβάνεται ἐπιπλέον ὡς ὁ τύπος τῆς ἀναστάσεως ὅλων τῶν χριστιανῶν καί δίδεται ὡς τό παράδειγμα γιά τήν νίκη κατά τοῦ θανάτου, πού ἐπιτέλεσε ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι τήν προσφωνεῖ ὁ ὕμνωδός: «Χαῖρε ἀναστάσεως τύπον ἐκλάμπουσα!».

Τό ἀποτέλεσμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ δέν φαίνεται ἄμεσα, ἀλλά οὐσιαστικά ὁ θάνατος καταργήθηκε πράγματι. Δέν ὀνομάζεται κἄν θάνατος, ἀλλά κοίμησις, καί τό ὄνομα αὐτό τό καθιέρωσε ἀνάμεσα στόν εὐσεβῆ λαό τό γεγονός τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τό σῶμα τῆς Παναγίας μας κοιμήθηκε στήν ἀγκαλιά τοῦ Υἱοῦ τῆς καί ἡ ψυχή τῆς πρεσβεύει γιά ὅλους μας μπροστά στόν θρόνο του. Ἡ μετάστασή της ἀπ' αὐτή τήν ζωή στήν ἄλλη, τήν ἀληθινή, δέν εἶναι πρόξενος πένθους ἀλλά αἰτία χαρᾶς καί πανηγύρεως. Πανηγυρίζει ὁ λαός μας στήν γιορτή της καί ζῆ μία μικρή Λαμπρή, χορεύει καί ἀγάλλεται ὅπως στήν γιορτή τῆς Ἐναστάσεως. Διότι στό πρόσωπο τῆς Παναγίας βλέπει ὁ κάθε πιστός τόν ἑαυτό του ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας καί στήν κοίμησή της βλέπει τό δικό του θάνατο ὡς μία κοίμησις, ἕναν ὕπνο μέσα στά χέρια τοῦ Θεοῦ, ἀπό τόν ὁποῖο θά σηκωθεῖ σάν θά σημάνει ἡ σάλπιγγα τῆς ἀναστάσεως καί θά εἶναι αἰώνια μέ τόν Θεό.

Ἄπ' αὐτή τήν ἄποψη ἡ γιορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἶναι μία ὁμολογία πίστεως τῆς Ἐκκλησίας ὅτι «προσδοκεῖ ἀνάστασιν νεκρῶν», ἀλλά καί ἕνα κήρυγμα καί μία διδαχή παρηγορίας κι ἐλπίδας στούς χαροκαμένους ἀνθρώπους, πού πενθοῦν γιά τόν θάνατο τῶν ἀγαπῶν τους, καί στούς ἀπεγνωσμένους, πού δέν ἐλπίζουν σέ κανένα παρόν οὔτε μέλλον. Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ θάνατος εἶναι μία ἀνάπαυλα πρὶν τήν ἀνάστασις καί ἕνα προοίμιο τῆς αἰώνιας δόξας, γιά τόν ἄνθρωπο βέβαια πού πεθαίνει ἐν Χριστῷ. Καί γιορτάζοντας «τῆς Παναγίας», βιώνουμε μέ ἕναν τρόπο πού πολύ μᾶς ἐγγίζει, τήν ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἐφαρμοσμένη στήν ζωή καί στόν θάνατο τοῦ ἀνθρώπου πού πολύ Τόν ἀγάπησε καί βαθειά Τόν κατάλαβε καί ἀσύλληπτα ταπεινά Τόν ὑπηρετήσε: τῆς Ἐπεραγίας Ἐνδόξου Δεσποίνης μας Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΣΑΚΚΟΣ

Ὁμότιμος Καθηγητής

Ἀριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ἀπό τόν «Εὐεργετινό»

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΜΑΡΤΙΑ ΚΑΙ ΘΕΪΚΗ ΕΥΣΠΛΑΧΝΙΑ

Α. ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ

Κάποιος ἀδελφός, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε στή μικρά μοναστικά ἰδρύματα, πολλές φορές ἀπό ἐνέργεια τοῦ διαβόλου, ἔπεφτε στήν πορνεία καί πιέζοντάς τον ἑαυτό του ἔμενε γιά νά μὴν ἐγκαταλείψει τό μοναχικό σχῆμα. Κάνοντας λοιπόν τόν κανόνα του, παρακαλοῦσε τόν Θεό μέ στεναγμούς λέγοντας: «Κύριε, εἶτε θέλω, εἶτε δέν θέλω, σῶσε με· διότι ἐγώ ὡς πηλός πού εἶμαι ἐπιθυμῶ τή βρωμιά τῆς ἀμαρτίας, ἀλλά ἐσύ ὡς Θεός καί παντοδυναμὸς μπορεῖς νά μέ ἐμποδίσεις. Διότι καί ἐάν σῶσεις τόν καθαρὸ, δέν εἶναι κάτι τό ἀξιοθαύμαστο· καί ἐάν ἐλεήσεις τόν δίκαιο, δέν εἶναι κάτι τό σπουδαῖο, διότι αὐτοὶ εἶναι ἄξιοι γιά νά τύχουν τῆς ἀγαθότητάς σου».

«Σέ ἐμένα, Δέσποτα, δεῖξε τά θαυμαστά σου ἔλεη καί τὴν ἄπειρή Σου φιλανθρωπία, διότι σέ Σένα ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ ὁ φτωχός, δηλαδή αὐτός πού πτώχευσε ἀπό τίς ἀρετές». Αὐτά λοιπόν καί ἄλλα παρόμοια ἔλεγε ὁ ἀδελφός κάθε μέρα, εἶτε εἶχε πέσει στήν ἀμαρτία, εἶτε ὄχι.

Κάποτε λοιπόν, κατὰ τή διάρκεια τῆς νύχτας, ἀφοῦ ἔπεσε στή συνηθισμένη του ἀμαρτία, σηκώθηκε ἀμέσως καί ξεκίνησε τόν κανόνα του. Ὁ δαίμονας ἐκπληκτικὸς ἀπό τὴν ἐλπίδα πού εἶχε καί τὴν «ἀναίδεια» νά προσεύχεται στό Θεό, παρουσιάζεται ὀλοφάνερος πρὸς αὐτόν λέγοντας: «ἄθλιε, πῶς καί δέν ντρέπεσαι νά στέκεσαι μπροστά στό Θεό; ἢ πῶς δέν ντρέπεσαι νά προφέρεις τό ὄνομά Του; Ἄλλὰ τόσο ξεδιάντροπα τολμᾷς καί ψάλλεις;» Καί τότε τοῦ ἀπεκρίθηκε ὁ ἀδελφός: «Αὐτό τό κελλί εἶναι σιδηρουργεῖο. Ἐνα χτύπημα μέ τό σφυρί δίνεις καί ἕνα χτύπημα λαμβάνεις. Θά ὑπομείνω λοιπόν μέχρι τό θάνατό μου νά παλεύω μέ σένα, καί ὅπου μέ προλάβει ἡ τελευταία μέρα. Ἴδου λοιπόν μέ ὄρκο σέ πληροφοροῦ καί παίρνοντάς θάρρος ἀπό τὴν ἄπειρη ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ λέγω: Στό ὄνομα ἐκείνου πού ἤλθε γιά νά καλέσει ἀμαρτωλούς σέ μετάνοια καί νά τοὺς σῶσει, δέν θά σταματήσω νά προσεύχομαι στό Θεό ἐναντίον σου, μέχρι καί σύ νά σταματήσεις νά μέ πολεμᾷς. Καί θά δοῦμε ποιὸς θά νικήσει στό τέλος· ἐσύ ἢ ὁ Θεός;»

Ἀφοῦ τά ἄκουσε αὐτά ὁ δαίμονας, τοῦ λέει: «ἀλήθεια λοιπόν δέν θά σέ πολεμῶ πλέον γιά νά μή σοῦ δώσω στεφάνι γιά τὴν ὑπομονή σου». Καί ἀπό τότε λοιπόν ἀποχώρησε ἀπό αὐτόν ὁ ἐχθρός. Ὁ ἀδελφός, ἀφοῦ ἤλθε σέ κατάνυξη, καθόταν ἀπό τότε καί ἔκλαιε ἀσταμάτητα γιά τίς

ἀμαρτίες του. Πολλές φορές τοῦ ἔλεγε ὁ λογισμὸς ὅτι καλῶς κλαίει. Ἐκεῖνος τότε ἀνταπαντιοῦσε στοῦ λογισμοῦ του λέγοντας: «ἀνάθεμα σέ αὐτό τό καλό, διότι δέν θέλει ὁ Θεός νά χάσει κάποιος τήν ψυχή του σέ ὅλα τά ἔργα τῆς ἀτιμίας καί μετά νά κάθεται νά θρηνεῖ γιά τήν ψυχή του καί ἢ τή σώζει αὐτή ἢ τή χάνει».

Ζοῦσε κάποτε κάποιος ἀδελφός στή σκήτη μαζί μέ τόν Ἰββᾶ Παφνούτιο, ὁ ὁποῖος δεχόταν σφοδρό πόλεμο ἀπό τήν πορνεία καί ἔλεγε: «ἐάν δέν πάρω δέκα γυναῖκες, δέν θά ἐκπληρώσω τήν ἐπιθυμία μου». Ὁ δέ γέροντάς του, τόν παρακαλοῦσε λέγοντας: «μή παιδί μου, εἶναι πόλεμος τῶν δαιμόνων». Ἰββᾶ αὐτός δέν πείστηκε καί ἔφυγε στήν Αἴγυπτο, ὅπου πῆρε γυναῖκα. Μετά ἀπό ἀρκετό καιρό ἔτυχε νά πάει ὁ Γέροντας στήν Αἴγυπτο καί τόν συνάντησε νά κρατᾶ ἕνα δοχεῖο γεμάτο ὄστρακα. Ἰββᾶ ὁ Γέροντας δέν τόν ἀναγνώρισε. Ὁ ἀδελφός τότε εἶπε στόν Γέροντα:

- Γέροντα, ἐγώ εἶμαι, ἐκεῖνος ὁ μαθητής σου. Ἄφου τόν εἶδε ὁ Γέροντας νά εὐρίσκεται σέ τέτοια ἀτιμία, ἔκλαψε καί εἶπε:

- Πῶς ἄφησες τήν τιμήν τήν ὁποία εἶχες καί ἤλθες σέ αὐτή τήν ἀτιμία; Παρ' ὅλα αὐτά, ἔλαβες τίς δέκα γυναῖκες ὅπως ἔλεγες;

Ἐκεῖνος δέ ἀφου ἀναστέναξε βαριά καί δάκρυσε εἶπε:

- Πάτερ, μιά ἔλαβα γιά νά χορτάσω τή φύση μου καί ταλαιπωροῦμαι πῶς νά τή χορτάσω μέ ψωμί. Τοῦ λέγει λοιπόν ὁ Γέροντας:

- «Ἔλα ξανά μαζί μας».

- «Ἐπάρχει μετάνοια Ἰββᾶ;» εἶπε αὐτός.

- «Ἐπάρχει» ἀπάντησε ὁ Γέροντας.

Καί ἀμέσως, ἀφου ἐγκατέλειψε τά πάντα, ἀκολούθησε τόν Γέροντα καί ἀφου εἰσῆλθε στή σκήτη, ἀπό τήν ἐμπειρία που εἶχε, ἔγινε πολύ καλός μοναχός.

Κάποιος ἀδελφός ρώτησε τόν γέροντα λέγοντας:

- Ἐάν συμβεῖ σέ κάποιον, ἀπό διαβολική ἐνέργεια νά πέσει σέ κάποιο πειρασμό ὅπως τήν πορνεία, τί γίνεται μέ αὐτούς οἱ ὁποῖοι σκανδαλίστηκαν ἀπό αὐτόν;

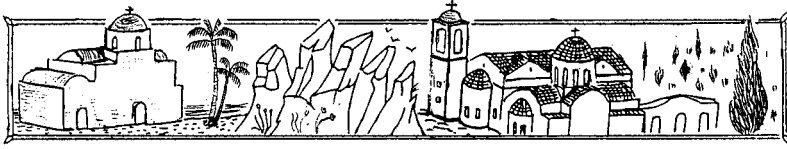
Καί τότε ὁ Γέροντας ἄρχισε νά διηγεῖται λέγοντας:

- «Ἦταν κάποτε κάποιος ὀνομαστός διάκονος σέ κάποιο κοινόβιο στήν Αἴγυπτο. Ἐκεῖνη τήν ἐποχή κάποιος ὁ ὁποῖος πολιτευόταν στήν πόλη, διωκόμενος ἀπό τόν ἄρχοντα, ἦρθε μαζί μέ ὅλην τήν οἰκογένειαν».

νεια στό κοινόβιο. Καί ἀπό διαβολική ἐνέργεια ὁ διάκονος ἔπεσε στήν ἁμαρτία μέ κάποια γυναίκα πού ἦρθε μαζί μέ τόν πολιτεύομενο. Ὅταν λοιπόν ἡ ἁμαρτία ἔγινε γνωστή, ντροπιάστηκαν ὅλοι μέ αὐτό τό πράγμα. Ὁ δέ διάκονος κατέφυγε σέ κάποιον ἀγαπητό του Γέροντα καί τοῦ διηγήθηκε τό συμβάν. Ὁ δέ Γέροντας μέσα στό κελλί του εἶχε μία κρύπτη τήν ὁποία γνώριζε ὁ διάκονος. Καί τόν παρακάλεσε νά μπεῖ μέσα καί νά ταφεῖ χωρίς νά ξέρεις τό γεγονός κανέναν ἄλλον ἐκτός ἀπό τό Γέροντα. Ὁ διάκονος πείστηκε καί τό ἔπραξε. Ἀφοῦ λοιπόν μπῆκε μέσα σ' αὐτό τό σκοτάδι ὁ διάκονος, μετανόησε γνήσια, πενθώντας συνεχῶς στό Θεό γιά τήν ἁμαρτία καί δέν ἔιρωγε τίποτε ἄλλο ἐκτός ἀπό ψωμί καί νερό τά ὁποία κατά καιρόν τοῦ ἔδινε ὁ Γέροντας. Ἐπειτα, ἀφοῦ πέρασε κάποιος χρόνος, δέν ἀνέβηκε ὡς συνήθως τό νερό τοῦ ποταμοῦ. Καί ἀφοῦ ὅλοι ἔκαναν λιτανεῖες καί προσεύχονταν στό Θεό, ἀπεκαλύφθηκε σέ κάποιον ἀπό τούς Ἁγίους ὅτι ἐάν δέν ἔλθει νά προσευχηθεῖ ὁ τάδε διάκονος πού εἶναι κρυμμένος στό κελλί τοῦ τάδε Μοναχοῦ, ἡ στάθμη τοῦ νεροῦ τοῦ ποταμοῦ δέν θά ἀνεβεῖ.

Ἀπόδοση στή Δημοτική: ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΟΛΕΑΣ
 Θεολόγος

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙ ΤΙΝΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΕΝΑΡΕΤΟΥ

ἰς ἓνα μοναστήριον ἦτον ἓνας ἠγούμενος ἐνάρετος κατά πολλά. Ἦτο δέ εἰς ἐκεῖνον τό μοναστήριον καί μερικοί μοναχοί, ὅπου ὑποτάσσοντο τοῦ ἄνωθεν ἠγούμενου· τό δέ μοναστήριον ἦτο εἰς τό ὄνομα τοῦ Ἁγίου ἀποστόλου Ἄνδρέου, τοῦ Πρωτοκλήτου. Ἦσαν δέ ὅλοι οἱ μοναχοί εἰς νηστείαν καί ἀγρυπνίαν σχολάζοντες. Εἶχασιν δέ συνήθειαν, εἰς ἐκείνην τήν μονήν, ὅτι δέν ἄφηναν ποτέ, γυναικα νά (εἰ)σέβῃ εἰς τήν μονήν. Ὁ δέ μισόκαλος δαίμων ὅπου αἰείποτε πειράζει τούς μοναχούς, βλέποντας ἐφθόνησεν, καί ἐζήτει καιρόν, νά πειράξῃ τούς μοναχούς καί οὐκ ἴσχυεν.

Λοιπόν, μίαν τῶν ἡμερῶν ἐσχηματίσθη εἰς σχῆμα καλογραΐας μοναχῆς καί ἐλθὼν εἰς τήν μονήν ἔξω ἔκρουσε τήν θύραν, ἵνα εἰσέλθῃ, ὁ δέ πορτάρης οὐκ ἤθελε λέγων ὅτι, «συνήθειαν ἔχομεν, νά μή ἀφίνωμεν μέσα γυνή τό καθόλου». Λέγει τον ὁ διάβολος εἰς τό σχῆμα ἐκεῖνον «ὔπαγε, φώνησον τόν ἠγούμενον, ἵνα εἰσέλθῃ, ὅτι ἔχω τί κατά τό ἀναγκαῖον λαλῆσαι, εἰς διάφορον¹ τοῦ μοναστηρίου καί τῶν μοναχῶν». Ὁ δέ πορτάρης ἐλθὼν εἶπε τοῦ ἠγούμενου τούς ἄνωθεν λόγους. Ὁ δέ ἠγούμενος ἐλθὼν ἐχαιρέτησεν αὐτήν. Ἡ δέ καλογραΐα ἔβαλεν μετάνοιαν τῷ ἠγούμενῳ, εἰποῦσα δέ τινας λόγους ὠφελίμους ἔπεισεν αὐτόν, ἐκ συνεργείας δαιμονικῆς καί εἰσέβασεν αὐτήν μέσα. Ἡ δέ ἔδειξε αὐτῷ τινάς μοναχούς τῆς μονῆς, εἰς ὅτι ἦσαν γαστρίμαργοι. Ὁ δέ θαυμάσας εἰς τό προορατικόν τῆς καλογραΐας ἐκείνης εἶπεν αὐτῇ· «ἀντίς ἐμοῦ ἀπό τήν σήμερον νά εἶσαι προεστῶσα καί νά μὴν πράξῃ (τις)² τίποτες χωρίς τό θέλημά σου».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἠγούμενος ἐπαρήγγειλεν πάσης τῆς ἀδελφότητος, ὅτι χωρίς τό θέλημα τῆς ἠγούμενης νά μὴν πράξουν τίποτες. Οὕτως³ ἐποίησεν ὁ διάβολος, ὅτι καί εἰς τήν ἐκκλησίαν καί εἰς τήν λειτουργίαν ἔπαιρναν θέλημα ἀπ' αὐτήν. Λοιπόν, ὡς ἔφθασεν ἡ εορτή⁴ τοῦ Ἁγίου Ἄνδρέου ἐσυνάχθησαν πλῆθος μοναχῶν ἀπό τά περίχωρα καί ἀπό τά ἐκεῖσε εὐρισκόμενα μοναστήρια. Ἐπάνω δέ εἰς ὅλους καί εἰς τήν τράπεζαν ἐκυβέρνα αὐτή. Εἶχε δέ γνώμην, νά πράξῃ τό μελετώμενον, ἀλλ' ὁ βοηθός⁵ Κύριος, ὅπου πάντοτε σκέπει τούς εἰς Αὐτόν φοβουμένους, οἰκονόμησε καί τότε καί ἔστειλεν τόν ἀπόστολον Αὐτοῦ, τόν Ἁγιον Ἄνδρέαν λέγων, εἰς σχῆμα πωχικόν, καί ἦλθεν εἰς τήν πόρταν τῆς μονῆς. Καί εἶπε τόν⁶ πορτάρην «κράξε μου τόν ἠγούμενον, ὅτι ἔχω κατά τό ἀναγκαῖον λαλῆσαι». Ἐλθὼν δέ ὁ πορτάρης εἰς τήν τράπεζαν, ὅπου ἐκάθουντο ἅπαντες, εἶπε τόν ἠγούμενον τούς λόγους τοῦ Ἁγίου. Ἡ δέ

ήγουμένισσα ὠργίσθη γνωρίσασα τό γεγονός καί λέγει τῷ ήγούμενῳ «πῶς ἐσύ⁷ ήγούμενος ὦν εὐγένεις εἰς κάθε ἄνθρωπον, ὅπου νά σέ γυρέψει;» Τότε λέγει τόν πορτάρην⁸ «ὑπαγε, εἰπέ τόν ἄνθρωπον, ὅπου εἶναι εἰς τήν πόρταν τῆς μονῆς τόν λόγον μου τοῦτον»⁹ «ποῖον βουνόν εἶναι μεγαλύτερον ἀπό ὅλα τά βουνά; Νά ἰδῶ, ἐάν ήξεύρη». Ὁ δέ πορτάρης ἐλθών εἰς τόν Ἅγιον, εἶπε τούς ἄνωθεν λόγους. Ὁ δέ Ἅγιος λέγει τόν πορτάρην· «ὑπαγε, εἰπέ εἰς ἐκεῖνον, ὅπου σέ ἔστειλεν¹⁰, ὅτι ἀπό τά βουνά μεγαλύτερον εἶναι ἐκεῖνον, ὅπου ἐκόπη χωρίς χέρι ἀνθρώπου καί ἐσύνηριψε τήν εἰκόνα ἐκείνην καί ὁ λίθος ὁ πατάξας τήν εἰκόνα ἐγένετο εἰς ὄρος μέγα καί ἐσκέπασεν ὅλην τήν γῆν». Ἐλθών δέ ὁ πορτάρης εἶπε τούς λόγους τοῦ Ἁγίου εἰς τόν δαίμονα¹¹. Ἡ δέ ἐστενάξεν ἐκ βάθους καρδίας, ὁ δέ ήγούμενος τῆς ἔφῃ· «κυρία ήγουμένισσα ὑπάγω, νά ἰδῶ, τί γυρεύεις». Ὁ δέ δαίμων οὐκ ήθελεν, ἀλλ' ἔφῃ¹² τόν πορτάρην· «ὑπαγε, εἰπέ ἐκεῖνον· ποιά ἀρετή εἶναι καλύτερη ἀπό ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς;»¹³. Ὁ δέ πορτάρης ἐλθών εἶπεν· «ὁ ήγούμενος μέ ἔφῃ, νά σοῦ εἰπῶ τοῦτον τόν λόγον¹⁴ ποιά ἀρετή εἶναι μεγαλύτερη ἀπό ὅλαις ταῖς ἀρεταῖς;» Ὁ δέ Ἅγιος ἀπεκρίθη· «ὑπαγε, εἰπέ εἰς ἐκεῖνον, ὅπου σέ ἔστειλεν, ὅτι ἀπό ὅλαις ταῖς ἀρεταῖς ή ταπεινωσύνη ὑπερβαίνει». Ἐλθών δέ ὁ πορτάρης ἀνήγγειλεν τούς ἄνωθεν λόγους τοῦ Ἁγίου.

Ὁ δέ δαίμων πάλιν ἐκ βάθους καρδίας στενάξας ἀπεκρίνατο· «πόσες σκαλαματίαις¹⁵ εἶναι ὁ οὐρανός ἀπό τήν γῆν;» Ὁ δέ ἐλθών εἶπε τῷ Ἁγίῳ τούς λόγους τοῦ δαίμονος. Ὁ δέ Ἅγιος λέγει τόν πορτάρην· «ὑπαγε εἰπέ εἰς ἐκεῖνον, ὅπου σέ ἔστειλεν ἐγώ δέν ήξεύρω πόσαις σκαλαματίαις εἶναι, οὐδέ ἄλλος τινάς, μόνον ἐσύ, ὅπου ἔπεσες μέ τόν πρῶτον σας τόν ἐωσφόρον¹⁶, ἴσως νά τό θυμᾶσαι». Ἐλθών δέ ὁ πορτάρης ἀνήγγειλεν τούς ἄνωθεν λόγους τοῦ δαίμονος¹⁷. Τότε εὐγῆκεν μία δυσωδία καί ὁ δαίμων τῆς ὥρας ἀφαντος ἐγένετο. Ὁ δέ ήγούμενος ἐσηκώθη ἀπό τήν τράπεζαν καί ἐπῆγεν εἰς τήν πόρταν, διά νά ἰδῆ τόν ἄνθρωπον καί ἐκεῖνος ἀνελήφθη ἀπό ἐμπροστά του. Τότε ἐγνώρισεν ὁ ήγούμενος, ὅτι ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ήτον, καί ἐδόξασαν τόν Θεόν ἅμα δέ καί τόν Ἅγιον καί ἔκαμαν ἀγρυπνίαν ὀλονυκτίς, ὅπου τούς ἐλύτρωσεν ἀπό τās μηχανάς τοῦ δαίμονος. Τῷ δέ Θεῷ δόξα εἰς τούς αἰῶνας ἁμήν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

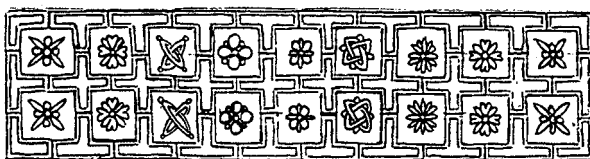
1. πρὸς τό συμφέρον.
2. τό ἐντός τῆς παρενθέσεως δέν ὑπάρχει ἐν τῷ χειρογράφῳ.
3. τό χειρόγραφον ἔχει «οὔτος».
4. » » » «ἡ ὀρτή».
5. » » » «ἀλοβοηθός».
6. τό χειρόγραφον ἔχει «ἦπετον».
7. μετά τό «ἐσύ» τό χειρόγραφον ἔχει «ἦσαι», τό ὁποῖον παραλείπομεν.
8. προφανῶς ὁ δαίμων.

9. τό χειρόγραφον ἔχει «τῶν λόγων μου τούτων».
10. » » » · «σέ στείλεν».
11. » » » · «τοῦ δαίμονος».
12. » » » · «ἀλέφ».
13. σύμφωνα μέ τό χειρόγραφον ἡ ὀρθογραφία.
14. Τό χειρόγραφον ἔχει «τούτων τῶν λόγων».
15. ἄλλως· «σκαλοπάτια».
16. τό χειρόγραφον ἔχει «μέ τῶν πρώτων σας τῶν ἑοσφόρων».
17. δηλαδή· «εἰς τόν δαίμονα».

Τό χειρόγραφον (ὑπ' ἀριθμόν ΜΔ 15 τῆς Ἱερᾶς Λαύρας Σάββα Ἁγιασμένου σελίς 347) ἐκ 363 σελίδων ἐτελειώθη (ἐγράφη) εἰς τούς χίλιους ὀκτακοσίους (1800) Μαΐου α', διά χειρός Σαμουήλ ἱερομονάχου Κυπριώτου, περιέχου 66 ἱστορίας περίπου.

Πλήν τῶν σημειουμένων δι' ἀριθμῶν σχολίων τοῦ κειμένου καί εἰς μερικά ἄλλα σημεῖα ἔχουν ἐπενεχθῆ διορθώσεις τινές διά τό πλέον εὐληπτον καί εὐανάγνωστον, ἀλλ' ἀπεσιωπήσαμεν αὐτάς.

Γεωργίου Κάκκουρα

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ

τίς 23 Ἰουνίου ἀναφέρεται ἡ μνήμη Ἀριστοκλέους πρεσβυτέρου, Δημητριανοῦ διακόνου καί Ἐθνασιῶν ἀναγνώστου τῶν μαρτύρων. Τίς πληροφορίες μας γιά τούτους τοὺς ἁγίους μάρτυρες τῆς Κύπρου ἀντλοῦμε βασικά ἀπὸ τὸν Συναξαριστὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως¹.

Ὁ Ἅγιος μάρτυρας Ἀριστοκλῆς καταγόταν ἀπὸ τὴν Ταμασό καί ἦταν πρεσβύτερος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Στά χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα Μαξιμιανοῦ (ἀρχές 4ου αἰώνα) ὁ Ἀριστοκλῆς φοβήθηκε τὸν ἐπικείμενο διωγμὸ ἐναντίον τῶν χριστιανῶν καί ἀνέβηκε στὸ βουνό καί κρύφτηκε σὲ σπήλαιο. Ἐνῶ προσευχόταν ἐκεῖ τὸν περιέλουσε ἕνα φῶς «ὑπὲρ τὸν ἥλιον» καί ἄκουσε μία φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ πού τὸν προέτρεπε νὰ πάει στὴ Σαλαμίνα, τὴν τότε πρωτεύουσα τῆς Κύπρου, «κακεῖ διαγωνίσασθαι τὸ μαρτύριον». Τὸ θεῖο φῶς πού περιέλουσε τὸν Ἀριστοκλῆ ἐνίσχυσε τὴν πίστη του καί, ὑπακούοντας στὴ θεία φωνή, ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Ταμασό νὰ πάει νὰ ὁμολογήσει τὸ Χριστὸ σὲ διώκτες καί μὴ ἀλλὰ καί νὰ μαρτυρήσει.

Ἐνῶ βάζει λοιπὸν πρὸς τὴ Σαλαμίνα «ἔφθασεν ἐν Λέδροις» (δηλ. στὴ Λευκωσία). (Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, μεταγενέστερα βέβαια, σημειώνει πὼς ἔφθασε στὸ ναὸ τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα κοντὰ στὴν Ἀμμόχωστο - Σαλαμίνα)². Στὸ ναὸ αὐτὸ λοιπὸν, φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὸ διάκονο Δημητριανὸ καί Ἐθνασιῶν ἀναγνώστη, στοὺς ὁποίους καί ἀνέφερε «τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἀφίκται καί τὰ τῆς ὀπασίας». Τότε ἀκούοντας ὁ Δημητριανὸς καί ὁ Ἐθνασιῶν τὰ καθέκαστα μετὰ προθυμίας ζήτησαν νὰ ἀκολουθήσουν τὸν Ἀριστοκλῆ καί νὰ γίνουν κοινωνοὶ τῶν πράξεών του, ὥστε καί αὐτοὶ «ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλεῖν». Ὅταν ἔφθασαν στὴ Σαλαμίνα, ἔκαναν ἐμφανὴ τὴ χριστιανικὴ τους ταυτότητα καί παρουσία. Ὁ ἐκεῖ ἡγεμόνας, ἀφοῦ τοὺς προσκάλεσε καί ἐξέτασε ποιοὶ ἦταν, ἔδωσε ἐντολὴ πρῶτα τὸν ἅγιο Ἀριστοκλῆ νὰ τὸν γδάρουν ζωντανό. Καί ἀφοῦ εἶδε πὼς ὑπέμεινε καρτερικά τὸ μαρτύριο, ἔδωσε καί πάλιν ἐντολὴ καί τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι μὲ ξίφος.

Οἱ ἄλλοι δύο Ἅγιοι πέρασαν ἀκόμα πιὸ πολλὰ, φρικτότερα βάσανα. Καί τότε «τῆ τοῦ Χριστοῦ ὁμολογία ἐμμένοντας μετὰ πολλὰς βασάνους πυρὶ παραδοθῆναι προσέταξεν», ἀλλὰ οἱ δύο αὐτοὶ νέοι μάρτυρες «ἀπαθείς ἐν αὐτῷ» φυλάχθηκαν. Τότε λοιπὸν ὁ ἡγεμόνας «φρουαπτόμενος» διέταξε καί γι' αὐτοὺς νὰ τοὺς ἀποκόψουν τὸ κεφάλι διὰ ξίφους, παίρ-

νοντας ἔτσι μέ τό μαρτυρικό τους τέλος καί οἱ τρεῖς τόν ἀμαράντινο στέφανο τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

Ἐπολυτίκιον τῶν Μαρτύρων.
Ποίημα Συμεῶν Πηγαδουλιώτου.
Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

*Τούς λαμπρούς γόνους Κύπρου
δεῦτε πάντες τιμήσωμεν,
Δημητριανόν τόν γεννάδα
καί στερρόν Ἀθανάσιον. Σύν τούτοις
εὐφημήσωμεν ὁμοῦ, Ἀριστοκλῆν
πρεσβυτέρων κλέος. Δι' αἱμάτων
φοινιχθέντες ἀθλητικῶν, εὐφραίνουσι
τούς βοῶντας· δόξα τῷ ἐνισχύσαντι
ὑμᾶς, δόξα τῷ στεφανώσαντι, δόξα
τῷ χορηγοῦντι δι' ὑμῶν ἡμῖν, παισμάτων ἄφρασι.*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Delehaye H. Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae, Propylaerum ad Acta Sanctorum, Novembris, Bruexuellis 1902, Ἰουνίου ΚΓ', 2.1.-30.

2. Νικοδήμου Ἀγιορείτου, *Συναξαριστίς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ*, τ. Β', Ἀθήνησι 1868, σ. 220.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΚΚΟΥΡΑΣ
Θεολόγος, Διδάκτωρ Θεολογίας

Συμεών Πηγαδουλιώτη

ΤΕΛΙΚΑ ΚΑΤΙ ΗΞΕΡΕ Ο ΠΑΛΛΑΔΙΟΣ ΚΑΦΑΡΩΦ...

τά 1957 ὁ Νικήτα Χρουτσιώφ συμφώνησε μέ τό Μάο Τσετόγκ γιά τήν κατεδάφιση τοῦ ναοῦ Πάντων τῶν Μαρτύρων πού βρισκόταν στό Πεκίνο. Ἡ ἐκκλησία ἰσοπεδώθηκε, τά λείψανα τῶν νεομαρτύρων πού ἦταν ἀποθησαυρισμένα στήν κρύπτη πετάχθηκαν στό ὀρθόδοξο κοιμητήριο πού βρισκόταν κοντά στήν πύλη Ἄν Ντίγκ Μέν κι ὁ χώρος ἀξιοποιήθηκε «καταλλήλως». Κτίστηκε στή θέση της ἡ Σοβιετική πρεσβεΐα. Γιά τό μαρτυρικό αὐτό στίφος ἔχουν γραφτεῖ πλεῖστα ὄσα ἄρθρα τά τελευταῖα χρόνια.

Ὅμως σήμερα, 112 ὀλόκληρα χρόνια μετά τή θυσία τῶν μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ, εἶναι «ἄξιον καί δίκαιον» νά ποῦμε δυό λόγια παραπάνω γιά τόν προεξάρχοντα αὐτῆς τῆς ἁγιασμένης συνοδείας, τόν ἱερέα Μητροφάνη Γιάγκ, πού δέν λύγισε, οὔτε λιποψύχησε, ἀλλά κράτησε μέχρι τό τέλος «ὡς ἄκμων τυπτόμενος», δίνοντας τό παράδειγμα τῆς θυσίας καί στους ὑπόλοιπους τοῦ χοροῦ τῶν μαρτύρων. Τό μαρτυρικό του τέλος δέν ἦταν ἓνα τυχαῖο γεγονός ἢ μιά στιγμιαία κατάσταση, ἀλλά ὁ εὐκλεῆς καρπός μιᾶς συνεποῦς κατά Χριστόν ζωῆς. Τό βιογραφικό του σημεῖωμα, τό ὁποῖο παραθέτουμε στή συνέχεια, νομίζουμε πώς βεβαιώνει τήν ἀποψη αὐτή μέσα ἀπό τά πράγματα.

Ὁ Γιάγκ Τζί, ὁ μελλοντικός πρεσβύτερος Μητροφάνης, γεννήθηκε μᾶλλον στό Μπέιτζινγκ (Πεκίνο) - τή Βόρεια πρωτεύουσα κατά τή γλώσσα τῶν Χάν - στίς 10 Δεκεμβρίου τοῦ 1855 ἀπό ὀρθόδοξους Κινέζους γονεῖς πού συνδέονταν μέ τή ρωσική ὀρθόδοξη Ἱεραποστολή. Τό Πεκίνο στά χρόνια τῶν Τσίν ἦταν τρεῖς πόλεις. Τό βόρειό του τμήμα ἀποτελεῖτο ἀπό τήν περιτειχισμένη μέ πανύψηλο τεῖχος Ἱαπαγορευμένη Πόλη, ὅπου ἔμενε ὁ αὐτοκράτορας κι οἱ αὐλικοί του καί τήν Ταταρική πόλη, περιτειχισμένη κι αὐτή. Τό νότιο τμήμα τῆς πρωτεύουσας τῶν Τσίν ἀποτελοῦσε τή λεγόμενη Κινέζικη πόλη, μέ δικό της τεῖχος κι αὐτή, κολλημένη στήν Ταταρική πόλη. Τά πράγματα ἐκινουῦντο σχεδόν ὅπως τήν ἐποχή τοῦ Κουμπλάι Χάν, μέ μοναδική ἐξάιρεση τήν αὐξανόμενη Δυτική διεΐσδυση.

Ὁ μικρός Τζί εἶχε τήν ἀτυχία νά χάσει πολύ νωρίς τόν πατέρα του καί τόν ἀνάθρεψε ἡ μητέρα του Μαρίνα - δασκάλα σέ σχολή θηλέων - κι ἡ γιαγιά του Αἰκατερίνη. Ὁ μικρός Γιάγκ Τζί (προηγείται τό ἐπίθετο κι ἀκολουθεῖ τό μικρό στήν κινεζική παράδοση) διακρινόταν γιά τήν ταπεινώσή του, τόν στόλιζε ἡ προσοχή κι ἀγαποῦσε τήν ἡσυχία. Ἦταν

εἰρηνικός στή συμπεριφορά κι ἀπόρριπτε τήν ἐμπάθεια, ἀκόμη κι ὅταν βρισκόταν ἀντιμέτωπος μέ ὕβριστικές συμπεριφορές.

Στά 1864 ἔφτασε στό Πεκίνο ὁ Ρῶσος ἀρχιμανδρίτης Παλλάδιος Καφάρωφ γιά νά ἡγηθεῖ τῆς ρωσικῆς ὀρθόδοξης Ἱεραποστολῆς. Ὁ Ρῶσος ἱερωμένος ἀντιλήφθηκε πολύ νωρίς τίς δυνατότητες τοῦ μικροῦ Τζί καί ἐπιφόρτισε τόν δάσκαλό του Τζουρέν Λόνγκ Γουάν μέ τό ἔργο τῆς προετοιμασίας του γιά τήν ἱερωσύνη. Ὅμως καί οἱ δύο τους συνάντησαν τήν ἀντίδραση τοῦ νεαροῦ Γιάγκ Τζί. Ἡ ἀντίδρασή του ἐστιαζόταν στό γεγονός ὅτι αἰσθανόταν ὅτι οἱ δυνάμεις του ἦταν ἀνεπαρκεῖς γιά τέτοιο ἔργο. Θεωροῦσε μεγάλο ἀξίωμα τήν ἱερωσύνη καί ἡ συναίσθηση εὐθύνης τόν ἔκανε νά δείχνει αὐτή τήν ἀπροθυμία. Ὅταν ὁ π. Παλλάδιος ἀναχώρησε ἀπο τήν Κίνα, τόν ἀντικατέστησε στά 1878 ὁ ἀρχιμανδρίτης Φλαβιανός Γκαραντέτσου πού, ἀκολουθώντας τό παράδειγμα τοῦ προκατόχου του, συνέχισε νά τόν παροτρύνει νά δεχθεῖ τήν ἱερατική διακονία. Τελικά ὁ Γιάγκ Τζί κάμφθηκε ἀπό τίς συνεχεῖς κρούσεις τοῦ πατρός Φλαβιανοῦ καί ἀποδέχθηκε νά χειροτονηθεῖ πρεσβύτερος.

Ὅμως τά χρόνια ἐκεῖνα δέν ὑπῆρχε ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος στό Πεκίνο οὔτε σ' ὀλόκληρη τήν Κίνα. Ἔτσι ὁ ἀρχιμανδρίτης Φλαβιανός, ὁ Γιάγκ Τζί καί δύο ἄλλοι Κινέζοι, ὑποψήφιοι ἀναγνώστες, πήραν τό καράβι καί ταξίδεψαν τόν Ἰούνιο τοῦ 1882 στό Τόκιο τῆς Ἰαπωνίας, ὅπου δροῦσε μέ ἐπιτυχία ὁ ὀρθόδοξος ἱεραπόστολος ἐπίσκοπος Νικόλαος Κασάτικιν, μιά ἀγιασμένη μορφή. Ἡ ἀντιπροσωπεῖα ἔφτασε στήν ἰαπωνική πρωτεύουσα ἕνα μῆνα πρὶν ἀπό τή σύνοδο τῶν ὀρθοδόξων τῆς Ἰαπωνίας. Ὁ ἐπίσκοπος Νικόλαος χειροτόνησε τόν Τζί στό ἀξίωμα τοῦ διακόνου δίνοντάς του τό ὄνομα Μητροφάνης στίς 20 Ἰουνίου καί στήν ἴδια λειτουργία χειροθέτησε σάν ἀναγνώστες τόν Παῦλο Οὐάνγκ Οὐέν καί τόν Εὐμένιο Λί Γιου. Ἀκολουθῶς, στίς 29 Ἰουνίου 1882, ὁ ἐπίσκοπος Νικόλαος χειροτόνησε στό ἀξίωμα τοῦ πρεσβυτέρου τόν διάκονο Μητροφάνη. Ἦταν ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος Κινέζος ἱερέας. Τό μυστήριο τελέστηκε στήν ἐκκλησία τῆς Γεννήσεως, στό Τόκιο. Αὐτή βρισκόταν στό β' ὄροφο τῆς ἐπισκοπικῆς κατοικίας, στό λόφο Σουρουγκαντάι. Οἱ ἐπισκέπτες ἀπό τήν Κίνα ἀναχώρησαν διά θαλάσσης γιά τό Πεκίνο στίς 9 Ἰουλίου, ἀφοῦ προηγουμένως παρακολούθησαν τή σύνοδο τῶν ὀρθοδόξων Ἰαπώνων. Μάλιστα ὑπάρχει καί μιά ἀναμνηστική φωτογραφία, στήν ὁποία φαίνεται καί ὁ ἱερομάρτυρας Μητροφάνης καί οἱ ἄλλοι ἐπισκέπτες ἀπό τήν Κίνα. Μέ τόν τρόπο αὐτό γνωρίζουμε καί τά χαρακτηριστικά τοῦ Ἁγίου, πού ἦταν μικρός τό δέμας, λεπτός καί φαλακρός, μέ βλέμμα γεμάτο ἀποφασιστικότητα.

Ὁ νέος ἱερέας ἐπιστρέφοντας στό Πεκίνο ἀνέλαβε τά ἱερατικά του καθήκοντα, τά ὁποῖα ἐπιτελοῦσε «μετά φόβου καί τρόμου». Παράλληλα βοηθοῦσε τόν ἀρχιμανδρίτη Φλαβιανό στή μετάφραση κι ἔκδοση ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων στήν κινεζική γλώσσα. Ὑπηρετοῦσε ἀκούραστα τό Θεό. Αὐτό διήρκεσε γιά δεκαπέντε χρόνια. Γιά τά ἐπόμενα τρία χρό-

για ό π. Μητροφάνης ζούσε εκτός της Ίεραποστολής του Πεκίνου.

Τά γεγονότα της εξέγερσης των Γικετουάν (Μπόξερς) ξεκίνησαν κατά τον Μάιο του 1900. Κατά τά μέσα του μηνός οί Μπόξερς είχαν κάψει τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησία καί τό σχολεῖο στήν κοντινή στήν πρωτεύουσα πόλη Ντίνγκ Ντίν Άν. Οί Κινέζοι Χριστιανοί χαρακτηρίζονταν δαίμονες καί ἤ θά ἐπέστρεφαν στίς κινέζικες θρησκείες ἤ θά ἐξοντώνονταν χωρίς οἶκτο. Κινέζικες ἀφίσεις τῆς ἐποχῆς καλοῦσαν τούς Κινέζους νά τοξεύσουν τό κοῖρο (ἐννοοῦσαν τόν Χριστό) καί νά σφάξουν τά πρόβατα (δηλαδή τούς Χριστιανούς). Ἡ ὀργή του ἀφηνιασμένου ὄχλου στράφηκε πρωτίστως κατά τῆς ρωσικῆς Ίεραποστολῆς στή συνοικία Μπέιγκουαν. Οί Ρῶσσοι ἱεραπόστολοι, ἀρχιμανδρίτης Ἰννοκέντιος Φιγκουρόβσκυ, πού ἤγειτο τῆς Ίεραποστολῆς ἀπό τό 1987, ἱερομόναχος Ἀβραάμ καί διάκονος Βασίλειος Σκριζιάλιν πρόλαβαν καί μετακινήθηκαν στό Νάνγκουαν, στή νότια πόλη του Πεκίνου (Κινεζική) στή ρωσική διπλωματική Ἀποστολή, μόλις κυκλοφόρησαν φῆμες γιά τίς διαθέσεις τῶν Μπόξερς, παίρνοντας μαζί τους μιά παλαιά εἰκόνα του Ἁγίου Νικολάου, πού εἶχε μεταφερθεῖ ἀπό τό Ἄλμπατζίν στά 1695. Πολλοί ὀρθόδοξοι πού κατοικοῦσαν γύρω ἀπό τήν Ίεραποστολή διασκορπίστηκαν καί κατέφυγαν στήν Κινέζικη πόλη ἤ ἀλλοῦ. Στίς 31 Μαΐου ἄρχισε ὁ ἐμπρησμός τῶν κτιρίων τῆς Ίεραποστολῆς. Ἡ ἐκκλησία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου παραδόθηκε κι αὐτή στίς φλόγες. Σ' ὀλόκληρο τό Πεκίνο ὁ μαινόμενος ὄχλος μέ τήν κραυγή *σιά* (σκοτώστε - ἐννοεῖται τούς Χριστιανούς) ὄρμοῦσε στά σπίτια τῶν εὐρωπαϊῶν παραδίνοντάς τα στίς φλόγες ἀλλά καί στά σπίτια τῶν Κινέζων Χριστιανῶν.

Δεκάδες Κινέζων ὀρθοδόξων βρῆκαν καταφύγιο στό σπίτι του ἱερέως. Πολλοί ἀπ' αὐτούς ἦταν ἀντίπαλοί του, πού τόν ὑπονόμευαν στό παρελθόν, ἀλλά δέν τούς ἔδωξε. Τίς ἐπόμενες δύσκολες μέρες ὁ πατήρ Μητροφάνης παρέμεινε «ἐδραῖος ὡς ἄκμων τυπτόμενος» καί παρηγοροῦσε καί ἐνίσχυε τούς δοκιμαζόμενους Χριστιανούς. Ὁ π. Μητροφάνης ἐπισκέφθηκε ἀρκετές φορές στήν καμένη ἐκκλησία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στό Μπέιγκουαν. Τό βράδυ τῆς 10ης Ἰουνίου κατά τίς 10 μ.μ. βρίσκονταν στό σπίτι του ἱερέως 70 χριστιανοί, κυρίως γυναικόπαιδα. Ὁ νεομάρτυρας κληρικός ἔλαβε τό στέφανο του μαρτυρίου στήν αὐλή κάτω ἀπό μιά φοινικιά. Του ἔκαναν κόσκινο τό στήθος μέ τά μαχαίρια τους οἱ παγανιστές συμπατριῶτες του. Ὁ γιός του Ἡσαΐας, πού ἦταν 23 χρόνων, στρατιώτης του πυροβολικοῦ εἶχε ἀποκεφαλιστεῖ στίς 7 Ἰουνίου στήν πύλη Πίνγκ Τζε Μέν καί ἡ ἀρραβωνιαστικιά του Μαρία στίς 11 του μηνός, ἀφοῦ ἀρνήθηκε πεισματικά νά δραπετεύσει καί νά σώσει τή ζωή της. Ἡ πρεσβυτέρα Τατιάνα Λί βρῆκε μαρτυρικό θάνατο τήν ἐπομένη μέ ἀποκεφαλισμό. Ἡ πιό συγκινητική περίπτωση εἶναι ὁ μικρός γιός του ἱερέως Ἰωάννης. Ἦταν μόλις ἑφτά χρόνων καί οἱ Μπόξερς του ἔκοψαν τά δάκτυλα τῶν χειρῶν καί τῶν ποδιῶν, τή μύτη καί τό ἔνα αὐτί καί τόν τρύπησαν στόν ὦμο. Ὁ παιδομάρτυρας του Χριστοῦ δήλωσε ὅτι δέν πονοῦσε παρά τίς πληγές καί τον ἀκρωτηριασμό. - Τό νά ὑποφέρεις

γιά τό Χριστό δέν εἶναι βαρύ! Στό τέλος κι αὐτόν τόν ἀποκεφάλισαν. Ἐπί τήν οἰκογένεια τοῦ π. Μητροφάνη γλύτωσε μόνο ὁ γιός του Σέργιος, πού ἔγινε ἀργότερα κι αὐτός ἱερέας. Δέν μπορούμε νά ἀγνοήσουμε τό γεγονός ὅτι πολλοί δέν ἄντεξαν καί θυσίασαν στά εἰδῶλα, γιά νά γλυτώσουν τή ζωή τους.

Συνολικά 222 Ὀρθόδοξοι μαρτύρησαν τίς μέρες ἐκεῖνες, σύμφωνα μέ τόν ὀνομαστικό κατάλογο πού παρέδωσε ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς Ἱεραποστολῆς στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ρωσσοικῆς Ἐκκλησίας στίς 16 Ὀκτωβρίου τοῦ 1901. Στά ἀκατονόμαστα μαρτύρια πού ὑπέστησαν οἱ νεομάρτυρες περιλαμβανόταν τό ἄνοιγμα τῆς κοιλιᾶς, ὁ ἀποκεφαλισμός καί τό ὅτι τούς καίγανε ζωντανούς στά σπίτια τους. Κατά τή μαρτυρία Κινέζων παγανιστῶν οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί ἀντίκρουσαν τό θάνατο μέ θαυμαστή καρτερία καί γενναιότητα.

Ὅταν οἱ εὐρωπαϊκές δυνάμεις ἀντέδρασαν στέλλοντας στό Πεκίνο στρατιωτικά ἀποσπάσματα ἡ ἐξέγερση τῶν Γεχοτουάν κατεστάλη σύντομα. Στίς 22 Ἀπριλίου 1902 ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας (Ὁυκάζ 2874) ἀνεκήρυξε τήν ἀγιότητα τοῦ νέου ἱερομάρτυρος Μητροφάνους κι ὅλων τῶν νεομαρτύρων τοῦ Πεκίνου κι ὄρισε νά ἐορτάζεται ἡ μνήμη τους στίς 11 Ἰουνίου. Τά λείψανα τῶν νεομαρτύρων πού ἦσαν σκορπισμένα σέ διάφορα σημεῖα τῆς πόλεως τοποθετήθηκαν στήν κρύπη κάτω ἀπό τήν καινούργια ἐκκλησία πού κτίστηκε στό Μπέιγκουαν ἐπ' ὀνόματι Πάντων τῶν Μαρτύρων. Ἀξιοσημεῖωτο εἶναι τό γεγονός ὅτι τέσσερα ἀπό τά λείψανα αὐτά βρέθηκαν ἀφθορα! Ὅπως ἀναφέραμε στήν ἀρχή, τά λείψανα τῶν νεομαρτύρων μετακινήθηκαν στό ὀρθόδοξο κοιμητήριο. Ὅμως κι αὐτό μέ τή σειρά του καταστράφηκε ἀπό τίς ἀρχές στά 1987 καί μετετράπη σέ γήπεδο γκόλφ!

Σήμερα, μετά τή λαίλαπα τῆς «πολιτιστικῆς ἐπανάστασης» οἱ Κινέζοι Ὀρθόδοξοι προσπαθοῦν νά ἀνασυνταχθοῦν. Τό περασμένο καλοκαίρι, ὅταν βρέθηκα στήν κινεζική πρωτεύουσα, ὁ Κινέζος ὁδηγός λεωφορείου Λί μου εἶπε ὅτι ὑπάρχει ὀρθόδοξη ἐκκλησία στό Πεκίνο. Ἐρευνώντας τό θέμα στό διαδίκτυο, διαπίστωσα πώς ὄντως ἔτσι ἔχουν τά πράγματα. Ἀπό τόν Ὀκτώβριο τοῦ 2009 ἐγκαινιάστηκε στό κῶρο τῆς ρωσσοικῆς πρεσβείας ἡ ἐκκλησία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Στεγάζεται στό κῶρο τοῦ πρώην γκαράζ τῆς Πρεσβείας. Στή στέγη ἔχει προστεθεῖ βολβοειδῆς τροῦλος καί καμπάνες κι ἐσωτερικά εἰκονοστάσι, ἀγία τράπεζα καί πρόθεση. Ἐφημέριος ἀνέλαβε ἀπό τό 2010 ὁ π. Σέργιος Βορόνιν. Στό πάρκο πού βρίσκεται στίς ἐγκαταστάσεις τῆς Πρεσβείας ἐντοπίστηκαν τά θεμέλια τῆς ἐκκλησίας τῶν Μαρτύρων κι ἕνας μαρμάρινος σταυρός θυμίζει τόν ἱερό κῶρο.

Ἀπ' ὅ,τι εἶμαι εἰς θέσιν νά γνωρίζω στή σλαβωνική γλώσσα ὑπάρχει ἀπολυτικό τῶν νεομαρτύρων τοῦ Πεκίνου. Στά ἑλληνικά ὅμως δέν ὑπάρχει τίποτε, οὔτε στό Μηναῖο τοῦ Ἰουνίου, οὔτε στόν «Ἐνιαύσιον Στέφανον» τοῦ π. Γερασίμου Μικραγιαννανίτου. Γιά τό λόγο αὐτό πα-

ραθέτω, ἔστω παραχόρδως καί ἰσχνῇ τῇ φωνῇ – διότι Θεῷ φίλον τό κατά δύναμιν – ἀπολυτίκιον καί κοντάκιον τοῦ νέου ἱερομάρτυρος Μητροφάνους καί ἀπολυτίκιον τῶν νεομαρτύρων τοῦ Πεκίνου.

Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου Μητροφάνους.

Ἦχος δ΄. Ταχύ προκατάλαβε.

Ὡς ἄκμων τυπόμενος, ὡς ἀθλητῶν ἀρχηγός, βασάνους ὑπέμεινας ὑπέρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, παμμάκαρ Μητρόφανες. Σὺ γάρ ὁμολογία πυρσωθεὶς εὐσεβείας, ἔλαμψας ἐν Πεκίνω μαρτυρήσας εὐτόνως. Ἐντεῦθεν καταλαμπρύνεις Καθαίας τὰ πέρατα.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῆς Τριάδος μυστηπόλον ἱερώτατον, ἡ ἐν Καθαία ὀρθοδόξων σεπτή σύναξις, ἐορτάζει τὰ παλαιάματα γηθοσύνης. Ἄλλ’ ὡς ἔχων παρηρσίαν πρὸς τὸν Κύριον, ἐξ ἐχθρῶν δολίων πάντας περιφρούρησον, τοὺς κραυγάζοντας· χairois πάτερ Μητρόφανες.

Ἀπολυτίκιον τῶν Νεομαρτύρων τοῦ Πεκίνου.

Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Κατεπλάγησαν στερροί, τῶν ἀσωμάτων οἱ χοροί, ὅτι αἵμασιν ὑμῶν, καί οὐ μελάνη σινικῇ, ὁμολογία γέγραφεν Ὁρθοδοξίας. Ξίφους γάρ τομῆ καὶ ἀλγηδόνας πολλαῖς, ἀπήρθητε τῆς γῆς, πρὸς οὐρανίους μονάς, καί σὺν ἀγγέλοις πάντοτε ἀγάλλεσθε καί τοῖς χοροῖς τῶν μαρτύρων τρισόλβιοι. Σινικά τεῖχνη τῆς ἁμαρτίας σθένει κατηδαφίσατε.

ΣΥΜΕΩΝ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΤΗΣ

Μοναχοῦ Μωϋσέως Ἀγιορείτη
ΡΩΣΙΚΟ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΛΟΓΙΟ

έ συνέδριο πού πραγματοποιήθηκε στή Βάρνα τῆς Βουλγαρίας (7-11/9/10) ὁ πρεσβύτερος Κύριλλος Κρασνοστέκοβ, ἐκπρόσωπος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, παρουσίασε μιά ἐνδιαφέρουσα καί ἀποκαλυπτική εἰσήγηση, ὕστερα ἀπό ἔρευνα στά κρατικά ἀρχεῖα ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἀγιοκατατάξεως Ρώσων νεομαρτύρων στό ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως μᾶς πληροφόρησε ὁ καθηγητής π. Βασίλειος Καλλιδιακμάνης.

Ἀπό τό 1917 ἕως τό 1987 χιλιάδες χιλιάδων ἄνθρωποι στή Σοβιετική Ρωσία ἔχασαν τή ζωή τους γιά τήν πίστη τους. Στίς 23-1-1918 τό Συμβούλιο τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Μπολσεβίκων δημοσίευσε τό «Διάταγμα γιά τόν χωρισμό τοῦ κράτους καί τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπό τήν Ἐκκλησία». Μέ τό διάταγμα αὐτό ἡ Ἐκκλησία περιορίστηκε σκληρά. Στίς 8-5-1918 τό συμβούλιο αὐτό ὀργάνωσε μόνιμο τομέα διώξεως τῆς Ἐκκλησίας. Πρόκειται γιά τόν τομέα Η', γνωστό γιά τίς πολλές ἐκκαθαρίσεις του. Σκοπός του ἦταν ἡ ἐξάλειψη κάθε μορφῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καί δραστηριότητος στή χώρα.

Ἡ μονή Ὀδηγητρίας Οὐφιμ «γκρεμίστηκε καί ὁ ναός συλήθηκε. Οἱ κρατικοί ἐντεταλμένοι κατέστρεψαν τά τείχη καί ἔσπασαν τά παράθυρα, οἱ εἰκόνες κομματιάστηκαν ἢ ἀλείφθηκαν μέ κόπρανα. Ἐνας ἀπό τοὺς δράστες αὐτῆς τῆς βεβήλωσης πῆρε στό σπίτι του τήν Ἁγία Τράπεζα, γιά νά τή χρησιμοποιοῦσε ὡς τραπέζι κουζίνας...». Στήν περίφημη Λαύρα τοῦ Κιέβου ἐγκαταστάθηκε στρατιωτικό ἀπόσπασμα. Κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας ὀπλισμένοι στρατιῶτες, φέροντας κράνη καί καπνίζοντας, εἰσέβαλαν στούς ναούς καί βιαιοπραγοῦσαν κατά τῶν μοναχῶν.

Τόν μητροπολίτη Κιέβου Βλαδίμηρο πέντε μεθυσμένοι κομμουνιστές τόν ἐκτέλεσαν, κλέβοντάς του τόν σταυρό καί τό ἐγκόλπιο του. Πρόκειται γιά τόν πρῶτο νεομάρτυρα τῆς κομμουνιστικῆς θηριωδίας. Ἀκολούθησε ἡ δολοφονία τοῦ μητροπολίτη Τομπόλσκ Ἐρμογένη, τοῦ πρεσβυτέρου Πέτρου Καρέλιν, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πέρμ Ἀνδρονίκου, τῆς τσαρικήσ οικογένειας καί πολλῶν ἄλλων.

Στίς 5-9-1918 ἀρχίζει ἡ λεγόμενη κόκκινη τρομοκρατία, μέ μαζικούς καί βίαιους διωγμούς κατά τῶν κληρικῶν καί τῶν μοναχῶν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Θύματα αὐτοῦ τοῦ φοβεροῦ διωγμοῦ ὑπῆρξαν ὁ ἐπίσκοπος Βόλσκι Γερμανός, οἱ ἱερεῖς Μιχαήλ Πλάτονοφ, Ἀνδρέας Βασιλιεβιτς,

Ὀλύμπιος Διάκονοβ, Γεννάδιος Ματορόβσκι, Βλαδίμηρος Πικσάνοβ, Νικόλαος Λεβεντέβσκι, Λέβ Ζαχαριέβιτς Κούντσεβικ, Ἰσίδωρος Βοστρίκοβ, Μιχαήλ Ντομπρολίμποβ καί τόσοι ἄλλοι. Οἱ περισσότεροι τελειώθηκαν διά τουφεκισμοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἀπάντησε στίς διώξεις μέ προσευχές καί λιτανεῖς. Σέ μιά τέτοια λιτανεῖα συνελήφθη ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μητροφάνης Κρασνοπόλσκι καί ὁ ἐπίσκοπος Λεόντιος Βίμπφεν καί ἐκτελέστηκαν.

Στήν Η΄ Συνέλευση τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Ρωσίας τό 1919 ἀποφασίστηκε νά ἐξαλειφθοῦν οἱ θρησκευτικές προκαταλήψεις στή Ρωσία καί μαζί μέ αὐτές καί ἡ Ἐκκλησία. Ἡ προσκύνηση τῶν τιμίων λειψάνων τῶν ἁγίων θεωρήθηκε ἐγκλημα. Τά διακωμωδοῦσαν δημοσίως καί πολλά ἀπό αὐτά τά κατέστρεψαν. Οἱ πιστοί μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους τά ἔκρυβαν ὅταν μπορούσαν, καί ἄν ἀνακαλύπτονταν ὑφίσταντο τά πάνδεινα. Τά μοναστήρια τά ὀνόμαζαν «μαῦρες φωλιές» καί τά ἔκλειναν μετατρέποντάς τα σέ στρατόπεδα συγκεντρώσεως ἀντιφρονούντων. Μέ ἀφορμή τόν φοβερό λιμό τῶν ἐτῶν 1921-1923 ἔγινε κατάσχεση ὅλης τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Ὁ Λένιν σέ ἐπιστολή του τῆς 19-3-1922 ἔγραψε: «Ὅσους περισσότερους ἐκπροσώπους τοῦ κλήρου καί τῆς μπουρζουαζίας ἐξοντώσουμε, τόσο τό καλύτερο...».

Τό 1922 κατηγορήθηκαν καί τιμωρήθηκαν 154 κληρικοί στή Μόσχα καί 80 στήν Πετρούπολη. Στή Μόσχα καταδικάστηκαν διά τουφεκισμοῦ οἱ ἱερεῖς Ἀλέξανδρος Ζαοζέβσκι, Βασίλειος Σόκολοβ, Χριστόφορος Ναντέζντιν, Μακάριος Τελέγκιν. Στήν Πετρούπολη ὁ μητροπολίτης Βενιαμίν Καζάνσκι, ὁ ἀρχιμανδρίτης Σέργιος Σέιν καί ἄλλοι ἐξορίστηκαν στή Σιβηρία. Τό 1922 καταδικάστηκαν 732 πιστοί. Οἱ ἀρχές δημιούργησαν σειρά σχισμάτων γιά νά διαλύσουν τήν Ἐκκλησία. Στίς 10-10-1937 ὁ ἐκτελών χρέη πατριάρχη μητροπολίτης Πέτρος Πολυάνσκι μετά ὀκταετή φυλάκιση καί ἐξορία τουφεκίστηκε μέ τήν κατηγορία τῆς «συκοφαντίας κατά τοῦ καθεστώτος».

Στίς 15-5-1932 ἡ Ἐνωση τῶν Πολέμιων Ἀθεϊστῶν ἀποφασίζει τό κλείσιμο ὅλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολείων, τό μαζικό κλείσιμο τῶν ναῶν, ἀπαγόρευση τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐκδόσεων, ἐξορία τῶν ἱερέων. Τήν 1-5-1937 ἡ Ἐνωση αὐτή ἀποφασίζει: «Τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ θά ἔπρεπε νά ἔχει ξεχαστεῖ σέ ὅλη τήν ἐπικράτεια τῆς Σοβιετικῆς Ἐνωσης». Στίς 5-12-1931 ἀνατινάχθηκε μέ ἐκρηκτικά ὁ περίφημος ναός τοῦ Σωτήρος Μόσχας. Τά ἔτη 1929-1933 τέθηκαν ὑπό κράτησι 40.000 ἐκκλησιαστικοί παράγοντες καί πολλοί ἀπό αὐτούς ἐκτελέστηκαν. Τό 1937, βάσει ἀδιάσειστων στοιχείων, φυλακίστηκαν 136.900 ρασοφόροι, ἀπό τούς ὁποίους ἐκτελέστηκαν 85.300. Τό 1938 φυλακίστηκαν 283.000, ἀπό τούς ὁποίους τελειώθηκαν μέ διάφορους τρόπους 21.500. Τό 1930 ὑπῆρχαν μόνο 14 ἀρχιερεῖς. Στή Σοβιετική Ἐνωση λειτουργοῦσαν μόνο 400 ναοί.

Παρά τήν ἐπί 70 ἔτη σκληρή δίωξη καί τή διάλυση τῆς Ἐκκλησίας,

επιβίωσε παρουσιάζοντας ένα θαυμαστό κόσμο όμολογητών νεομαρτύρων. Ἡ Ὁρθόδοξη Ρωσική Ἐκκλησία ἀναγεννᾶται ἀπό τό νωπό αἷμα τῶν πιστῶν τέκνων της. Ἡ ἐκκλησιαστική ἀθεΐα ὀφείλει νά λογοδοτήσει. Τουλάχιστον ἄς σιωπήσει καί νά μήν ἐπαίρεται γιά φοβερὰ ἐγκλήματα πού ἔρχονται στό φῶς ἀπό ἐπίσημα κρατικά ἔγγραφα.

Μοναχός ΜΩΥΣΗΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ

Πολυνείκη Θεοδωρόπουλου

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΠΟΥ ΣΥΓΚΑΤΟΙΚΟΥΣΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΔΕΛΦΟ ΜΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ ΕΠΙΦΑΝΙΟ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟ

ά μου επιτρέψετε ν' αναφέρω μερικά περιστατικά, αλλά και εικόνες πού έζησα κοντά του όλα αυτά τά χρόνια για πολλά από τά όποια συγκατοικούσαμε.

Ουδέποτε τόν είδα χωρίς ράσα. Σέ σχετική έρώτηση πού του έθεσα όταν ήμουν ακόμη έφηβος, εκείνος απάντησε: «Δέν εἶναι ἁμαρτία, ἀδελφέ μου, οὔτε γιά σένα, οὔτε γιά μένα τό νά μέ δεῖς χωρίς ράσα. Ἐπιθυμῶ ὅμως οἱ κατά σάρκα συγγενεῖς μου νά γνωρίζουν ὅτι συγκατοικοῦν μέ κληρικό».

Κατά τή διάρκεια τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας τῆς ἀειμνήστου θείας μας Ἀλεξάνδρας, ἡ ὁποία, ὅπως τονίστηκε παραπάνω, ὑπῆρξε γιά πολλά χρόνια φύλακας - ἄγγελός του, παρατήρησα ὅτι ἀσπάστηκε τή σωρό της στά πόδια καί ὄχι στό πρόσωπο. Ὅταν μετά ἀπό λίγες μέρες τόν ρώτησα γιατί τό ἔκανε αὐτό, ἐκεῖνος μοῦ απάντησε:

«Παιδάκι μου, δέν φοβήθηκα τό σκανδαλισμό καί δέν ἀσπάστηκα τή θεία στό πρόσωπο. Τό ἔκανα γιατί, ὅπως καλά γνωρίζεις κι ἐσύ, ἡ θεία ἀπό βρεφικῆς ἡλικίας, εἶχε ἀναπηρία στά πόδια της καί παρόλα αὐτά, ἔκανε τόσα πολλά γιά μένα καί τό ἔργο μου. Ἦθελα λοιπόν μέ αὐτό τόν τρόπο - προσευχόμενος παράλληλα - συμβολικά νά εὐχαριστήσω τά ἀνάπηρα μέλη της πού τόσα προσέφεραν».

Μερικούς μῆνες πρῖν τήν κοίμησή του κι ἐνῶ βρισκόταν στό ἱερό ἡσυχαστήριο πού ὁ ἴδιος ἱδρυσε στήν Τροιζήνα, κάποιο πνευματικό του τέκνο στήν Ἀθήνα, γιά νά τόν εὐχαριστήσει, ἀγόρασε καί τοποθέτησε στό ὑπνοδωμάτιό του ἕνα κλιματιστικό μηχανήμα ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ π. Ἐπιφανίου, ἐπειδή ἦταν Αὐγούστος καί οἱ μέρες ἦταν ὑπερβολικά ζεστές. Ἐπιστρέφοντας μετά ἀπό λίγες μέρες, ἀδύναμος ὅπως ἦταν ἀπ' τή σοβαρή ἀσθένειά του, εἶδε τό κλιματιστικό μηχανήμα. Ἀπ' ὅ,τι ἀντιληφθήκαμε, μέσα του κυριαρχοῦσε μία πάλη. Ἀπό τή μία σκεφτόταν πώς δέν ἤθελε νά σκανδαλίσει τούς ἀνθρώπους πού τόν ἐπισκέπτονταν - δεδομένου ὅτι τότε ἦταν πολύ λίγοι ἐκεῖνοι πού διέθεταν κλιματιστικά μηχανήματα - καί ἀπό τήν ἄλλη ἀναλογιζόταν τήν πιθανή λύπη τοῦ πνευματικού του παιδιοῦ γιά τήν προσφορά ἀγάπης πρὸς τό πρόσωπό του. Σκέφτηκε λοιπόν νά δέχεται τούς ἐπισκέπτες στό σαλόνι τοῦ ἐπί ἐνοικίῳ σπιτιοῦ του, παρά τό ὅτι ὑποβασταζόταν γιά νά περπατήσει λόγῳ ἀδυναμίας κι ἔτσι νά ἀποφύγει πιθανό σκανδαλισμό. Αὐτό συνεχίστηκε

μέχρι δύο εβδομάδες πριν την κοίμησή του.

Ένα μήνα περίπου πριν την κοίμησή του κάλεσε κοντά του ένα πνευματικό του παιδί – κληρικό και του είπε να πάρει από τό συρτάρι του δέκα χιλιάδες δραχμές, ξηγηώντας του ότι θά τις παραδώσει στο νεωκόρο του ἱεροῦ ναοῦ τῆς Χρυσοσπηλαιώτισσης, ὅπου καί θά ἐψάλλετο ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία του καί λόγω τῆς μεγάλης προσέλευσης ἀνθρώπων, ὁ νεωκόρος θά κοπίαζε ἀρκετά. Ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα ὁ κληρικός νά παραδώσει τά χρήματα στό νεωκόρο, πραγματοποιώντας τήν ἐπιθυμία του, ἐκείνος ξαφνιάστηκε τόσο πολύ πού κόντεψε νά σωριαστεῖ λιπόθυμος λέγοντας χαρακτηριστικά: «Πάτερ μου, μέσα στους πόνους καί τήν ταλαιπωρία του ὁ π. Ἐπιφάνιος σκέφτηκε καί τό δικό μου κόπο;».

Καί στίς δύο γέννες τῆς συζύγου μου, οἱ ὁποῖες ἔγιναν μέ καισαρική τομή, τηλεφώνουσε στό χειρουργεῖο τοῦ μαιευτηρίου καί μάθαινε τά τῆς ἐπέμβασης καί ὅταν μετὰ ἀπό λίγες μέρες ἡ σύζυγός μου συνῆλθε, τήν ἐπισκέφτηκε στό σαλονάκι τῆς κλινικῆς μέ τό ἀνάλογο δῶρο φυσικά καί ἀπευθυνόμενος καί στους δύο μας, μᾶς ρώτησε ἄν χρειάζομαστε χρήματα, σκεπτόμενος ὅτι τά ἔξοδα μιᾶς γέννας εἶναι ἀρκετά.

Τήν ἄνοιξη τοῦ ἔτους 1989, λίγους μῆνες πριν τήν κοίμησή του καί παρ' ὄλους τους ἀφόρητους πόνους πού τοῦ προκαλοῦσε ἡ σοβαρή του ἀσθένεια, τόν καλέσαμε στό σπίτι μας γιά δεῖπνο. Παρακάλεσε τή σύζυγό μου, πού τοῦ ἔκανε τό σχετικό τηλεφώνημα, νά πάω νά τόν πάρω μέ τό αὐτοκίνητο γύρω στίς 8, ὥρα πού συνήθως ὀλοκλήρωνε τήν ἐξομολόγηση στό Ἰδρυμα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Παρόλο πού εἶχα νά τόν δῶ μόλις δύο μέρες, ἡ ἐξασθένησή του ἦταν ἔντονη καί μέ δυσκολία κινοῦνταν. Μετὰ τό τέλος τοῦ δεῖπνου μέ παρακάλεσε νά τόν συνοδεύσω στό διαμέρισμά του. Κατεβαίνοντας τήν Πανεπιστημίου, μοῦ εἶπε κάτι πού δέν θά ξεχάσω σέ ὅλη μου τή ζωή: « Ἀδελφέ μου, αἰσθάνομαι πολύ ἀδύναμος. Μόνο ὁ Θεός γνωρίζει πόσο πολύ πονάω. Εὐκολο ἦταν νά παρακαλέσω τή Θεοφανία νά μοῦ στείλει μέ σένα τό φαγητό στό σπίτι μου, γιά ν' ἀποφύγω μία ἐπιπλέον μετακίνηση. Ἄλλωστε ἤμουν σίγουρος ὅτι ἐκείνη θά ἔδειχνε τήν ἀνάλογη κατανόηση. Ἄλλά εἶπα στόν ἑαυτό μου, ἡ Θεοφανία ψώνισε, μαγείρεψε κι ἔκανε τόσο κόπο, γιά νά ἐτοιμάσει κυρίως γιά σένα τό βραδινό φαγητό. Ἐχεις τό δικαίωμα ν' ἀρνηθεῖς νά μεταβεῖς; Ἐσφίξα λοιπόν τά δόντια καί ἤρθα στό σπίτι σας».

17 Νοεμβρίου 1973: Ἡ βραδιά τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ Πολυτεχνείου, ὅπως καθιερώθηκε νά λέγεται. Ἡ κατάσταση στους δρόμους ἦταν ἐκρυθμη καί ἀνεξέλεγκτη. Ἐλεύθεροι σκοπευτές πυροβολοῦσαν ἀδιακρίτως. Ὁ π. Ἐπιφάνιος ἐτοιμάστηκε νά μεταβεῖ στους Τρεῖς Ἱεράρχες γιά ἐξομολόγηση τῶν πνευματικῶν του τέκνων, ὅπως ἄλλωστε ἐπραῖτε κάθε ἀπόγευμα. Ἡ μακαριστή θεία Ἀλεξάνδρα γοναπιστή καί μέ δάκρυα στά μάτια τόν παρακαλοῦσε λέγοντάς του: «Μήν πᾶς σήμερα παιδάκι μου γιά ἐξομολόγηση. Δέν ἀκοῦς στό ραδιόφωνο τί γίνεται στους

δρόμους;». Ἐκεῖνος τή σήκωσε μέ στοργή καί τῆς εἶπε: «Θεία μου, ἔστω καί μία ψυχή νά περιμένει στό ἔξομολογητήριο, μοῦ εἶναι ἀδύνατο νά τήν ἀγνοήσω».

Ἐάν μέ ρωτοῦσε κάποιος νά παρουσιάσω τόν π. Ἐπιφάνιο ὡς ἀδελφός του, θά χρησιμοποιοῦσα τό τετράπτυχο: Διάκριση - ἀγάπη - ταπείνωση - μέτρο.

Θά ἤθελα νά κλείσω ἐπαναλαμβάνοντας κάτι πού εἶπα μεγαλοφώνως τήν ὥρα τῆς ταφῆς του στό Ἱερό Ἰησοφαστήριον τῆς Κεχαριτωμένης Θεοτόκου: «Εὐχαριστοῦμε τό Θεό πού γεννήθηκες στήν οἰκογένειά μου, ἀείμνηστε ἀδελφέ μου».

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΑΡΙΛΑΩΙ ΧΑΡΙΝ ΧΑΡΙΖΕΙ

ἄλλοτε Γενικός Γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε., μακαρίτης τώρα, Χαρίλαος Φλωράκης, γνωστός ὡς καπετάν Γιώτης κατά τόν Ἐμφύλιο Πόλεμο, εἶχε κάνει κατά τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του μεγάλη στροφή πρὸς τὴν χριστιανικὴ πίστη. Μάλιστα, εἶχε ἐπισκεφθεῖ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ εἶχε ἐξομολογηθεῖ σὲ Ἅγιορείτη ἱερομόναχο.

Πρόσφατα ἦλθαν στὴ δημοσιότητα λεπτομέρειες ἀπὸ τὸ συγκλονιστικὸ αὐτὸ γεγονός. Ὁ ἱερομόναχος π. Ἀθανάσιος Σιμωνοπεριτίης ἐξιστόρησε σὲ συνέντευξή του πῶς συνάντησε καὶ πῶς ἐξομολόγησε τὸν Φλωράκη. Διηγεῖται ὁ Ἅγιορείτης ἱερομόναχος:

Θά σᾶς πῶ γιὰ τὸν Χαρίλαο. Ἦταν μιά ἀπὸ τίς συγκλονιστικότερες στιγμές πού ἔζησα. Μέ εἰδοποίησε ὁ Γέροντάς μας, ὁ ὁποῖος ἔλειπε, ὅτι θά ἔλθει στὴ Μονή μας (τὴ Σιμωνόπετρα) ὁ Χαρίλαος Φλωράκης με 6-7 συντρόφους του:

«Κοίταξε νὰ τοὺς περιποιηθεῖτε».

Ἦρθε μαζί μέ τὸν ἠθοποιό Τίτο Βανδή. Τὸν ρώτησα:

«Πρώτη φορά ἔρχεσαι ἐδῶ, κ. πρόεδρε;».

«Δυστυχῶς, πρώτη φορά» μοῦ εἶπε.

«Πῶς σέ λένε;» μέ ρώτησε.

«Εἶμαι ὁ π. Ἀθανάσιος» τοῦ εἶπα.

«Παπα-Θανάση, ἦρθα ἐδῶ στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ νόμιζα ὅτι θά βρῶ γέρους κατορημένους, ἀλλά ἐδῶ βρῆκα μοναχοὺς παλληκάρια, σάν κυπαρίσσια. Σέ ἓνα μοναστήρι βλέπω ἓνα καλογεράκι καὶ μοῦ φωνάζει: “Γειά σου σύντροφε!”».

«Ἐσὺ ἀπὸ πού καὶ ὡς πού σύντροφος;»

«Ἦμουν ἀρχηγός τῆς Κ.Ν.Ε. τῆς Κομοτηνῆς, ὅταν ἦμουν λαϊκός».

«Καὶ πῶς βρέθηκες ἐδῶ;»

«Δέν μέ ἱκανοποιοῦσε ὁ Μάρξ καὶ αὐτὸ πού ἤθελα τὸ βρῆκα στὸν Χριστό».

«Ὅταν τὸ ἄκουσα αὐτό», εἶπε ὁ Φλωράκης, «μοῦ ἦρθε νὰ ἄνοιγε ἡ γῆ νὰ μέ καταπιεῖ».

Πιάσαμε κουβέντα, μέχρι νὰ ἐτοιμαστεῖ τὸ φαγητό. Τὸν ρώτησα:

«Πῶς ἔτσι, στὸν Ἅγιον Ὄρος;»

ἤρχισε νά μου λέει πῶς κατέληξε στόν Μάρξ.

«Πάντως καί ἐσεῖς ἐδῶ εἴσαστε ἰδεολόγοι, μπράβο σας!»

Τοῦ ἀπάντησα: «Δέν καθόμαστε ἐδῶ πάνω στό βράχο γιά τίς ἰδέες, ἀλλά γιά τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ».

«Τί πρόσωπο καί ἰδέα, τό ἴδιο εἶναι» μου εἶπε.

«Δέν εἶναι τό ἴδιο -τοῦ εἶπα- γιατί οἱ ἰδέες ἔρχονται καί παρέρχονται, ὁ Χριστός, ὅμως, μένει στόν αἰῶνα».

Ἄφου εἶπαμε διάφορα ἄλλα, τοῦ ἔκανα μιά πρόταση: «Τώρα πού ἤρθες ἐδῶ, εἶναι εὐκαιρία νά ἐξομολογηθεῖς».

Μέ ρώτησε: «Πόσων χρονῶν μέ κάνεις;».

«Ἐξήντα πέντε», τοῦ λέω.

Βγάζει τήν ταυτότητά του καί μου δείχνει ὅτι γεννήθηκε τό 1914. «Βλέπεις, ὀγδόνητα συμπληρωμένα».

«Κύριε πρόεδρε, μήπως τά βιολογικά ὄρια εἶναι περιορισμένα, μήπως εἶναι εὐκαιρία, τώρα πού ἤρθες στό Περιβόλι τῆς Παναγίας, νά ξα-λαφρώσεις;».

«Δέν εἶμαι ἔτοιμος», μου εἶπε.

Τοῦ λέω: «Ἄρα θά ἔχουμε ἄλλη εὐκαιρία;».

Τόν ρώτησα ἄν πιστεύει στόν Θεό καί μου εἶπε μιά ἱστορία ἀπό τό βουνό καί ὅτι πιστεύει. Τότε τοῦ λέω: «Γιατί πολεμᾶτε τόν Θεό σάν κόμμα;»

«Ἐλα, ρέ παιδί μου, ἄστα αὐτά!»

«Κύριε πρόεδρε, κάνετε πίσω».

«Ἐλα, ρέ παιδί, μιά ζωή, εὐκολα ν' ἀλλάξεις;»

«Τώρα μίλησες σωστά, κύριε πρόεδρε».

Εἶπαμε πολλά καί διάφορα.

Συνεχίζει τήν ἐξιστόρηση ὁ π. Ἰθανάσιος:

«Ἀρρώστησα καί βρέθηκα στό 401 Στρατιωτικό Νοσοκομεῖο τῆς Ἀθήνας. Ἐκεῖ ἤρθε ὁ διευθυντής τοῦ ANTI, μου ἔδωσε τό τηλέφωνο τοῦ Φλωράκη καί μου εἶπε νά τοῦ τηλεφωνήσω. Τόν πῆρα καί τοῦ εἶπα:

«Κύριε πρόεδρε, τί ἔγινε, θυμήθηκες τί φακή πού ἔφαγες;»

«ἌΟχι μωρέ - μου λέει-, θυμήθηκα τήν ἀγάπη πού δείξατε σέ μένα. Σέ θέλω -μου εἶπε- νά ἔρθεις στό σπίτι μου, νά σοῦ κάνω τό τραπέζι».

«Δέν μπορῶ, κύριε πρόεδρε».

«Τότε νά ἔρθεις ἐδῶ στόν Περισσό ἢ μήπως φοβᾶται ὁ Θεός νά ἔρ-

θεις στό Κ.Κ.Ε.;»

Τέλος πάντων, πῆγα στόν Περισσό. Ἐνας φύλακας μέ ρώτησε:

«Τί θέλεις, παππά;»

«Θέλω τόν Φλωράκη» τοῦ λέω. Μέ ὀδήγησαν. Τόν βρῆκα καί, ἀφοῦ εἶπαμε μερικά, μοῦ λέει:

«Ἔχουμε ἓνα ὑπόλοιπο».

«Τί ὑπόλοιπο;» ρώτησα.

«Σύ μοῦ εἶπες ὅτι τά βιολογικά μας ὅρια εἶναι περιορισμένα. Θέλω νά ἐξομολογηθῶ».

Καί τονίζει ὁ Ἱερομόναχος:

«Ἐξομολογήθηκε, ξεσκέπασε τόν ἑαυτό του, ἀδελφοί μου. Ἔχω κάνει κιλιάδες ἐξομολογήσεις, τέτοια ἐξομολόγηση δέν ἔχω κάνει».

Στή συνέχεια, ἐξιστορεῖ ὁ π. Ἀθανάσιος ὁ Σιμωνοπετρίτης: «Μετά βγήκαμε καί συναντήσαμε τήν κυρία Παπαρήγα». Ἐκείνη μοῦ εἶπε:

«Τί τοῦ κάνατε τοῦ Χαρίλαου στό Ἱερόν Ὅρος, μεταμόσχευση μυαλοῦ; Ὅταν ἦρθε ἀπό τόν Ἱερόν Ὅρος μᾶς κάλεσε ὅλους στό ἀμφιθέατρο καί μᾶς μίλησε γιά μιάμιση ὥρα. Ἀπό τότε ἄλλαξε συμπεριφορά».

Ὁ Φλωράκης τότε εἶπε:

«Ἐπρεπε νά εἶχα ἐπισκεφθεῖ τό Ἱερόν Ὅρος ἀπό νέος. Θά ἦταν καλύτερα καί γιά μένα καί γιά τήν Ἑλλάδα».

Εἶπαμε καί ἄλλα πολλά. Ὑστερα, θέλησε νά μοῦ κάνει τό τραπέζι στό «Ἰντεάλ». Τοῦ εἶπα ὅτι μέ περίμενε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί δέν μποροῦσα. Μέ συνόδευσε στήν ἐξοδο καί στό ἀσανσέρ μοῦ εἶπε:

«Ἔχω καί κάτι πού ξέχασα νά σοῦ πῶ, τό ἔχω γράψει καί στή διαθήκη μου, τό λέω καί σέ σένα. Ὅταν πεθάνω, θέλω νά μέ κηδεύσετε σάν ὀρθόδοξο Χριστιανό, στό ἐξωκκλήσι τοῦ χωριοῦ μου (τῆς Καρδίτσας), στόν Ἀν-Λιᾶ, νά ἀγναντεύω τά Ἱεράφια καί τόν κάμπο».

«Καλῶς κύριε πρόεδρε», τοῦ εἶπα καί ἀποχαιρετηθήκαμε.

Ὅταν πέθανε ὁ Φλωράκης, μᾶς τό πληροφόρησε κάποιος ἐργάτης. Θελήσαμε νά τηλεφωνήσουμε στά γραφεῖα τοῦ Κ.Κ.Ε. στόν Περισσό, γιά τήν ἐκκλησιαστική κηδεῖα πού εἶχε ζητήσει. Ὅμως, κρίναμε καλύτερο νά βάλουμε τή δημοσιογράφο κυρία Παναγιωταρέα, πού εἶχε κάποιες σχέσεις, νά τοῦς τό πεῖ. Τῆς ἀπάντησαν ἀρνητικά, μέ τή φράση:

«Κοίτα τή δουλειά σου. Ὁ Φλωράκης ἀνήκει στό Κόμμα καί τό Κόμμα ἀποφασίζει».

Καί ὁ Ἱερομόναχος π. Ἀθανάσιος κατέληξε στή συνέντευξή του:

«Ἐμεῖς ὅμως (στή μονή τῆς Σιμωνόπειρας), τοῦ κάναμε ἐκκλησιαστική κηδεῖα καί τρισάγιο. Ὅλα κανονικά».

Π. Μ. Σωτήρχου

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Τί ἔλεγε ὁ Γέροντας Πορφύριος

χω ἓνα φίλο, πού τόν λένε Παναγιώτη, καί ὅταν συναντιώμαστε μιλοῦμε γιά πνευματικά κυρίως θέματα. Σέ μιά πρόσφατη συνάντησή μας εἶπαμε τά δέοντα καί ἐγώ ὑπεστήριξα ὅτι ὁ πιστός Χριστιανός δέν πρέπει ποτέ νά φοβᾶται καί νά στενοχωριέται γιά τά βιοτικά πράγματα, διότι ὁ φόβος καί ἡ στενοχώρια εἶναι δύο μεγάλες παγίδες τῶν δαιμόνων, ὅπου γεννιέται ἡ σύγχυση καί τό φαρμακερό ἀγκάθι τῆς ὀλιγοπιστίας καί τῆς ἀπιστίας. Τότε ὁ φίλος μου θυμῆθηκε τά λόγια τοῦ μακαριστοῦ καί ὀσίου Γέροντος Πορφυρίου καί μοῦ ἔφερε ἓνα χαρτί, ὅπου ἦταν γραμμένη ἡ σκέψη καί ἡ πείρα του γιά τήν πνευματική ζωή καί τήν διαδικασία, πού πρέπει νά ἀκολουθεῖ ὁ πιστός καί νά τήν ἐφαρμόζει στήν καθημερινή ζωή του.

Διάβασα τό κείμενον αὐτό, πού εἶναι θαυμάσιο ἀπό κάθε ἄποψη καί μιλά μέ ἀπλόν τρόπον γιά τήν ἀπλότητα, τήν πραότητα καί τήν ἀποφυγή κάθε βίας, ὄχι μόνον ἐξωτερικῶς, ἀλλά καί ἐσωτερικῶς, ἔτσι, πού θά μπορούσε ἄριστα νά τιλοφορηθεῖ «Τό μυστικόν τῆς σωτηρίας» κατά τήν διδασκαλία τοῦ Γέροντος Πορφυρίου. Αὐτός ὁ «ἀναίμακτος τρόπος», καθὼς τόν ὀνομάζει, εἶναι ἴσως ὁ πιό κατάλληλος, ἡ πιό ἀποτελεσματική μέθοδος καλῆς πορείας σ' αὐτόν τόν κόσμον γιά μᾶς τούς λαϊκούς, πού ζοῦμε ἀνάμεσα στό κοινωνικό σύνολον, ὅπου οἱ ἄνθρωποι διαφέρουν μεταξύ τους πολύ καί σέ πολλά καί γι' αὐτό χρειάζεται μεγάλη προσοχή καί διάκριση καί νήψη, γιά νά μή πέφτουμε στους ἄνυδρους λάκκους τῆς δαιμονικῆς πονηρίας.

Δέν εἶναι ἀνάγκη νά σχολιασθεῖ ὁ πνευματικός λόγος τοῦ Γέροντος Πορφυρίου, γιατί δέν χρειάζεται τήν δική μας κριτική ἢ ἀποκαλυπτική ἀλήθεια, πού μᾶς προσφέρει, μέ τήν ἀπλούστερη διατύπωση, ἀλλά μόνον ἐπαρκῆ κατανόηση καί ἐφαρμογή. Γι' αὐτό καί σκέφτηκα, ἀντί νά τήν ἀναλύσω καί νά τήν περιγράψω τήν ὀλοφώτεινη αὐτή διδασκαλία, νά τήν παραθέσω στήν πνευματική τράπεζα τοῦ κάθε φιλόχριστου ἀναγνώστη, ὡς ἔδεσμα σωτήριον, πού εἶμαι βέβαιος ὅτι πολύ θά ὠφελήσει ὅσους τό γευτοῦν αὐτό τό δεῖπνον καί θά μακαρίσουν τόν ἀξιωμακάριστον Γέροντα Πορφύριον, πού τό προσφέρει. Ἴδου αὐτό τό κείμενον, πού ἀξίζει νά διαβαστεῖ πολλές φορές, μέχρις ὅτου γίνει καθημερινή πράξη ἀγάπης. Ὁ τίτλος τοῦ κειμένου αὐτοῦ εἶναι: «Νά ἀγωνίζεσθε

στήν πνευματική ζωή άπλά, άπαλά, χωρίς βία»:

- «Τέλεια, βαθιά φιλοσοφημένη είναι η θρησκεία μας. Τό άπλό και τό πιό πολύτιμο. Ήτσι νά αγωνίζεσθε στην πνευματική ζωή, άπλά, άπαλά, χωρίς βία. Η ψυχή αγιάζεται και καθαίρεται μέ την μελέτη των λόγων των Πατέρων, μέ την άποστήθιση ψαλμών, άγιογραφικών χωρίων, μέ την ψαλτική, μέ την ευχή.

Δοθείτε λοιπόν σ' αυτά τά πνευματικά και άφηστε τά όλα τά άλλα. Στην λατρεία του Θεού μπορούμε νά φθάσουμε εύκολα, άναίμακτα. Είναι δύο δρόμοι, πού μās όδηγούν στον Θεό, ό σκληρός και κουραστικός μέ τίς άγριες επιθέσεις κατά του κακού και ό εύκολος μέ την άγάπη. Ύπάρχουν πολλοί, πού διάλεξαν τον σκληρόν δρόμον και «έχυσαν αίμα για νά λάβουν Πνεύμα», ώσπου έφθασαν σε μεγάλη άρετή. Έγώ βρίσκω ότι ό πιό σύντομος και σίγουρος δρόμος είναι αυτός μέ την άγάπη. Αυτόν νά ακολουθήσετε κι έσεις.

Μπορείτε, δηλαδή, νά κάνετε άλλη προσπάθεια. Νά μελετάτε και νά προσεύχεσθε και νά έχετε ως στόχον νά προχωρήσετε στην άγάπη του Θεού και της Έκκλησίας. Μή πολεμάτε νά διώξετε τό σκοτάδι από τό δωμάτιο της ψυχής σας. Άνοιξετε μιά τρυπίτσα για νά έλθει τό φώς, και τό σκοτάδι θά φύγει. Τό ίδιο ισχύει και για τά πάθη και τίς αδυναμίες. Νά μίν τά πολεμάτε, αλλά νά τά μεταμορφώνετε σε δυνάμεις περιφρονώντας τό κακό. Νά καταγίνεσθε μέ τά τροπάρια, τούς (άσματικούς) κανόνες, την λατρεία του Θεού, τον θεϊον έρωτα. Όλα τά άγια βιβλία της Έκκλησίας μας, η Παρακλητική, τό Ώρολόγιον, τό Ψαλτήρι, τά Μηναια περιέχουν λόγια άγια, έρωτικά προς τον Χριστόν μας. Νά τά διαβάζετε μέ χαρά και άγάπη και αγαλλίαση. Όταν δοθείτε σ' αυτήν την προσπάθεια μέ λαχτάρα, η ψυχή σας θά αγιάζεται μέ τρόπον άπαλόν, μυστικόν, χωρίς νά τό καταλαβαίνετε.

Οί βίοι των Άγίων και πιό πολύ ό βίος του Άγίου Ιωάννου του Καλυβίτου, μου έκανε έντύπωση. Οί Άγιοι είναι φίλοι του Θεού. Όλη την ήμέρα μπορείτε νά έντυφάτε και νά απολαμβάνετε τά κατορθώματά τους και νά μιμείσθε τον βίο τους. Οί Άγιοι έχουν δοθεί έξ ολοκλήρου στον Χριστόν.

Μέ αυτήν την μελέτη, σιγά - σιγά θά αποκτήσετε την πραότητα, την ταπεινοφροσύνη, την άγάπη και η ψυχή σας θά αγαθύνεται. Νά μή διαλέγετε άρνητικούς τρόπους για την διόρθωσή σας. Δέν χρειάζεται ούτε τον διάβολον νά φοβᾶσθε, ούτε την κόλαση, ούτε τίποτε. Δημιουργούν αντίδραση. Έχω κι εγώ μιά μικρή πείρα σ' αυτά. Ό σκοπός δέν είναι νά κάθεσθε, νά πλητίτετε και νά σφίγγεσθε για νά βελτιωθήτε. Ό σκοπός είναι νά ζείτε, νά μελετάτε, νά προσεύχεσθε, νά προχωράτε στην άγάπη, στην άγάπη του Χριστού, στην άγάπη της Έκκλησίας. Αυτό είναι τό άγιον και ώραϊον, πού ευφραίνει και απαλλάσσει την ψυχή από κάθε κακόν, η προσπάθεια νά ένωθει κανείς μέ τον Χριστόν. Νά αγαπήσει τον Χριστόν, νά λαχταρήσει τον Χριστόν, νά ζει εν τῷ Χριστῷ, σαν τον

Ἐπίστολον Παῦλον, πού ἔλεγε: «Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός» (Γαλ. β' 20). Αὐτά νά εἶναι ὁ στόχος σας. Οἱ ἄλλες προσπάθειες νά εἶναι μυστικές. Ἐκεῖνο πού θά πρέπει νά κυριαρχεῖ εἶναι ἡ ἀγάπη στόν Χριστόν. Αὐτό νά ὑπάρχει μέσα στό μυαλό, στήν σκέψη, στήν φαντασία, στήν καρδιά, στήν βούληση. Αὐτή ἡ προσπάθεια νά εἶναι, πῶς θά συναντήσετε τόν Χριστό, πῶς θά ἐνωθεῖτε μαζί του, πῶς θά τόν ἐνστερνηθεῖτε μέσα σας.

Τίς ἀδυναμίες ἀφήστε τις ὅλες, γιά νά μήν παίρνει εἶδηση τό ἀντίθετο πνεῦμα καί βουτάει καί σᾶς καθηλώνει καί σᾶς βάζει στήν στενοχώρια. Νά μήν κάνετε καί προσπάθεια νά ἀπαλλαγεῖτε ἀπό αὐτές. Νά ἀγωνίζεσθε μέ ἀπαλότητα καί ἀπλότητα, χωρίς σφίξιμο καί ἄγχος. Μή λέτε: «Τώρα θά σφικτῶ, θά κάνω προσευχή νά ἀποκτήσω ἀγάπη, νά γίνω καλός κλπ. Δέν εἶναι καλόν νά σφίγγεσαι καί νά πλῆπτεις, γιά νά γίνεις καλός. Ἔτσι θά ἀντιδράσετε χειρότερα. Ὅλα νά γίνονται μέ ἀπαλό τρόπο, ἀβίαστα καί ἐλεύθερα. Οὔτε νά λέτε «Θεέ μου, ἀπάλλαξέ με ἀπό αὐτό», παραδείγματος χάριν τόν θυμό, τήν λύπη. Δέν εἶναι καλόν νά προσευχόμαστε ἤ καί νά σκεφτόμαστε τό συγκεκριμένο πάθος, κάτι γίνεται στήν ψυχή μας καί μπλεκόμαστε ἀκόμη περισσότερο. Ρίξου μέ ὀρμή, γιά νά νικήσεις τό πάθος καί θά δεῖς τότε πῶς θά σ' ἀγκαλιάσει, θά σέ σφίξει καί δέν θά μπορέσεις τίποτα νά κάνεις.

Μήν πολεμᾶτε ἀπευθείας τόν πειρασμόν, μήν παρακαλεῖτε νά φύγει, μή λέτε «Πᾶρε τον, Θεέ μου!»! Τότε τοῦ δίνετε σημασία κι ὁ πειρασμός σφίγγει. Γιατί, παρόλο πού λέτε «Πᾶρε τον, Θεέ μου», βασικά τόν θυμᾶστε καί τόν ὑποθάλλετε περισσότερο. Ἡ διάθεση γιά ἀπαλλαγή, βέβαια, θά ὑπάρχει, ἀλλά θά εἶναι πάρα πολύ μυστική καί λεπτή, χωρίς νά φαίνεται, θά γίνεται μυστικά. Θυμηθεῖτε ἐκεῖνο, πού λέγει ἡ Ἁγία Γραφή: «Μή γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου» (Ματθ. ν' 3). Ὅλη ἡ δύναμή σας νά στρέφεται στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, στή λατρεία Του, στήν προσκόλλησή σ' Αὐτόν. Ἔτσι ἡ ἀπαλλαγή ἀπό τό κακό καί τίς ἀδυναμίες θά γίνεται μυστικά, χωρίς νά παίρνει εἶδηση, χωρίς κόπο.

Αὐτή τήν προσπάθεια κάνω κι ἐγώ. Βρῆκα ὅτι εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος ἀγιασμοῦ, ἀναίμακτος. Καλύτερα δηλαδή νά ρίχνομαι στήν ἀγάπη, μελετώντας τούς (ἀσματικούς) κανόνες, τά τροπάρια, τούς ψαλμούς. Αὐτή ἡ μελέτη καί ἐντρύφηση, χωρίς νά τό καταλάβω, πηγαίνει τόν νοῦ μου πρὸς τόν Χριστό καί γλυκαίνει τήν καρδιά μου. Συγχρόνως εὐχομαι ἀνοίγοντας τά χέρια μέ λαχτάρα, μέ ἀγάπη, μέ χαρά καί ὁ Κύριος μέ ἀνεβάζει στήν ἀγάπη Του. Αὐτός εἶναι ὁ σκοπός μας, νά φθάσουμε ἐκεῖ. Τί λέτε, αὐτός ὁ δρόμος δέν εἶναι ἀναίμακτος;

Ἐπάρχουν καί πολλοί ἄλλοι τρόποι, ὅπως γιά παράδειγμα, νά θυμᾶσαι τόν θάνατο, τήν κόλαση, τόν διάβολο. Ἔτσι ἀπό φόβο καί ὑπολογισμό ἀποφεύγεις τό κακό. Ἐγώ, ὁ ἐλάχιστος, δέν ἐφαρμόσα στήν ζωή μου αὐτούς τούς τρόπους, πού κουράζουν, φέρνουν ἀντίδραση καί πολλές φορές ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Ἡ ψυχή, καί ὅταν μάλιστα εἶναι

ευαίσθητη, ευφραίνεται στην αγάπη και ένθουσιάζεται, ενδυναμώνεται και μετασχηματίζει και μεταποιεί και μεταμορφώνει όλα τα αρνητικά και τά άσχημα...».

Ἐδῶ τελειώνει τό χαρτί μέ τά λόγια τοῦ ὁσίου Γέροντος Πορφυρίου. Τί νά πῶ ἐγώ; Τίποτε ἄλλο ἀπό τό νά ἐπαναλάβω τά λόγια του. Μελέτη τῶν ἀγιοπατερικῶν καί ἐκκλησιαστικῶν κειμένων, προσευχή συχνότατη καί προπάντων ἀγάπη γιά τόν Χριστόν, μέχρι νά ἀνοίξουμε «μιά τρυπίτσα, γιά νά ἔλθει τό φῶς». Ἔτσι θά φύγει τό σκοτάδι ἀπό μέσα μας καί ὁ πιστός θά ζεῖ μιά φωτεινή ζωή ἀπό τώρα, μεταμορφωμένη, χωρίς φόβους καί στενοχώριες, διότι ἡ καρδιά του θά εἶναι γεμάτη ἀπό Χριστό καί ὅπου ὑπάρχει Χριστός δέν ὑπάρχουν φόβοι καί στενοχώριες, ἀλλά μιά ζωή γεμάτη χαρά, εἰρήνη καί ἀγιασμός ἀτελεύτητος. Τότε ζεῖ ὁ πιστός τήν λυτρωμένη ζωή.

Π. Μ. ΣΩΤΗΡΧΟΣ

Δημοσιογράφος, Συγγραφέας

Ἀρχιμανδρίτη Εὐθυμίου Ἐ. Ἐλευθεριάδη
ΓΕΘΣΗΜΑΝΗ Ἡ ΕΦΕΣΟΣ;

Από τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος, οἱ Παπικοί καί οἱ Τοῦρκοι συνεμάχησαν, ἵνα ἀποσβέννουντες γραπτήν καί προφορικήν, πεζήν καί ἔμμετρον Παράδοσιν τῆς πρώτης χιλιετίας τοῦ Χριστιανισμοῦ, τυμβωρυχήσουν καί μεταφέρουν τόν πάνσεπτον Θεομητορικόν Τάφον τῆς Παναγίας Θεοτόκου καί Ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀπό «Γεθσημανῆ τοῦ χωρίου» τῆς Ἱερουσαλήμ, εἰς τό πλησίον τῆς Ἐφέσου τῆς Δυτικῆς Μικρᾶς Ἀσίας, χωρίον «Καπουλῆ Παναγία».

Προκειμένου νά ἀποτολμήσουν τήν ἄτοπον, ὡς παράλογον, ἀνιστόρητον καί πλαστήν ταύτην καινοτομίαν, ἐπενόησαν νά στηρικθοῦν εἰς τήν «αὐθεντίαν» τῶν ὁραμάτων τῆς γερμανικῆς καταγωγῆς, ὀψίμου ὀραματιστρίας Ἄννε Κατερίνε Ἑμμερικ (1774 - 1824).

Διαπράττοντες, λοιπόν, οἱ Παπικοί βλασφημίαν κατά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπιτάσσοντος διά στόματος τοῦ Παροιμισαστοῦ: «*Μή μέταιρε ὅρια αἰῶνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου*»¹, ἀντιστρατεύονται: τήν Καινήν Διαθήκην, τήν τοπικήν τῆς Ἱεροσολυμίτιδος Ἐκκλησίας Παράδοσιν, ἀπηχουμένην εἰς τήν ἀνά τήν Οἰκουμένην Πανορθόδοξον Ἕμνολογίαν, καί αὐτήν τήν ἐπιστήμην τῆς ἀρχαιολογίας καί ἱστορίας. Εἶναι δέ κραυγαλέα ἡ φωνή τῆς ἐπιστήμης, ἡ, εἰς ἀνύποπτον χρόνον καί τόπον, διακηρύττουσα, ὅτι: ἡ Θεοτόκος Παρθένος Μαρία, ἡ τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περιλημμένη Μήτηρ, ἔζησεν, ἐκοιμήθη, καί ἐνεταφιάσθη ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐν «Γέθσημανῆ τῷ χωρίῳ». Τεκμηριοῖ δέ τό ἱστορικόν τοῦτο γεγονός ἀυτή αὕτη ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Βατικανοῦ, τῆς ὁποίας γνωστός Κῶδιξ τοῦ 11ου αἰῶνος σαφῶς, ρητῶς, κατηγορηματικῶς καί διαπρυσίως διασώζει τήν παγχριστιανικήν Παράδοσιν τῶν ἑνδεκα πρώτων αἰώνων, ὅτι ἐν Γεθσημανῆ τῆς Ἱερουσαλήμ εὐρίσκεται ὁ σεπτός Τάφος, εἰς τόν ὁποῖον ἐνεταφιάσθη ἡ ἐν Ἱερουσαλήμ κοιμηθεῖσα Θεομήτωρ Μαρία.

Ἡ Ἱεροσολύμων Ἰουβενάλιος (†458) εἶναι ἀρχαιότατος μάρτυς τῆς ἐν Σιών Κοιμήσεως καί τοῦ ἐν Γεθσημανῆ ἐνταφιασμοῦ τῆς Παναγίας Θεοτόκου Μαρίας².

Ἡ Πρόκλος Κωνσταντινουπόλεως (†446), ἐκφωνήσας Λόγον, πρὶν ἢ γίνη Πατριάρχης, πιθανόν τήν 15ην Αὐγούστου τοῦ 429, δέν μετακινεῖ τήν Θεομήτορα ἐκ τῆς Σιών, ὅπου ἔζησε μονίμως καί ἐκοιμήθη, ἢ, ἐκ τῆς Γεθσημανῆ, ὅπου ἐκπεύθη καί ἐτάφη³.

Τό δέ πλέον ἀξιοσημείωτον: Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἅγιος Κύριλλος (374-444), μέ τόν θρίαμβον τῆς Ὁρθοδοξίας κατά τοῦ πολέμου τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου Νεστοριανισμοῦ, εἰς τὴν Τρίτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον (Ἐφεσος, 431) καί εἰς τόν ναόν τῆς Θεοτόκου Μαρίας τῆς Ἐφέσου, ὅπου συνεκλήθη ἡ Τρίτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, εἶπε Λόγον Ἐπινίκιον Πανηγυρικόν, μέ ἐπίκεντρον τό πρόσωπον τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου Θεοτόκου Μαρίας, «δι' ἧς Τριάς ἀγιάζεται, δι' ἧς Σταυρὸς τίμιος ὀνομάζεται, καί προσκυνεῖται, εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην... δι' ἧς τό ἐκπεσόν πλάσμα ἀναλαμβάνεται..., δι' ἧς Βάπτισμα ἅγιον γίνεται τοῖς πιστεύουσι..., δι' ἧς νεκροὶ ἐγείρονται»⁴.

Καί, ἐνῶ, κατά τόν ἱερόν Δαμασκνόν⁵, τόσον μεγάλη σημασία, διὰ τὴν πίστιν τῆς τιμῆς καί προσκυνήσεως τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου ἀποδίδεται εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Τρίτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου (Ἐφεσος 431), ἐμπνευστὴς καί ψυχὴ τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ ἅγιος Κύριλλος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, οὔτε εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Συνόδου γίνεται μνεῖα περὶ Τάφου τῆς Παναγίας, εἰς τὴν Ἐφεσον, οὔτε καί ἐκφωνῶν τὸν πανηγυρικόν τῆς νίκης καί ἐπικρατήσεως τῆς τιμῆς καί εὐλαβείας τοῦ προσώπου τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου εἰς τόν ναόν τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν Ἐφεσον ἀναφέρει τὴν ὑπαρξίν τοῦ Τάφου αὐτῆς, τό ὁποῖον ἦτο τόσον φυσικόν καί ἐνισχυτικόν τῆς τιμῆς καί εὐλαβείας πρὸς τό πρόσωπον τῆς Παναγίας. Ἄλλ' οὔτε καί ἡ ἐν Χαλκηδόνι, Τετάρτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (451), ἔκαμεν, ἔστω, ὑπαινιγμόν, περὶ μεταναστεύσεως τῆς Παρθένου Μαρίας ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς τὴν ἐγγύς Μικρασιατικὴν Ἐφεσον καί Κοιμήσεως καί Ἐνταφιασμοῦ αὐτῆς παρά τὴν Ἐφεσον, εἰς τρόπον ὥστε, παρ' ἀμφοτέρων τῶν δύο Οἰκουμενικῶν Συνόδων, Τρίτης καί Τετάρτης, τῶν ἐπιμόνως καί λεπτομερῶς μελετησασῶν τό πρόσωπον καί τὴν θέσιν τῆς Παναγίας Μητρὸς τοῦ Κυρίου Θεοτόκου Ἀειπαρθένου Μαρίας, νά ἀγνοῖται ἡ ὄψιμος καί καινοφανὴς ἄποψις τῶν Παπικῶν.

Ἀντιθέτως, γενικὴ πεποίθησις καί πίστις τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὀργανούσης, ἐπιμόνως καί συνεχῶς, ἱεράς ἀποδημίας, πρὸς προσκύνησιν τῶν Ἁγίων Τόπων τῆς Παλαιστίνης, ἦτο, ὅτι «τόσον ὁ Τάφος τοῦ Χριστοῦ, ὅσον καί ὁ Τάφος τῆς Παναγίας Θεοτόκου εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τὸν ὀμφαλὸν τῆς Γῆς, ὡς πληροφοροῦσι καί ὁ μέγιστος, μετὰ τὸν ἅγιον Ἐφραίμ ἐκκλησιαστικὸς ποιητὴς Ἰάκωβος, ὁ ἐκ Σαρούγκ (451-523), Ἐπίσκοπος Μπατνάμ τῆς Συρίας καί ὁ Θεόδωρος Ἱεροσολύμων (†529), ὑπογραμμίζοντες τὴν διάδοσιν τῆς Ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ βου αἰῶνος καί εἰς τὴν Συρίαν⁶.

Ἀπὸ τὸν Νικηφόρον Κάλλιστον (14ος αἰ.), πληροφορούμεθα, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Μαυρίκιος (582-602), διὰ διατάγματος ἐπέβαλεν ὑποχρεωτικόν τὸν ἑορτασμόν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, κατά τὴν 15ην Αὐγούστου εἰς ὀλόκληρον τὴν αὐτοκρατορίαν, ἀφοῦ ἀνήγειρεν, ἐπὶ τοῦ Τάφου τῆς Παναγίας εἰς τὴν Γεθσημανὴ τῆς Ἱερουσαλήμ, ναόν, γνωστόν ὡς «Εὐκτήριον τοῦ Μαυρικού»⁷.

Ὁ Μ. Φώτιος, ἐξ ἄλλου⁸ ἀποδίδει εἰς τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἅγιον Μόδεστον (632-634) Ὁμιλίαν εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, θεωρουμένην ὡς ἀρχαιότεραν μνείαν τῆς ἐν Γεθσημανῇ Κηδείας καὶ Μεταστάσεως⁹.

Ζῶσα εἶναι, καὶ σήμερον ἀκόμα, ἡ Παράδοσις ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 450 - 453, ἡ αὐτοκράτειρα Πουλχερία, μετὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ συζύγου αὐτῆς Μαρκιανοῦ, ἀνιδρύσασα τὸν ἐν Βλαχέρναις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ναὸν πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου, ἐζήτησε νὰ ἀνοιγῇ ὁ ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ Γεθσημανῆ Τάφος τῆς Παναγίας Θεοτόκου, ἵνα ἀναζητήσουσιν ὅσα τῆς Θεομήτορος, καί, κομίσαντες, νὰ καταθέσουν κατὰ τὴν τελετὴν τῶν Ἐγκαινίων, εἰς τὸν νεότευκτον Θεομητορικὸν ναὸν τῶν Βλαχερνῶν. Τότε ὁ Πατριάρχης Ἰουβενάλιος (422 - 458), ἀπεκάλυψε τὸ ἱερόν καὶ ἀπόρρητον μυστικόν, τὸ ἀπὸ Ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων εἰς μόνον τὸν διάδοχόν του Ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων παραδιδόμενον, ὅτι, δηλαδή, δέν εἶδε διαφθοράν, οὐδ' ἐγένετο σκωληκῶν βρῶμα καὶ δυσωδία τὸ ὁμοούσιον πρὸς τὸ Σῶμα τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος ἐξ Αὐτῆς Μονογενοῦς Υἱοῦ Της, ἀλλ' ἀλλαγέν καὶ δοξασθέν καὶ ἀφθαρτισθέν μετέστη ἀκέραιον, ἵνα, ἠνωμένον, μετὰ τῆς παναγίας αὐτῆς ψυχῆς, καθίση, ἐκ δεξιῶν τοῦ Παμβασιλέως Υἱοῦ αὐτῆς, κατὰ τὴν δαβιτικὴν προφητείαν, «*Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐξ δεξιῶν Σου*»¹⁰. Δι' αὐτὸ καὶ μόνον τὴν τιμίαν αὐτῆς Ἐσθῆτα καὶ μέρος τῆς Ἁγίας αὐτῆς Ζώνης, καὶ τὸ Μαφόριον αὐτῆς ἀπέστειλαν καὶ κατέθεσεν ἡ Πουλχερία εἰς τὸν ἐγκαινιασθέντα ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς¹¹. Ὡς πραγματικὸν γεγονός, μηδέποτε ἀμφιλεγόμενον, μηδέ ἀμφισβητούμενον, τὴν ἐν Σιών Κοίμησιν καὶ τὸν ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ Γεθσημανῆ, Ἐνταφιασμόν τῆς Παναγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, ὡς ἀποτελοῦν καθολικὴν πίστιν καὶ πεποιθήσιν τοῦ ἀδιαιρέτου Χριστιανισμοῦ τῆς Οἰκουμένης, ὕμνησαν εἰς τὴν ὑμνολογικὴν τῶν ποιησῶν, οἱ αὐθεντικοὶ καὶ ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένοι Ἐκκλησιαστικοὶ Ὑμνογράφοι καὶ μάλιστα οἱ ἀντιπροσωπευτικώτεροι τούτων, διὰ μέσου τῶν πρώτων ὀκτώ αἰώνων τῆς Ἐκκλησίας: Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς († 560), Ἀνατόλιος (8ος αἰών), Γερμανὸς Α΄ Κωνσταντινουπόλεως († 730), Ἀνδρέας ὁ Κρήτης († 740), Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς († 756), Κοσμᾶς ὁ Ἀγιοπολίτης († 750), Θεόδωρος ὁ Στουδίτης (756-826), Ἰωσήφ ὁ Σικελὸς († 886) καὶ Κασσιανὴ (9ος αἰών), ὁμοφώνως ἐπιβεβαιοῦντες τὴν κοινὴν πεποίθησιν καὶ πίστιν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς Χριστιανῶν ὅτι ἡ Παναγία Μήτηρ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἀειπάρθετος Θεοτόκος Μαρία, ἐν Σιών ἐτελεύτησε τὸν βίον, πρὸ τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου τῶν Ἱεροσολύμων. Σαφέστατα ὁ Θεόδωρος ὁ Στουδίτης († 826), διασώζει τὴν περὶ τοῦ ἐν Γεθσημανῆ τῆς Ἱερουσαλήμ Ἐνταφιασμοῦ τῆς Θεομήτορος: «*καὶ ἡ Ἀποστολικὴ Δωδεκάς, ἄλλος ἀλλαχόθεν, ὡς νεφέλαι, τῷ περῷ τοῦ Πνεύματος πρὸς τὴν τοῦ φωτός Νεφέλῃν ἐλασθέντες καὶ καταπαύσαντες, συναθροισθέντες, θαυμαστῷ τῷ τρόπῳ, ἐκ τῶν τῆς Οἰκουμένης περάτων, ἱερούργησαν εὐλαβῶς εἰς τὴν ἐν Γεθσημανῆ*

κνδείαν καί ταφίν τῆς Θεομήτορος, ὁ μὲν Βαρθολομαῖος ἐκ Θηβαΐδος, ὁ Μᾶρκος ἐξ Ἀλεξανδρείας, ὁ Θωμᾶς ἐξ Ἰνδιῶν, ὁ Παῦλος ἐκ Τιβερίας (Ρώμης), ὁ Πέτρος ἐπίσης ἐκ Ρώμης, ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος ἐξ Ἐφέσου ἦλθον εἰς Σιών, καί ἐλιπάνευσαν τῆς Θεοτόκου τό ζωαρχικώτατον σκῆνος, πρὸς Γεθσημανῆ» (Ἐγκώμιον εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου P.G. 99, 720-729).

Τὴν καθεστηκυῖαν ταύτην πίστιν καί πεποιθήσιν τῶν ὀκτώ πρώτων αἰῶνων τῆς ἠνωμένης Χριστιανοσύνης ἐπιβεβαίωσι ὑμνογραφικῶς καί ὁ ὑμνογράφος Στέφανος ὁ Σαββαΐτης (†790), ἀνεπιός τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Εἰς δὲ τὸν Κώδικα τοῦ 11ου αἰῶνος τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ, ὅπου περιέχεται κατάλογος τῶν τριάντα ναῶν τοὺς ὁποίους ἵδρυσεν ἡ ἱσαπόστολος Βασιλομήτωρ Ἐλένη (325-328) εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους τέταρτος, κατὰ σειρᾶν, ὁ ναὸς τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις, Γεθσημανῆ ὡς «ἐκκλησία, ἐν Γεθσημανῆ, ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου»¹².

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Παροιμ. κβ' 28.
2. F. Kattenbusch, Juvenal von Jerusalem, RPTK, γ' ἔκδ. IX, σ. 625-696. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, 1910, σ. 152-174.
3. Ἐγκώμιον εἰς τὴν Παναγίαν Θεοτόκον Μαρίαν, PG 65, 680-757.
4. PG 77, 992.
5. Ἐκδοσ. Ὁρθόδ. Πίστ. 3, 12.
6. Ἰωάνν. Φουντούλης, ἐν ΘΗΕ τ. 7, στ. 705-707.
7. Νικηφ. Κάλλιστ. Ἐκκλ. ΙΗ', 28, PG 145, 684 ἐξ.
8. Βιβλ. κωδ. 275.
9. Χρυσοστ. Παπαδοπούλου, Ἱστορ. Ἐκκλ. Ἱεροσολ. σ. 245. Μ. Γεδεών, Πατριαρχικοί Πίνακες, Κωνσταντινούπολις, 1890, σ. 188-193.
10. Ψ. 44, 7-11.
11. R. Janin, La geographie ecclesiastique de l' empire byzantin. Les églises et les monastères, Paris, 1953, σσ. 44 ἐξ. J. B. Papadopoulos, Les palais et les églises des Blachernes, Athènes, 1928, σ. 22 ἐξ.
12. Νικ. Παπαδοπούλου, Ποῦ ὁ τάφος τῆς Παναγίας; Ἀθῆνα, 1968, σ. 11-19).

Ἀρχιμανδρίτης ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

Βασιλείου Κασκαντάμπ

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΑΚΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΩΝ ΛΑΤΟΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ

Κεῖ ψηλά στό ὄρος Πεντελικό, στό δρόμο πρὸς τὰ στρατιωτικά ραντάρ, κάτω ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ἡ πινακίδα μέ τὸ βέλος ἐνημερώνει: «**ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ - ΤΩΝ ΛΑΤΟΜΩΝ**».

Ἀνεβήκαμε μέ τὸ Ι.Χ. στὰ 750 μέτρα ὑψόμετρο, ἀφήσαμε τὸ αὐτοκίνητο σ' ἓνα πλάτωμα καί κατεβήκαμε ἓνα λόφο. Βαδίσουμε σέ χωματόδρομο μέ νεροφαγώματα 300 μέτρα. Στὸ βάθος μικρῆ συστάδα δένδρων περιβάλλει τὸ ἱστορικό ξωκκλήσι τῆς Μονῆς Πεντέλης χτισμένο ἐπάνω σέ ἐρείπια βυζαντινοῦ ναοῦ. Ἦταν ἡμέρα τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου, 29/8/2011, ἀποτομή κεφαλῆς Τιμίου Προδρόμου.

Στόν προαύλιο χῶρο, στήν εἴσοδο τοῦ ναοῦ, ὁ ἱερέας ἀπὸ τῆ Μονῆ Πεντέλης τέλεσε τῆ θεία λειτουργία ἐνώπιον 200-250 πιστῶν. Ὁ ναός εἶναι μόνο γιά 10-15 πρόσωπα. Παρόντες ἄτομα κάθε ἡλικίας, ὁ δήμαρχος Πεντέλης καί συνεργάτες του, μέλη τοῦ συλλόγου τῶν λατόμων, μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους κτλ. Κοινώνησαν, διαβάστηκαν οἱ ἀρτοκλασίες καί ἀκολούθησαν τὰ παραδοσιακά τους ἔθιμα: διανομή τῶν ἄρτων, σταφίδες, ξηροὶ καρποί, ἀρωματικά συριανά λουκούμια καί τσιπουράκι.

Ὅταν λειτουργοῦσαν τὰ λατομεῖα, ἦταν πιὸ ὀργανωμένοι γιά τὸ πανηγύρι, εἶχαν κοινὸ τόπο συναντήσεως τὸν προαύλιο χῶρο τῆς Ἁγίας Τριάδος (14-16 αἰ.), Παλαιὰ Πεντέλη, ὅπου καί τὸ ἄγαλμα τοῦ Κώστα Κρυστάλλη. Τὰ τρόφιμα, τὰ ρούχα, τὰ οἰκιακά σκεύη κτλ. τὰ μετέφεραν μέ ζῶα καί οἱ οἰκογένειες κατασκίνωναν μιά ἐβδομάδα κοντὰ στό ξωκκλήσι.

Πέρασαν ἐκεῖνες οἱ ἐποχές. Τὰ τελευταῖα χρόνια διατηρεῖται ἡ παράδοση: σημαιοστολισμός, ἐξωτερικό βάψιμο τοῦ ναοῦ καί τοῦ ὑπαίθριου χώρου. Κυριαρχεῖ ὁ θρησκευτικὸς χαρακτήρας τῆς ἐορτῆς καί ἡ τιμὴ πρὸς τὸν Ἅγιο τῆς ἐρήμου, χωρὶς τίς ὑπερβολές τῶν λαϊκῶν πανηγυριῶν. Εἶναι ἓνα ἀντάμωμα παλιῶν καί νέων γενεῶν, ἓνας χῶρος κοινωνικῆς συναναστροφῆς μέσα στόν καθαρὸ ἀέρα μέ φιλικὰ καί συναδελφικά αἰσθήματα ἐπικοινωνίας.

Ἄκουσα γιά παράδειγμα: «Ἐλα κύρ Κωνσταντῆ νά σέ φιλέψω φρέσκο λουκουμάκι ἀπ' τὸ νησί, εἶναι τὸ κέραμα τοῦ ἀνδρα μου γιά τὸν Ἅγιο».

Ἄλλος προσκυνητὴς ρώτησε: «Τί γίνεται ὁ γέρο Μῆσος;» «Εἶναι στό σπίτι», τοῦ ἀπάντησαν. «Περιμένει τὴν εὐλογία τοῦ Ἁγίου, (ἀντίδωρο

καί ἄρτο), νά μάθει γιά τό πανηγύρι, γιά τούς παλιούς του συναδέλφους. Δέν ἀνεβαίνει πλέον στά παλιά λημέρια!»

«Κορίτσια, κορίτσια, τί κάνει ὁ μάγος τῶν μαρμάρων;» Τήν ἀπάντησιν ἔδωσαν δύο νεανικές φωνές, οἱ ἐγγονές του: «Ὁ παππούς εἶναι στό σπίτι, μᾶς περιμένει. Χωρίς ὑπερβολή εἶναι πίσω ἀπό τήν πόρτα, μόλις χτυπήσουμε κουδούνι εἶναι ὄρθιος. Σταυροκοπιέται, ἀσπάζεται τήν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου, παίρνει τά δῶρα τῆς ἑορτῆς κι ἀρχίζει τίς ἐρωτήσεις... Κάθε πρωΐ τρώει ψικουλάκι, ψικουλάκι ἀντίδωρο καί ἄρτο, ὅσο χρόνο ἐπαρκέσουν καί ἀπό πάνω μιά ρουφηξιά νερό ἀπ' τήν πηγή τοῦ Ἁϊ - Γιάννη».

«Αὐτό τό νερό εἶναι ἀγίασμα», μᾶς λέει. «Δρόσισε γενιές λατόμων καί ἔγιναν τίς ἀρρώστιες μας. Οἱ πατεράδες σας ἀπό μικρά παιδιά αὐτό τό νερό ἔπιναν».

Καί συνεχίζουν οἱ ἐγγονές του: «Γιά τίς ἀρρώστιες του ὁ παππούς πρῶτο φάρμακο ἔχει τά δῶρα - εὐλογίες ἀπό τή θεία λειτουργία (ἀντίδωρο καί ἄρτο) μετά ἔρχονται τά φάρμακα τοῦ γιατροῦ».

«Νά τοῦ πείτε χαιρετίσματα... Βοήθειά μας ὁ Ἁγιος».

Τά τελευταῖα χρόνια ἡ πυρκαϊά (5-6/8/2000), ἀποψίλωσε τό δάσος τοῦ Πεντελικοῦ καί ἔμειναν οἱ δενδροκορμοί τοῦ πευκώνα. Ἐλλάξε ὄψη τό Πεντελικό, δέν εἶναι ὅπως τό περιγράφει ὁ Κ. Κρυστάλλης, πυκνό δάσος, πράσινο στολίδι τῆς δημιουργίας.

Παρρηγορία στόν ἐπισκέπτη ἔμεινε ἡ θαμνώδης βλάστηση πού ὑψώνει πάλι τούς πράσινους βλαστούς της. Ἐλπιδοφόρο σημάδι ὅτι τό Πεντελικό μπορεῖ νά θρέψει τό φυτώριο τῆς ἀναδασώσεως καί νά ἐξελιχθεῖ σέ πνεύμονα ζωῆς τοῦ Λεκανοπεδίου. Περιμένει τήν ἀναδάσωση!

Γαντζωμένο στό βράχο, ἀναλλοίωτο, ἔμεινε μόνο τό ξωκκλήσι τοῦ Ἁϊ Γιάννη τῶν λατόμων, χωρίς τό ἄρωμα τοῦ δάσους καί τίς φωνές τῶν τσιπζικιῶν. Ἐμεινε μόνο, ἀλλά ὄχι ἔρημο κατά τόν ποιητή.

*«Εἰς τό βουνό ψηλά ἐκεῖ εἶν' ἐκκλησιά
ἐρημική. Τό σήμαντρό της δέν κτυπᾷ
δέν ἔχει ψάλτη οὐδέ παπά».*

Ἐχει δεινούς ὀρειβάτες καί πεζοπόρους τῆς πίστεως ὁ Ἁγιος, εἶναι τά πνευματικοπαῖδια του, οἱ λατόμοι, οἱ συγγενεῖς τους, οἱ εὐεργετημένοι πιστοί καί ὅσοι ἀγαποῦν τήν «εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου του». Ὅλοι συντηροῦν ἐθελοντικά τό ναό, φροντίζουν τά ἐλάχιστα δενδρύλια καί στή μικρή στέρνα πού κατασκεύασαν μπροστά στήν ἀστεῖρευτη πηγή του, ὅλο τό χρόνο κολυμποῦν χρυσόψαρα.

Στό σεισμό τοῦ 1981 ὁ ναός εἶχε ρωγμές, ἔτρεξαν οἱ λατόμοι, ἐνίσχυσαν τά θεμέλια μέ μπετόν, τούς χωματένιους τοίχους μέ ἀσβέστη καί τσιμέντο (πάχος 1,20) καί τήν ὥρα τῆς δουλειᾶς ἕνας ἐθελοντής τραυματίστηκε στό κεφάλι. Σήμερα ἦταν στή θεία λειτουργία καί εἶπε: «Μέ

θεράπευσε ὁ Ἅγιος. Εἶμαι ὀγδόντα ἐτῶν καί ἤρθα στή μνήμη του νά τόν εὐχαριστήσω καί φέτος».

«Νά ξέρατε», λέει ἕνας ἄλλος συνταξιούχος λατόμος, «σέ πόσες περιπτώσεις μ' ἔσωσε ὁ Ἅγιος: Ἐνα καλοκαίρι πλησίαζε ἡ γιορτή του καί ὅπως συνήθιζε τό ἀφεντικό μ' ἔστειλε νά γεμίσω τό βαρελάκι νερό γιά τούς ἐργάτες ἀπ' τήν πηγή τοῦ Ἁΐ - Γιάννη. Τό ξωκκλήσι εἰκοίμαζαν γιά τή γιορτή τρεῖς νοικοκυρές, ἦταν Κασιώτισσες, θυμᾶμαι τήν προφορά τους, μούπαν: «Καλῶς ἦρτες παλκάρ' σύστελέρε ὁ Ἅγιος ν' ἀσπρίσεις τόν τροῦλλο;»

«Τό δέχθηκα, δέκα ἐπτά χρονῶν παλικάρι ἦμουνα, κι ἀπ' τή χαρά μου ἄσπρισα ὅλο τόν τροῦλλο. Δούλευα καί θυμόμουνα τόν ἄλλο Ἁΐ - Γιάννη πού φρόντιζα στήν Πάρο ὅταν πότιζα τό μπαξέ καί τόν παρακαλοῦσα... Χωρίς νά τό καταλάβω, κάθισα στόν νωπό ἀσβέστη καί κατέβηκα στό προαύλιο ἀπό ὕψος 5 μέτρων. Κοντά μου ἤρθε τό δοχεῖο κι ἄσπρισε καί μένα. Δέν ἔπαθα τίποτα, τό μόνο πού θυμᾶμαι τίς φωνές τῶν γυναικῶν. Ἄχι!... σκοτώσαμ' τό παλκάρ...! Τά λέω κι ἀκόμα εἶμαι συγκινημένος. Ὁ Ἅγιος μ' ἔσωσε».

Ἄκουγα προσεκτικά τόν ἀφηγητή καί σιγοψιθύριζα: «Ἁγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε καί ὑπέρ ἡμῶν».

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΣΚΑΝΤΑΜΗΣ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ;

τήν κοιλιά μιᾶς ἐγκύου δύο ἔμβρυα συνομιλοῦν. Τό ἕνα εἶναι σκεπτικιστής, τό ἄλλο, γεμάτο ἐμπιστοσύνη καί πίστη.

Τό γεμάτο ἀμφιβολίες ἔμβρυο ρωτᾷ:

«Καί πιστεύεις πραγματικά σέ μιά ζωή μετά τή γέννηση;»

Τό ἔμβρυο πού πιστεύει, ἀπαντᾷ:

« Ἀσφαλῶς, ναί. Γιά μένα εἶναι ἀπόλυτα βέβαιο ὅτι ὑπάρχει ζωή μετά τή γέννησή μου. Ἡ ζωή ἐδῶ, εἶναι μόνο γιά νά μᾶς μεγαλώνει, ὥστε νά μπορούμε νά προετοιμάζουμε τούς ἑαυτούς μας γιά τή ζωή μετά τή γέννησή μας, ἔτσι ὥστε νά εἴμαστε ἀρκετά δυνατά γιά ὅ,τι μᾶς περιμένει μετά».

Ἐκεῖνος σκεπτικιστής ἔχει ἐκνευριστεῖ:

«Αὐτό εἶναι ἀρκετά ἀνόητο. Δέν ὑπάρχει ζωή μετά τή γέννηση. Πῶς θά ἔμοιαζε μιά τέτοια ζωή, οὕτως ἢ ἄλλως;»

Ἐκεῖνος πιστός ὅμως, ὑποστηρίζει:

«Δέν γνωρίζω. Ἄλλά σίγουρα θά ἔχει πολύ περισσότερο φῶς ἀπό ἐδῶ. Καί ἴσως νά στεκόμαστε στά πόδια μας καί νά τρῶμε μέ τό στόμα μας!»

Τό γεμάτο ἀμφιβολίες ἔμβρυο ξεσπάει:

«Ἐνα μάτσο ἀνοησίες! Δέν ὑπάρχει τέτοιο πράγμα ὅπως τό περπάτημα. Καί φαγητό μέ τό στόμα εἶναι πραγματικά μιά ἐντελῶς γελοία ἰδέα - ἔχουμε τόν ὀμφάλιο λῶρο, πού μᾶς τροφοδοτεῖ ἀρκετά καλά, ἤδη! Αὐτό ἀπό μόνο του μᾶς δείχνει ὅτι ἡ ζωή μετά τή γέννηση εἶναι ἀδύνατη: ὁ ὀμφάλιος λῶρος εἶναι πολύ κοντός!»

Ἐκεῖνος πιστός παραμένει ἀκλόνητος:

«Εἶναι ὄντως δυνατή. Ἀπλά μπορεῖ νά εἶναι λίγο διαφορετική ἀπό ὅ,τι εἴμαστε ἐδῶ».

Ἐκεῖνος σκεπτικιστής σιγά - σιγά κάνει τήν ὑπομονή του μπροστά σέ τόση χανομαρα:

«Κανείς, καί ἐννοῶ ποτέ κανείς, δέν ἤρθε πίσω μετά τή γέννηση! Ρίξε μιά ματιά σέ αὐτό: ἡ γέννηση εἶναι ἀπλά τό τέλος τῆς Ζωῆς. Τελεία καί παύλα. Καί κάτι ἀκόμα γιά σένα καί τά τρελά ὄνειρά σου: Ἡ ζωή εἶ-

ναι μία μεγάλη σκοτούρα μέσα στο σκοτάδι, αυτό είναι!»

ˆΟ μικρός πιστός δέν τόν αφήνει έτσι:

«Τό παραδέχομαι ὅτι δέν γνωρίζω πῶς ἀκριβῶς εἶναι ἡ ζωή μετά τή γέννηση. Ἄλλά σέ κάθε περίπτωση ἐμεῖς θά δοῦμε τελικά τή μητέρα μας καί αὐτή θά μᾶς φροντίσει».

ˆΟ σκεπτικιστής γούρλωσε τά μάτια του:

«Μητέρα! Πιστεύεις στή μητέρα; Εἶναι γελοῖο! Μέ συγχωρεῖς, ἀλλά πού εἶναι αὐτή, θά ἤθελα νά σέ ρωτήσω;»

ˆΟ μικρός πιστός κάνει μία χειρονομία μέ τό χέρι:

«Αὐτή εἶναι ἐδῶ! Παντοῦ γύρω μας. Ζοῦμε μέσα σ' αὐτήν, καθώς και μέσῳ αὐτῆς. Χωρίς αὐτήν ἐμεῖς δέν θά ἦταν δυνατόν νά ὑπάρχουμε!»

ˆΟ μικρός σκεπτικιστής δέν εἶναι δυνατόν τώρα νά συγκρατηθεῖ:

«Αὐτό φτάνει πραγματικά τό ἀποκορύφωμα τῆς ἀνοησίας. Καί γιά κανένα λόγο δέν μπορῶ νά δῶ πουθενά τή μητέρα σου. Οὔτε ἓνα κομμάτι της. Εἶναι ἀρκετά προφανές, γιατί ἀπλά δέν ὑπάρχει!»

Τό μικρό, πού πιστεύει, κουνάει τό κεφάλι του καί κλείνει τά μάτια:

«Μερικές φορές, ὅταν εἴμαστε πολύ ἥσυχα, τήν ἀκούω νά τραγουδᾷ. Ἢ νά χαιδεύει τόν κόσμο μας. Νιώθω καί ἔχω τήν αἴσθησι καί πιστεύω σταθερά, ὅτι ἡ γέννηση εἶναι ἓνα μεγάλο νέο ξεκίνημα!»

Χριστόδουλου Χατζηχριστοδούλου

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΩΤΗΡΟΣ ΑΚΑΝΘΟΥΣ

αλλάδιο καί καύχημα τῆς Ἁκανθοῦς εἶναι ἡ θαυματουργή εἰκόνα τοῦ Χρυσοσώτηρος, ἡ ὁποία θεράπευε ὅλες τίς ἀσθένειες. Ὁ κόσμος πίστευε ὅτι τὰ παιδιά πού ἀρρώσταιναν μετά τῆ γέννησίν τους, μπορούσαν νά ἀποφύγουν τόν θάνατο βαπτιζόμενα στήν ἐκκλησία τοῦ Σωτήρος καί παίρνοντας τό ὄνομα Σωτήρης¹.

Σύμφωνα μέ τήν τοπική παράδοση ἕνας ἐπίτροπος τῆς Ἁκανθοῦς εἶδε ὄνειρο ὅτι στό λιμανάκι τῆς Μελαντρίνας, περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, ἔφτασε ἀπό τήν Μ. Ἀσία ἕνα πλοῖο μέ τρεῖς εἰκόνας τοῦ Σωτήρος καί προτρεπόταν νά ἀγοράσει μιά γιά τήν ἐκκλησία τῆς Ἁκανθοῦς. Ἐκίνησε τήν ἐπομένη μέ δυό ζῶα γιά νά μεταφέρει τήν εἰκόνα. Ὅταν εἶδε τίς εἰκόνας ζήτησε μιά, ὁ πλοίαρχος, ὅμως φαίνεται προόριζε ἐκείνη τήν εἰκόνα γιά ἄλλη πόλη καί εἶπε στόν ἐπίτροπο νά περάσει τήν ἐπομένη. Πάλι ὁ ἐπίτροπος ὑπόδειξε τήν ἴδια εἰκόνα, καίτοι ἀλλάχτηκε ἡ θέσι τῶν εἰκόνων. Μέ κάποια πρόφραση τοῦ πλοίαρχου ὁ ἐπίτροπος πέρασε γιά τρίτη φορά ἀλλά καί πάλιν ὑπόδειξε τήν ἴδια εἰκόνα...

Ὁ πλοίαρχος τοῦ παρέδωσε τελικά τήν εἰκόνα λέγοντας: «Ἐφ' οὗ τοῦτος ὁ μαυρομούτσουνος θέλει νά μείνει στήν Ἁκανθοῦν ἄς μείνει». Φόρτωσε τότε ὁ ἐπίτροπος στή μούλα τήν εἰκόνα καί τράβηξε γιά τήν Ἁκανθοῦ. Ἡ ἀπόσταση λιμανιοῦ - Ἁκανθοῦς εἶναι 15 μίλια περίπου. Στήν ἐπιστροφή κάποια στιγμή ἀφηνίασε τό ζῶο, καί τρέχοντας μέ τό φορτίο κάθηκε στό δρόμο πρός τήν Ἁκανθοῦ.

Ὁ ἐπίτροπος φτάνοντας στό χωριό ἀνάφερε τό γεγονός καί τότε σχηματίστηκαν ὁμάδες καί βγήκαν σ' ἀναζήτηση τοῦ ζώου. Τελικά βρέθηκε τό ζῶο νεκρό μέσα σέ ἕνα θάμνο σχοινιαῖς δίπλα στά ἐρείπια τῆς ἐκκλησίας τοῦ διαλυθέντος συνοικισμοῦ τῆς Μέλισσας. Ἀπό τότε θεωρήθηκε ἱερή ἡ σχοινιαῖς ἐκείνη. Στό κῶρο τῆς σχοινιαῖς στήθηκε πέτρινος στύλος ὕψους μισοῦ μέτρου, πάνω στόν ὁποῖο ἀναβαν οἱ Χριστιανοί μιά καντήλα.

Ἀπό τήν εἰκόνα πού παρουσίαζε ὁλόσωμο τόν Χριστό, ἀπαιτήθηκε, σύμφωνα μέ τήν παράδοση, νά ἀποκοπεῖ τό μισό κάτω μέρος γιά νά γίνει δυνατή ἡ τοποθέτησή της στό εἰκονοστάσι. Ἡ κωλότητα πού συνέβηκε στόν τεχνίτη καί σέ μερικά νεότερα πρόσωπα τῆς οἰκογένειάς του ἀποδόθηκε σέ θαῦμα.

Στό πίσω μέρος τῆς εἰκόνας ὑπάρχει ζωγραφισμένος σταυρός μέ κρυπτογράμματα. Ἐκατέρωθεν τοῦ σταυροῦ εἶναι γραμμένη ἡ ἀκόλουθη ἐπιγραφή: «*Η ΣΕΒΑΣΜΙΟΣ ΑΥΤΗ ΕΙΚΟΝ / ΤΟΥ Κ(ΥΡΙΟΥ) Θ(ΕΟΥ) ΚΑΙ Σ(ΩΤΗ)Ρ(Ο)Σ ΗΜΩΝ Ι(Η)ΣΟΥ Χ(ΡΙ)ΣΤΟΥ / ΗΝ Τ(ΙΜΟΥ)ΜΕ ΜΕΤΑ ΠΟ(ΘΟΥ) ΚΑΙ ΠΙΣΤΕΩΣ / ΗΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣ ΠΑΣΑΝ Ο(ΦΕ)ΛΗΑΝ ΕΠΙΤΗΔΙΟΝ· ΕΞΕΡΕ/ΤΟΣ ΔΕ*

ΕΙΣ ΑΝΕΔΡΙΑΝ / ΧΕΙΡ ΣΑΒΑ».

Ἡ εἰκόνα ἀγνοεῖτο ἀπό τό 1974, ἔνεκα τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς. Τό 2007 στό πλαίσιο ἐργασιῶν συντήρησης τοῦ κιβωρίου τῆς ἁγίας τράπεζας τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάμαντος Μόρφου ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Μόρφου καί τήν ἀμερικανική πρεσβεία ἀποφασίσθηκε ἡ ἔκδοση σχετικοῦ τόμου. Ὅταν μοῦ στάλθηκαν τά δοκίμια τῆς εἰσαγωγῆς- διαπίστωσα μέ συγκίνηση ὅτι ἡ φωτογραφία στή σελίδα 9 τοῦ βιβλίου πού δείχνει ἀπεντόμωση εἰκόνων πού μεταφέρθηκαν ἀπό συλημένους ναοὺς στά κελιά τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Μάμαντος περιλάμβανε καί τήν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος Ἀκανθοῦς. Στήν εἰκόνα διακρίνονται δύο σημεῖα μέ ἀπώλεια τοῦ χρώματος, καθὼς καί ἡ ἀπουσία τῆς θυρίδας τοῦ ὀμφαλοῦ. Μέ ἐνέργειες τοῦ Μητροπολίτη Μόρφου ἡ εἰκόνα μεταφέρθηκε ἀπό τήν ἀποθήκη καί ἀναρτήθηκε στό νότιο τοῖχο τοῦ κατεχόμενου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάμαντος. Τό 2011 ἡ εἰκόνα συντηρήθηκε μέσα στό ναό τοῦ Ἁγίου Μάμαντος ἀπό τόν Διάκονο Κυριάκο Παπαϊωακείμ καί ἐκτέθηκε γιά προσκύνημα στήν ἐορτή τοῦ Ἁγίου Μάμαντος.

Ἡ ζωγραφική τῆς εἰκόνας εἶναι ὀρατή μόνο στό πρόσωπο τοῦ Κυρίου, ἐνῶ ἡ ὑπόλοιπη εἰκόνα εἶναι καλυμμένη μέ ἀργυροεπίχρυση ἐπένδυση. Ἡ παράσταση τῆς μεταλλικῆς ἐπένδυσης δέν ἀντιγράφει τή ζωγραφική τῆς ξύλινης εἰκόνας. Τό θέμα τῆς ἐπένδυσης εἶναι πρωτότυπο στήν χριστιανική εἰκονογραφία τῆς Κύπρου, ἀφοῦ ἀποτελεῖ παραλλαγή τῆς ἀπεικόνισης τῆς Μεταμόρφωσης. Στήν εἰκόνα παριστάνεται ὁ Χριστός ἕως τήν μέση σέ ἡλικία ὄριμου ἄνδρα στόν εἰκονογραφικό τύπο τοῦ Παντοκράτορα. Φορεῖ χιτῶνα καί ἱμάτιο. Εὐλογεῖ μέ τό δεξιό χέρι καί μέ τό ἀριστερό κρατᾶ ἀνοικτό κώδικα εὐαγγελίου στόν ὁποῖο ἀναγράφεται ἐκτενές κείμενο ἀπό τό κατά Ἰωάννη Εὐαγγέλιο. Ὡς πρὸς τή διακόσμηση τῆς μεταλλικῆς ἐπένδυσης αὐτή ἀκολουθεῖ τήν τεχντροπία τοῦ Ἰωάννου Κορνάρου τοῦ Κρητός καί παρουσιάζει μεγάλες ὁμοιότητες μέ τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας στό ναό τοῦ Τρυπιώτη στή Λευκωσία, (ἴσως νά ἔγιναν στό ἴδιο ἐργαστήριο). Γνωρίζουμε ἀπό ἄλλες περιπτώσεις ὅτι ἡ παράσταση στό κάλυμμα ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον δέν ἀντιγράφει τήν ζωγραφική τῆς ξύλινης εἰκόνας.

Τό σταυρόμορφο φωτοστέφανό Του φέρει τήν ἐπιγραφή Ο ΩΝ. Μπροστά στό στήθος ὑπάρχει δίσκος πού ἀποδίδει τήν ὑδρόγειο σφαῖρα καί χαμηλότερα ἀνοίγεται ὀμφαλός πού κλείνει μέ θυρίδα μέ ἔξαπτερυγο γιά τήν προσκύνηση τῆς εἰκόνας ἀπό τοὺς πιστοὺς. Ἐσωτερικά φέρει ἐγχάρακτο τό ὄνομα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Παναρέτου καί τή χρονολογία 1836.

Στό ὕψος τῆς κεφαλῆς τοῦ Χριστοῦ δεξιά καί ἀριστερά εἰκονίζονται οἱ προφῆτες Μωσῆς καί Ἡλίας ἐπάνω σέ σύννεφα, μέ χειρονομίες πού δείχνουν ὅτι συνομιλοῦν μέ τόν Κύριο γιά τό ἐπικείμενο Πάθος του. Χαμηλότερα εἰκονίζονται δύο ἔξαπτερυγα. Σέ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ Παντοκράτορα ἀπό τόν Κάτω Μύλο, ἀπεικονίζονται οἱ προφῆτες Ἡλίας καί Μωσῆς, ὅπως καί στήν εἰκόνα τοῦ Χρυσοσώτηρος. Στό κάτω μέρος εἰ-

κονίζονται οί Ἄποστολοι Πέτρος, Ἰάκωβος καί Ἰωάννης πού παρεβρέθησαν στή Μεταμόρφωση. Μεταξύ τῶν Ἄποστόλων παρεμβάλλεται ἡ ἀφιερωματική ἐπιγραφή. Τό βάθος συμπληρώνεται στό ἄνω μέρος μέ ἄνθη. Ἡ μορφή τοῦ Χριστοῦ περιβάλλεται ἀπό ἀνάγλυφο πλαίσιο μέ ἐπαναλαμβανόμενο μοτίβο.

Μέ τήν ἀφαίρεση τοῦ καλύμματος διαπιστώθηκε ὅτι ἡ ζωγραφική τῆς εἰκόνας ἀπεικονίζει τόν Χριστό στόν εἰκονογραφικό τύπο τοῦ Παντοκράτορα μέ τήν ἐπιγραφή *Ο ΕΛΕΗΜΩΝ*. Ὁ Χριστός εἶναι ζωγραφισμένος σέ σκαφωτό ξύλο. Τό κεφάλι τοῦ Χριστοῦ ἀπό τήν ἀρχική ζωγραφική χρονολογεῖται στά τέλη τοῦ 13ου αἰώνα καί παρουσιάζει ὁμοιότητες μέ τήν εἰκόνα τῆς Ἁγίας Μαρίας ἀπό τόν Πεδουλά. Τεχνοτροπικά ἀνήκει στή λεγόμενη σταυροφορική τέχνη πού ἄκμασε στήν Κύπρο κατά τόν 13ο αἰώνα.

Ὁ σταυρός στό πίσω μέρος τῆς εἰκόνας καί ἡ ἀφιερωματική ἐπιγραφή μέ τήν ὑπογραφή τοῦ ζωγράφου Σάββα εἶναι μεταγενέστερα καί μποροῦν νά χρονολογηθοῦν στά τέλη τοῦ 19ου αἰώνα. Ὁ σταυρός πού εἶναι προσηλωμένος στό Γολγοθά, φέρει ἐκατέρωθεν τή λόγχη καί τόν σπόγγο καί τόν ἀκάνθινο στέφανο. Δεξιά καί ἀριστερά ἀναγράφονται τά κρυπτογράμματα:

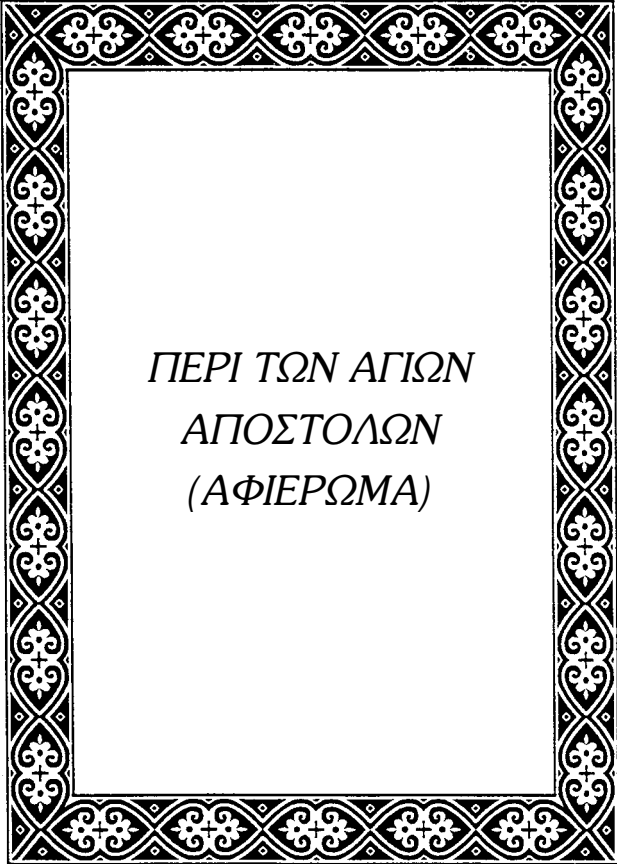
IC	XC	ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ
Υ	Θ	ΥΙΟΣ ΘΕΟΥ
N	K	ΝΙ ΚΑ
Φ	Χ	ΦΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
Φ	Π	ΦΑΙΝΕΙ ΠΑΣΙ
ΕΕ	Ε	ΕΥΡΗΜΑ ΕΥΡΕ ΕΛΕΝΗ
ΧΧ	ΧΧ	ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙΣ ΧΑΡΙΝ ΧΑΡΙΖΕΙ
Ξ	στ	ΞΥΛΟΝ ΣΤΑΥΡΟΥ
στ	Κ	ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
π	γ	ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΓΕΓΟΝΕΝ

Ἐνω, ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Χριστοῦ, εἰκονίζονται, ἀριστερά ὁ Ἄρχαγγελος Γαβριήλ καί δεξιά ἡ Θεοτόκος ἀπό τή σκηνή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Τό θέμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ στή θέση αὐτή, ἀπαντᾷ κυρίως σέ εἰκόνας τῆς Βρεφοκρατούσας Θεοτόκου, ὅπως λ.χ. σέ εἰκόνα ἀπό τήν Πάφο τοῦ 16ου αἰώνα. Ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ θά μπορούσε νά χρονολογηθεῖ στό πρῶτο μισό τοῦ 16ου αἰώνα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Σ.Φ. Δρουσιώτης & Σ.Θ. Κόκκινος, Ὅταν οἱ πέτρες τῆς Κύπρου μιλοῦν. Λίθοι - τόπος - ἄνθρωποι - χρόνος, Προορισμοί, ἐπιμέλεια Σ. Κόκκινος, Λευκωσία 2011, 229.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
Ἀρχαιολόγος, Διδάκτωρ Ἀρχαιολογίας

*ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
(ΑΦΙΕΡΩΜΑ)*

Ἅγιου Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ

δελφοί καί πατέρες, ἰδού τά ἐμφορώτατα κλήματα τῆς ἁγίας καί ἀθάνατης καί ἀποτελούσης τήν ἀρχή τῆς ζωῆς ἀμπέλου, (πού εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός). «Ἐγώ εἶμαι», λέγει «ἡ ἀμπέλος, ἐσεῖς τά κλήματα». Ἴδού (ποῖοι, κατά τούς λόγους τοῦ Κυρίου, μποροῦν νά γίνουν καί νά εἶναι) οἱ φίλοι του Θεοῦ Λόγου καί Σωτήρα μας (Χριστοῦ). «Ἐσεῖς εἶστε φίλοι μου», λέγει, «ἐάν πράττετε ὅσα ἐγώ σᾶς παραγγέλλω. Δέν σᾶς λέγω πλέον δούλους, διότι ὁ δούλος δέν γνωρίζει τί πράττει ὁ Κύριός του». Ἐγώ ὅμως «ἔχω πεῖ (ὀνομάσει) ἐσᾶς φίλους, διότι (ὅλα) ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἄκουσα ἀπό τόν Πατέρα μου, σᾶς τά γνωστοποίησα». Ἴδού (ποῖοι, κατά τούς λόγους τοῦ Κυρίου, μποροῦν νά γίνουν καί νά εἶναι) οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ κήρυκες τῆς ἀλήθειας. «Ἐγώ εἶμαι», λέγει, «ἡ (ἀπόλυτη) ἀλήθεια» καί καθώς «μέ ἔχει ἀποστείλει» ὁ Πατήρ «νά κηρύξω τήν ἄφραση (συγχώρηση) σέ ἐκείνους πού εἶναι αἰχμάλωτοι (τῆς ἁμαρτίας) καί (νά χαρίσω) τήν ἀνάβλεψη (τό φῶς) σέ ἐκείνους πού εἶναι τυφλοί (ἀπό τό σκοτισμό τῶν παθῶν καί τῶν ἀδυναμιῶν τους)», καί τά ἐξῆς (ἄλλα σχετικά), (κατά τόν ἴδιο τρόπο) καί ἐγώ ἀποστέλλω ἐσᾶς μέ σκοπό νά θεραπεύετε «κάθε ἀσθένεια καί κάθε ἀδιαθεσία», καί (ὅλα) ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἀκούσατε (κατ' ἰδίαν) στούς ιδιαίτερους χώρους προσευχῆς ἀπό ἐμένα, «νά τά κηρύξετε ἀπό τά δώματα (ὥστε νά τά ἀκούσουν καί νά τά μάθουν ὅλοι)». Ἴδού (ποῖοι, κατά τούς λόγους τοῦ Κυρίου, μποροῦν νά γίνουν καί νά εἶναι) οἱ ἅλιεις τῶν ἀνθρώπων». «Ἀκολουθητέ με», λέγει, «καί θά σᾶς κάνω ἅλιεις ἀνθρώπων (δηλαδή ἱκανούς νά ψαρεύετε μέ τά δίκτυα τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου ἀνθρώπους καί νά τούς προσελκύετε στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ)». Ἴδού (ποῖοι, κατά τούς λόγους τοῦ Κυρίου, μποροῦν νά γίνουν καί νά εἶναι) οἱ σωτῆρες τοῦ κόσμου καί ξένοι (πρός τόν ὑλιστικό καί ἁμαρτωλό τρόπο ζωῆς) τοῦ κόσμου (αὐτοῦ). Δέν εἶναι, λέγει, ἀπό τόν κόσμο τοῦτον, ὅπως (καί) ἐγώ δέν εἶμαι ἀπό τόν κόσμο αὐτόν, καί «φύλαξε αὐτούς, Πάτερ, (ὥστε νά παραμείνουν ἐνωμένοι μεταξύ τους) στό ὄνομά μου». Ἴδού (ποῖοι, κατά τούς λόγους τοῦ Κυρίου, μποροῦν νά γίνουν καί νά εἶναι) τά εὐπειθέστατα (πέρα πολύ ὑπάκουα)

Ἡ ὀρθογραφία καί ἡ ἔκδοσις τοῦ κειμένου εἶναι: Κατήχησις 12'. «Εἰς τούς ἁγίους καί πανευφύμους Ἀποστόλους καί περί τῆς ἁγίας καί θεοπνεύστου αὐτῶν διδαχῆς καί περί τοῦ μή παρέργως ἀκούειν τῶν σωτηριωδῶν τούτων διδαγμάτων». Ἅγιου Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου Ἔργα, τόμος Β' σσ. 278-282.

πρόβατα, πού φέρουν τή σφραγιδα τοῦ παναγίου ποιμένου (δηλαδή τοῦ Χριστοῦ). «Ἴδου», λέγει, «ἐγώ (ὁ Χριστός) σᾶς ἀποστέλλω ὡς (ἡμερα) πρόβατα μέσα σέ (αἰμοβόρους) λύκους». Καί γιά νά ἀφήσω πίσω τά περισσότερα ἀπό αὐτά τά ἐγκώμια (ἐπαίνους), πού δίδουν μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, ἰδού, πρὸς ἐμᾶς σήμερα ἐπανῆλθαν, οἱ κατὰ χάριν τοῦ Χριστοῦ καί Σωτήρα μας ἀδελφοί –ἀφοῦ ἐπιστρέψετε, λέγει (ὁ Χριστός, μετά τήν Ἐνάστασή Του, στίς Μυροφόρες), πέστε «στούς ἀδελφούς μου» (δηλαδή στούς Ἐποστόλους)– οἱ λιμένες τῆς σωτηρίας, οἱ πύργοι τῆς χάριτος, οἱ λογικοί οὐρανοί, οἱ νεφέλες τοῦ γλυκασμοῦ πού φέρνουν βροχή, οἱ εὐαγγελιστές τῆς εἰρήνης, οἱ γρήγοροι τῆς (Θείας) χάριτος ἵπποι, οἱ στῦλοι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ κήρυκες τῆς (Ἁγίας) Τριάδος –καί γιατί πρέπει νά λέγω καί νά ἀριθμῶ πολλά; –τά μουσικά ὄργανα λύρες τοῦ Πνεύματος καί οἱ σάλπιγγες τῆς σωτηρίας καί (οἱ) κλειδοῦχοι τῆς Βασιλείας (τοῦ Θεοῦ), «διδάσκοντας καί νοουθειώντας» μας ὁμόφωνα ὁ καθένας τους, ὅπως ἀπό κάθε μέν κακία ἀπέχουμε, κρατοῦμε ὅμως μπροστά μας (ὡς ἀσπίδα) κάθε ἀρετή. Καί προηγουμένως μέν κηρύττουν ὁμόφωνα τό σωτηριῶδες μυστήριό τῆς κατ’ οἰκονομίαν ἐνσάρκωσης (τοῦ Χριστοῦ) καί τό ἄκτιστο καί ὅμοιο στή φύση του (μυστήριό) τῆς (Ἁγίας) Τριάδος, ἔπειτα δέ διδάσκουν ἁρμονικά καί σέ μᾶς ὅλα τά «συνδεόμενα μέ τή σωτηρία». Γί’ αὐτό καί ἐγώ ἔχω κρίνει ὅτι εἶναι δίκαιο (ὀρθό) νά μὴν πῶ σήμερα κάτι ἀπό τόν ἑαυτό μου πρὸς τήν ἀγάπην σας, ἀλλά (κάτι) ἀπό ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἐκεῖνοι θεοπνεύστως διδάσκουν, (δηλαδή) νά εἰσαίξω στό μέσο (σας) (νά φέρω ἐνώπιόν σας) πρὸς ὑπενθύμισή σας λίγα ἀπό τά πολλά. Ἐκείνα τά ὁποῖα προτρέπει (συμβουλεύει) πρῶτος ὁ θεῖος καί ἀδελφόθεος Ἰάκωβος. «Ποῖο εἶναι τό ὄφελος, ἀδελφοί μου», λέγει, «ἐάν κάποιος λέγει (ἰσχυρίζεται) ὅτι ἔχει πίστη, δέν ἔχει ὅμως (ἐνάρετα) ἔργα; Μήπως μπορεῖ ἢ (χωρίς ἔργα θεωρητική) πίστη (του) νά τόν σώσει; Ἀλλά θά πεῖ κάποιος: σὺ ἔχεις (θεωρητική) πίστη καί ἐγώ ἔχω (ἐνάρετα) ἔργα (χωρίς ὅμως καί νά ἔχω πίστη). Ἀπόδειξε μου τήν πίστη σου ἀπό τά ἔργα σου καί θά σοῦ ἀποδείξω καί ἐγώ τήν πίστη μου ἀπό τά ἔργα μου. Ἐσύ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἕνας. Καλά κάνεις. (Ὅμως) καί τά δαιμόνια πιστεύουν (στήν ὑπαρξή τοῦ Θεοῦ) καί ἀνατριχιάζουν (μπροστά στή δικαιοσύνη καί στή δύναμή Του). Θέλεις νά μάθεις, κενέ (ἀνόητε) ἄνθρωπε, ὅτι ἢ (θεωρητική) πίστη χωρίς τά (ἐνάρετα) ἔργα εἶναι νεκρή (καί δέν μπορεῖ νά σέ σώσει);» Μάθε (λοιπόν) ὅτι «ὁ Ἄβραάμ ὁ προπάτοράς μας δικαιώθηκε (ἔγινε δίκαιος) ἀπό τά (ἐνάρετα) ἔργα (του), ἀφοῦ ἔφερε (ἀνέβασε) πάνω στό θυσιαστήριό τόν Ἰσαάκ τόν υἱό του. Βλέπεις ὅτι ἢ πίστη τελειοποιήθηκε ἀπό τά ἔργα;». «Βλέπετε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιώνεται (γίνεται δίκαιος) ἀπό τά (ἐνάρετα) ἔργα, καί ὄχι ἀπό τή (θεωρητική) πίστη» μόνη τῆς;

«Γί’ αὐτό, ἀφοῦ περιμαζέψετε ὅλο σας τό μυαλό» μέ νηφαλιότητα (σωφροσύνη), λέγει ὁ θεῖος Πέτρος, «στηρίζετε πλήρως (χωρίς ὁποιοδήποτε δισταγμό) τίς ἐλπίδες σας στή (θεία) Χάρη (τῆς σωτηρίας), πού

προσφέρεται σέ σᾶς μέ τήν ἀποκάλυψη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (κατά τή Δευτέρα Παρουσία), ὡς παιδιά τῆς ὑπακοῆς, χωρίς νά συσχηματίζεστε (συμμορφώνεστε) μέ τίς πρότερον ἐπιθυμίες (σας, οἱ ὁποῖες σᾶς ἐξουσίαζαν, ὅταν βρισκόσασταν) στήν ἄγνοια (τοῦ Χριστοῦ), ἀλλά σύμφωνα μέ τόν ἅγιο (Θεό), πού σᾶς κάλεσε (στό δρόμο τοῦ ἁγιασμοῦ) νά γίνεστε καί σεῖς οἱ ἴδιοι ἅγιοι σέ κάθε συναναστροφή, διότι εἶναι γραμμένο (στήν Ἁγία Γραφή). Νά γίνεστε ἅγιοι (σέ ὅλη σας τή ζωή), διότι ἐγώ (ὁ Πατέρας σας) εἶμαι ἅγιος. Καί ἐάν ἐπικαλεῖστε (ὀνομάζετε) Πατέρα (σας τόν Θεό), ὁ Ὅποιος κρίνει ἀμερόληπτα (ὅλους) σύμφωνα μέ τίς πράξεις τοῦ καθενός, μέ φόβο (Θεοῦ) νά συμπεριφερθεῖτε κατά τό χρόνο τῆς παροικίας σας (στή γῆ, πού δέν εἶναι ἡ παντοπινή σας πατρίδα), γιατί γνωρίζετε ὅτι ὄχι μέ φθαρτά (λύτρα), δηλαδή μέ ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ νομίσματα, ἐλυτρώθητε ἀπό τή μάταιη (ἁμαρτωλή καί ὑλιστική ζωή καί) συναναστροφή σας» «τήν πατροπαράδοτη, ἀλλά μέ τό τίμιο αἶμα τοῦ Χριστοῦ (τό ὁποῖο προσφέρθηκε θυσία) ὡς (αἶμα) ἄμωμου καί καθαρῷ (ἀπό κάθε ἠθική κηλίδα) ἄμνου». Γιά τοῦτο «ἀφοῦ ἀποθέσετε (ἀποβάλετε) κάθε κακία καί κάθε δόλο καί ὑποκρισίες καί φθόνους καί ὅλες τίς καταλαλιές (κατακρίσεις, κακολογίες), ὡς νεογέννητα βρέφη νά ἐπιθυμήσετε πολύ τό θρεπτικό (γνήσιο) ἀνόθευτο γάλα (τῆς θείας Χάριτος), γιά νά μεγαλώσετε μέ αὐτό, ἐάν βεβαίως γευθήκατε (καί ἀπό τήν πείρα σας μάθατε) ὅτι ὁ Κύριος εἶναι (πάντοτε εὐεργετικός καί) ἀγαθός». Καί (αὐτός) ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔπαθε σωματικά (συσταυρούμενος μέ τόν Χριστό), ἔχει παύσει νά ἁμαρτάνει, (ἔτσι) ὥστε νά μὴν ἐπιθυμεῖ πλέον νά ζήσει τόν ὑπόλοιπο χρόνο (τῆς κατά σάρκα ὑλιστικῆς ἐπίγειας ζωῆς) τῶν ἀνθρώπων (μέσα στήν ἁμαρτία), ἀλλά σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διότι εἶναι ἀρκετός ὁ χρόνος τῆς ζωῆς σας, πού ἔχει περάσει μέσα στίς ἀσέλγειες (ἀκολασίες)». «Διότι, ἐάν ὁ Θεός δέν λυπήθηκε (δέν λογάριασε) τοὺς ἀγγέλους πού ἁμάρτησαν, ἀλλά, ἀφοῦ τοὺς ἔριξε στά τάρταρα (στόν ἄδη), τοὺς παρέδωσε νά εἶναι φυλαγμένοι σέ σειρές ἀπό βαθύ σκότος μέχρι (νά δικαστοῦν κατά τήν ἡμέρα) τῆς Κρίσεως, καί (ἐάν) δέν λυπήθηκε τόν παλαιό κόσμο (πρό τοῦ κατακλυσμοῦ) καί (ἐάν), ἀφοῦ μετέβαλε σέ στάκτη τίς πόλεις τῶν Σοδόμων καί τῶν Γομόρων, τίς καταδίκασε σέ καταστροφή, ἀφοῦ τίς εἶχε βάλει (ὡς φοβερό) παράδειγμα σέ ἐκείνους πού ἔμελλαν νά ἀσεβοῦν», (τότε νά εἶστε βέβαιοι ὅτι), «θά ἔλθει ὁμως ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου (κατά τήν ὁποία θά κρίνει τόν κόσμο. Καί θά ἔλθει ξαφνικά) ὅπως τόν κλέπη μέσα στή νύκτα, κατά τήν ὁποία οἱ οὐρανοί μέ θορυβώδη ἦχο θά παρέλθουν, τά δέ (οὐράνια) στοιχεῖα (σώματα), ἀφοῦ θά καοῦν, θά διαλυθοῦν, (ὅπως) καί ἡ γῆ καί τά ἔργα, πού θά ὑπάρχουν σ' αὐτήν, θά κατακαοῦν. Ἀφοῦ λοιπόν ὅλα αὐτά (μέ αὐτόν τόν τρόπο) διαλύονται, (σκεφθεῖτε) πόσο ταπεινοί πρέπει νά εἶστε σεῖς (οἱ Χριστιανοί) κατά τίς ἅγιες συναναστροφές καί τίς εὐσέβειές (σας), προσδοκώντας καί ἐπιταχύνοντας τήν παρουσία (τόν ἐρχομό) τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ;».

«Παιδιά (μου)», λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, «τελευταία (καί κρίσι-

μη) είναι η σημερινή εποχή, και καθώς ακούσατε (από τη διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων) ὅτι ἔρχεται ὁ ἀντίχριστος, και τώρα (ἀκριβῶς) ἔχουν παρουσιαστῆ πολλοὶ ἀντίχριστοι (αἵρετικοί). Ἐπὶ αὐτὸ μαθαίνουμε ὅτι εἶναι κρίσιμη ἡ ἐποχή (μας)», «καὶ σὰς ἀναγγέλλουμε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τὸ (ἀπόλυτο) φῶς (τῆς ἀγιότητος καὶ τελειότητος), και οὐδέν ἴχνος σκότους (ἄγνοιας, ἀτέλειας καὶ ἁμαρτίας) ὑπάρχει εἰς Αὐτόν. Ἐάν (λοιπόν) ποῦμε ὅτι ἔχουμε (στενὸ σύνδεσμο καὶ) κοινωνία μαζί Του και (ἀπὸ τὴν ἄλλη) περπατοῦμε (ζοῦμε) στό σκότος (τῆς ἁμαρτίας), ψευδόμαστε και δέν γράφουμε (δέν λέμε) τὴν ἀλήθεια. Ἐάν ὅμως περπατοῦμε μέσα στό φῶς (ζώντας σύμφωνα μέ τόν εὐαγγελικὸ λόγο), ὅπως ὁ ἴδιος (ὁ Θεός) εἶναι στό (ἀπόλυτο) φῶς, (τότε) ἔχουμε (στενὴ σχέση καὶ) κοινωνία μετὰξὺ μας, και τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ του (πού χύθηκε κατὰ τὴ σταυρικὴ θυσία) μᾶς καθαρίζει ἀπὸ κάθε ἁμαρτία». «Καὶ τώρα, τέκνία (παιδάκια) μου, μένετε (σταθερὰ ἐνωμένοι) μέ Αὐτόν, ὥστε, ὅταν φανερωθεῖ, νά ἔχουμε παρησία (θάρρος), και νά μὴν αισθανθοῦμε αἰσχύνῃ (ἐντροπή) ἀπὸ Αὐτόν (ὅταν Τόν δοῦμε) κατὰ τὴ (Δευτέρα) Παρουσία Του».

Καὶ γι' αὐτὸ λέγει ὁ Ἰούδας ὁ Ἰακώβου. «Τοὺς ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι δέν φύλαξαν τὸ (ὑψηλὸ) ἀξίωμα τους, ἀλλὰ ἐγκατέλειψαν τὴν κατοικία τους (στοὺς οὐρανοὺς), (τούς) ἔχει φυλάξει (κρατήσει) (δεμένους) μέ αἰώνια δεσμά κάτω ἀπὸ (πνευματικὸ) σκότος (γιά νά δικαστοῦν) στήν Κρίση τῆς μεγάλης ἡμέρας (δηλαδή κατὰ τὴ Δευτέρα Παρουσία). Ὅπως τὰ Σόδομα και τὰ Γόμορρα, (ἔτσι και οἱ πόλεις πού βρίσκονταν γύρω ἀπὸ αὐτά, οἱ ὁποῖες μέ τόν ἴδιο μέ τὰ Σόδομα και τὰ Γόμορρα τρόπο, ἀφοῦ παραδόθηκαν στήν πορνεία και ἀφοῦ πῆγαν πίσω ἀπὸ ἄλλη σάρκα (και παρασύρθηκαν σέ παρά φύση ἀσέλγειες), βρίσκονται μπροστά (μας) ὡς παράδειγμα (ἁμαρτωλῶν), πού ἔχουν νά δώσουν λόγο (μέ τὴν ποινή) τοῦ αἰωνίου πυρός».

«Ἐάν μὴ βασιλεύει λοιπόν ἡ ἁμαρτία», διδάσκει ὁ Παῦλος, «στό θνητό σας σῶμα, ὥστε νά ὑπακούετε σ' αὐτήν (παρασυρόμενοι) ἀπὸ τίς (σαρκικές και ὑλιστικές) ἐπιθυμίες του, οὔτε νά προσφέρετε τὰ μέλη (τοῦ σώματός) σας (ὡς) ὄπλα (ὄργανα) τῆς ἀδικίας, (μέ ἀποτέλεσμα νά σὰς νικᾷ και νά σὰς ἐξουσιάζει μέ αὐτά) ἡ ἁμαρτία, ἀλλὰ νά προσφέρετε τοὺς ἑαυτοὺς σας στό Θεό, (ὡς ἄνθρωποι) οἱ ὁποῖοι, (ἀφοῦ ἀναστηθήκατε μέ τὸ βάπτισμα) ἀπὸ τοὺς νεκρούς, εἴστε ζωντανοί (ἔχοντας μία νέα και ἁγία ζωή)», και «ὅπως ἀκριβῶς προσφέρατε τὰ μέλη σας (νά εἶναι) δοῦλα στήν ἁμαρτία, και μέ τὴν παράβαση τοῦ νόμου (νά εἶναι δοῦλα) στήν ἀνομία, ἔτσι και τώρα νά προσφέρετε τὰ μέλη σας (νά εἶναι) δοῦλα στή δικαιοσύνη πρὸς ἁγιασμό (σας)».

Γνωρίζετε, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, λύρα μέ δώδεκα χορδές, ἡ ὁποία νά παίξει μέ θεία ἔμπνευση και νά ὁμοφωνεῖ (ὡς πρὸς τὸ) πόσο κακό (πρᾶγμα) εἶναι ἡ ἁμαρτία (τὸ σφάλμα, ἡ ἀποτυχία); Ἐάν προσέχουμε λοιπόν, ἀδελφοί (μου), τοὺς ἑαυτοὺς μας, γιά νά σωθοῦμε. Ἐάν προσέχουμε (σ' αὐτές) τίς προτροπές (συμβουλές) τῆς Ἁγίας Γραφῆς και σ' αὐτά

ἔδω τὰ σωτηριώδη διδάγματα τῶν Ἐποστόλων, καί ἄς μὴ ἀκούομε παρέργως (ἄς μὴ δίδουμε δευτερεύουσα σημασία) τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διότι, γι' αὐτόν τόν λόγο δέν σᾶς εἶπα καί σήμερα (πράγματα) ἀπὸ τόν ἑαυτό μου, ἀλλὰ ὅλα (ὅσα σᾶς εἶπα) εἶναι ἀγιοπνευματικά καί ἀποστολικά (λόγια), ὥστε νά εἶναι βέβαιη ἡ πίστις (σας σ' αὐτά). Καί τώρα εἰσάγω (μνημονεύω) τόν θεῖο Πέτρο, γιά νά μοῦ ἐπισφραγίσῃ (ἐπιβεβαιώσῃ) τόν λόγο καί νά προσευχηθεῖ θεόπνευστα γιά ὅλους σας, λέγοντας ἔτσι (τά ἐξῆς): «Ὁ Θεός (πού εἶναι ἡ πηγὴ καί ὁ χορηγός) κάθε δωρεᾶς, ὁ Ὅποιος σᾶς κάλεσε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στήν αἰώνια δόξα Του, Αὐτός εἶθε νά σας καταρτίσῃ, νά σας στηρίξῃ, νά σας ἐνδυναμώσῃ, νά σας θεμελιώσῃ. Εἰς Αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα καί ἡ δύναμη εἰς τοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἄμην».

Μετάφραση: ΦΡΙΞΟΣ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

Φιλολόγος

Ἀρχιμανδρίτη Ἐπιφάνιου Θεοδωρόπουλου
ΦΙΛΟΔΟΞΙΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ὡς ἐρμηνεύεται τό ὅτι οἱ Απόστολοι ζητοῦσαν πρωτοκαθεδρίες;

- Ἀφοῦ ἦσαν μαθητές τοῦ Κυρίου, νόμιζαν ὅτι τό ἐδικαιούντο. Σάν νά ἔλεγαν: «Ἐμεῖς Σέ ἀκολουθήσαμε καί γίναμε μαθητές Σου. Οἱ ἄλλοι Σέ περιφρόνησαν. Αἱ, κάτι πρέπει νά μᾶς δώσης. Κάπως πρέπει νά μᾶς ἀμείψης γί' αὐτό». Ἐξ ἄλλου, ὅταν ὁ Πέτρος Τοῦ λέγη: «Ἰδοῦ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καί ἠκολουθήσαμέν σοι. Τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;» (Ματθ. 19' 27), ὁ Κύριος ἀνέφερε: «Δέν ὑπάρχει κάποιος πού ἔνεκεν Ἐμοῦ καί τοῦ Εὐαγγελίου ἀφῆκε γυναῖκα ἢ οἰκία ἢ ἀδελφούς κ.λ.π., πού νά μή λάβη αὐτά ἑκατονταπλάσια καί νά μή κληρονομήσῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ματθ. 19' 29).

Καί λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Ποιά πάντα, Πέτρε; Ἄφες ἀνάκτορα, ἄφες σπουδαῖα ἀξιώματα; Τί ἄφες; Ἐνα καὶ-κάκι, τό ὅποιο εἶχες καί μερικά δίχτυα. Τί σπουδαῖο ἄφες καί Τόν ἀκολούθησες;». Ἀλλά πάλι θέτει στό στόμα τοῦ Πέτρου τά λόγια: «Αἱ, αὐτά εἶχα, αὐτά ἄφσα. Ἄν εἶχα περισσότερα, μπορεῖ νά ἄφνα καί περισσότερα». Περίμεναν, λοιπόν, κάποια ἀμοιβή.

Ἀλλά αὐτά ἐλέγοντο προτοῦ νά φωτισθοῦν ἀπό τό Πνεῦμα τό Ἄγιο. Μετά τόν φωτισμό δέν ζητοῦσαν πρωτοκαθεδρίες πλέον, ἀλλά ποθοῦσαν νά θυσιασθοῦν γιά τήν διάδοσι τοῦ Εὐαγγελίου. Μετά τήν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μία φιλοδοξία ὑπῆρχε στους Ἀποστόλους: Ἡ δόξα τοῦ Σταυροῦ! Ἡ φιλοδοξία νά μαρτυρήσουν γιά τήν ἀγάπη τοῦ Κυρίου. Ἄν αὐτό μπορῆ νά λεχθεῖ φιλοδοξία!

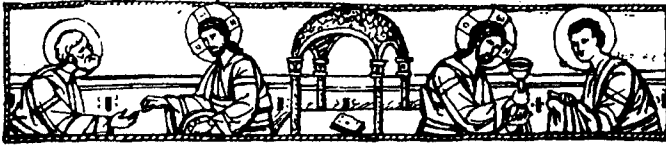
Οἱ Ἀπόστολοι ὄχι μόνο δέν εἶχαν ἀξίωμα κατά κόσμον, ἀλλά στήν ἐποχή τους ἐδιώκοντο συνεχῶς καί ἀδιαλείπτως ἀπό ὄλους. Ὅλοι, καί ὁ ἰουδαϊκός λαός καί τό συνέδριο τῶν Ἰουδαίων καί οἱ ἀρχές τῆς Ρώμης, οἱ πάντες ἦσαν ἐναντίον τους. Καί ὅμως κατάφεραν καί ἔκαναν ἕνα ἔργο τεράστιο, τό ὅποιο ἔμεινε καί θά μένει στους αἰῶνες. Ὅχι μόνο δέν εἶχαν ἀξιώματα, ἀλλ' εἶχαν καί τήν ἐξουσία ἐναντίον τους. Κατά κόσμον δέν εἶχαν κανένα ἀξίωμα. Καί ὁ Κύριός μας ἔδρασε κάτω ἀπό τόν Πιλάτο, κάτω ἀπό τόν Ἡρώδη, κάτω ἀπό τόν Καϊάφα, κάτω ἀπό τόν

Ἄννα. Ἐν τούτοις ἐπέτυχε τά ὅσα ἐπέτυχε. Δέν εἶχε κανένα ἀξίωμα κοσμικό ὁ Κύριός μας.

Ὁ Θεός νά μᾶς κρατάει κοντά Του μόνο. Τά ἀξιώματα δέν ἔχουν καμιά σημασία. Κάθε πιστός πρέπει νά σκέπτεται ἔτσι: «Ὅπου κι ἄν εἶμαι, θά ἐργασθῶ σύμφωνα μέ τό χάρισμα, τό ὁποῖο μοῦ ἔδωσε ὁ Θεός». Κάθε ἄνθρωπος ἔχει ἕνα χάρισμα. Δέν ὑπάρχει ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος νά μή ἔχει τάλαντο στή ζωή του. Θά φύγουμε κάποτε ἀπό τόν κόσμο καί τό πρόβλημα εἶναι νά μή φύγουμε βεβαρημένοι ἀπό ἁμαρτίες. Τό ἄν φύγουμε ἀξωματουχοί ἤ ὄχι, εἶναι δευτερεύον.

Ἀρχιμανδρίτης ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερου Ἰωάννη Ζόζουλακ

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ

ἀπόστολος Πέτρος ἦταν Ἰουδαῖος καί καταγόταν ἀπό τή Βηθσαιδά τῆς Γαλιλαίας¹. Ὁ ἀδελφός του ἦταν ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος μαζί μέ τόν ὁποῖον ἀκούσανε τό ἐπάγγελμα τοῦ ψαῤᾷ στή λίμνη Γεννησαρέτ². Εἶναι γνωστό ὅτι ὁ Πέτρος ἦταν ἔγγαμος³ ἀλλά γιά τή γυναῖκα του στήν Καινή Διαθήκη δέν ἀναφέρεται τίποτε. Ἀπό τό Εὐαγγέλιο ξέρουμε πώς ὁ Χριστός θεράπευσε τήν πεθερά του.

Ὁ Πέτρος ἦταν ἀπό τούς πρώτους πού ἀκολούθησαν τόν Κύριο. Πρῶτα ὁ ἀδελφός του Ἀνδρέας παρουσίασε τόν Πέτρο στόν Χριστό. Ὅταν ὁ Χριστός ἔφθασε στή λίμνη τῆς Γεννησαρέτ συνάντησε τούς δύο ἀδελφούς Πέτρο καί Ἀνδρέα οἱ ὁποῖοι ἔριχναν τά δίχτυα τους. Ἀμέσως μετά τήν κλήση τους, ἄφησαν τά δίχτυα καί τίς οἰκογένειές τους καί τόν ἀκολούθησαν⁴.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἦταν υἱός τοῦ Ἰωνᾶ⁵. Τό ὄνομά του ἦταν Σίμων⁶ καί ὁ Ἰησοῦς Χριστός τόν ὀνόμασε Πέτρο (στά ἑλληνικά), δηλαδή Κηφᾶς (στά ἀραμαϊκά) πού σημαίνει πέτρα. Ὁ Χριστός μέ αὐτόν τόν τρόπο ἤθελε νά τονίσει τή σταθερότητα τοῦ χαρακτήρα του⁷.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἦταν μᾶλλον στήν ἡλικία ὁ μεγαλύτερος ἀπό τούς μαθητές τοῦ Κυρίου. Στόν χαρακτήρα του ἦταν πολύ ἐνθουσιώδης καί εἶχε φλογερό ζῆλο γιά τόν Χριστό. Ἦταν ἐκφραστικός καί δυναμικός χαρακτήρας, ἐνεργητικός καί πολλές φορές ἀναλάμβανε πρωτοβουλίες. Διακρίνεται ἀνάμεσα στους συμμαθητές τους γιά τόν αὐθορμητισμό καί τή θερμότητά του. Συχνά σπεύδει νά ἐκφράσει αὐτό πού ὄλοι σκέπτονται. Ἡ ἀγάπη καί ἡ ἀφοσίωσή του πρός τόν Κύριο ἦταν ὑποδειγματική. Ξεχώριζε γιά τό θάρρος καί τήν τόλμη του. Ἀκολούθησε τό Χριστό πιστά καί τήν ὥρα τῆς σύλληψής Του ἀντέδρασε βίαια. Τόν ἀκολούθησε ἐπίσης γεμάτος ἀγωνία καί θλίψη στό ἀνίερο δικαστήριο τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἱερατείου, παρ' ὅλο ὅτι σέ μία στιγμή ἀδυναμίας καί φόβου τόν ἀρνίθηκε τρεῖς φορές μέ ὄρκο. Μετά τό λάλημα τοῦ πετεινοῦ θυμήθηκε τά λόγια τοῦ Χριστοῦ, πού τοῦ εἶχε προαναγγεῖλει τήν πώση του στό ἁμάρτημα τῆς ἄρνησης. Βγήκε ἔξω καί ἔκλαψε πικρά καί μετανόησε⁸. Ὁ Χριστός, μετά τήν Ἀνάστασή Του, τόν ἀποκατάστησε στό ἀποστολικό ἀξίωμα, ἀφοῦ τόν ἐρώτησε τρεῖς φορές ἄν τόν ἀγαπᾷ. Ἐπειτα τοῦ ἔδωσε τήν ἐντολή νά ποιμαίνει τά λογικά Του πρόβατα.

Πρέπει νά προσέξουμε τούς λόγους τοῦ Κυρίου στόν ἀπόστολο Πέ-

τρο πού αὐθόρμητα ὁμολόγησε καί γρήγορα μετανόησε γιά τήν ἄρνηση τοῦ Κυρίου: «...σὺ εἶ Πέτρος καί ἐπί ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τήν Ἐκκλησίαν, ...δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας...»⁹ καί «Σίμων Ἰωανᾶ ἀγαπᾶς μέ πλεῖον τούτων; λέγει αὐτῷ. ναί, Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει (=ὁ Κύριος) αὐτῷ (=τῷ Πέτρῳ). Βόσκει τὰ ἄρνια μου...»¹⁰.

Ὁ Κύριος εἶπε στόν Πέτρο ὅτι θά οἰκοδομήσει τήν Ἐκκλησία «ἐπί ταύτῃ τῇ πέτρᾳ» ὅταν ὁ Πέτρος ὁμολόγησε ὅτι ὁ Χριστός εἶναι «ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος»¹¹. Ἡ οἰκοδόμηση - θεμελίωση τῆς Ἐκκλησίας γίνεται στήν ὁμολογία τῆς ὀρθῆς πίστεως, «ἐπί ταύτῃ τῇ πέτρᾳ» πού ἐξασφαλίζει τήν ἐνότητα καί στήν περίπτωση ἐδῶ ἐκφράζεται ἀπό τόν Πέτρο.

Ὁ Στυλιανός Παπαδόπουλος ὑπογραμμίζει: «Δέν εἶναι ὁ Πέτρος ὁ θεμέλιος ἐπί τοῦ ὁποίου στηρίζεται καί οἰκοδομεῖται ἡ Ἐκκλησία, θεμέλιος εἶναι ἡ ὀρθή πίστη καί ἀποδοχή τῆς, ἡ ὁμολογία. Δέν γίνεται δηλαδή ὁ Πέτρος θεμέλιος ἔνεκα τῆς ὁμολογίας του, ἀλλά θεμέλιος εἶναι ἡ ἴδια ἡ ὁμολογία»¹².

Ἡ πίστη στή θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ πέτρα, πάνω στήν ὁποία οἰκοδομεῖται ἡ Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας θεμέλιο μοναδικό καί ἀναντικατάστατο εἶναι τό πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου, ὅχι ὁ Πέτρος οὔτε κανεῖς ἄλλος ἄνθρωπος. «Θεμέλιον γάρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρά τόν κείμενον, ὅς ἐστίν Ἰησοῦς Χριστός»¹³, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἀλλά καί ὁ ἴδιος ὁ Πέτρος μέ ἔμφαση θά διακηρύξει τόν Ἰησοῦ Χριστό ὡς «λίθον ζῶντα»¹⁴.

Ἀπό κοινοῦ ἀνέθεσε ὁ Χριστός σέ ὅλους τούς ἀποστόλους τή διδασκίαν καί διαποσίμανση ὅλης τῆς οἰκουμένης ὅταν τούς ἀπέστειλε μέ τήν ἐντολή «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη»¹⁵. Δέν φαίνεται πούθενά νά ἀναθέτει ὁ Κύριος στόν ἀπόστολο Πέτρο κάποια ιδιαίτερη δικαιοδοσία, ὅπως δέν ἔκανε καί γιά κανέναν ἄλλο ἀπό τούς δώδεκα ἀποστόλους.

Προφανῶς τήν πίστη τοῦ Πέτρου διαθέτουν καί οἱ ἄλλοι μαθητές, γι' αὐτό καί σ' ἐκείνους ὁ Κύριος ἀναθέτει ἀπαράλλακτα τήν ἴδια ἐξουσία: «Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐάν δήσητε ἐπί τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καί ὅσα ἐάν λύσητε ἐπί τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ»¹⁶. Ὁ Χριστός θά ἐπαναλάβει τήν ἀνάθεση καί θά τήν κάνει ἀκόμη πιό συγκεκριμένη μετά τήν ἀνάσταση. Θά δώσει σ' ὅλους τούς μαθητές του τό Ἅγιο Πνεῦμα, γιά νά μποροῦν νά συγχωροῦν τίς ἁμαρτίες ὡς δικοί του ἐντεταλμένοι¹⁷.

Στούς δώδεκα ἀποστόλους ὑπόσχεται ὁ Χριστός ὅτι κατά τή Δευτέρα Παρουσία του, «ὅταν καθίσῃ ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καί ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ»¹⁸. Δέν κάνει κάποια διάκριση στόν Πέτρο, πρὸς τόν ὁποῖο, μάλιστα, ἀπευθύνεται ὁ λόγος. Ἡ ἴδια ὑπόσχεση ἐπαναλαμβάνεται στήν προφητεία γιά τήν οὐράνια πόλη τῆς Ἀποκαλύψεως, ὅπου

φαίνεται «τό τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καί ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα Ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου»¹⁹.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀπόστολος Πέτρος δέν εἶχε ποτέ τή συνείδηση ὅτι σέ κάτι ὑπερτερεῖ τῶν ἄλλων ἀποστόλων. Γί' αὐτό, στή ζωή τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, τίποτε δέν ἀποφασίζει μόνος του. Εἰσηγεῖται τά θέματα στό σῶμα τῶν δώδεκα, ὅπως κάνουν καί ὄλοι οἱ ἄλλοι, καί ἀπό κοινοῦ λαμβάνονται οἱ ἀποφάσεις. Αὐτό βλέπουμε κατὰ τήν ἐκλογή τοῦ Μαθθία, ὁ ὁποῖος ἀντικατέστησε τόν Ἰούδα²⁰, στή διευθέτηση τοῦ παραπόνου τῶν ἐλληνιστῶν μέ τήν ἐκλογή τῶν ἑπτά διακόνων²¹, στήν ἀποστολική σύνοδο²² καί σέ ἄλλα περιστατικά.

Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἐξαρτᾶται ἀπό τό γεγονός ὅτι ὄλοι οἱ ἀπόστολοι συνιστοῦν μέλη τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου, ἔχουν κεφαλή τόν ἴδιο τόν Κύριο καί εἶναι μεταξύ τους «ὁμότιμοι» καί «ἰσότιμοι». Γί' αὐτό, ἄλλωστε, ὁ Παῦλος μπορεῖ νά ἐλέγχει τόν Πέτρο καί γί' αὐτό ὁ Πέτρος δέν ἔκρινε σκόπιμο νά ἐπιβάλλει ἐξουσιαστικά τίς ἀπόψεις του στήν Ἀποστολική Σύνοδο, ὅπου τοῦ ἐξηγήθηκε ὅτι σφάλλει. Ἐπιπλέον δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ Χρυσόστομος, πού μέ τόσες ἀφορμές τονίζει τήν ἐξωτερική, ἔνεκα τοῦ αὐθορμητισμοῦ, ὑπεροχικότητα τοῦ Πέτρου, δέν χρησιμοποιεῖ γί' αὐτόν τόν ὄρο «πρωτεῖο» καί φυσικά δέν τοῦ τόν ἀποδίδει. Δέν λέει καί δέν γράφει ὅτι ὁ «κορυφαῖος τοῦ χοροῦ» τῶν ἀποστόλων εἶχε πρωτεῖο, μολοντί γνωρίζει τόν ὄρο καί μάλιστα τόν χρησιμοποιεῖ γιά τόν διάκονο Στέφανο τόν πρωτομάρτυρα, πού λόγῳ αὐξημένης πνευματικῆς ἐτοιμότητας εἶναι «πρόκριτος» καί τοῦ δόθηκε περισσότερη χάρη, ἄν καί ἡ «χειροτονία» τῶν ἑπτά διακόνων ἦταν «κοινή»²³.

Ὅπως λέει ὁ Ν. Σάκκου²⁴, τή συνείδηση τῆς ἰσότητας τοῦ Πέτρου πρὸς τοὺς ἄλλους μαθητές ἐπιβεβαιώνει ἡ ταπείνωση, μέ τήν ὁποία δέχεται ἀδιαμαρτύρητα τόν ἔλεγχο ἀπό τόν Παῦλο στήν Ἀντιόχεια. Ἐπειδή ἡ συμπεριφορά τοῦ Πέτρου ἔδινε ἀφορμή ἐπάρσεως στους ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανούς «κατά πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην»²⁵, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ὁ Παῦλος ἐπιπλήττει καί ὁ Πέτρος ἀνέχεται καί συμμορφώνεται πρὸς τήν ὑπόδειξη. Αὐτό σημαίνει ἀγιότητα καί συναίσθηση τῆς ἱερῆς του ἀποστολῆς. Τήν ἴδια ἅγια συναίσθηση βλέπουμε καί στίς Ἐπιστολές τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὅπου συστήνεται ὡς «δοῦλος καί ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ»²⁶. Ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ὑφισταμένους του πρεσβυτέρους ὡς «ὁ συμπρεσβύτερος»²⁷. Ἀναγνωρίζει στό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, στους ἀπλούς Χριστιανούς, τήν «ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν»²⁸ καί τοὺς παροτρύνει «τήν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε»²⁹.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Βλ. Ἰω. α' 45.
2. Βλ. Μαθ. δ' 18.
3. Βλ. Μαθ. ν' 14, Μάρκ. α' 30, Λουκ. δ' 38.

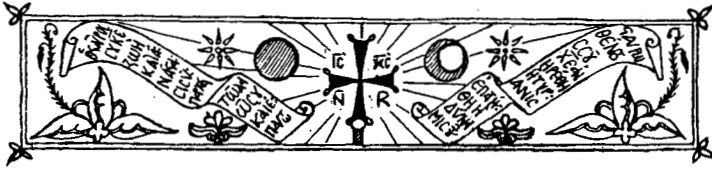
4. Βλ. Μάρκ. α' 16-20.
5. Βλ. Ίω. α' 43 και Ίω. κα' 15.
6. Βλ. Ματθ. ι' 2 και Μάρκ. γ' 16.
7. Βλ. Ίω. α' 43.
8. Βλ. Ματθ. κς' 75.
9. Ματθ. κς' 18.
10. Ίωάν. κα' 15 και 16-17.
11. Ματθ. κς' 16.
12. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Σ.: "Άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος, τόμος 2, έκδ. Ί Αποστολικής Διακονίας, Ί Αθήναι 1999, σελ. 239.
13. Α' Κορ. γ' 11. Βλ. Ήφ. β' 20.
14. Α' Πέτ. β' 4.
15. Ματθ. κη' 19.
16. Ματθ. ιη' 18.
17. Βλ. Ίω. κ' 22.
18. Ματθ. ιθ' 28.
19. Ί Απ. κα' 28.
20. Βλ. Πράξ. α' 15-26.
21. Βλ. Πράξ. ζ' 1-7.
22. Βλ. Πράξ. ιε' 6-29.
23. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Σ.: "Άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος, τόμος 2, έκδ. Ί Αποστολικής Διακονίας, Ί Αθήναι 1999, σελ. 244-245.
24. ΣΑΚΚΟΥ, Ν.: Πήγε ό Ί Απόστολος Πέτρος στή Ρώμη; «Ί Ορθόδοξος Τύπος» Να 1678-1680. (23/2/2007, 2/3/2007 και 9/3/2007).
25. Γαλ. β' 11-14.
26. Β' Πέτρ. α' 1.
27. Α' Πέτρ. ε' 1.
28. Β' Πέτρ. α' 1.
29. Α' Πέτρ. ε' 5.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- ZOZULAKOVA V.: Prave bohatstvo. In: Acta Patristica 4/2011, PBF PU v Presove 2011, σελ. 246-251.
- ZOZULAKOVA V.: Rodinna katecheza. In: Nipsis 8, IV/2009, άρ. 2, Presov 2009, σελ. 48-53.
- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Σ.: "Άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος, τόμος 2, έκδ. Ί Αποστολικής Διακονίας, Ί Αθήναι 1999.
- ΣΑΚΚΟΥ, Ν.: Πήγε ό Ί Απόστολος Πέτρος στή Ρώμη; «Ί Ορθόδοξος Τύπος» Να 1678-1680. (23/2/2007, 2/3/2007 και 9/3/2007).

Πρωτοπρεσβύτερος ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΟΥΖΟΥΛΑΚ
Καθηγητής τής Ί Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Πρέσωβ Σλοβακίας

Φωτίου Σχοινᾶ

Η ΕΝΟΧΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

Και λεχθεῖ ὅτι «ὁ Ἰούδας εἶναι τό μυστηριωδέστερον πρόσωπον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου»¹. Ὦντως ὁ Ἰούδας Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης εἶναι μία τόσο αἰνιγματική καὶ μυστηριώδης μορφή, ὥστε κάθε προσπάθεια ἀναλύσεως τῆς ἐνοχῆς καὶ τῆς ἀχαριστίας πού ἐπέδειξε στὸν Διδάσκαλό του εἶναι σχεδόν ματαια. Ἐν τούτοις στὸ μικρὸ αὐτὸ ἀρθρίδιο θά προσπαθήσουμε, ὅσο τοῦτο εἶναι δυνατόν, νά ἀναλύσουμε τὴν ἐνοχή του βάσει τῶν ἱερῶν Πατέρων καὶ δὴ βάσει τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Τὸ πρῶτο ἐρώτημα πού ἀναφύεται εἶναι γιατί ὁ Χριστὸς τὸν ἐξέλεξε ὡς Ἀπόστολο, ἀφοῦ προεγνώριζε τὴν κακία του; Κατὰ τὴν ρητὴν μαρτυρία τοῦ ἰδίου τοῦ Κυρίου, ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἐξέλεξε τοὺς Ἀποστόλους καὶ ὄχι οἱ Ἀπόστολοι αὐτόν: «Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθαί, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελέξαμην ὑμᾶς» (Ἰω. σι' 70). Κατὰ τὸν Ὠριγένη «... Ἰούδαν ὁ σωτὴρ ἐξελέξατο, οὐκ ἀγνοῶν μὲν τό ὕστερον ἀπαντησόμενον, συγκρώμενος δέ αὐτοῦ τῷ πρό τῆς παραβάσεως χρόνῳ καὶ τῇ τότε ὀδευούσῃ ἐπ' ἀρετὴν προαίρεσει εἰς τό τῆς ἀποστολικῆς διακονίας ἔργον» (ΒΕΠΕΣ, τόμος 15, σελ. 88). Ἀρχικῶς κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διακονία του, ἡ προαίρεση τοῦ Ἰούδα «ὀδευομένη ἐπ' ἀρετὴν» μετεστράφη ἀργότερα πρὸς τὴν κακία καὶ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ σέ ὀρισμένη χρονικὴ στιγμή². Ὅλοι οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς οἱ ἀσχοληθέντες μὲ τὸν Ἰούδα συμφωνοῦν ὅτι κατὰ τὴν χρονικὴ στιγμή τῆς ἐκλογῆς του ὡς Ἀποστόλου, ὁ Ἰούδας ἦταν ἄξιος τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς³. Μάλιστα ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι ὁ Ἰούδας ἔλαβε παρά τοῦ Κυρίου τὴν ἐξουσία τοῦ ἐκβάλλειν πνεύματα ἀκάθαρτα καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ μαλακίαν (Ματθ. ι' 1-4). Εἶναι χαρακτηριστικὸ ἐπίσης ὅτι κατὰ τὸν Δίδυμο τὸν Ἀλεξανδρέα ὁ Ἰούδας δέν ἦταν φύσει κακός καὶ ὅτι ἀρχικῶς κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ ἦταν καὶ αὐτός, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, ὡς πρόβατον ἐν μέσῳ λύκων: «Καὶ ὅτι οὐ κατὰ φύσιν ἦν κακός ὁ Ἰούδας, ἀμα πᾶσι τοῖς μαθηταῖς ὧν ἤκουσεν Ἰδοῦ ἀποστελλῶ ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων» (ΒΕΠΕΣ, τόμος 44, σελ. 213).

Γιατὶ ὅμως ἀργότερα μετεστράφη ἡ προαίρεσή του καὶ ἐκινήθη κατὰ τοῦ Χριστοῦ; Τοῦτο ἀποτελεῖ ὄντως μυστήριον. Μερικοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ Ἰούδας ἦταν Ζηλωτὴς Ἰουδαῖος, ἔτρεφε ἰσχυρὲς μεσσιανικὲς προσδοκίες καὶ ἐξελάμβανε τὸν Χριστό ὡς πολιτικὸ ἡγέτη καὶ ἐγκόσμιο λυτρωτὴ τῶν Ἑβραίων. Ὅταν ὅμως ἀντελήφθη ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν

ἄλλου εἶδους Μεσσίας, ἀπογοιτεύθηκε, Τόν ἐμίσησε καί τελικῶς Τόν παρέδωσε στους ἐχθρούς Του. Κατά τόν καθηγητή Ἰωάννη Καραβιδόπουλο «δέν εὐρισκόμεθα ἱστορικῶς μακράν τῆς ἀληθείας, ἐάν τά βαθύτερα αἷτια τῆς προδοσίας τοῦ Ἰούδα ἀναζητήσωμεν εἰς τήν διάψευσιν τῶν μεσσιανικῶν του ἐλπίδων»⁴. Ὅμως καί οἱ ἄλλοι Μαθηταί ἀρχικά εἶχαν τίς ἴδιες μεσσιανικές ἀντιλήψεις⁵, δέν ἔγιναν ὅμως προδότες. Ἐξάλλου οὐδεμία βιβλική μαρτυρία ἔχουμε ἐπ' αὐτοῦ.

Οἱ Εὐαγγελιστές συμφωνοῦν ὅτι ὁ Ἰούδας κατείχετο ἀπό τό πάθος τῆς φιλαργυρίας. Ὅμοίως καί ἡ ὑμολογία τῶν Παθῶν τονίζει ἐμφαντικῶς τό πάθος τῆς φιλαργυρίας τοῦ Ἰούδα. Ὅμως καί τοῦτο τό πάθος, μεμονωμένως λαμβανόμενο, ὑποστηρίζουν οἱ μελετητές ὅτι δέν ἀποτελεῖ ἰσχυρό κίνητρο γιά τή στυγερή προδοσία⁶. Ἐπίσης ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει σχετικά μέ τήν ἀνάθεση τοῦ ταμείου τῆς ἀποστολικῆς ἀδελφότητος ἀπό τόν Χριστό στόν Ἰούδα: «*Τόν δέ ἀπόρρητον λόγον ὁ Θεός εἶδεν εἰ δέ χρή ἡμᾶς στοχαζομένους εἰπεῖν, ἵνα πᾶσαν ἐκκόψη πρόφασιν. Οὐ γάρ εἶχε εἰπεῖν ὅτι διά χρημάτων ἔρωτα ἐποίησε τήν προδοσίαν. Εἶχε ἐκ τοῦ γλωσσοκόμου τήν παρηγορίαν τῆς ἐπιθυμίας ἀλλά διά πονηρίαν ψυχῆς πολλήν ἣν ἐβούλετο κατέχειν (=νά ἐξαλείψει) ὁ Χριστός πολλήν συγκαταβάσει πρὸς αὐτόν κεκρημένος (=χρησιμοποιώντας πολλήν συγκατάβαση πρὸς αὐτόν). Διό οὐδέ ἐνεκάλει (=δέν ἐπετιμῶσε) τῷ κλέπτοντι» (ΕΠΕ, τόμος 14ος, σελ. 258–260). Ἄρα κατά τόν Χρυσόστομο κίνητρο τῆς προδοσίας δέν ἦταν ἡ ἀγάπη τῶν χρημάτων, ἀλλά ἡ πολλή πονηρία τῆς ψυχῆς του. Τό βέβαιο κατά τόν ἱερό Χρυσόστομο εἶναι ὅτι ἡ μεταβολή τοῦ Ἰούδα ὀφείλετο στήν προαίρεσή του, στή διεστραμμένη χρήση τῆς ἐλευθερίας του: «*Εἶδες μαθητήν; Εἶδες μαθητάς; Ἐκεῖνος προδίδωσι τόν Δεσπότην, οὗτοι περί τό Πάσχα μεριμνῶσιν ἐκεῖνος σύμφωνα ποιεῖ (=κάνει συμφωνίες), οὗτοι πρὸς ὑπηρεσίαν παρεσκεύαζον. Πόθεν οὖν ἡ μεταβολή; Ἀπό τῆς προαιρέσεως αὕτη πάντων αἷτια πανταχοῦ καί τῶν ἀγαθῶν καί τῶν κακῶν» (ΕΠΕ, τόμος 35, σελ. 572). Ἀκόμη δέ, κατά τόν Χρυσορρήμονα, ὁ σατανᾶς δέν εἰσῆλθε στήν καρδιά τοῦ Ἰούδα μονομιᾶς, ἀλλά προσδευτικά, ἀφοῦ ἔκανε ἀπόπειρες πρῶτα καί τόν βρῆκε δεκτικό τῆς ἐνεργείας του. Ὁλοκληρωτικά τόν ἐκυρίευσε κατά τήν ὥρα τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου: «*Πῶς οὖν φησί, “Μετά τό ψωμίον εἰσῆλθε εἰς αὐτόν ὁ Σατανᾶς”; “Οτι οὐκ ἄν ἀθρόον εἰσέρχεται, οὐδέ ὑφ’ ἐν, ἀλλά πολλήν ποιεῖται τήν ἀπόπειραν πρῶτον (=διότι δέν εἰσέρχεται μονομιᾶς, οὔτε μέ τήν πρώτην, ἀλλά ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεχείρησε πολλές ἀπόπειρες)· ὁ δὲ καί ἐνταῦθα γέγονεν. Διακωδωνίσας γάρ αὐτόν ἐν ἀρχῇ (=διότι ἀφοῦ τόν ἐδοκίμασε ἀρχικῶς μέ τό κουδούνισμα), καί προσβαλὼν ἡρέμα (=καί ἀφοῦ τόν προσέβαλε μέ ἡρεμία), ἐπειδή εἶδεν ἐπιπήδειον (=ἔτοιμο, κατάλληλο) πρὸς ὑποδοχίν, ὅλος ἐνταῦθα ἔπνευσε, καί ὄλοσχερῶς αὐτοῦ περιγέγονε» (ΕΠΕ, τόμος 12ος, σελ. 170–172).***

Ὁ Ἰούδας μόνος του, ἀφ’ ἑαυτοῦ καί μέ τήν θέλησή του συνέλαβε καί ἐξετέλεσε τήν προδοσία χωρίς νά ἐξαναγκασθεῖ ἀπό κανένα, οὔτε

καί ἀπό τούς Φαρισαίους, κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο: «Οὐ γάρ μετακληθεῖς ὑπό τῶν ἀρχιερέων, οὐκ ἀναγκασθεῖς, οὐδέ βιασθεῖς, ἀλλ' αὐτός ἀφ' ἑαυτοῦ καί οἰκοθεν ἔτεκε τόν δόλον, καί τήν γνώμην ἐξήγαγε ταύτην, οὐδένα ἔχων σύμβουλον τῆς πονηρίας ταύτης» (ΕΠΕ, τόμος 35, σελ. 560).

Ἦσαύτως ὁ ἱερός Χρυσόστομος τονίζει τήν ἀσύλληπτη ἀχαριστία τοῦ Ἰούδα πρὸς τόν Διδάσκαλό του: «Ἀντί τίνος, εἶπέ μοι; Τί μικρόν ἤ μέγα ἐγκαλεῖν ἔχων (=ποιά μικρή ἢ μεγάλη κατηγορία ἔχεις), παραδί-
δεις τόν διδάσκαλον; Ὅτι σοί παρέδωκε τῶν δαιμόνων τήν ἐξουσίαν (=ἐπειδή σοῦ παρέδωσε τήν ἐξουσία κατά τῶν δαιμόνων); ὅτι νοσημά-
των λύειν ἐποίησε (=ἐπειδή σοῦ ἔδωσε τήν δύναμη νά θεραπεύεις ἀρρώστιες); ὅτι λεπρούς καθαίρειν; ὅτι νεκρούς ἀνιστᾶν; ὅτι τῇ τυρρα-
νίδι ἐποίησε τοῦ θανάτου (=ἐπειδή σέ ἀπάλλαξε ἀπό τήν τυραννική
ἐξουσία τοῦ θανάτου); Ἀντί τούτων τῶν εὐεργεσιῶν ταύτας δίδως τάς ἀμοιβάς; (ΕΠΕ, τόμος 35, σελ. 566). Μάλιστα ὁ Χρυσόστομος λέγει, θέλοντας νά τονίσει τήν μεγάλη ἀχαριστία τοῦ Ἰούδα, ὅτι ὁ Χριστός δέν παρέλειψε νά τόν κάνει μέτοχο τῆς ἱερᾶς τραπέζης καί νά τοῦ νίψει τά πόδια: «Καί παρῆν (=παρευρίσκετο) ὁ Ἰούδας, καί μετεῖχε τῆς ἱερᾶς τρα-
πέζης. Ὡσπερ γάρ τούς πόδας αὐτοῦ μετά τῶν ἄλλων ἔνιψε μαθητῶν, οὕτω καί τῆς ἱερᾶς μετέσχε τραπέζης, ἵνα μηδεμίαν ἀπολογίας ἔχη πρό-
φασιν, ἐάν ἐπιμείνη τῇ πονηρίᾳ. Πάντα γάρ τά παρ' ἑαυτοῦ ἐπεδείξατο (ὁ Χριστός), καί εἰσήνεγκεν (=προσέφερε), ὁ δέ (Ἰούδας) ἔμεινε τήν πονηράν διατηρῶν γνώμην» (ΕΠΕ, τόμος 35, σελ. 580). Ὁ Χριστός τά πάντα ἔκαμε προκειμένου νά τόν συνεφέρει, ὁ Ἰούδας ὅμως ἐπέμενε μέχρι τέλους στή σκλήρυνση καί πώρωσή του. Συνεχῶς μέ λεπτότητα, διάκριση καί ἀσύλληπτη εὐγένεια τοῦ ἔδιδε εὐκαιρίες μετανοίας καί ἐπι-
γνώσεως τοῦ ἐγκλήματός του, ὁ Ἰούδας ὅμως παρέμεινε ἀδιόρθωτος καί ἀσυγκίνητος. Μάλιστα ὁ Χριστός «ἐδάκρυσεν» καί «ἐταράχθη τῷ πνεύματι» (Ἰω. ιγ' 21) γιά τήν πώρωση τοῦ Ἰούδα. Εἶναι χαρακτηριστική σύν τοῖς ἄλλοις καί ἡ ὑποκρισία τοῦ Ἰούδα, ἀφοῦ ἀναιδῶς εἶπε «μήτι ἐγώ εἰμί Ραββί;» (Ματθ. κς' 25), ὅταν ἀγωνιωδῶς ἐρωτοῦσαν οἱ Ἀπόστολοι τόν Κύριο, ποῖός εἶναι ὁ προδότης. Ἐπίσης ἡ ὑποκρισία του φαίνεται καί στό προδοτικό φίλημα τοῦ Ἰούδα στόν Χριστό στόν κῆπο τῆς Γεθσημανή στήν ὥρα τῆς συλλήψεως. Μάλιστα ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει ὅτι ἐτόλμησε ὁ Ἰούδας νά καταφιλήσει τόν Κύριο ἔχοντας πλήρη ἐπίγνωση τῆς ἐπεικειᾶς καί μακροθυμίας Του, πρᾶγμα πού κανονικά ἔπρεπε νά τόν κάνει νά ντραπεῖ καί νά τόν ἀποτρέψει ἀπό τήν συ-
γερρή προδοσία του: «Ὡ τῆς μαρᾶς γνώμης· τί ἐβουλεύσατο; Τί ἐτόλμησε; Ποῖον σύμβουλον ἔδωκε τῆς προδοσίας; “Ὁν ἄν φιλήσω”, φησίν. Ἐθάρρει τῇ ἐπεικειᾷ τοῦ διδασκάλου· ὁ μάλιστα πάντων ἱκανόν ἦν αὐτόν ἐντρέψαι (=αὐτή ἀκριβῶς ἢ ἐπιείκεια περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλο ἦταν ἱκανή νά τόν κάνει νά ντραπεῖ), καί πάσης αὐτόν ἀποστρεψαί συγ-
γνώμης, ὅτι τόν οὕτως ἡμέρον παρεδίδου» (ΕΠΕ, τόμος 12, σελ. 230). Δεῖγμα τῆς διαβολικῆς ὑποκριτικῆς ἱκανότητος καί δεξιότητις τοῦ

Ἰούδα εἶναι ὅτι οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, καίτοι «λυπούμενοι σφόδρα» (Ματθ. κς΄ 22) γιὰ τὴν προδοσίαν καὶ τὸν προδότην, δὲν κατάλαβαν μέχρι τέλους ὅτι ὁ Ἰούδας ἦταν ὁ προδότης: «Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθε εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅ ποιεῖς, ποίησον τάχιον. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀντικειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πωχοῖς ἵνα τι δῶ. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ» (Ἰω. ιγ΄ 27-28, 29-30).

Ὁ Ἰούδας ἀπὸ ἓνα σημεῖο καὶ πέρα μισοῦσε τὸν Χριστό. Κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο, αὐτὸ ὑπαινίσσεται ὁ Χριστὸς ὅταν εἶπε «ἐμὲ οὐ πάντοτε ἔχετε» (Ἰω. ιβ΄ 8). Εἶναι σὰ νά ἔλεγε στὸν Ἰούδα «ἐπαχθὴς εἰμι καὶ φορτικός, ἀλλὰ ἀνάμεινον μικρὸν καὶ ἀπελεύσομαι» (ΕΠΕ, τόμος 14ος, σελ. 260). Ὁ Ἰούδας ἦταν ἀντιφατικὴ καὶ ἐσωτερικὰ διχασμένη προσωπικότητα. Αὐτὸ δηλοῖ ἡ ὕμνογραφία ὅταν λέγει: «μισῶν ἐφίλει, φιλῶν ἐπῶλει».

Ὁ Χριστὸς προκειμένου νά συνεφέρει τὸν Ἰούδα καὶ νά τὸν κάνει νά ἔλθει σὲ συναίσθηση, εἶπε τοὺς φοβεροὺς ἐκεῖνους λόγους: «Ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ δι’ οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται. Καλὸν ἦν εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος» (Ματθ. κς΄ 24). Ὁ Ἰούδας καὶ ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς αὐτοὺς λόγους ἔμεινε ἀσυγκίνητος, ὀρισμένοι ὅμως λέγουν ὅτι ὁ Ἰούδας ἦταν προωρισμένος («ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ» Ἰω. ιζ΄ 12) νά πράξει τὴν προδοσίαν, βάσει τοῦ σχεδίου τῆς θείας οἰκονομίας τοῦ σωτηριώδους Πάθους, ἐπομένως δὲν φταίει σὲ τίποτα καὶ δὲν πρέπει νά τοῦ καταλογίζεται εὐθύνη. Ἀπαντώντας ἐπ’ αὐτοῦ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς γράφει: «Ὁ Θεὸς δι’ ἀγαθότητα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγει τὰ γινόμενα καὶ τῶν ἐσομένων προγνώστης ἐστίν. Εἰ μὲν οὖν ἐμελλον ἐσεσθαι, οὐδ’ ἂν κακοὶ ἐμελλον ἐσεσθαι οὐδ’ ἂν προεγινώσκοντο. Τῶν γὰρ ὄντων αἱ γνώσεις, καὶ τῶν πάντως ἐσομένων αἱ προγνώσεις· πρῶτον γὰρ τὸ εἶναι, καὶ τότε καλὸν ἢ κακὸν εἶναι. Εἰ δὲ μέλλοντας ἐσεσθαι διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα τὸ κακοὺς ἐξ οἰκείας προαιρέσεως μέλλειν ἐσεσθαι ἐκώλυσε αὐτοὺς γενέσθαι, τὸ κακὸν ἐνίκα ἂν τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα. Ποιεῖ τοιγαροῦν ὁ Θεὸς ἀγαθὰ ἅπαντα, ἃ ποιεῖ ἕκαστος δὲ ἐξ οἰκείας προαιρέσεως καλὸς τε καὶ κακὸς γίνεται. Εἰ καὶ τοίνυν ἔφη ὁ Κύριος· “Συνέφερε τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη”, οὐ τὴν οἰκείαν κτίσιν κακίζων ἔλεγε, ἀλλὰ τὴν ἐξ οἰκείας προαιρέσεως καὶ ῥαθυμίας ἐπιγενομένην τῷ κτίσματι αὐτοῦ κακίαν» (Ἐκδόσις ἀκριβής, ἐκδ. Β. Kotter τόμ. II, σελ. 221-222). Ἀκόμη ὁ π. Ἰωὴλ Γιαννακόπουλος γράφει: «Υπεύθυνος εἶναι ὁ διαπράττων τὸ κακὸν καὶ οὐχὶ ὁ προλέγων αὐτό. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ μέ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος προεἶδεν καὶ προεἶπεν τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα. Εὐθύνεται ὁ Θεὸς ὁ προλέγων τὸ κακόν; ὄχι. Ἡ πρόγνωσις τοῦ Θεοῦ δὲν δεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπομένως καὶ τοῦ Ἰούδα. Ὁ Ἰούδας

δέν προέδωκε τόν Χριστόν ἐπειδή προεφητεύθη, ἀλλά ἐπειδή ἐπρόκειτο νά γίνη ἡ προδοσία προελέχθη. Ἐκεῖνο δηλαδή τό ὅποιον σκανδαλίζει ἡμᾶς νά λέγωμεν ὅτι ὁ Ἰούδας δέν πταίει, διότι ἦτο προωρισμένον, εἶναι ὅτι χρονικῶς προηγείται ἡ προφητεία καί ἀκολουθεῖ ἡ προδοσία. Καί ὅμως! Ἰδεατῶς εἰς τόν νοῦν τοῦ προφητεύσαντος Θεοῦ προηγείται ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα καί ἀκολουθεῖ ἡ θεία προφητεία. Ἐπομένως ἡ προφητεία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς προδοσίας καί ὅχι ἡ προδοσία ἐκ τῆς προφητείας»⁷.

Γιά τήν μεταμέλεια τοῦ Ἰούδα γράφει ὁ χρυσορρήμων ἅγιος: «Σκόπει δέ πότε μεταμελεῖται. Ὅτε ἀπηρτίσθη (=ὄλοκληρώθηκε) καί τέλος ἔλαβεν ἡ ἁμαρτία... Τοσαῦτα γοῦν λέγοντος τοῦ Ἰησοῦ, οὐκ ἐπεκάμφθη· ἐπειδή δέ ἀπηρτίσθη τό πλημμέλημα, τότε ἐπεισηλθε αὐτῷ ἡ μετανοία· καί οὐδέ τότε χρησίμως. Τό μέν γάρ καταγνώσκειν (=τό νά κατηγορήσει τόν ἑαυτό του), καί τό ρῖψαι τά ἀργύρια, καί τό μή αἰδεσθῆναι (=τό νά μή ἐντραπεῖ) τόν Ἰουδαϊκόν δῆμον, πάντα ἀποδεκτά· τό δέ ἀπάγξασθαι (=τό νά κρεμαστεῖ, τό νά ἀπαγχονισθεῖ), τοῦτο πάλιν ἀσύγνωστον (=ἀσυχώρητο), καί πονηροῦ δαίμονος ἔργον» (ΕΠΕ, τόμος 12ος, σελ. 278). Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὁ ἱερός Χρυσόστομος κακίζει πρό πάντων τήν ἀπελπισία, τήν ὑπερβολική λύπη τοῦ Ἰούδα ἐξ αἰτίας τῆς ἀπογνώσεως καί τήν αὐτοκτονία του πού τοῦ ἀπεστέρσαν τήν σωτηρία του. Κατά τόν ἱερό Πατέρα, ἐάν ὁ Ἰούδας δέν αὐτοκτονοῦσε, ἀλλά ἔζη καί ζητοῦσε ταπεινά συγγνώμην ἀπό τόν Ἐσταυρωμένο, θά ἐσώζετο καί αὐτός ἐξ αἰτίας τῆς ἀπύθμενης, κυριολεκτικῶς εἰπεῖν τῆς ἀνεξάντητης καί ἄφατης φιλανθρωπίας Αὐτοῦ: «Μειτενόησεν ὁ Ἰούδας· ἥμαρτον», γάρ, φησί «παραδούς αἷμα ἀθῶον»· ἤκουσε τῶν ρημάτων τούτων ὁ διάβολος· ἔγνω τῆς ἐπί τό βέλπιον ἀρχόμενον ὁδοῦ (=ἀντιλήφθηκε ὅτι ἄρχισε νά προχωρεῖ πρὸς τό καλύτερο) καί πρὸς σωτηρίαν βαδίζοντα, καί ἐφοβήθη τήν μεταβολήν. Φιλάνθρωπον, φησίν, ἔχει δεσπότην ὅτε ἔμελλεν (=ἐπρόκειτο) αὐτόν προδιδόναι, ἐδάκρυσεν αὐτόν καί μυρία παρεκάλεσεν οὐ πολλῶ μᾶλλον μετανοοῦντα δέξεται ἀδιόρθωτον ὄντα ἐφειλκυσάτο (=τό προσήλκυε) καί ἐκάλεσεν οὐ πολλῶ μᾶλλον διορθωθέντα καί τήν ἁμαρτίαν ἐπιγνόντα ἐπισπάσεται; (=δέν θά τόν δεχθεῖ πολύ περισσότερο τώρα πού διορθώθηκε καί συναισθάνθηκε τήν ἁμαρτία του);. Διά γάρ τοῦτο καί σταυρωθῆναι ἤλθε. Τί οὖν ἐποίησε; Ἐθορύβησεν αὐτόν (=τόν ἔβαλε σέ ταραχή)· ἐσκότωσε τῇ τῆς ἀθυμίας ὑπερβολῇ (=τοῦ σκοτεινίασε τόν νοῦ μέ τήν ὑπερβολική λύπη) ἐδίωξεν, ἤλασε (=τόν ἀπομάκρυνε), ἕως ὑπὸ τόν βρόχον ἤγαγε (=τόν ὁδήγησε μέχρι τήν ἀγκώνη) καί τῆς παρουσίας ὑπεξήγαγε ζωῆς (=τοῦ ἀφαίρεσε τήν παροῦσα ζωή) καί τῆς προθυμίας τῆς κατά τήν μετάνοιαν ἀπεστέρνησεν. Ὅτι γάρ, εἰ ἔζη, καί αὐτός ἐσώθη ἄν (=τό ὅτι ἄν ζοῦσε καί αὐτός θά ἐσώζετο), δῆλον (=φανερὸ) ἐκ τῶν σταυρωσάντων· εἰ γάρ τούς ἐπί τόν σταυρόν αὐτόν ἀναβίβασαντας ἔσωσε καί ἐν αὐτῷ τῷ σταυρῷ ὧν παρεκάλει τόν Πατέρα, καί συγγνώμην αὐτοῖς ἤτει (=ζητοῦσε) τοῦ τολμήματος, εὐδηλον ὅτι καί τόν προδόντα, εἰ νόμῳ προσήκοντι

(=άν μέ κατάλληλο τρόπο) *τήν μετάνοιαν ἐπεδείξατο, μετά πάσης ἄν εὐμενείας ἐδέξατο ἀλλ' ἐκεῖνος οὐκ ἠνέσχετο ἐμμεῖναι τῷ φαρμάκῳ, τῇ περισσοτέρῃ λύπῃ καταποθείς* (=ἐκεῖνος δέν ἀνέχθηκε νά μείνει στό φάρμακο, ἐπειδή τόν κατάπιε ἡ ὑπερβολική λύπη)» (ΕΠΕ, τόμος 30ος, σελ. 102-104).

Ἡ ἅγιος Ἰουστίνος Πόποβιτς ἔγραψε ὅτι «εἰς τήν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπινου γένους ὑπάρχουν τρεῖς κυρίως πτώσεις: τοῦ Ἰούδα, τοῦ πάπα»⁸. Γιατί ὅμως εἶναι τόσο μεγάλη ἡ πώση τοῦ Ἰούδα; Διότι καίτοι ἀξιόθηκε νά εἶναι μέλος τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, «εἰς τῶν Δώδεκα» (Ματθ. κς' 14), μολοντί ἔλαβε καί ἀπήλασε τόση τιμῆς, τόση ὑπερφουσίς ἐξουσίας, τόσων εὐεργεσιῶν καί καρίτων, ἀπεδείχθη ἀνάξιος αὐτῶν, ἀφοῦ τίς κατεφρόνησε καί ἔγινε προδότης τοῦ Εὐεργέτου. Κατά τόν καθηγητή Ἰωάννη Κορναράκη «Ἡ οὐδία δέν εἶναι προδότης ἀπλῶς ἑνός οἰουδήποτε ἀνθρώπου. Εἶναι προδότης τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως καί ἀπό τήν ἀποψιν αὐτήν ἡ ἐνοχή τοῦ Ἰούδα εἶναι ἀπροσδιόριστος, τ. ἔ. ἀπεριόριστος»⁹. Ὅμως τό σκοτεινόν πρόσωπο τοῦ Ἰούδα εἶναι τό σύμβολο, τό ἀρχέτυπο κάθε προσώπου καί κάθε ἐνεργείας καί πράξεως πού ἀντιστρατεύονται καί ἀντιπᾶσσονται στό σωτηριῶδες ἔργο τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας Του. Ὡς προδοσία κατά τοῦ Χριστοῦ θεωρεῖται κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή ἡ ἐκούσια ἁμαρτία, ἡ ροπή πρὸς τήν ἁμαρτία καί ἡ κυριαρχία ἀπό τά πάθη: «Εἰ τοῦ Θεοῦ ὀνομάζεσθαι τε καί εἶναι ἐφιέμεθα, ἀγωνισώμεθα μή προδοῦναι τοῖς πάθεσι τόν Λόγον, κατά τόν Ἰούδαν... προδοσία δέ ἐστὶ ἡ καί ἐνεργεῖαν ἐμπρόθετος ἁμαρτία, καί ἡ πρὸς ἁμαρτίαν ὁρμή» (PG 90, 1193).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ἀρχιμ. Ἰωήλ Γιαννακοπούλου, *Τό πρόβλημα τοῦ Ἰούδα*, ἔκδοσις τοῦ Ἱεροῦ Ἰουστίνου Προφήτου Ἰωήλ, Καλαμάτα 1994, σελ. 3.
2. Ἰωάν. Κ. Κορναράκη, *Ἡ οὐδία ὡς ὁμαδικός ἐνοχικός ἀρχέτυπος*, Ἐκδοτικός οἶκος ἀδελφῶν Κυριακίδου, Θεσσαλονίκη 1991, σελ. 45.
3. Βλ. Ἀρχιμ. Ἰωήλ Γιαννακοπούλου, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 29. Ἰωάν. Κ. Κορναράκη, ἔνθ. ἀν. σελ. 39-44. Π. Τρεμπέλα, *Ἡ ὑπόμνημα εἰς τό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον*, ἐκδ. Σωτήρ, σελ. 194.
4. Ἰ. Καραβιδοπούλου, «Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ κατά τήν διήγησιν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ», *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, τόμος 15ος, 1970, σελ. 216.
5. Ἀρχιμ. Ἰωήλ Γιαννακοπούλου, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 25.
6. Βλ. Ἀρχιμ. Ἰωήλ Γιαννακοπούλου, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 24. Ἰωάν. Κ. Κορναράκη, ἔνθ. ἀν. σελ. 46.
7. Ἀρχιμ. Ἰωήλ Γιαννακοπούλου, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 31-32.
8. Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, *Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί Οἰκουμενισμός*, ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1974, σελ. 212.
9. Ἰωάννου Κ. Κορναράκη, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 78.

ΦΩΤΙΟΣ ΣΧΟΙΝΑΣ
Διδάκτωρ Φιλοσοφίας

Μιχαήλ Ε. Μιχαηλίδης

Η ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

τὴν παγκόσμια ἱστορία, καθὼς καὶ στὴν ἔθνηκή ἱστορία κάθε λαοῦ, παρατηροῦνται σταθμοὶ καὶ γεγονότα ἰδιαίτερης καὶ καθοριστικῆς σημασίας. Τέτοια γεγονότα – ὅποια κι ἂν εἶναι – δέν εἶναι δυνατό νά διαφύγουν τῆς προσοχῆς τῶν ἀνθρώπων.

Ἐνα τέτοιο, καὶ μέγα γεγονός, εἶναι, κατὰ καθολική ὁμολογία, ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο, ἡ ὄλη ζωή, ἡ δράση καὶ ἡ διδασκαλία Του, καὶ ἡ ἐξάπλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ μέ πρῶτο βασικό σταθμό, τὴν ἐκλογή τῶν δώδεκα ἀποστόλων.

Καί τὴν ἐκλογή τῶν δώδεκα ἀποστόλων τὴν ὀνομάζω «μεγάλη στιγμή τῆς ἀνθρωπότητος», διότι ἔγιναν ὅλοι μαζί, τό θεόπνευστο καὶ θεοκίνητο ὄργανο τῆς διάδοσης καὶ ἐπέκτασης τῆς πνευματικῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ στή γῆ. Σύμφωνα μέ τό λόγο τοῦ Παύλου: «Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται ὃν οὐκ ἐπίστευσαν, πῶς δέ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν, πῶς δέ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος, πῶς δέ κηρύξουσιν ἐάν μή ἀποσταλῶσι;» (Ρωμ. 1' 14-15).

Ἐναμφισβήτητα, μοναδική καὶ ἀνεπανάληπτη ἡ στιγμή τῆς κλήσης καὶ ἐκλογῆς τῶν δώδεκα μαθητῶν, ἐάν μάλιστα τοὺς ἰδοῦμε νά παλεύουν ἀργότερα, στὴν ἀρένα ἐνός ἄθεου καὶ ἀπάνθρωπου κόσμου. Ἰδοῦ ἡ σκηνή, ὅπως τὴ βλέπει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ἀπεδύσαντο δώδεκα μόνοι πρὸς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, ἥτινι συμπαρετάτιετο κατ' αὐτῶν καὶ ὁ διάβολος μετὰ τῶν ἀπειρῶν αὐτοῦ δαιμόνων, καὶ νενικήκασιν». Σέ τοῦτο τόν καινούργιο πόλεμο, πάλεψαν οἱ ἀπόστολοι ἐναντία σ' ὄλη τὴν οἰκουμένη καὶ ἐναντία στό διάβολο καὶ ὄλους τοὺς δαίμονες, ἀλλά νίκησαν.

Κάτω ἀπό διάφορες συνθήκες κάλεσε ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητές, «οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε» (Λουκ. στ' 13). Γιατί «ἀπόστολοι;» Διότι, «τούτοις τοῖς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς λέγων... πορευόμενοι κηρύσσετε...» (Μαθ. 1' 5-7).

Τόν κατάλογο τῶν ὀνομάτων τόν σημειώνει συμπληρωμένο ὁ Ματθαῖος (1' 2-4) καὶ ὁ Λουκᾶς (στ' 14-16). Ἡ σειρά τῶν ὀνομάτων κατὰ τόν Ματθαῖο: «Πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἄνδρέας ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος (πρόκειται γιά τόν Ναθαναήλ), Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος, ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπι-

κληθείς *Θαδδαῖος, Σίμων ὁ Κανανίτης* (ἢ Ζηλωτής) καί *Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης*».

Ἡ κλήση τῶν πρώτων μαθητῶν κατά τόν εὐαγγελιστή Μάρκο, ἔγινε «*παρά τήν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας*», καί πρώτους ἀναφέρει: τόν Σίμωνα (Πέτρον) καί τόν ἀδελφό του Ἄνδρέα, οἱ ὁποῖοι «*ἦσαν ἀλιεῖς*» (ψαράδες). Καί προχωρώντας κάλεσε τούς ἄλλους δύο ἀδελφούς – πάλι ψαράδες – τόν Ἰάκωβο καί τόν Ἰωάννη, τά παιδιά τοῦ Ζεβεδαίου.

Ἐπέροχη ἡ προφητική καί ἱεραποστολική κλήση: «*Δεῦτε ὀπίσω μου καί ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων*». Ἄλλά ὑπέροχη καί ἡ ἄμεση ἀποδοχή καί ἀνταπόκριση τῶν πρώτων τεσσάρων μαθητῶν: «*Καί εὐθέως ἀφέντες τά δίκτυα... καί τόν πατέρα αὐτῶν.. ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ*».

Μέ ιδιαίτερη χάρη, περιγράφει ἐπίσης ὁ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστής, τήν κλήση τῶν δύο φίλων τῆς Βηθσαιδά, τοῦ Φίλιππου καί τοῦ Ναθαναήλ, μέ τίς ζωηρές καί περιγραφικές ἐκφράσεις, ὅπως: «*Εὕρισκε Φίλιππος τόν Ναθαναήλ καί λέγει αὐτῶ... Εὕρηκαμεν Ἰησοῦν τόν υἱόν τοῦ Ἰωσήφ τόν ἀπό Ναζαρέτ*» ...καί στήν ἀμφιβολία τοῦ Ναθαναήλ, ἀπαντᾷ ὁ Φίλιππος μέ τή λακωνική πειραματική πρόσκληση: «*Ἐρχου καί ἴδε*». Καί μετά τήν προγνωστική ἀπάντηση τοῦ Κυρίου «*εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς σκῆς*», ὁ Ναθαναήλ ξεσπᾷ σέ θαυμασμό καί ὁμολογία τῆς θεότητας τοῦ Διδασκάλου: «*Ραββί, σύ εἶ ὁ υἱός τοῦ Θεοῦ, σύ εἶ ὁ βασιλεύς τοῦ Ἰσραήλ*» (Ἰω. α΄ 44–52).

Ὁ τέταρτος εὐαγγελιστής μᾶς παρέχει μιά δευτερεύουσα, ἀλλά σημαντική πληροφορία, σχετικά μέ τήν κλήση τῶν πρώτων δύο ἀδελφῶν, γιά τήν ὁποία οἱ ἄλλοι ἱεροί εὐαγγελιστές, στήν ἀπλότητά τους, σιωποῦν. Ποιά εἶν' αὐτή ἡ πληροφορία; Τήν ἀναφέρει λοιπόν ὁ Ἰωάννης, μετά τήν πρώτη ἐπίσκεψη τῶν ἀδελφῶν Πέτρου καί Ἄνδρέα στό σπίτι τοῦ Κυρίου. Ἀφοῦ δηλώσει ὅτι οἱ δύο ἀδελφοί εἶχαν διατελέσει προηγουμένως μαθητές τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, σημειώνει: «*Εὕρισκε οὗτος, (ὁ Ἄνδρέας) πρῶτος τόν ἀδελφόν τόν ἴδιον Σίμωνα καί λέγει αὐτῶ· εὕρηκαμεν τόν Μεσσίαν ὃ ἐστι μεθερμηνευόμενον Χριστός· καί ἤγαγεν αὐτόν πρὸς τόν Ἰησοῦν*» (Ἰω. α΄ 41–43).

Γι' αὐτό καί ὁ ἀπόστολος Ἄνδρέας ὀνομάστηκε «*Πρωτόκλητος*», διότι αὐτός ἔφερε πρῶτος τόν Πέτρο, ὅπως καί στήν περίπτωση τοῦ Φίλιππου καί Ναθαναήλ, ὁ πρῶτος ἔφερε τόν δεύτερο στόν Ἰησοῦ.

Ἀπ' τούς ἄλλους μαθητές γνωρίζουμε τοῦ Ματθαίου τήν ιδιαίτερη κλήση, ὅταν ὁ Κύριος τόν εἶδε στό τελώνιο: «*λέγει αὐτῶ· ἀκολούθει μοι, καί ἀναστής ἠκολούθησεν αὐτῶ*» (Ματθ. θ΄ 9).

Ἐπίσης γνωρίζουμε τό ιδιαίτερο ἐκκλησιαστικό γεγονός τῆς ἐκλογῆς διά ψήφων ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, τοῦ ἀποστόλου Μαθθία, στή θέση τοῦ Ἰούδα πού πρόδωσε τόν Κύριο, καί τό ὁποῖο γεγονός ἔγινε μεταξύ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου καί τῆς Πεντηκοστῆς (Πράξ. α΄ 13–26).

Μέ τά πιό ὄμορφα ἐγκώμια στεφανώνει τούς ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐξοχώτερος βασιλιάς τοῦ ἄμβωνα, ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ποῦ νῦν τῆς Ἑλλάδος ὁ τύφος; Ποῦ τῶν Ἀθηνῶν τό ὄνομα; Ποῦ τῶν φιλοσόφων ὁ κλῆρος; Ὁ ἀπό Βηθσαϊδᾶ, ὁ ἀγροϊκος πάντων ἐκείνων περιεγένετο... Πολλῶ φιλοσοφωτέρα ἦν ἡ Πέτρου ψυχὴ τῶν ψυχῶν ἐκείνων...».

Χαρακτηριστική εἶναι ἡ σύγκριση τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων μέ τούς ἀποστόλους, ὅπως τῆ βλέπουμε στόν εἰρμό τοῦ ὄρθρου τῆς Πέμπτης, τῆς Γ΄ Ἑβδομάδος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς: «Ὁ Πέτρος ρητορεύει καί Πλάτων κατεσίγησε, διδάσκει Παῦλος, Πυθαγόρας ἔδυσσε».

Στ' ἀλήθεια, ποιός φιλόσοφος θά μπορούσε νά σταθεῖ μπροστά στόν «πρῶτο μετά τόν ΕΝΑ»; Ὁρθά εἰπώθηκε, πώς: «Ὁ Πλάτων καί ὁ Παῦλος ὑπῆρξαν τά δυό μεγαλύτερα πνεύματα τῆς ἀνθρωπότητας». Ἀλλ' ὁ Παῦλος, ὡς θεολόγος, ὑπερέχει τοῦ Πλάτωνα καί τῶν ἄλλων φιλοσόφων, ὅσο ἀπέχει ὁ οὐρανός ἀπό τῆ γῆ.

Ὡστόσο, ἡ ὑπεροχή τῶν ἀποστόλων δέ βρίσκεται στή φιλοσοφική τους διάνοψη καί στά λογικά τους ἐπιχειρήματα, ἀλλά «δῆλον ὅτι, οὐκ ἐν σοφίᾳ ἀνθρωπίνῃ τό κήρυγμα γέγονεν, ἀλλά Θεοῦ χάριτι», θά πεῖ ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Αὐτό ἀκριβῶς εἶχε διακηρύξει καί ὁ μέγας ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος, ὅταν ἔλεγε: «Ἐπειδή καί Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καί Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δέ κηρύσσομεν Χριστόν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μέν σκάνδαλον, Ἕλλησι δέ μωρίαν, αὐτοῖς δέ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καί Ἕλλησι, Χριστόν Θεοῦ δύναμιν καί Θεοῦ σοφίαν» (Α΄ Κορ. α΄ 22-24).

Ἄς κρατήσουμε γιά τόν ἑαυτό μας, τό ἠθικό συμπέρασμα τοῦ μεγάλου καί ἀσύγκριτου ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Ζήλωσον τοίνυν τήν πολιτείαν τῶν ἀποστόλων, καί οὐδέν ἔλαττον ἔξεις τῶν ἀποστόλων. Οὐ γάρ τά σημεῖα ἀποστόλους ἐποίησεν, ἀλλ' ὁ βίος ὁ καθαρός».

ΜΙΧΑΗΛ Ε. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Θεολόγος

Χαραλάμνη Μπούσια

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΤΟΥΣ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ

ήν ημέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἔγινε ἡ ἔκρηξη τοῦ ἡφαιστείου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐνός ἡφαιστείου πού δέν προερχόταν ἀπό τά ἔγκατα τῆς γῆς, ἀλλά ἀπό τόν οὐρανό. Ἐνός ἡφαιστείου πού τό ξεχειλίσμα τῆς φωτιᾶς του δέν ἀνέβηκε στόν οὐρανό, ἀλλά κατέβηκε ἀπό αὐτόν, γιά νά φωτίσει καί νά θερμάνει τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων στά πέρατα τῆς γῆς. Καί αὐτό τό ξεχειλίσμα τῆς φωτιᾶς πυράκτωσε πρώτους τούς Ἁγίους Ἀποστόλους, ὅπου ἦσαν συνηγμένοι στό ὑπερῶο τῆς Σιών (Πράξ. β΄ 1-3). Ἦλθε καί κάθησε μέ τή μορφή τῶν πυρίνων γλωσσῶν στά κεφάλια τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί τούς ἔκανε ἀσυγκράτητους. Καμμιά δύναμη τοῦ κόσμου δέν στάθηκε ἱκανή νά ἀντισταθεῖ στή δύναμη αὐτή τῶν ἀγραμμάτων ψαράδων τῆς Γαλιλαίας. Ἀπό βραδυγλώσσους τούς ἔκανε πολυγλώσσους, ἀπό ἀσήμους εὐσήμους, ἀπό ἀσόφους σοφούς, ἀπό ἀδόξους ἐνδόξους. Αὐτή ἡ δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού ἀναπληροῖ τά ἐλλείποντα καί θεραπεύει τά ἀσθενῆ, ἔκανε τούς Ἁγίους Ἀποστόλους φωτιστές τῆς οἰκουμένης.

Τά ὀνόματα τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, ὅπως μᾶς τά παραδίδει ὁ Εὐαγγελιστής Ματθαῖος εἶναι τά ἑξῆς: Πέτρος, Ἀνδρέας, Ἰάκωβος καί Ἰωάννης, οἱ υἱοί Ζεβεδαίου, Φίλιππος, Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς, Ματθαῖος, Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου, Θαδδαῖος ἢ Λεββαῖος, Σίμων ὁ Κανανίτης καί Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης (Ματθ. 1΄ 2-4). Τή θέση τοῦ τελευταίου ἔλαβε μετὰ ἀπό κλήρωση ὁ Ἀπόστολος Ματθίας (Πράξ. α΄ 26). Στόν κύκλο τῶν Δώδεκα σήμερα συμπεριλαμβάνουμε καί τόν Ἀπόστολο τῶν ἐθνῶν, τόν πρωτοκορυφαῖο Παῦλο. Ἐκτός αὐτῶν ὁ Χριστός μας καί οἱ Ἁγιοὶ Ἀπόστολοι διάλεξαν καί ἄλλους ἑβδομήκοντα, γιά νά βοηθοῦν στό ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ψυχῶν. Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τή μνήμη κάθε ἑνός Ἀποστόλου χωριστά, ἀλλά καί τούς Δώδεκα μαζί στίς 4 Ἰανουαρίου. Πέραν ὅμως αὐτῶν ἔχει θεσπίσει καί κάθε ἡμέρα Πέμπτη τῆς ἑβδομάδος νά τιμῶνται μέ εἰδικούς ὕμνους οἱ Ἁγιοὶ Ἀπόστολοι. Στήν κοινή μνήμη τους στίς 30 Ἰουνίου, δυστυχῶς ὀλίγα ψάλλονται ἄσματα στους Δώδεκα Ἀποστόλους, παρ' ὅτι εἶναι τά θεμέλια τῆς πίστεως. Τήν ἡμέρα ἐκείνη, ὡς μεθέορτος ἡμέρα τῶν Πρωτοκορυφαίων Πέτρου καί Παύλου, ὑπερισχύουν ψαλμικά τά τῶν δύο Ἀποστόλων. Ἀλλά καί στους Κανόνες καί τά τροπάρια τῶν διαφορῶν ἡχῶν τῆς Παρακλητικῆς εἰς τήν ἡμέραν Πέμπτην μόνο σέ τρία τροπάρια συναντοῦμε τά ὀνόματα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί αὐτά ὄχι ὅπως τά ἀναφέρει στό Εὐαγ-

γελίο του ὁ Ματθαῖος. Περιλαμβάνουν ἐκτός τοῦ Παύλου καί τούς Εὐαγγελιστές Μάρκο καί Λουκᾶ. Παραθέτουμε τό προσόμοιο Ἐπολυτίκιο τοῦ γ΄ ἤχου κατὰ «Τὴν ὠραιότητα» ἀπὸ τὴν Παρακλητικὴν:

«Ὡς δωδεκάπυρσος, λυχνία ἔλαμψαν, οἱ Δωδεκάρηθμοι, Χριστοῦ Ἄποστολοι, Πέτρος καί Παῦλος σύν Λουκᾶ, Ἄνδρέας καί Ἰωάννης, Βαρθολομαῖος, Φίλιππος, σύν Ματθαίῳ καί Σίμωνι, Μάρκος καί Ἰάκωβος, καί Θωμᾶς ὁ μακάριος, καί πύγασαν τούς πίστει βοῶντας· Χαίρετε, Λόγου οἱ αὐτόπαι».

Ἐκ τῶν Κανόνων τῶν ὁδῶν τῆς Παρακλητικῆς μόνο δύο φέρουν ἀκροστιχίδα καί μᾶς γνωστοποιοῦν τὸν ποιητὴ τῶν πού εἶναι ὁ Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος. Ὁ τοῦ βαρέος ἤχου σέ εἰρμό «Νεύσει σου πρὸς γεῶδη» μέ ἀκροστιχίδα σπὴν ἐνάτη ὡδή «Ἰωσήφ» καί τοῦ πλ. δ΄ ἤχου σέ εἰρμό «Ἐγγράν διοδεύσας» μέ ἀκροστιχίδα μαζί μέ τὰ θεοτοκία «Χαίροις με σώζοις τῶν σοφῶν Ἀποστόλων», ποίημα Ἰωσήφ.

Στὸ Ἐποστικό τοῦ α΄ ἤχου κατὰ τό «Τῶν οὐρανίων ταγμάτων» ἀναφέρονται πάλιν οἱ ἴδιοι ὡς ἀνωτέρω Ἐποστολοι:

«Πέτρον καί Παῦλον συμφώνως ἀνευφημήσωμεν, Λουκᾶν, Ματθαῖον, Μάρκον, Ἰωάννην, Ἄνδρέαν, Θωμᾶν, Βαρθολομαῖον, Σίμωνα τὸν Κανανίτην, Ἰάκωβον, Φίλιππον καί τὴν ὀμήγουριν πᾶσαν τῶν μαθητῶν, ἐπαξίως εὐφημήσωμεν».

Ἐπίσης στὸ Στιχηρὸ τοῦ δ΄ ἤχου κατὰ τό «Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσι» στοὺς δώδεκα συμπεριλαμβάνονται τὰ ἴδια ὀνόματα: «Δωδεκάς ἡ θεόλεκτος, Ἐποστόλων καί πάντιμος εὐφημείσθω σήμερον θεοῖσις ἄσμασι Πέτρος καί Παῦλος, Ἰάκωβος, Λουκᾶς Ἰωάννης τε καί Ματθαῖος καί Θωμᾶς, Μάρκος, Σίμων καί Φίλιππος καί ὁ ἔνδοξος νῦν Ἄνδρέας τιμάσθω σύν τῷ θεῷ καί σοφῷ Βαρθολομαίῳ καί τοῖς λοιποῖς ἔβδομήκοντα».

Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ ποικιλία τῶν προσφωνήσεων τῶν Ἁγίων Ἐποστόλων στοὺς διαφόρους ὕμνους τῆς Παρακλητικῆς, ὅπου ἐμφαίνεται ἡ εὐλάβεια τῶν ἐκάστοτε ὑμνογράφων πρὸς τοὺς φωστῆρες αὐτοὺς καί φωτιστὴς τῆς οἰκουμένης. Παραθέτουμε ἐδῶ μερικὲς ἀπὸ τίς προσφωνήσεις αὐτῶν καί τοὺς ὕμνους ὅπου ἀναφέρονται:

Μαθηταὶ θεόκλητοι, τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι, τῆς ὄντως σοφίας μύσται καί ἐκφάντορες, θεόπαι Ἐποστολοι.

(Στιχηρὰ α΄ ἤχου).

Σοφοὶ τῆς οἰκουμένης ἀλιεῖς, σάλπιγγες εὐηχοὶ Χριστοῦ, ἵπποι ταραζαντες ἀθεΐας τὴν θάλασσαν.

(Καθίσματα α΄ ἤχου).

Δοχεῖα τοῦ Πνεύματος τῶν θείων ἐλλάμψεων, νεφέλαι τό ὕδωρ τῆς ζωῆς ἐπομβρίσαντες, ποιμένες λογικοί, θρέμματα τοῦ Ἄμνου, ἄρνες τοῦ Ποιμένου, λαμπάδες φωταυγεῖς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θεῖα κλήματα τῆς λογικῆς ἀμπέλου.

(Κανών α΄ ἤχου σέ εἰρμό «σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιά»).

Φωτός θείου ἀστραπαί, οὐρανοί νοητοί.

(Κανών β΄ ἤχου σέ εἰρμό «Ἐν βυθῷ κατέστρωσε ποτέ»).

Ἐκκλησίας πύργοι, εὐσεβείας στῦλοι ἀπερίτρεποι.

(Κανών γ΄ ἤχου σέ εἰρμό «Ὁ τὰ ὕδατα πάλα»).

Ἀστέρες φαιδρύναντες εὐσεβεία τό νοητόν στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀμπέλου τῆς ζωῆς οἱ κυπρίζοντες βότρυες, Ποιμένος τοῦ καλοῦ τὰ θεόλεκτα πρόβατα, τοῦ θείου Παραδείσου δένδρα εὐκαρπα, στόματα Χριστοῦ μυρίπνοα, εὐηχοὶ σάλπιγγες Χριστοῦ, λίθοι ἐκλεκτοὶ τοῦ τεθέ-
ντος εἰς κεφαλὴν γωνίαν λίθου, θεῖαι τοῦ Δεσπότης νεφέλαι.

(Κανών δ΄ ἤχου σέ εἰρμό «Θαλάσσης τό ἐρυθραῖον»).

Βέλη ἠκονημένα τοῦ δυνατοῦ.

(Στιχηρά πλ. α΄ ἤχου).

Πνευματορρήτορες σεπτοὶ Ἀπόστολοι, περικαλλεῖς τῆς Ἐκκλησίας στῦλοι.

(Κανών πλ. α΄ ἤχου σέ εἰρμό «Ἴππον καὶ ἀναβάτην»).

Ἀναφθέντες ἄνθρακες ἐκ τοῦ πυρός τοῦ αὐλοῦ, λιμένες εὐδιοι, λιμένες ἄκκληστοι, λύχνου τῆς θείας ἀνατολῆς, τόμοι τοῦ Λόγου θεοειδεῖς, πλάκες θεόγραφοι τῶν τοῦ Πνεύματος νομοθεσιῶν.

(Κανών πλ. β΄ ἤχου σέ εἰρμό «Ὡς ἐν ἠπεύρω πεζεύσας»).

Ἄλας πάσης τῆς γῆς, μέλη Χριστοῦ τοῦ δυνατοῦ, τῆς αὐτοσοφίας θεῖοι μαθηταί, ποταμοὶ τῆς πηγαιῆς Πνεύματος χάριτος.

(Κανών βαρέος ἤχου μέ εἰρμό «Νεύσει σου πρὸς γεώδη»).

Στῦλοι τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀληθείας κήρυκες, λαμπάδες φαειναί, ἐργάται τοῦ Σωτῆρος.

(Στιχηρά Αἴνων βαρέος ἤχου).

Τίμιοι λίθοι, διαυγεῖς λαμπηδόνες.

(Στιχηρά πλ. δ΄ ἤχου).

Γνήσιοι φίλοι τοῦ Λυτρωτοῦ, πάντων κυβερνῆται θεῖοι Ἀπόστολοι, ἵπποι θεόλεκτοι, οἱ θαλάσσης ταράξαντες πολυθεΐας, φῶς τοῦ κόσμου, πύρινοι ἄνθρακες ἀναπτόμενοι πυρὶ τοῦ Παρακλήτου πιστῶν προπύργια, σαγηνευταί τῶν ἐν βυθῷ ἀπωλείας, λεόντων ψυχοφθόρων σθένει Θεοῦ οἱ συνθλάσαντες μύλας.

(Κανών πλ. δ΄ ἤχου σέ εἰρμό «Υγρὰν διοδεύσας»).

Καλὸν θὰ ἦτο καὶ ἡ κοινὴ μνήμη τῶν Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων νά κοσμηθεῖ σύντομα ἀπὸ πλήρη ἀσματικὴ Ἀκολουθία, γιὰ νά μὴν ὑστεροῦν πανηγυρικὰ οἱ Ἅγιοι Δώδεκα Ἀπόστολοι καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς συγχρόνους Ἁγίους καὶ νά μὴν κατατάσσονται ὑμνογραφικὰ τουλάχιστον στοὺς «Πτωχοὺς Ἁγίους» κατὰ τό παπαδιαμάντειον διήγημα.

Ἐπίσης νά ἀναφερθοῦν στήν κοινή τους σύναξη, ὕμνογραφικά πάντοτε, καί ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου καί ὁ Ἰούδας ἡ Θαδδαῖος ἡ Λεβαιοῦς καθώς καί ὁ Μαθθίας, στή θέση τῶν ὁποίων ὡς εἶδαμε τοποθετοῦνται οἱ Εὐαγγελιστές Μάρκος καί Λουκᾶς καθώς καί ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος.

Ἐπολυτίκιον κοινόν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων
Ἦχος πλ. α΄. Τόν συνάναρχον Λόγον.

Ἀποστόλων χορείαν τήν δωδεκάριθμον
σύν θεορρήμονι Παύλῳ
Πέτρον, Ἀνδρέαν, Θωμᾶν,
Ἰωάννην, πάντες, Σίμωνα, Ἰάκωβον,
Φίλιππον σύν Ναθαναήλ,
Ἰακώβῳ ἐκτενῶς
Ματθαίῳ ὁμοῦ Θαδδαίῳ
καί τῷ Μαθθίᾳ ὡς πρέσβεις
ἡμῶν τιμῶμεν πρός Κύριον.

Δρ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Μ. ΜΠΟΥΣΙΑΣ,
Μέγας Ἐγμνογράφος τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας

Π.Μ. Σωτήρχου

Ο «ΗΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ», Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

«*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος*»

έ αὐτούς τούς τρεῖς λόγους, πού θέσαμε ὡς τίτλον, μέ τρεμά-
μενα χέρια, θά μπορούσε νά ὀλοκληρωθεῖ ἡ μικρή μας ἀνα-
φορά στήν κορυφή τῆς θεολογίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλη-
σίας. Ἐὰς δοῦμε ὅμως ἀπό πιό κοντά τούς τρεῖς τίτλους καί
μέ τήν ἀπαραίτητη συντομία, διότι στά πνευματικά ζητήματα
ὁ λόγος εἶναι σύντομος, σάν τήν προσευχή, χωρίς «βαττο-
λογήματα», ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Χριστός.

Γιατί εἶναι ὁ πιό ἀγαπητός Μαθητής ὁ Ἰωάννης; Μήπως γιατί ἦταν
παρθένος καί ἀγνός; Ὑπῆρχαν καί ἄλλοι παρθένοι καί ἀγνοί μεταξύ
τῶν Μαθητῶν. Μήπως γιατί ἦταν πιό δραστήριος ἀπό τούς ἄλλους; Ἐὰς
μή ξεχνοῦμε τόν τολμηρό καί αὐθόρμητον Πέτρον. Τότε γιατί ἦταν ὁ
«*ἠγαπημένος Μαθητής*», ὅπως μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος στό Εὐαγγέλιόν του,
«*ὄν ἠγάπα, ὁ Ἰησοῦς*» (Ἰω. ιγ' 23) καί εἶναι ὁ μόνος στόν ὁποῖον ἀπε-
κάλυψεν ποιός θά τόν ἐπρόδιδε: «*Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς: ἐκεῖνός ἐστιν
ᾧ ἐγώ βάψας τό ψωμίον ἐπιδώσω, καί ἐμβάψας τό ψωμίον δίδωσιν
Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτη*» (Ἰω. ιγ' 26). Ἐὰς γιατί ἦταν ὁ πιό ἀγαπη-
μένος Μαθητής; Διότι εἶχε τήν μεγαλύτερη δεκτικότητα τῆς ἀληθινῆς ἀ-
γάπης. Καί αὐτό εἶναι τό μυστικόν τῆς ἀγιότητος γιά καθένα πιστόν. Ὅ-
ταν μάλιστα εἶχε ὑπερβεῖ τά ἑκατόν χρόνια τῆς γήϊνης ζωῆς του καί δέν
μπορούσε νά γράφει καί νά διδάξει, συνόψισε ὅλη τήν ὑψηλή καί θεο-
δίδακτη θεολογία του σέ τρεῖς λέξεις, πού ἔλεγε συνεχῶς σέ ὅλους:
«*Τεκνία, ἀγαπάτε ἀλλήλους*». Διότι αὐτή εἶναι ἡ οὐσία τῆς Χριστιανικῆς
Πίστεως: ἡ ἀγάπη. Ποιά ἀγάπη ὅμως; Ἡ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Μᾶς τό εἶπε
ὁ ἴδιος ὁ Θεάνθρωπος: «*Αὕτη ἐστίν ἡ ἐντολή ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλή-
λους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς!*» (Ἰω. ιε' 12). Καί αὐτό τό «*καθὼς ἠγάπησα
ὑμᾶς*» εἶναι τό κριτήριον τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης, πού εἶναι ἡ θυσιαστική
ἀγάπη, ὅπως τήν ἐξηγεῖ στήν ἐπόμενη φράση του: «*Μεῖζονα ταύτης ἀ-
γάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τήν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.
Ἔμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐάν ποιῆτε ὅσα ἐγώ ἐντέλλομαι ὑμῖν*» (Ἰω. ιε'
13-14).

Μέ ἄλλα λόγια, ἡ ἀληθινή ἀγάπη, πού εἶναι ἡ κύρια καί περιεκτική
ὅλων τῶν ἐντολῶν, εἶναι ἡ θυσιαστική, ὅταν θυσιάζεις τά πάντα, χάριν
τῆς σωτηρίας τους καί ὄχι ἄν βοηθᾷς τούς ἄλλους ἄκοπα καί ἀνώδυνα.
Καί κάποιος Γέροντας Ἀσκητής μου ἐξήγησε τήν διαφορὰ μεταξύ τῆς
ἀληθινῆς ἀγάπης καί τῆς ἄκοπης βοήθειας. Μοῦ εἶπε: «Ὅταν ἔχεις ἑκα-

τό ψωμιά καί δώσεις ένα στόν ζητιάνο, αὐτό εἶναι ἄκοπη καί ἀνώδυνη βοήθεια. Εἶναι καί αὐτή καλή καί θεάρεστη. Γιατί εἶναι εὐλογία τό νά δίνεις κάτι στόν ἀναγκεμένο. Ἐληθινή ἀγάπη εἶναι, ὅταν ἔχεις ένα ψωμί καί δώσεις τό μισό στόν πεινασμένο ξέροντας ὅτι ἐσὺ θά τό στερηθεῖς καί θά πεινάσεις. Αὐτή εἶναι ἡ θυσιαστική ἀγάπη».

Αὐτήν τήν ἀγάπη διδάχτηκε ὁ Ἰωάννης καί γι' αὐτό ἔγινε ὁ «*ἠγαπημένος Μαθητής*» τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἐκκλησία ὁμως τόν θεωρεῖ καί ὡς κορυφαῖον θεολόγον της καί τό Εὐαγγέλιόν του, μαζί μέ τίς τρεῖς Ἐπιστολές του καί τήν συγκλονιστικήν Ἀποκάλυψίν του ἀποτελοῦν τήν ὑψηλότερη καί τήν πλέον αὐθεντικήν πηγήν τῆς θεολογίας. Ὁ λόγος του ἔχει φθάσει, μέ τήν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, στίς ἄκρες, στά σύνορα τῶν ὄσων μπορεῖ νά προσεγγίσει ὁ εὐλαβῆς πιστός. Τά περισσότερα τά διδάσκει ἡ ἀγιότητα. Διότι ἡ ἀγιότητα ἐπικοινωνεῖ μέ ἄλλους τρόπους μέ τήν Θεῖαν Χάριν καί δέχεται τίς ἀποκαλύψεις τοῦ Θεοῦ. Ἄρα, καί στήν θεολογίαν ἔχει ἐφαρμογήν, ὅπως στήν ζωήν, ὁ νόμος τῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ καί ἀκριβέστερον ἡ πραγματικότητα τῆς ἀγάπης.

Γιατί, λοιπόν, εἶναι ὁ κορυφαῖος θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας; Διότι καί πάλιν εἶχε αὐτήν τήν προϋπόθεσιν καί τήν δεκτικότητα, ὥστε νά δεχθεῖ ὅλες αὐτές τίς ἀποκαλύψεις καί μάλιστα τήν ἴδια τήν Θεῖαν Ἀποκάλυψιν καί δέν ἔγινε σέ κανέναν ἄλλον ἀπό τούς Μαθητές του. Δέν ἔχει κατανοηθεῖ ἐπαρκῶς ἀπό τούς πολλούς ἡ ἀλήθεια τῆς ἀγάπης, πού δέν εἶναι μιά προσωρινή, μιά πρόσκαιρη κατάστασις τῆς ψυχῆς, ἀλλά μόνιμη καί αὐξανόμενη διάθεσις καί πρόθεσις ἐκείνου, πού ἀγαπᾷ ἐν Χριστῷ. Εἶναι αὐτό, πού ἔλεγε κάποιος Γέροντας Ἀσκητῆς στό «Γεροντικόν»: «Εἶδες ἄνθρωπον, εἶδες τόν ἴδιον τόν Θεόν». Γιατί ἡ ἀληθινή ἀγάπη δέν εἶναι μιά πράξις, ένας τρόπος συμπεριφορᾶς, ἀλλά ἡ ἔλξη τῆς ψυχῆς πρὸς τόν Θεόν. Ἐκεῖνος μᾶς ἔλκει κοντά του, ὅταν μετανοήσουμε καί ἀρνηθοῦμε τήν ματαιότητα καί τόν ἀκολουθήσουμε στόν δρόμον τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης. Ἀρκεῖ νά τό θελήσουμε ὀλοψύχως.

Αὐτή λοιπόν ἡ δεκτικότητα τῆς ἀγάπης ἀνέδειξε τόν Ἰωάννη κορυφαῖον τῆς θεολογίας καί ἔκτοτε ὀνομάζεται ὁ Εὐαγγελιστής τῆς ἀγάπης. Εἶναι ὁ μόνος ἀπό τούς Μαθητές τοῦ Κυρίου, πού ἔμεινε μόνος αὐτός ἀπό τούς Δώδεκα, ὡς τό τέλος τῆς Σταυρικῆς Θυσίας καί «*παρέλαβεν εἰς τά ἴδια*», ὅταν ὁ Χριστός τοῦ εἶπε πάνω ἀπό τόν Σταυρόν «*ἰδοῦ ἡ μήτηρ σου*» (Ἰω. ιθ' 27), δείχνοντας τήν Θεοτόκον. Ἡ ἀληθινή κατὰ Χριστόν ἀγάπη εἶναι ἡ ἀρχή καί τό τέλος τό ἀτέλεστον τῆς Πίστεως καί ἀρκεῖ μιά ματιά στά κείμενα τοῦ κορυφαίου τῆς θεολογίας, ἀπό τό «*ὁ Θεός ἀγάπη ἐστίν*» (Α' Ἰω. δ' 8) ἕως τό «*Ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τόν φόβον*» (Α' Ἰω. δ' 18) μᾶς ἐξηγεῖ καί ἀποκαλύπτει τί εἶναι ἡ ἀληθινή ἀγάπη. Θά χρειάζοταν πολλές σελίδες, ὥστε νά ἀναφερθοῦμε σέ ὅλες τίς διδασκαλίες τοῦ ἀληθινῆς Εὐαγγελιστοῦ τῆς ἀγάπης.

Στούς τίτλους τοῦ μικροῦ αὐτοῦ κειμένου βάλουμε καί τίς πρῶτες λέξεις ἀπό τό Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννου, τήν πρώτην φράσιν, πού ἀναφέ-

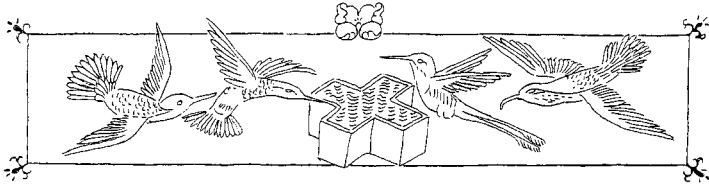
ρει «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος*» καί συνεχίζεται μέ τίς λέξεις: «*καί ὁ Λόγος ἦν πρὸς τόν Θεόν, καί Θεός ἦν ὁ Λόγος*». Αὐτή ἡ φράσις, πού ἐξηγεῖ ὄλην τήν ἀποκαλυπτικήν θεολογίαν του, εἶναι ἡ φράσις – κλειδί καί μέ αὐτήν διεσώθη τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου τῆς σωτηρίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Διότι οἱ δαιμονικές δυνάμεις, πού καθοδηγοῦσαν τό Συνέδριον τῶν Ἑβραίων, ἀφοῦ εἶδαν ὅτι ὁ κόσμος ἀποδεχόταν τό κήρυγμα τῆς ἀγάπης καί πίστευαν στήν ἐνσάρκωση τοῦ Θεανθρώπου καί ἀργά ἤ γρήγορα οἱ πιστοί θά γέμιζαν τό πρόσωπον τῆς γῆς, σκέφτηκαν κάτι δαιμονικόν. Εἶχαν ἀποφασίσει νά πολεμήσουν τήν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καί νά τόν ὀνομάσουν ὡς ἕναν προφήτην τοῦ Ἰσραήλ καί νά ἀναγνωρίσουν τήν διδασκαλία του ὡς μιά ἰουδαϊκή αἵρεση. Ἔτσι νόμιζαν οἱ δαιμονικές δυνάμεις ὅτι θά σταματήσουν τό σωτήριο ἔργον τοῦ Θεοῦ. Καί τό σχέδιόν τους ἦταν ἄκρως πονηρόν, κυριολεκτικῶς δαιμονικόν, ἀλλά ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου, «*ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα*» ἐφότισε τόν Εὐαγγελιστήν Ἰωάννην νά ἀρχίσει τό Εὐαγγέλιό του ἀπό τήν θεότητα τοῦ Θεανθρώπου. «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος*». Δέν ὑπάρχει χρονικός προσδιορισμός, διότι τότε δέν ὑπῆρχε χρόνος, ἀλλά ἡ αἰωνιότητα τοῦ Θεοῦ. Εἶχε μέσα του τήν ζωήν καί «*ἦν τό φῶς τό ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον*» (Ἰω. α΄ 9).

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ἀνεδείχθη ὁ κορυφαῖος θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας, γιατί μᾶς μιλά κατά πρῶτον γιά τήν θεότητα τοῦ Κυρίου, πού τόσον μεθοδικά τήν πολεμᾷ σήμερα ὁ Οἰκουμενισμός, ἀλλοιώνοντας τήν μορφή καί τήν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, μέ πολλές παραποιήσεις καί παρερμηνείες. Αὐτό, πού προσπάθησαν νά κάνουν οἱ διάφοροι αἰρετικοί ψευδοδιδάσκαλοι, τό ἐπιχειροῦν τώρα οἱ διάδοχοί τους οἰκουμενιστές, μέ κύριον ἐργαλεῖο τους τήν γήϊνη λογική.

Τέλος, ἄλλος ἕνας μέγας κίνδυνος γιά τήν ἀλλοίωση καί ἀπορροφησι τῆς Πίστεως ἀπό τήν ἑλληνικήν φιλοσοφία, ὡς μιά ἄλλη ἐκδοχή τῆς σκέψεως, ἀντιμετωπίσθηκε σθεναρά καί ἀποτελεσματικά ἀπό τούς Τρεῖς Ἱεράρχες, πού εἶχαν ἄρτια γνώση τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἀλλά καί στηρίχθηκαν στήν ὑψηλή θεολογία τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Αὐτοί οἱ τρεῖς «*μέγιστοι φωστῆρες τῆς τρισηλίου Θεότητος*» Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καί Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, διέσωσαν τήν ἐλπίδα τῆς Πίστεως καί ἀπό τούς δύο αὐτούς κινδύνους τῆς ἀπορροφήσεως της καί τόν ἀφανισμόν της ἀπό τόν Ἰουδαϊσμόν καί τόν Ἑλληνισμόν. Ὅσοι θέλουν νά γνωρίσουν τήν ἀλήθεια τῆς Πίστεως ἄς διαβάζουν τό Εὐαγγέλιον συνεχῶς καί τά ἔργα τῶν Ἁγίων Πατέρων καί κατά προτίμησιν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Ὅσον γιά τά κείμενα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, θά κλείσω αὐτές τίς γραμμές μέ τήν φράσιν ἐνός Γέροντος, πού εἶπε ὅτι «*τά κείμενά του γράφηκαν μέ τό χέρι τοῦ Ἰωάννου, ἀλλά ἡ φωνή ἦταν τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἔγινε μέ τό κείμενον τῆς «Ἀποκαλύψεως» καί τό μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος ὁ «ἠγαπημένος Μαθητής»*».

Π.Μ. ΣΩΤΗΡΧΟΣ

Δημοσιογράφος, Συγγραφέας

Σάββα Ἀλεξάνδρου

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Ἴναι γνωστό πὼς γιὰ τὴν ὀρθόδοξη θεολογικὴ σκέψη οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ἀποτελοῦν τὸν ἄξονα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία μας, πού εἶναι ἡ μόνη ἀληθινὴ Ἐκκλησία σέ ἀντιδιαστολή μὲ τίς ἄλλες αἰρετικὲς ὁμολογίες, χαρακτηρίζεται ὡς ἡ «Μιά, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ» Ἐκκλησία. Εἶναι λοιπόν ἡ Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία μας Ἀποστολική, διότι ἀπὸ τὴ μία ἔχει τὴν Ἀποστολικὴ διαδοχὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ πίστη της εἶναι ἀκριβῶς ἡ πίστη πού κήρυξαν οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, γι' αὐτὸ καὶ δέν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός, πὼς ὁ Μέγας Βασίλειος σέ πλείστους ὄσους λόγους του κατὰ Ἀρειανῶν, θέλοντας νά προφυλαξοῦ τὸ ὀρθόδοξο ποίμνιο θά συστήσει: «Ὁ Χριστὸς ὡς ἐδίδαξεν, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐκήρυξαν, οἱ Πατέρες ὡς διετήρησαν, οἱ μάρτυρες ὡς ἐβεβαίωσαν ἀρκεσθῆτω σοι λέγειν ἅ ἐδιδάχθης». Δηλαδή ὅσα ὁ Χριστὸς διδάξε αὐτὰ ἀκριβῶς πού οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι κήρυξαν, αὐτὰ πού οἱ θεοφόροι Πατέρες στά θεόπνευστα συγγράμματά τους διατήρησαν, ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν πίστη τὴν ὁποία ἐπεσφράγισαν μὲ τὸ μαρτύριο τοῦ αἵματος οἱ Ἅγιοι μάρτυρες αὐτὴν νά δέχεσθε καὶ ὄχι ὅτιδήποτε ἄλλο.

Ἡ διδασκαλία τους ἀποτελεῖ, κατὰ τοὺς Πατέρες, τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ Μέγας Βασίλειος μιλώντας γιὰ τίς πηγές τῆς πίστεως μας λέει: «Τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πεφυλαγμένων δογμάτων τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐγγράφου διδασκαλίας ἔχομεν, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἀποστόλων παραδόσεως διαδοθέντα ἡμῖν ὡς ἐν μυστηρίῳ παρεδεξάμεθα, ἅπερ ἀμφοτέρω τὴν αὐτὴν ἔχουσιν ἰσχὺν πρὸς τὴν εὐσέβειαν». Δηλαδή πηγές τῆς πίστεως μας εἶναι ἀπὸ τὴ μία ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ Ἱερά Παράδοσιν πού εἶναι οὐσιαστικὰ ἡ διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων σέ ὅ,τι ἀφορᾶ θέματα πίστεως, λατρείας, διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ πὼς, κατὰ τοὺς θεοφόρους Πατέρες, δέν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός ὅτι οὐσιαστικὰ οἱ Ἀπόστολοι ἦταν ἀγράμματοι ψαρράδες. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀναφέρει πὼς αὐτὴ ἡ ἐπιλογὴ τοῦ Χριστοῦ ἔγινε γιὰ νά καταδειχθεῖ ἡ ἀνωτερότητα τῆς χριστιανικῆς ἀληθινῆς πίστεως, ἡ ὁποία δέν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τὰ δεκανίκια τῆς ἀνθρώπινης σοφίας γιὰ νά ἐπικρατήσῃ. Λέει χαρακτηριστικὰ: «Οἱ οὖν φιλόσοφοι οὐκ ἔπεισαν κἄν ὀλίγους ἐκ τῶν πλησίων αὐτῶν περὶ τοῦ κατ' ἀρετὴν βίου καὶ ἰδοὺ ὁ Κύριος εἰς ὧν καὶ δι' εὐτελῶν ρημάτων καὶ διὰ ἀνθρώπων οὐ σοφῶν κατὰ γλῶτταν ἔπεισε πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καταφρονεῖν

τά θνητά, φρονεῖν τά ἀθάνατα, παρορᾶν τά πρόσκαιρα, ἀποβλέπειν εἰς τά οὐράνια».

Οἱ Ἄποστολοι, λοιπόν, «οὐ σοφοί κατὰ γλῶτταν» ἔχοντας τήν ἀπλότητα καί τήν ἐμπειρική βίωση τοῦ Θεοῦ, κήρυξαν πῶς «ὁ Λόγος ἀσώματος ὢν ἐν τῇ φύσει κατὰ φιλανθρωπίαν καί ἀγαθότητα τοῦ ἑαυτοῦ Πατρός καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐν ἀνθρωπίνῳ σώματι πεφανέρωται». Σύστησαν κατὰ τόπους ἐκκλησίες καί ἔγιναν ἔτσι συνεχιστές τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, πού στόχος τους ἦταν ἡ ἐγχρίστωση καί σωτηρία τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου.

Ὁ Ἅγιος Δωρόθεος ἐξάλλου, μιλώντας ἀπό τήν πλευρά τῆ δικῆ του γιά τούς Ἅγίους Ἀποστόλους θά τονίσει πῶς εἶχαν ὅλοι τους τήν ἀρετή τῆς ἀπροσπάθειας τοῦ νοῦ. Εἶναι γνωστό πῶς γιά τήν ὀρθόδοξη θεολογία ἀπροσπάθεια τοῦ νοῦ σημαίνει τήν κατάσταση ἐκείνη κατὰ τήν ὁποία ὁ ἄνθρωπος κάνει πλήρη ὑπέρβαση τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καί εὐρύτερα, τοῦ κόσμου τούτου. Λέει χαρακτηριστικά ὁ Ἅγιος Δωρόθεος: «Εἶπεν οὖν ὁ Πέτρος τῷ Ἰησοῦ: ἰδού ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καί ἠκολουθήσαμεν σε». Τί γάρ ἀφῆκε οὗτος, μή ἄρα χρυσίον καί ἀργύριον καί οἴκους, οὗτος σαγήνην μίαν εἶχεν καί ταύτην πεπαλαιωμένην, ἀλλά ἰδού ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα τά θελήματα τῆς σαρκός καί πᾶσαν τήν προσπάθειαν τοῦ νοῦ».

Ἐξάλλου, κατὰ τόν Ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι εἶναι καί φωτιστές καί τιμωροί. Σ' ἓνα λόγο του «Εἰς τήν Πεντηκοστήν» ἀναφέρει πῶς τό Ἅγιο Πνεῦμα κατῆλθε μέ τή μορφή πυρίνων γλωσσῶν. Αὐτό γιά νά καταδειχθεῖ ἀπό τή μιά ἡ θεότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀφοῦ ὁ Θεός εἶναι πῦρ καταναλίσκον, ἀπό τήν ἄλλη ὅμως κατὰ τή θεολογία τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας, γιά νά φανερωθεῖ ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πού ἐπρόκειτο νά κηρυχθεῖ ἀπό τούς Ἀποστόλους εἶναι πῦρ, πού τούς μέν καλοπροαίρετους φωτίζει, τούς δέ κακοπροαίρετους κολάζει. Ὑπ' αὐτή τήν ἔννοια οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι εἶναι φωτιστές καί τιμωροί. Ἐπίσης, κατὰ τόν μεγάλο αὐτό Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας τό Ἅγιο Πνεῦμα κατέρχεται μέ τή μορφή γλωσσῶν γιά νά καταδειχθεῖ πῶς ὁ Λόγος, δηλαδή ὁ Χριστός ἔμελλε νά κηρυχθεῖ διά τῆς γλώσσης τῶν Ἀποστόλων.

Ὅπως ἀναφέρθηκε καί πιο πάνω, ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι Ἀποστολική, διότι οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἔχουν ἀπευθείας τήν χειροτονία ἀπό τούς Ἅγίους Ἀποστόλους.

Αὐτό σημαίνει πῶς οἱ Ἀπόστολοι χειροτόνησαν ἐπίσκοπους πρὶν τήν κοίμησή τους καί αὐτοί ἄλλους, γι' αὐτό στήν Ὀρθοδοξία ἔχουμε τήν ἀποστολική διαδοχή πού δέν ὑπάρχει στίς ἄλλες χριστιανικές ὁμολογίες, γι' αὐτό ἀκριβῶς καί δέν μπορούν νά ἀποκαλοῦνται Ἐκκλησίες. Ἐξάλλου ἀξιόλογες εἶναι καί οἱ θεολογικές τοποθετήσεις τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτη γιά τούς Ἅγίους Ἀποστόλους. Ὁ Ἅγιος ὑποστηρίζει πῶς μέ τό γεγονός τῆς ἐπιφοίτησης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι οὐσιαστικά βαπτίζονται μέ τή χάρι Του. Λέει χαρακτηριστικά: «Συλλογίσου ἀγαπτιέ, πώς τό Πανάγιο Πνεῦμα, ὅταν κατέβη εἰς τό ὑπερῶν ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν, ὡσάν ἕνας σφοδρότατος ἄνεμος καί βροντή ἐγέμισεν ὅλον τόν οἶκον, εἰς τόν ὁποῖον ἦσαν καθήμενοι οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι καί προσεύχοντο καί «ἐπλήρωσε τόν οἶκον πού ἦσαν καθήμενοι» καί τόν ἔκαμε ὡς μίαν κολυμβήθραν διά νά βαπτίση τούς Ἀποστόλους μέ τή θεία χάριν Του».

Κατά τόν μεγάλο αὐτόν Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας τό Πανάγιο Πνεῦμα ἐνήργησε στους Ἀποστόλους τρεῖς μεταβολές. Ἡ πρώτη μεταβολή εἶχε νά κάνει μέ τό νοῦ τῶν Ἀποστόλων. Λέει χαρακτηριστικά: «Ἡ μεταβολή αὐτή μετέβαλε εἰς αὐτούς τās πρώτας ἰδέας, ὅπου εἶχον περί τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τούτου καί τούς ἔκαμε νά γνωρίσουν τήν ματαιότητα τῶν παρόντων ἀγαθῶν». Σύμφωνα μέ τή θεολογία τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, οἱ Ἀπόστολοι «ἐμετροῦσαν διά μεγάλην εὐτυχίαν τό νά εἶναι μικρότεροι ἀπό ὅλους». Ἄρα ἦταν ἄνθρωποι ταπεινώσης. Ἡ δευτέρα τώρα μεταβολή πού ἐπετέλεσε σ' αὐτούς τό ὅτι «μετέβαλλε τήν ἀσθένειαν τῆς καρδίας τῶν εἰς ἀνδρείαν καί γενναιότητα». Δηλαδή ἐπιπρόσθετα ἦταν γενναῖοι καί ἄφοβοι. Τέλος, κατά τόν Ἅγιο Νικόδημο τόν Ἀγιορείτη, τό Ἅγιο Πνεῦμα τούς χάρισε τό δῶρο τῆς θεολογίας, δηλαδή, «δέν μιλοῦσαν παρά διά τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, διά τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, διά τήν Ἁγία Τριάδα, διά τό μυστήριον τῆς θείας οἰκονομίας».

Αὐτοί λοιπόν εἶναι οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι γιά τήν ὀρθόδοξη πατερική θεολογία: Ἡ μακαρία καί λαμπρά δωδεκάς, τῆς ὀρθοδοξίας οἱ στεροτάτοι στυλοῖ, τῆς Ἐκκλησίας οἱ θεμέλιοι, τῆς Βασιλείας τά σκῆπτρα τῆς πίστεως μας ἄγρυπνοι προστάται. Γι' αὐτό δικαίως οἱ πιστοί ἐπικαλούμενοι τή βοήθειά τους ψάλλουμε: «Ἀπόστολοι Ἅγιοι πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα παισιμάτων ἄφεισιν παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν».

ΣΑΒΒΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
Θεολόγος, Ἐκπαιδευτικός

Μιχάηλ Ντβορζάτσεκ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

*Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΙΟΥΔΑΪΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ*

ατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς τό Συναξάριο ἀναφέρει ὅτι αὐτή ἡ γιορτή εἶχε υἰοθετηθεῖ ἀπό τοὺς Χριστιανούς ἀπό τὰ ἔβραϊκά βιβλία, διότι οἱ Ἰουδαῖοι, ἀφοῦ ταξίδευσαν γιά 50 μέρες μετά τό Πάσχα, υἰοθέτησαν τήν Διαθήκη (Τορά). Ἐν τούτοις χάρις εἰς τό γεγονός ὅτι οἱ Χριστιανοί ζοῦν καί ἐνεργοῦν κατά Χριστόν τόν Κύριόν μας, κατά τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, τό καθετί πληροῦται μέ τήν ἀνώτερη αἴσθηση, τό καθετί ἀποκαλύπτει τή βαθύτερη διάσταση τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, καί τό καθετί – διαφορετικά ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη – ἀποκτᾷ τό σωστό καί πλήρες νόημά του. Ἔτσι οἱ Χριστιανοί μποροῦν νά ποῦν ὅτι δέν ἔχουν υἰοθετήσει μόνο τίς πλάκες τοῦ Νόμου πού λήφθηκαν ἀπό τό Μωσοῦ ἀλλά αὐτό πού εἶναι τό πιο σημαντικό, ἔχουν υἰοθετήσει αὐτό τοῦτο τό Ἅγιο Πνεῦμα, τόν Παράκλητο τῶν ψυχῶν μας, πού ὁδηγεῖ τόν κάθε ἕνα στό πλήρωμα τῆς ἀληθείας, δωρίζει τόν «Νόμο» τῆς πνευματικῆς ἀναγέννησης καί ἐγκαθιδρύει ὅ,τι εἶναι εὐάρεστο στόν Θεό.

Ἡ ἑλληνικός ὄρος Πεντηκοστή σημαίνει τήν γιορτή τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού στά ἔβραϊκά καλεῖται Σαβουότ, κυριολεκτικά γιορτή τῶν ἐβδομάδων. Τό ὄνομα αὐτό καθεαυτό προέρχεται ἀπό τήν ἐντολή νά μετροῦν ἑφτά ἐβδομάδες ἀπό τή δευτέρη μέρα τοῦ Πεσάχ (Πάσχα) πού ἐκαλεῖτο Ἡμέρ καί νά γιορτάζουν τήν πεντηκοστή μέρα σάν «ἱερή μέρα» (δές Λευιτ. κγ' 15–16, Δευτερ. ις' 9–10). Σύμφωνα μέ μιά παλαιά παράδοση, ὁ Μωσοῦς εἶχε πάρει τίς Δέκα Ἐντολές καί τό Νόμο στό ὄρος Σινᾶ κατά τήν πεντηκοστή μέρα μετά τήν ἀναχώρηση ἀπό τήν Αἴγυπτο. Μαζί μέ τό Πάσχα καί τή γιορτή τῆς Σκηνοπηγίας (Σουκότ) ἡ γιορτή Σαβουότ ἀνήκει στίς τρεῖς προσκυνηματικές γιορτές, πού ἦταν κατά τή διάρκεια τῆς υπάρξεως τοῦ Ναοῦ ὑποχρέωση τῶν Ἰουδαίων νά ταξιδεύσουν στά Ἱεροσόλυμα καί νά κάνουν τίς πρέπουσες θυσίες.

*Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ ΤΩΝ ΓΕΝΝΑΙΩΝ
ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ*

«Καί ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τήν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοῦ ἐπί τό αὐτό...» (Πράξ. β' 1). Καί ἀκριβῶς τήν ἡμέρα αὐτή ὁ Κύριος στέλλει τό Ἅγιο Πνεῦμα τό ὁποῖο εἶχε ὑποσχεθεῖ μέ σκοπό νά

ἐμφανισθεῖ αὐτό τό θαυμαστό γεγονός σέ πολλούς ἀνθρώπους – ἄς μή ξεχνοῦμε ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ ἦταν γεμάτη τότε ἀπό Ἰουδαίους ἀπό ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου, ὅπως ἀναφέρεται σέ μᾶς ἀπό τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, τό Ἅγιο Πνεῦμα κατήλθε ἐπί τούς Ἀποστόλους ὑπό τή μορφή δυνατοῦ ἀνέμου (*βιαίας πνοῆς*) ὑπό τή μορφή χωρισμένων γλωσσῶν σάν φωτιά (*γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός*). Αὐτές οἱ ἑκτακτες ἐκδηλώσεις τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ «ἐκάθισεν ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν» «καί ἐπλήσθησαν πάντες Πνεύματος Ἁγίου καί ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις» (δέξ Πράξ. β' 1-4). Σ' αὐτό πού συνέβηκε ἐδῶ, ἡ ὁμοψυχία ὅλων τῶν Ἀποστόλων ἔπαιξε βασικό ρόλο, διότι ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι εἶχαν διδαχθεῖ καί καθοδηγηθεῖ ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό γιά νά υἰοθετήσουν τό πνεῦμα τῆς ὁμοψυχίας, ἀδελφότητας καί κοινότητας τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως καί ζωῆς. Ὁ ἱερός Θεοφύλακτος Βουλγαρίας γράφει ὅτι ἡ Χάρις ἐδόθη σέ μᾶς τήν ἡμέρα κατὰ τήν ὁποία ἐπίσης ὁ Νόμος ἐδόθη, ἀκριβῶς ὅπως ὁ Χριστός θυσίασε τόν ἑαυτό του γιά τή δική μας σωτηρία τήν ἡμέρα τῆς θυσίας τοῦ ἀμνοῦ.

Κατά τό χρόνο τῆς καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στό ὑπερῶο τῆς Σιών βρισκόνταν μαζεμένα 120 περίπου ἄτομα, ἐκτός τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί τῆς Ἁγίας Θεοτόκου. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος παρατηρεῖ ὅτι οἱ χωρισμένες γλώσσες τῆς εὐεργετικῆς φωτιᾶς ἐκάθισαν «ὄχι μόνο στούς 12 Ἀποστόλους ἀλλά σέ ὅλα τὰ 120 ἄτομα» καί προσθέτει λίγο ἀργότερα: Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ὄχι παράλογα, θυμίστηκε τότε τήν προφητεία τοῦ προφήτη Ἰωήλ: «καί ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις λέγει ὁ Θεός, ἐκκεῶ ἀπό τοῦ Πνεύματός μου ἐπί πᾶσαν σάρκα καί προφητεύουσιν οἱ υἱοί ὑμῶν καί αἱ θυγατέρες ὑμῶν καί οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται καί οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται». Τά γεγονότα πού ἀκολούθησαν τήν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἦταν ἀληθινά καί ταυτοχρόνως ἄνευ προηγουμένου ἐκδηλώσεις τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Ὑπό τήν ἐπίδραση τοῦ πρώτου κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ὁλόκληρα πλήθη κόσμου ἔλαβον τό βάπτισμα κι ἔγιναν μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Καινῆς Διαθήκης. Τό Ἅγιον Πνεῦμα ἔχει καρποφόρα ἐπίδραση σέ ὅλα, ὅλα τὰ δωρίζει, ὅλα τὰ καλά καί ὅλα ἀπό τή θεία φύση βρῖσκουν πηγὴ αὐτό, εἶναι ἡ αἰτία νά γίνονται οἱ ἄνθρωποι ὑπηρετές τοῦ Θεοῦ, οἱ ἀγράμματοι διδάσκονται ἀπό τή σοφία τοῦ Θεοῦ καί οἱ ψαράδες ἀποκαλύπτονται στόν κόσμο σάν θεολόγοι...» Εὐλογητός εἶ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν ὁ πανσόφος τούς ἄλιεις ἀναδείξας καταπέμψας αὐτοῖς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον καί δι' αὐτῶν τήν οἰκουμένην σαγηνεύσας, φιλόνηρωπε δόξα σοι».

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γράφει γιά τή δύναμη τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου τὰ ἐξῆς: «Καί αὐτός (ὁ Πέτρος) ὁ ὁποῖος μέχρι τήν ἐποχὴ ἐκεῖνη ἀσχολεῖτο μέ ἔργα γύρω ἀπό τή λίμνη ξεπέρασε ὅλους τούς σοφούς τοῦ κόσμου τούτου σάν νά πολεμοῦσε ἐναντίον βουβῶν ψαριῶν. Μάλιστα σι' ἀλήθεια κέρδισε νίκη ἐπ' αὐτῶν ὅπως ὁ ἐπιδέξιός ψαράς κερδίζει πάνω στά βουβά ψάρια».

Ἡ πρώτη Ἐκκλησία τῆς Ἱερουσαλήμ σύντομα πολλαπλασιάστηκε ἀπό περισσότερους ἀπό τρεῖς χιλιάδες πιστούς κι αὐτός ὁ ἀριθμός συνέχισε νά αὐξάνει περισσότερο. Ἀπό τότε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ξεκίνησε τό νικηφόρο ταξίδι τῆς μέσα στήν ἀνθρώπινη ἱστορία.

Ἡ ΠΑΝΙΣΧΥΡΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στούς Ἀποστόλους διήρκεσε μόνο λίγες στιγμές κι ἄλλαξε ριζικά τίς ζωές πολλῶν ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων. Πῶς ἐξηγοῦν αὐτό τό ἱερό γεγονός οἱ Ἅγιοι Πατέρες; Ὁ θόρυβος ἀπό τόν οὐρανό, καί αὐτούς, συμβόλιζε τόν τόπο ὅπου ὁ Σωτήρ, λίγο χρόνο προηγουμένως εἶχε ἀναληφθεῖ. Ἐνας ἀληθινός Παράκλητος, τοῦ ὁποίου ὁ κύριος σκοπός ἦταν νά εἰσαγάγει τούς Ἀποστόλους στήν πλήρη ἀλήθεια ἦταν τώρα σταλμένος ἀπό τόν οὐρανό στή γῆ. Ἡ ἐμφάνισή του ὡς δυνατοῦ ἀνέμου ἔδειχνε τόν ἕνα καί αὐτόν Κύριον, ὁ ὁποῖος μέ τήν παρουσία του περικύκλωσε κάποτε τό βουνό Σινᾶ ὑπό παρόμοια θαυμαστές περιστάσεις. Τό γεγονός ὅτι γλῶσσες φωτιᾶς κάθισαν πάνω σ' ἕνα ἕκαστον τῶν πιστῶν σήμαινε τό βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γιά τό ὁποῖο οἱ Ἀπόστολοι εἶχαν διδαχθεῖ ἀπό τόν Χριστό (Ἰωαν. γ' 5). Οἱ γλῶσσες «ὡσεὶ πυρός» κατέβηκαν πάνω στά κεφάλια διότι τό κεφάλι εἶναι τό πολυτιμότερο τμήμα τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Ἡ φωτιά συμβολίζει τήν εὐγένεια καί τήν χάρη τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Οἱ χωρισμένες γλῶσσες ἀνήγγειλαν τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου στόν κόσμο καί πρὸς τά διάφορα ἔθνη. Ἡ πολλαπλότητα τῶν γλωσσῶν πού κάποτε ἔγινε ἡ τιμωρία τῆς Βαβέλ γιά τήν περηφάνειά τῆς (Γεν. ια' 7) γίνεται τώρα τό μέσο τῆς ἐνοποιήσεως ὅλων τῶν ἐθνῶν, βασιμμένη στήν εὐαγγελισθεῖσα διδασκαλία τοῦ Κυρίου, τήν ἐν Χριστῷ ζωήν καί τά δῶρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ φωτιά ἀντιπροσώπευε πανίσχυρη δύναμη, πλήρη χάριτος, μέσῳ τῆς ὁποίας κάθε Ἀπόστολος πῆρε ὡς δῶρα διάφορα πνευματικά χαρίσματα. Τή στιγμή ἐκείνη ἦταν ἰδιαίτερα τό καλούμενο ὀμιλία σέ γλῶσσες (γλωσσολαλία). Δέν εἶναι θαυμαστό οἱ σχεδόν ἀγράμματοι Ἀπόστολοι, ὡς ἐπί τό πλεῖστον ἀπλοῖκοί ψαράδες τῆς Γαλιλαίας, ξαφνικά μίλησαν διαφορετικές γλῶσσες καί δίδασκαν τούς μορφωμένους φαρισαίους κι ὅλο τόν κόσμο, διανέμοντας τήν μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ σέ Ἰουδαίους, Πάρθους, Ἐλαμίτες, Ρωμαίους... «*Πάρθοι καί Μῆδοι καί Ἐλαμίται καί οἱ κατοικοῦντες τήν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καί Καππαδοκίαν, Πόντον καί τήν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καί Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καί τά μέρη τῆς Λιβυῆς τῆς κατά Κυρήνην καί οἱ παρεπιδημοῦντες Ρωμαῖοι*» (Πράξ. β' 9-10). Σέ συντομία αὐτό τό κήρυγμα ἀπευθυνόταν σέ ὅλα τά ἔθνη πού ἦταν μαζεμένα στήν Ἱερουσαλήμ «*ἀπό παντός ἔθνους τῶν ὑπὸ τόν οὐρανόν*» (Πράξ. β' 5).

Θά ἦταν σοβαρό λάθος νά νομίσουμε ὅτι οἱ Ἀπόστολοι, μιλώντας γλῶσσες, σήμαινε ὅτι ἔβγαζαν ἀκατάληπτες κραυγές πού ἀντανακλῶν-

ται σέ πολλά μέλη τῶν σημερινῶν θρησκευτικῶν αἰρέσεων (Πεντηκοστιανῶν). Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι οὔτε ἦσαν δαιμονισμένοι, οὔτε σέ ἀσυνήθιστη κατάσταση ὑπνώσης. Ὅπως ὑπογραμμίζεται ἀπό τόν ἀρχιμανδρίτη Γεώργιο Γρηγοριάτη, ὄντως (οἱ Ἅπόστολοι) ὁμιλοῦσαν ἀληθινές ὑπάρχουσες γλώσσες «ὄχι σέ ὁποιοσδήποτε γλώσσες ἀλλά στίς γλώσσες ἐκείνων πού βρισκόντουσαν στήν Ἱερουσαλήμ καί δέν καταλάβαιναν Ἑβραϊκά, κι ἔτσι αὐτοί οἱ ἄνθρωποι μπορούσαν νά ἀκούσουν γιά τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ καί νά πιστέψουν στόν Κύριο».

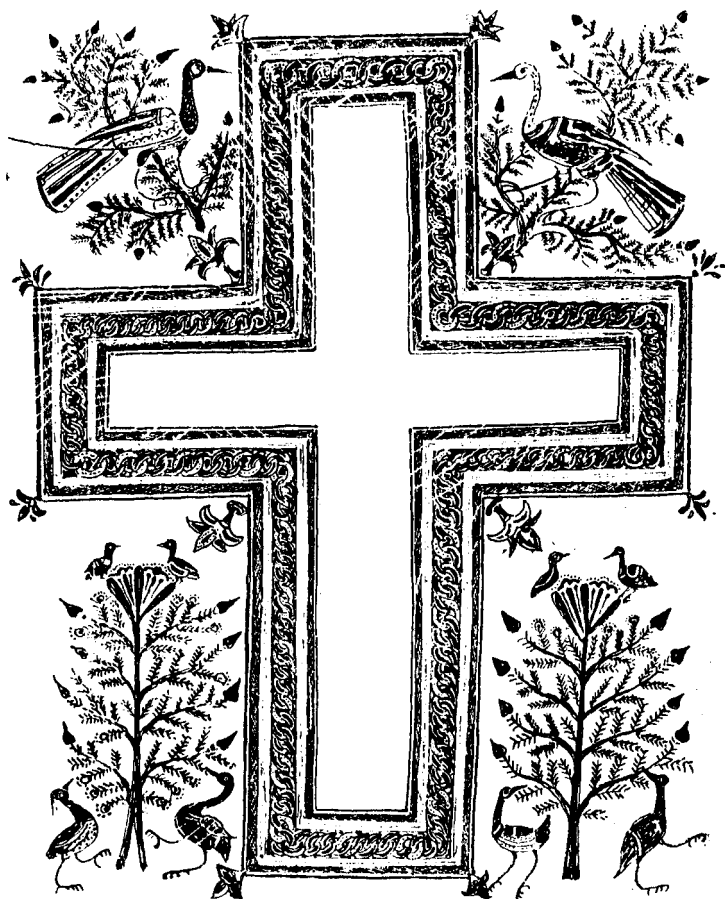
Ἡ ΑΓΙΑΖΟΥΣΑ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

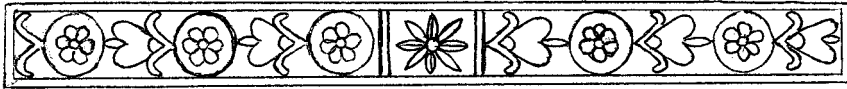
Ἡ βασική ἀλήθεια πού ἔχει ἀποκαλυφθεῖ σέ μᾶς κατά τό γεγονός τῆς καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στούς Ἀποστόλους εἶναι ἡ ἀλήθεια γιά τήν Ἁγία Τριάδα. Ὁλόκληρη ἡ Θεολογία στηρίζεται πάνω στήν ἀλήθεια αὐτή, ὅπως καί ὀλόκληρη ἡ πνευματική, λειτουργική καί προσευχητική ζωή τῶν πιστῶν καί τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας. Στό Σύμβολο τῆς πίστεως ὁμολογοῦμε ὅτι πιστεύουμε εἰς ἕνα Θεόν τόν Πατέρα, εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ καί εἰς ἕνα Πνεῦμα Ἅγιον, τό Κύριον, τό ζωοποιόν, τό ἐκ τοῦ Πατρός ἐκπορευόμενον. Ὅλα τά ἔργα τοῦ Θεοῦ προέρχονται ἀπό τόν Θεό Πατέρα, ὡς τήν πηγή τῶν πάντων, πού λαμβάνουν χώραν δι' Υἱοῦ καί ὀλοκληρώνονται ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Αὐτό γίνεται καί στήν περίπτωση τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας μας πού προέρχεται ἀπό τή θέληση τοῦ Πατέρα, πού ἐκτελεῖται ἀπό τόν Υἱό καί γίνεται κτῆμα μας ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Ἐτσι ἔχουμε παραλάβει τή διδασκαλία γιά τήν Ἁγία Τριάδα ἀπό τόν ἴδιο τό Σωτήρα, καταγράφηκε στήν Ἁγία Γραφή ἀπό τοὺς Ἁγίους Εὐαγγελιστές, κηρύχθηκε ἀπό τοὺς διδασκάλους ὀλόκληρης τῆς Ἐκκλησίας – τοὺς Ἁγίους Πατέρες καί τίς ἑπτὰ Οἰκουμενικές Συνόδους. Ὅποιαδήποτε ἄλλη διδασκαλία γιά τήν Ἁγία Τριάδα ἔχει ἀπορριφθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία σάν λανθασμένη. Ἀπό τήν ἡμέρα τῆς μυστηριώδους κι ἐορταστικῆς ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐνεργεῖ στήν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι «*στιῦλος καί ἐδραῖωμα τῆς ἀλήθειας*» (Α΄ Τιμ. γ' 15) καί εἶναι παρόν σέ κάθε μέλος τῆς. Τό Ἅγιο Πνεῦμα ἀγιάζει, ὀδηγεῖ ἀπό ἀλήθεια σέ ἀλήθεια, καθαίρει, ἀναγεννᾷ, θεραπεύει, δυναμώνει, προσεύχεται γιά ὅλους καί μέ ὅλους, οἰκοδομεῖ τήν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἐπί τῆς γῆς καί δημιουργεῖ τίς προϋποθέσεις τῆς συμμετοχῆς μας στή ζωή μέ τόν Θεό στήν αἰωνιότητα.

Ὁ Ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας πού ἔγραψε τή διδασκαλία του γιά τό Ἅγιο Πνεῦμα στό ἔργο του πού ἀποκαλεῖται «Περί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» εἰσπνεῖται τή σημασία τοῦ τρίτου Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδας ὡς ἐξῆς: «Πρός αὐτό ἔχουν σιραφεῖ ὅλα ὅσα χρειάζονται ἁγιασμό. Αὐτό ποθοῦν ὅλα ὅσα ζοῦν μέ ἀρετή σάν νά ποτίζονται ἀπό τήν ἄνωθεν πνοή του καί νά βοηθοῦνται στό δικό τους καί φυσικό σκοπό. Τελειοποιεῖ τά ἄλλα, τό ἴδιο ὅμως δέν ἔχει καμμιά ἔλλειψη... Εἶναι ἡ πηγή τοῦ

ἀγιασμοῦ... φῶς νοητό παρέχοντάς μας ἀπό τόν ἑαυτό του σέ κάθε λογικό ὄν ἕνα φῶς ἄπλετο γιά τήν εὕρεση τῆς ἀλήθειας...» Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι «ἐπλήσθησαν Πνεύματος Ἁγίου» καί ἀπέβησαν θαυματουργοί καί φωτιστές καί τοιοῦτοτρόπως ἐπλήρωσαν τόν κόσμον μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, μέσφ τοῦ ὁποίου δέν θά παύσουν ποτέ νά μεταφέρουν ὅλο τόν κόσμο πρός τόν Θεό μέσφ τῶν μεσιτειῶν τους».

Μετάφραση: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Χριστόδουλου Βασιλειάδη

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΘΩΜΑ

Θωμᾶς, ὁ ὁποῖος ἐπονομαζόταν Δίδυμος, ἦταν ἕνας ἀπό τούς δώδεκα μαθητές τοῦ Κυρίου. Ἦταν δύσπιστος καί ἤθελε ἀπτες μαρτυρίες γιά νά ἐπιβεβαιώσει τήν ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ. Ἄς δοῦμε ὅμως μέ τί σειρά τά γεγονότα, στά ὁποῖα ἀναφέρεται τό ὄνομα τοῦ Θωμᾶ στήν Καινή Διαθήκη.

Ὁ Κύριος πρό τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου ἀποκαλύπτει στούς μαθητές του ὅτι ὁ Λάzarος ἀπέθανε καί ὅτι θά τόν ἀναστήσει. Ὅμως οἱ μαθητές ἀντιδροῦν καί λένε στόν Κύριο ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ζητοῦσαν νά τόν λιθοβολήσουν καί αὐτός θέλει νά πάει ἐκεῖ; Τότε ὁ Θωμᾶς, ἀπευθυνόμενος πρὸς τούς μαθητές τοῦ Κυρίου, λέγει σ' αὐτούς: «ἄγωμεν καί ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ» (Ἰω. 14' 16), δηλαδή «ἀφοῦ ὁ Κύριος θέλει νά ἐπιστρέψει στό μέρος, ὅπου οἱ ἐχθροί του ζητοῦν νά τόν φονεύσουν, δηλαδή τήν Ἰουδαία, ἄς πᾶμε καί ἐμεῖς ἐκεῖ γιά νά πεθάνουμε μαζί του». Ἄς σημειώσουμε ὅτι τό ὄνομα Θωμᾶς, ἐκεῖνοι πού μιλοῦσαν τήν ἑλληνική γλῶσσα τό μετέφραζαν «Δίδυμος».

Κατά τόν Μυστικό Δεῖπνο ὁ Θωμᾶς ἐρωτᾷ τόν Κύριο: «Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις. Καί πῶς δυνάμεθα τήν ὁδόν εἰδέναί;» (Ἰω. 14' 5). Δηλαδή «Κύριε, δέν ξέρουμε ποῦ πηγαίνεις τώρα, καί πῶς εἶναι δυνατόν νά γνωρίζουμε τόν δρόμο;».

Μετά τήν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίστηκε στούς μαθητές του, στό σπίτι ὅπου ἦσαν μαζεμένοι ἐξ αἰτίας τοῦ φόβου πού εἶχαν γιά τούς Ἰουδαίους. Ὅμως ὁ Θωμᾶς, «οἰκονομικῶς», ὅπως ἀναφέρει ἡ ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας, δέν ἦταν μαζί μέ τούς ἄλλους μαθητές, ὅταν ἐμφανίστηκε σ' αὐτούς ὁ Κύριος. Ὅταν λοιπόν ἦλθε ὁ Θωμᾶς, τοῦ ἔλεγαν οἱ ἄλλοι μαθητές ὅτι εἶδαν τόν Κύριο. Ὁ Θωμᾶς ὅμως τούς ἀπάντησε: «ἐάν μή ἴδω ἐν ταῖς χερσὶ αὐτοῦ τόν τύπον τῶν ἥλων, καί βάλω τόν δάκτυλόν μου εἰς τόν τύπον τῶν ἥλων, καί βάλω τήν χεῖρα μου εἰς τήν πλευράν αὐτοῦ οὐ μή πιστεύσω» (Ἰω. κ' 25). Μετά ἀπό ὀκτώ μέρες πάλι οἱ μαθητές ἦσαν μαζεμένοι στό σπίτι καί μαζί μέ αὐτούς ἦταν καί ὁ Θωμᾶς. Τότε, ἐνῶ οἱ πόρτες τοῦ ὑπερώου στά Ἱεροσόλυμα ἦταν κλειστές καί ἡ εἴσοδος διά μέσου αὐτῶν ἀδύνατη, ἐμφανίστηκε σ' αὐτούς ὁ Κύριος καί τούς λέγει: «Εἰρήνη ὑμῖν». Τότε λέγει καί στόν Θωμᾶ: «φέρε τόν δάκτυλόν σου ὧδε καί ἴδε τās χεῖρας μου, καί φέρε τήν χεῖρα σου καί βάλε εἰς τήν πλευράν μου, καί μή γίνου ἄπιστος, ἀλλά πιστός». Τότε ὁ Θωμᾶς, ὁμολογώντας πίστη στήν θεανδρική ὑπόσταση τοῦ ἀναστάντος Κυρίου, ἀποκρίθηκε πρὸς Αὐτόν καί εἶπε: «ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου». Λέγει λοιπόν σ' αὐτόν ὁ Κύριος: «ὅτι ἐώρακάς με πεπίστευκας. Μακάριοι οἱ μή ἰδόντες καί πιστεύσαντες». Δηλαδή: «Ἐπίστεψες ἐπειδή μέ εἶδες. Εἶναι μακάριοι ὅμως καί καλότυχοι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι

ἄν καί δέν εἶδαν μέ τά μάτια τους, ὅπως εἶδες ἐσύ, ἐπίστευσαν».

Δέν γνωρίζομε ἐάν ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς μετά τήν πρόσκληση τοῦ Κυρίου γιά νά ψηλαφήσει τήν πλευρά, τήν ἐψηλάφησε. Ἀντίθετα μάλιστα, μόλις ὁ Κύριος τόν προσκάλεσε νά ψηλαφήσει τήν πλευρά, ὁ Θωμᾶς ἀνεφώνησε «ὁ Κύριος μου καί ὁ Θεός μου». Αὐτό δείχνει μᾶλλον ὅτι ὁ Θωμᾶς δέν προέβη στήν ψηλάφηση τῆς πλευρᾶς τοῦ Κυρίου. Ἡ ὀρθόδοξη ὑμολογία καθώς καί ἡ εἰκονογραφία παρουσιάζουν τόν Θωμᾶ νά ἐκτελεῖ τήν πρόσκληση τοῦ Κυρίου, γιά νά ψηλαφήσει τήν πλευρά Του.

Στό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιο ἐπίσης ὁ Θωμᾶς ἀναφέρεται μέσα στους ἐφτά μαθητές, οἱ ὁποῖοι συμμετέσχαν στήν θαυμαστή ἀλιεία στήν λίμνη τῆς Τιβεριάδας (Ἰω. κα' 2). Ἀπό αὐτό συμπεραίνεται ὅτι ὁ Θωμᾶς ἦταν ἀλιείας τό ἐπάγγελμα.

Ἡ πρώτη Κυριακή μετά τό Πάσχα εἶναι ἡ Κυριακή τοῦ Θωμᾶ ἢ τοῦ Ἀντίπασχα. Εἶναι Δεσποτική ἑορτή καί ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει τήν ψηλάφηση τῆς πλευρᾶς τοῦ Κυρίου ἀπό τό Θωμᾶ. Καί ἡ ὑμολογία τῆς Ἐκκλησίας μας τονίζει: «ᾠ καλή ἀπιστία τοῦ Θωμᾶ! Τῶν πιστῶν τās καρδίας εἰς ἐπίγνωσιν ἤξε καί μετά φόβου ἐβόησεν. Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου, δόξα σοι». Δηλαδή ἡ καλή ἀπιστία τοῦ Θωμᾶ ὁδήγησε τίς καρδίες τῶν πιστῶν στήν ἐπίγνωση τῆς δόξας τοῦ Κυρίου. Καί ἕνα ἄλλο τροπάριο ἀπό τήν πέμπτη ὠδή τοῦ Κανόνα τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ ἀναφέρει: «ᾠ τῆς ἀληθῶς ἐπαινουμένης τοῦ Θωμᾶ, φρικτῆς ἐγχειρήσεως! Τολμηρῶς γάρ ἐψηλάφησε τήν πλευράν, τήν τῷ θείῳ πυρὶ ἀπαστράπτουσαν». Ἐδῶ ὁ ὑμνογράφος ἐπαινεῖ τό φρικτό ἐγχείρημα τοῦ Θωμᾶ, ὁ ὁποῖος μέ τόλμη ἐψηλάφησε τήν πλευρά τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία ἀπαστράπτει τό θεῖον πῦρ.

Ἡ παράδοση φέρει τόν ἀπόστολο Θωμᾶ νά εὐαγγελίζεται τό χαρμόσυνο μήνυμα τοῦ Κυρίου στίς ἀνατολικές κῶρες μεταξύ τῆς Συρίας, τῆς Περσίας καί τῶν Ἰνδιῶν. Ἐνα ἀπόκρυφο σύγγραμμα, οἱ Πράξεις, περιγράφει τό ἔργο τοῦ Θωμᾶ στίς Ἰνδίες σέ δεκατρία ἐπεισόδια, καί μετά ἀκολουθεῖ ἡ διήγηση γιά τό μαρτύριο τοῦ Ἀποστόλου. Ὅταν οἱ ἀπόστολοι ἔβαλαν κλήρους, γιά νά καθορίσουν τίς περιοχές τῆς ἱεραποστολῆς, στόν Θωμᾶ ἔπεσαν οἱ Ἰνδίες. Ἐπειδή αὐτός ἀρνήθηκε νά ἀναλάβει τήν ἀποστολή, ὁ Ἰησοῦς Χριστός τόν πώλησε σέ ἕνα Ἰνδῶ ἔμπορο, ἀφοῦ ἔλαβε καί κανονική ἀπόδειξη ἀγορᾶς. Ὁ Θωμᾶς ὁδηγήθηκε στόν βασιλιά τῶν Ἰνδιῶν Ὑνδοφέρνη. Ὁ βασιλιάς ἔδωσε στόν Θωμᾶ χρήματα γιά τήν ἀνέγερση ἀνακτόρου. Ὅταν τόν ρώτησε γιατί καθυστερεῖ ἡ ἀνέγερση, αὐτός ἀπάντησε ὅτι ἤδη ἔκτισε γι' αὐτόν ἀνάκτορο στούς οὐρανοῦς, διότι τά χρήματα τά ἔδωσε στούς φτωχοῦς.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται τήν 6η Ὀκτωβρίου.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Θεολόγος, Διδάκτωρ Θεολογίας
Μουσικός

Δημήτρην Καρπαῖ

Η ΣΥΝΑΞΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(30 Ἰουνίου)

τίς 30 Ἰουνίου¹ ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία ἐορτάζει μέ ξεχωριστή λαμπρότητα *τή συναξή τῶν ἁγίων ἐνδόξων καί πανευφρόνων ἸΒ΄ Ἀποστόλων*². Πέρα ἀπό τήν κοινή αὐτή ἐορτή ἔχουμε καί τίς προσωπικές ἐορτές τῶν δώδεκα ἀποστόλων τίς ὁποῖες ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει σέ διάφορες ἡμερομηνίες τοῦ ἔτους.

Ἡ λέξη «ἀπόστολος» σημαίνει βασικά τόν ἀπεσταλμένο³. Ἀπόστολοι ὀνομάσθηκαν οἱ ἐκλεγμένοι καί καλεσμένοι ἀπό τόν Κύριο μαθητές Του, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβαν νά συνεχίσουν τό σωστικό Του ἔργο, μετά ἀπό τήν εἰς τοὺς οὐρανοὺς Ἀνάληψή Του. Ἐπίσης, σύμφωνα μέ τήν χαρακτηριστική Του προτροπή ἔγιναν οἱ μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεώς του (Πραξ. α΄ 8).

Ἡ ἐκλογή καί ἡ κλήση τῶν δώδεκα⁴ ἀποστόλων, πραγματοποιήθηκε στήν ἀρχή τῆς δημόσιας δράσης τοῦ Κυρίου στή Γαλιλαία. Ὁ Κύριος μετά τή Βάπτισή του στόν Ἰορδάνη, κατευθύνθηκε στίς ὄχθες τῆς λίμνης Γεννησαρέτ καί ἐκεῖ κάλεσε τοὺς μαθητές του νά τόν ἀκολουθήσουν μέ τά λόγια: «*δεῦτε ὀπίσω μου καί ποιήσω ὑμᾶς ἁγίους ἀνθρώπων*» (Μαθ. δ΄ 20). Αὐτοί «*εὐθέως ἀφέντες τά δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ*» (Μαθ. δ΄ 21). Ἄλλοι «*ἀφέντες τόν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετά τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ*» (Μάρκ. α΄ 20).

Οἱ μαθητές πού ἀνῆκαν στό στενό κύκλο τῶν δώδεκα, βρίσκονται συνεχῶς πλησίον Του καί σ' αὐτούς ἀποκάλυψε ὁ Κύριος τά μυστήρια τοῦ Θεοῦ⁵. Αὐτοί ἔλαβαν τήν εἰδική χάρη τῆς ἱεροσύνης νά ἐπιτελοῦν τίς ἁγιαστικές καί λειτουργικές πράξεις τῆς Ἐκκλησίας καί νά τή μεταδίδουν στοὺς διαδόχους τους. Αὐτοί εἶχαν τήν τιμή νά ὀρισθοῦν ἀπό τόν Κύριο μετά τήν ἐνδοξον Ἀνάστασή Του ὡς οἱ κατ' ἐξοχήν συνεχιστές τοῦ ἔργου Του (Ἰω. ιε΄ 16). Ἐπίσης στό Ὅρος τῆς Γαλιλαίας, ὅπου εἶχαν συναχθεῖ οἱ ἔντεκα μαθητές, λίγο πρὶν τή Ἀνάληψη, ὁ Κύριος τοὺς εἶπε: «*Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτούς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν*» (Μαθ. κη΄ 19-20).

Οἱ ἄσημοι καί ἀγράμματοι ψαράδες⁶, κατά τήν ἁγία ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς μεταμορφώθηκαν σέ πανίσχυρες προσωπικότητες, σέ ὀλόφωτες ὑπάρξεις, οἱ ὁποῖοι μέ τή δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος φώτισαν

τήν οἰκουμένη⁷.

Μέσα ἀπό τίς ἐπιστολές τοῦ ἀποστόλου Παύλου φαίνονται οἱ δυσκολίες πού εἶχαν νά ἀντιμετωπίσουν οἱ ἀπόστολοι κατά τή διάρκεια τοῦ ἱεραποστολικοῦ τους ἔργου. Ἡ ψυχική δύναμη πού τοὺς δόθηκε ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, τοὺς ἐνδυνάμωσε σέ τέτοιο βαθμό, ὥστε κατάφεραν νά ἀντέξουν σέ ὅλες τίς δοκιμασίες καί τά βασανιστήρια μέχρι τό μαρτυρικό τους τέλος.

Ἡ ἀποστολή αὐτή τῆς διάδοσης τοῦ Εὐαγγελίου ἀπό τοὺς ἐνδοξοὺς ἀποστόλους συνεχίστηκε καί μέ τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Σέ κάθε μέρος, ὅπου ἴδρυναν τοπικές ἐκκλησίες, χειροτονοῦσαν ἐπισκόπους καί πρεσβυτέρους, γιά νά ἀναλάβουν αὐτοὶ τό ἔργο τῆς διάδοσης τοῦ Χριστιανισμοῦ στόν κόσμο (Πράξ. ιδ' 23). Αὐτή ἡ ἀδιάκοπη διαδοχή προσώπων καί πίστεως συνεχίζεται μέχρι σήμερα, γι' αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία μας ὀνομάζεται Ἀποστολική⁸.

Προτοῦ κλείσουμε τό θέμα αὐτό, θά δοῦμε πῶς οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι περάτωσαν τήν ἀποστολή τους στόν κόσμο.

Οἱ πρωτοκορυφαῖοι Πέτρος καί Παῦλος μαρτύρησαν στή Ρώμη, ὁ πρῶτος μέ σταυρικό θάνατο, μέ τήν κεφαλή του πρὸς τή γῆ, καί ὁ δεύτερος μέ ἀποκεφαλισμό (29 Ἰουνίου). Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας ὁ Πρωτόκλητος μαρτύρησε στήν Πάτρα, σέ σταυρό μέ σχῆμα Χ (30 Νοεμβρίου). Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφός τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, θανατώθηκε, πρῶτος ἀπό ὅλους τοὺς Ἀποστόλους, ἀπό τόν Ἡρώδη τόν Ἀγρίππα μέ ἀποκεφαλισμό στά Ἱεροσόλυμα (30 Ἀπριλίου). Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής ἐξορίστηκε στήν Πάτμο καί τελικά πέθανε στήν Ἐφεσο (24 Σεπτεμβρίου). Ὁ ἅγιος Φίλιππος σταυρώθηκε στήν Ἱεράπολη τῆς Φρυγίας (14 Νοεμβρίου). Ὁ ἅγιος Θωμᾶς τρυπήθηκε μέ ἀκόντια καί λόγχες στή χώρα τῶν Ἰνδῶν καί παρέδωσε ἐκεῖ τήν ψυχή του (6 Ὀκτωβρίου). Ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος σταυρώθηκε στήν Οὐρβανούπολη τῆς Ἰνδίας (11 Ἰουνίου). Ὁ ἅγιος Ματθαῖος μαρτύρησε διά λιθοβολισμοῦ καί πυρός στήν Ἱεράπολη τῆς Συρίας (16 Νοεμβρίου). Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου περάτωσε τό ἀποστολικό ἔργο του κρεμασμένος σ' ἓνα σταυρό (9 Ὀκτωβρίου). Ὁ ἅγιος Σίμων ὁ Ζηλωτής καί Κανανίτης παρέδωσε τό πνεῦμα του καρφωμένος σ' ἓνα σταυρό στή Μανιάνια τῆς Ἀφρικῆς (10 Μαΐου). Ὁ ἅγιος Ἰούδας ὁ Θαδδαῖος θανατώθηκε μέ τόξα στή Μεσοποταμία κρεμασμένος σ' ἓνα δέντρο (19 Ἰουνίου). Τέλος, ὁ ἅγιος Μαθίας, πού πῆρε τή θέση τοῦ προδότη Ἰούδα, παρέδωσε τήν ψυχή του μέ φρικτά βασανιστήρια στήν Αἴθιοπία (9 Αὐγούστου).

Βλέπουμε λοιπόν πῶς οἱ ἀπόστολοι, μέ τή χάρη καί βοήθεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος, πού ἔλαβαν κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἔφεραν εἰς πέρας τήν τιμητική ἀποστολή τους, γι' αὐτό ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία τους τιμᾷ τόσο τόν καθένα ξεχωριστά ὅσο καί ὅλους μαζί κατά τήν πῖο πάνω ἡμέρα. Διότι αὐτοὶ εἶναι τοῦ *θεανθρώπου Λόγου* τά *θεόπνευ-*

στα στόματα, τῆς θείας οἰκονομίας οἱ θεόκλητοι συνεργοί, τῆς παγκοσμίου σωτηρίας οἱ πνευματέμφοροι κήρυκες, τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἀσάλευτοι στύλοι, οἱ πιστοὶ οἰκονόμοι τῆς νέας χάριτος, οἱ πανόλβιοι κλειδοῦχοι τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ⁹. Τέλος νά ἀναφέρουμε πῶς οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι κατέχουν στή χορεία τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας διπλή τιμητική ἰδιότητα: τοῦ ἀποστόλου καί τοῦ μάρτυρα, γι' αὐτό καί ἀπολαμβάνουν τέτοιας μεγάλης τιμῆς ἀπό τούς πιστούς. Ἄς ἀναφωνήσουμε σ' αὐτούς: *Χαῖρε, ἀεὶ δωδεκάς μακαρία, χαῖρε, ἡμῶν θαυμαστή προστασία*¹⁰.

Ἄπολυτίκιο τῆς εὐορτίης. Ἦχος γ΄

Ἄπόστολοι Ἄγιοι, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα παισμάτων ἄφρσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Βλ. Ἀνδρέου Ν. Παπαβασιλείου, Μπτρῶν Ἁγιωνυμίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Λευκωσία 2004, σ. 109.

2. «Ἡ ἱστορία οὔτε ἔδειξεν οὔτε θά δεῖξη ἐργάτας τῆς ἀληθείας καί τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἐφαμίλλους τῶν ἁγίων τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλων», βλ. Μικαὴλ Ι. Γαλανοῦ, *Οἱ βίοι τῶν Ἁγίων, τοῦ μνηολογίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, Μὴν Ἰουνίου*, Ἀθῆνα, σ. 150.

3. Περισσ. γιά τούς Ἀποστόλους βλ. *Λεξικό Βιβλικῆς Θεολογίας*, ἔκδοσις «Βιβλικό κέντρο «Ἄρτος Ζωῆς»», Ἀθῆνα 1980, στ. 133-134.

4. Οἱ Εὐαγγελιστές Ματθαῖος, Μάρκος καί Ἰωάννης χρησιμοποιοῦν περισσότερο τό ὄνομα «οἱ Δώδεκα», ὁ δέ Λουκάς καί Παῦλος τό «Ἀπόστολοι». Ἀργότερα χρησιμοποιεῖται ἡ λέξη σέ εὐρύτερη ἔννοια καί ὀνομάζονται Ἀπόστολοι καί ἄλλοι πλῆν τῶν Δώδεκα, (οἱ ἔβδομήκοντα), ἀλλά καί οἱ συνεργάτες τους.

5. Βλ. Λάμπρου Κ. Σκόντζου, *Ἡ σύναξη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων*, Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καί Σπάρτης, 2011.

6. Οἱ ἀπόστολοι δέν εἶχαν κατά κόσμον προσόντα, στά ὁποῖα θά μπορούσαν νά βασισθοῦν καί νά προχωρήσουν στό ἔργο τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου, Ὡραία ἐρωτᾷ ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τίνι γάρ ἐθάρρουν;». Ποῦ μπορούσαν νά στηριχθοῦν καί νά ἔχουν θάρρος γιά τό ἔργο τους; «Τῇ δεινότητι τῶν λόγων;», στή ρητορική τους μήπως ἰκανότητα; «Ἀλλά πάντων ἦσαν ἀμαθέστεροι», ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος ἱερός πατήρ. Ἦσαν ἀγράμματοι ψαράδες. Ἀλλά μήπως μπορούσαν νά βασισθοῦν, συνεχίζει ὁ Χρυσόστομος, «τῇ περιουσίᾳ τῶν χρημάτων;», στόν πλοῦτο τους; «Ἀλλ' οὐδέ ράβδον, οὐδέ ὑπόδηματα εἶχον», ἦσαν δηλαδή πάμπωχοι ὑλικά. «Ἀλλά τῇ περιφανείᾳ τοῦ γένους;», ἐπιμένει νά ἐρωτᾷ ὁ Ἅγιος. Μήπως κατήγοντο ἀπό κάποιο ξακουστό γένος καί αὐτό τούς ἔδινε «ἀέρα» καί θάρρος; «Ἀλλ' εὐτελεῖς ἦσαν καί ἐξ εὐτελῶν», ἀπαντᾷ. Ἦσαν ἀνθρώποι ἀσχημοὶ τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ, παιδιὰ φτωχῶν γονέων μέ τίποτε τό ἐντυπωσιακό κατά κόσμον. Βλ. (ΕΠΕ 12, 370).

7. Βλ. Λ. Κ. Σκόντζου, ὁ.π.

8. Βλ. Λ. Κ. Σκόντζου, ὁ.π.

9. Βλ. *Μέγας Συναξαριστής τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, τόμ. Στ', Μὴν Ἰουνίου, Ἀθῆνα 2000, σ. 498.

10. Βλ. Ἱεράς Μονῆς Σταυροβουνίου, *Ἦμνολόγιον τό χαρμόσυνον, ἤγουν χαιρετιστήριον οἴκοι εἰς ἁγίους καί εὐορτίās τῆς Ἐκκλησίας*, Κύπρος, σ. 529.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΠΠΑΝΗΣ

Θεολόγος

Κυριάκου Σαμάρα

ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ὕπτες καί αὐτίκοι μάρτυρες τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ὑπῆρξαν οἱ Ἄποστολοι Πέτρος, Ἰάκωβος καί Ἰωάννης, οἱ ὅποιοι περιλούστηκαν τό ἄκτιστο φῶς, πού ὁ Κύριος ἀκτινοβολοῦσε τήν ὥρα τῆς Μεταμόρφωσής του.

Ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ τήν φανέρωση τῆς δόξας τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο, ὅπως αὐτή ἀποκαλύπτεται ὡς θεϊκό καί ἄυλο, ἄκτιστο φῶς στό Πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ. Ἐπειδή ὅμως «ὁ ἑωρακῶς ἐμέ (τόν Χριστόν) ἑώρακε τόν Πατέρα» (Ἰω. ιδ' 9), ἀλλά καί τό Ἅγιον Πνεῦμα «τό ἐν Υἱῷ ἀναπαυόμενον», ἔχουμε καί πάλι, ὅπως καί στή Βάπτιση τοῦ Χριστοῦ, τήν φανέρωση τῆς Ἁγίας Τριάδας. Τοῦ Πατέρα, πού μιλά καί ὀνομάζει τόν Κύριο ἀγαπητό Υἱό Του, τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ πού βρίσκεται στό κέντρο τῆς ὅλης σκηνῆς, καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό Ὅποιο ἐκδηλώνεται μέ τή φωτεινή νεφέλη.

«Καί μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τόν Πέτρον καί Ἰάκωβον καί Ἰωάννην τόν ἀδελφό αὐτοῦ καί ἀναφέρει εἰς ὄρος ὑψηλόν κατ' ἰδίαν» (Μαθ. ιζ' 1).

Ὁ Χριστός πῆρε μαζί του πάνω στό ὄρος Θαβῶρ, ὅπου μεταμορφώθηκε, μόνο στούς τρεῖς μαθητές Του, τόν Πέτρο, τόν Ἰάκωβο καί τόν Ἰωάννη, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦσαν τόν στενότερο κύκλο τῶν μαθητῶν καί τόν συνόδευαν καί σέ διάφορες ἄλλες ἐξαιρετικές περιπτώσεις (Μαρκ. ε' 37, α' 29, ιγ' 3, Μαθ. κς' 37).

Ὁ ἱερός Ζιγαβνός, ἀκολουθώντας τόν Ἰωάννη Χρυσόστομο, σημειώνει τά ἑξῆς, ἀπαντώντας στό ἐρώτημα: Γιατί μόνον αὐτούς τούς τρεῖς; «Ὁ μέν Πέτρος γιατί τόν ἀγαποῦσε πάρα πολύ, ἀπό θερμότητα πίστες, ὁ Ἰωάννης γιατί εἶχε ἀγαπηθεῖ πολύ ἀπ' Αὐτόν, ἐπειδή εἶχε πολλές ἀρετές καί ὁ Ἰάκωβος ἐπειδή ἦταν πολύ «βαρῦς» στούς Ἰουδαίους, ὥστε καί ὁ Ἡρώδης μετά νά τόν σκοτώσει, κάνοντας μεγάλη χάρη στούς Ἰουδαίους».

«Καί μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καί ἔλαμψεν τό πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τά δέ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τό φῶς» (Μαθ. ιζ' 2).

Γιά τό τί ἐγινε στό Χριστό τή στιγμή τῆς Μεταμόρφωσης, ὁ ἱερός Δαμασκηνός γράφει: «Μεταμορφώνεται ὁ Χριστός, ὄχι προσλαμβάνοντας ὅ,τι δέν ἦταν, οὔτε μεταβαλλόμενος σέ ὅ,τι δέν ἦταν, ἀλλά ἐμφανίζον-

τας στους μαθητές Του ὅ,τι ἦταν διανοίγοντας τὰ μάτια τους καί κάνοντάς τους ἀπό τυφλούς νά βλέπουν, διότι ἐνῶ παρέμενε στήν προηγούμενη ταυτότητα, Τόν ἔβλεπαν φανερά οἱ μαθητές. Διότι Αὐτός εἶναι τό ἀληθινό φῶς, τό ὠράισμα τῆς δόξας» (᾽Ομιλία 1 εἰς Μεταμόρφωσιν 12-13 PG 96 564 C - 565 A).

Ἡ ἀλλαγὴ, ἐπομένως, ἔγινε στή συνείδηση τῶν ᾽Αποστόλων, οἱ ὁποῖοι γιά μερικές χρονικές στιγμές, ἔλαβαν τή δυνατότητα νά δοῦνε τόν Διδάσκαλό τους ὅπως ἦταν, καταυγαζόμενο ἀπό τό αἶδιο Φῶς τῆς Θεότητός Του. Εἶναι αὐτές οἱ χρονικές στιγμές, τίς ὁποῖες ἀξιῶνται οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, καί οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν τομῆς τοῦ χρόνου καί τῆς αἰωνιότητος.

«Καί ἰδοὺ ᾤφθησαν αὐτοῖς Μωϋσῆς καί Ἡλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες» (Ματθ. 12' 3).

Ἐμφανίστηκαν δύο ἀντιπρόσωποι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ Μωϋσῆς, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Νόμου, καί ὁ Ἡλίας, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν Προφητῶν. Ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔρχονται νά βεβαιώσουν ὅτι ὁ Χριστός, ὅχι μόνο δέν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τόν Νόμο τοῦ Μωϋσῆ καί τούς Προφῆτες, ἀλλά, ὅτι εἶναι ὁ νομοθέτης τῆς Παλαιᾶς καί τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ὁ ᾽Αγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος σημειώνει τὰ ἐξῆς, παρουσιάζοντας ἀντικρὺ τούς Προφῆτες καί τούς ᾽Αποστόλους: «Χάρηκαν πολὺ οἱ Προφῆτες καί οἱ ᾽Απόστολοι πού ἀνέβηκαν στό βουνό. Χάρηκαν οἱ Προφῆτες πού εἶδαν τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση πού δέν γνώριζαν. Χάρηκαν καί οἱ ᾽Απόστολοι ὅταν εἶδαν τὴ δόξα τῆς θεότητάς Του, τὴν ὁποία δέν εἶχαν ξαναδεῖ καί ἀφοῦ ἄκουσαν τὴ φωνὴ τοῦ Πατέρα νά δίνει μαρτυρία γιά τόν Υἱό, μέ αὐτὴν πείστηκαν πλέον γιά τὴ θεότητά Του, πού ἦταν κρυμμένη σ' αὐτούς. Καί διέκριναν ὁ ἕνας τόν ἄλλο καθαρά οἱ Προφῆτες τούς ᾽Αποστόλους καί οἱ ᾽Απόστολοι τούς Προφῆτες. Ἐβλεπαν ἐκεῖ μεταξὺ τους τούς ἀρχηγούς τῆς Παλαιᾶς καί τῆς Νέας Διαθήκης» (Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Λόγος εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Μέγας Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (᾽Αρχ. Μαθαίου Λαγγή) Τόμος Η' - Αὐγούστου, 1977 σελ. 91).

«᾽Αποκριθεὶς δέ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ μίαν Ἡλίας» (Ματθ. 12' 4).

Ὁ ᾽Απόστολος Πέτρος ζώντας τὸ ἄκτιστο φῶς τοῦ Παραδείσου καί εὐφραίνόμενος τὴν παραδεισιακὴ πνευματικὴ κατάσταση τῆς δόξας τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ παρεμβαίνει λέγοντας στὸν Ἰησοῦ· «Κύριε εἶναι καλὰ νά μείνουμε ἐδῶ. Ἐάν θέλεις νά κανομε τρεῖς σκηνές, μιά γιά σένα, μιά γιά τόν Μωϋσῆ καί μιά γιά τόν Ἡλία».

Βιώνοντας μιά τέτοια πνευματικὴ ἔκσταση, περιλουσμένος τὸ ἄκτιστο φῶς πού ἀκτινοβολοῦσε ὁ Χριστός, εἶχε ξεκάσει ὀλότελα τόν ἑαυ-

τό του. Γι' αυτό δέν εἶπε νά κάνουμε ἕξι σκηνές, συμπεριλαμβάνοντας τόν ἑαυτό του καί τούς ἄλλους δύο Ἀποστόλους. Βίωνε τήν ἔκσταση, τήν αὐτάρκεια καί τήν πληρότητα τοῦ παραδείσου. Αὐτή τήν ἔκσταση καί τήν πληρότητα βίωσαν πάρα πολλοί ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖοι περιλούζονταν τό ἄκτιστο θεῖο φῶς, ὅπως ἅγιος ὁ Συμέων ὁ Νέος Θεολόγος, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς καί ὁ ὅσιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ μᾶς περιγράφουν.

«Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοῦ νεφέλη φωτεινή ἐπεσκίασεν αὐτούς, καί ἰδοῦ φωνή ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα αὐτοῦ ἀκούετε» (Ματθ. 12' 5).

Στήν πρόταση τοῦ Πέτρου γιά τήν κατασκευή τριῶν σκηνῶν, δέν ἀπάντησε ὁ Χριστός, οὔτε ὁ Μωϋσῆς, οὔτε ὁ Ἥλιος, ἀλλά μιᾶ ὁ πῶς ἀξιόπιστος ἀπό ὅλους, ὁ Θεός - Πατέρας. Τά λόγια τοῦ Θεοῦ - Πατέρα, πού εἶναι σχεδόν τά ἴδια μέ ἐκεῖνα τῆς Θεοφάνειας στήν βάπτισι τοῦ Χριστοῦ, τελειώνουν μέ τή μικρή ἀλλά μεγαλειώδη φράση: «αὐτοῦ ἀκούετε». Μέ τά λόγια αὐτά, ὁ Ἰησοῦς ἀνακηρυσσόταν ἐπίσημως νομοθέτης τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἐκτός ἀπό τούς τρεῖς Εὐαγγελιστές, Ματθαῖο, Μάρκο καί Λουκᾶ, ὁ Ἀπόστολος Πέτρος εἶναι ἐκεῖνος, πού ἀναφέρεται καί πάλι σ' αὐτή τή Θεοφάνεια σημειώνοντας: *«Οὐ γάρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τήν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καί παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γεννηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. Λαβὼν γάρ πάρα Θεοῦ Πατρὸς τιμὴν καί δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιάσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα, καί ταύτην τήν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ» (Β' Πέτρ. α' 16-18).*

Ὁ αὐτόπτης καί αὐτήκοος μάρτυρας τοῦ γεγονότος τῆς Μεταμόρφωσης Ἀπόστολος Πέτρος ἐπισημαίνει εὐθαρσῶς: «Διότι σᾶς γνωστοποιήσαμε τή δύναμιν καί τήν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅχι ἀκολουθώντας ἐντέχνους μύθους, ἀλλά ἐπειδὴ εἶδαμε μέ τά μάτια μας τή μεγαλειότητά Του, ὅταν ἔλαβε ἀπό τόν Θεό Πατέρα τιμὴ καί δόξα, καί ἦλθε σ' Αὐτόν ἀπό τή μεγαλοπρεπή δόξα μία τέτοια φωνή: Αὐτός εἶναι ὁ ἀγαπητός Υἱός στὸν Ὅποιο ἐγὼ εὐαρεστοῦμαι· Τή φωνή αὐτὴ ἀκούσαμε νά ἔρχεται ἀπὸ τόν οὐρανὸ, ὅταν ἦμασταν μαζί Του στὸ ἅγιο ὄρος».

«Καί ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καί ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καί προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καί εἶπεν: ἐγέρθητε καί μὴ φοβεῖσθε. Ἐπάραντες δέ τούς ὀφθαλμούς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τόν Ἰησοῦν μόνον» (Ματθ. 12' 6-8).

Οἱ Ἀπόστολοι φοβήθηκαν ὅταν ἤκουσαν τή φωνή τοῦ Θεοῦ Πατέρα καί ἔπεσαν κάτω καί προσκύνησαν. Ἡ προσκύνησι αὐτὴ εἶναι στάσι λατρείας, μάλιστα μπροστά σέ ὀπτασίεσ (Δαν. ν' 17-18, Ἰουδήθ ις')

20 κτλ.).

Καί ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ τούς πλησίασε τούς ἄγγιξε καί εἶπε: Σηκωθείτε καί μή φοβάστε. Καί ὅταν σήκωσαν τά μάτια τους δέν εἶδαν κανένα πάρα μόνο τόν Ἰησοῦ.

Τό ὅτι ἀπέμεινε μόνο ὁ Ἰησοῦς σημαίνει ὅτι Αὐτός εἶναι ὁ Υἱός τόν ὁποῖον πρέπει νά ἀκοῦν καί ὄχι ὁ Μωϋσῆς ἢ ὁ Ἡλίας, ὅπως τονίζει ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος.

«Καί καταβαινόντων αὐτῶν ἀπό τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων: μηδενί εἶπτε τό ὄραμα, ἕως οὗ ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ». (Ματθ. 12' 9).

Ἡ ἐντολή αὐτή εἶναι σύμφωνη πρός τή συνηθισμένη τακτική τοῦ Χριστοῦ σχετικά μέ τό μεσσιανικό Του ἀξίωμα. Ἀκούγοντας οἱ ὄχλοι τό τί συνέβη στή Μεταμόρφωση καί τήν ἐμφάνιση τοῦ Μωϋσῆ καί Ἡλίας ὑπῆρχε κίνδυνος νά ἐνισχυθοῦν οἱ σαρκικές τους προσδοκίες γιά τόν Μεσσία.

Ὁ Χριστός κατεβάζει τούς Ἀποστόλους πάλι στόν κόσμο, στήν ἀνθρώπινη κοινωνία. Ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει πάντε σκοπό καί στόχο νά διεισδύει συνεχῶς μέσα στήν κοινωνία, μεταδίδοντας τήν ἁγιαστική μέθοδο τῆς κάθαρσης τῆς καρδιάς σέ κάθε κοινωνικό ἐπίπεδο.

Αὐτή ὅμως ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας δέν μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ, ἐάν δέν προηγηθεῖ τό «Θαβώρ», δηλαδή ἡ δόξα τῆς Μεταμόρφωσης. Οἱ Ἀπόστολοι κατεβαίνουν στόν κόσμο, ἀλλά μέ τό φῶς τοῦ Θαβώρ στήν καρδιά τους, μέ τήν ἐμπειρία καί βεβαιότητα τῆς θεώσεως. Τό ἴδιο «δροῦν» μέσα στόν κόσμο καί οἱ διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων, οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀφοῦ ὅμως πρῶτα, ὅπως σημειώνει ὁ πατήρ Γεώργιος Μεταλληνός, ἔχουν «πάθει τά θεῖα», ἀφοῦ ἔχουν δεχτεῖ τήν κατά Θεόν ἀλλοίωση.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

Θεολόγος - Φιλόλογος

Μεταπτυχιακό στή Θεολογία

Χριστοφόρου Ε. Λιναρδάκη

ΟΙ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ

«Ἐφανερώθη καὶ ἀνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν...» (Μάρκ. 16' 14)

ό μοναδικό γεγονός της Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα τοῦ ἔργου Του γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι γεγονός ἀσύγκριτο καὶ ἀνεπανάληπτο. Ὁ ἀναστημένος Κύριος ἀπέδειξε ὅτι ὁ θάνατος καταργήθηκε, οἱ νεκροὶ ἀναστήθηκαν ὁ Ἄδης νεκρώθηκε καὶ νεκρὸς οὐδεὶς ἐν τῷ μνήματι.

Πράγματι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἐπιβεβαιώνει ὅτι ἡ θυσία Του ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν ἐπουράνιο Πατέρα καὶ τὸ ἀνθρώπινο γένος ἐλευθέρωθηκε ἀπὸ τὴ δουλεία τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας, στὴν ὁποία προαιωνίως ἐδούλευε. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ διάβολος πολέμησε μὲ λύσσα καὶ προσπάθησε νὰ ἐπιβάλει τὴν ἀμφισβήτηση τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, χρησιμοποιώντας ὡς ὄργανά του τοὺς ἄπιστους καὶ ἀρνητές, ὥστε νὰ ἀνατρέψει τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ λύτρωση καὶ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Στὸν πόλεμο αὐτὸν τοῦ διαβόλου κατὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὁ μισάνθρωπος δὲν ἄφησε ἄθικτους οὔτε αὐτοὺς τοὺς Ἀποστόλους. Ἀντίθετα, πρῶτα σ' αὐτοὺς ἔστρεψε τὰ βέλη του, ἐνσπείροντας μέσα τους ἀρχικὰ τὸν φόβο καὶ ἔπειτα τὴν ἀμφιβολία καὶ τὴ δυσπιστία.

Τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου εἶναι ἀνερμήνευτο καὶ ἀσύλληπτο στὴν ἀνθρώπινη διάνοια. Πῶς ἀναστήθηκε ὁ Κύριος; Πῶς τὸ νεκρὸ Σῶμα βγῆκε ἀπὸ τὸν τάφο λαμπρὸ καὶ ἄφθαρτο; Σ' αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα μόνο ἡ πίστις δίδει στὸν ἄνθρωπο τὴν φωτεινὴ ἐξήγηση. Ὁ Κύριος ἀναστήθηκε καθὼς αὐτὸς ἠθέλησε. Ἀναστήθηκε ὡς Θεὸς Παντοδύναμος, διότι «οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς φθορᾶς τὸν ἀρχηγόν τῆς ζωῆς», ὅπως σημειώνει ὁ Μέγας Βασίλειος στὴν θεία λειτουργία του.

Οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελιστὲς μας ἐκθέτουν μὲ ἀντικειμενικότητα τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου στίς ἐμφανίσεις πού ἔκανε πρὸς τοὺς μαθητὲς Του, ἐπὶ σαράντα ἡμέρες μέχρι τὴν Ἀνάληψή Του στοὺς οὐρανοὺς. Ἀπὸ τίς διηγήσεις αὐτές διαπιστώνουμε μὲ ποῖον τρόπο οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ ἀντιμετώπισαν τὴν Ἀνάστασή Του. Ὅταν οἱ Μυροφόρες γυναῖκες πρῶτες ἐπισκέφθηκαν τὸν τάφο τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ ἀλείψουν τὸ ζωφόρο σῶμα Του μὲ τὰ μῦρα τῆς ἀγάπης τους καὶ εἶδαν τὸν ἄδειο τάφο, «ἐξεθαμβήθησαν» (Μάρκ. 16' 6), τίς κατέλαβε δηλαδὴ με-

γάλος φόβος και ἔκπληξη. Ἐμέσως ὁ Ἄγγελος τὴν καθησύχασε καὶ τοὺς ἀνακοίνωσε τὸ χαρμόσυνο μήνυμα, ὅτι ὁ Κύριος «*ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὄψις· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν*» (Μάρκ. 16' 6).

Αὐτὴν τὴν χαροποιὴ εἴδηση τοὺς ἀνέθεσε νὰ μεταφέρουν στοὺς μαθητὲς τοῦ Κυρίου καὶ ἰδιαιτέρως στὸν Πέτρο.

Ποιά ὅμως ὑπῆρξε ἡ ἀντίδραση τῶν μαθητῶν ἀπὸ τὴν ἀνακοίνωση τῶν γυναικῶν; «*Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς*» (Λουκ. κδ' 11). Φάνηκαν στοὺς μαθητὲς σὰ φλυαρία οἱ λόγοι τῶν γυναικῶν αὐτῶν καὶ δὲν ἐπίστευσαν. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ μᾶς ἐκπλήττει τὸ γεγονός αὐτό, διότι οἱ μαθητὲς ἔλπιζαν ὅτι ὁ Διδάσκαλός τους ἦταν ὁ Μεσσίας, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ ἐλευθερώσει τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους κατακτητὲς καὶ νὰ ἀποκαταστήσει τὸ βασίλειό του καὶ τώρα διαψεύθησαν. Ἄλλὰ καὶ γιὰ τὸν λόγο ὅτι οἱ μαθητὲς βρισκόντουσαν στὴ φυσικὴ τους κατάστασι καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δὲν τοὺς εἶχε ἀκόμη ἐπισκεφθεῖ. Πολύ ὥραϊα δὲ σημειώνει ἕνας σύγχρονος μας διαπρεπὴς ἱερομόναχος, ὅτι αὐτὸ ἔγινε κατὰ θεῖα οἰκονομία, γιὰ νὰ μὴ προβάλλει κανεὶς τὸ ἐπιχείρημα ὅτι τὸ εὐκολόπιστο τῶν μαθητῶν στὰ λόγια τῶν γυναικῶν ἐξασφάλισε στὴν ἀνθρωπότητα ἕναν ἀναστάντα Θεό.

Ἐπίσης, ὅπως γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἀναφερόμενος στὸν ἑαυτό του, δὲν ἐπίστευσε προτιότερα, ἀλλὰ μόλις τώρα πού εἶδε ἀδειανὸ τὸν τάφο, διότι καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Πέτρος δὲν γνώριζαν ἀκόμη τὴν ἀληθινὴ ἔννοια τῶν προφητειῶν τῆς Γραφῆς, ὅτι σύμφωνα μὲ αὐτὲς ἔπρεπε νὰ ἀναστηθεῖ ὁ Κύριος ἐκ νεκρῶν, «*οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτόν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι*» (Ἰωάν. κ' 9).

Ἐπὶ πλέον, ὅταν ὁ ἀναστημένος Κύριος, ὡς ἄγνωστος συνοδοιπόρος πλησίασε τοὺς δύο μαθητὲς πού κατευθύνονταν πρὸς Ἐμμαοὺς καὶ «*συνεπορεύετο αὐτοῖς*» συγκαταβαίνοντας στὴν ἀδυναμία τους τοὺς παρηγορεῖ καὶ τοὺς ἐξηγεῖ λεπτομερῶς ὅλες τὴς προφητεῖες καὶ τὴς προεικονίσεις πού περιέχονταν στὰ συγγράμματα τοῦ Μωϋσέως καὶ ἀναφέρονταν σ' Αὐτόν. Καὶ ἐδῶ τοὺς ἐλέγχει, γιὰ τὴν ὀλιγοπιστία τους. Καὶ ἀφοῦ τοὺς μετέδωσε τὴν ἐμπιστοσύνη στὸν λόγο Του, πού περιέχεται στὴν Ἁγία Γραφή, τοὺς ἀξίωσε νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν καὶ νὰ χαροῦν τὴν παρουσία Του (Λουκ. κδ' 13-35).

Ἰδιαίτερα ὅμως ἡ ἐμφάνισι τοῦ Κυρίου μετὰ ἀπὸ ὀκτὼ μέρες σ' ὅλους μαζί τους μαθητὲς καὶ μάλιστα στὸν Θωμᾶ, τὸν ὁποῖο καὶ ἐκάλεσε νὰ βάλει τὸ χέρι του στὴν πλευρά καὶ τὰ χέρια τοῦ Διδασκάλου Του, ἔκαμαν νὰ διαλυθοῦν ὡς ἰστοὶ ἀράχνης οἱ διαβολικὲς πλεκτάνες τοῦ φόβου καὶ τῆς δυσπιστίας καὶ νὰ μετατραπῆ ἀστραπιαία ἡ ἀμφιβολία σὲ ἀνείπωτη χαρὰ καὶ φλογερὴ πίστι. Διαφορετικὰ δὲν μπορεῖ νὰ κατονηθεῖ ὁ ἀθρομητισμὸς τοῦ Θωμᾶ καὶ ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως: «*ὁ Κύριος μου καὶ ὁ Θεός μου*» (Ἰωάν. κ' 28).

Τὸ πρωτοφανὲς καὶ ἐκπληκτικὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χρι-

στοῦ συγκλόνισε τοὺς Μαθητές Του. Στὴν ἀρχή, ὡς ἄνθρωποι, ἔδειξαν ὀλιγοπιστία καὶ τὴν ἀντιμετώπισαν μὲ φόβο καὶ δυσπιστία. Ὅταν ὅμως ἦλθε ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος καὶ κατοίκησε μέσα τους, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, τότε «ὡς λέοντες πῦρ πνέοντες» ξεχύθηκαν σὲ ὅλη τὴν οἰκουμένη καὶ κήρυξαν τὸ χαρμόσυνο μήνυμα «τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ» (Πράξ. α΄ 22) καὶ ὠδήγησαν τοὺς ἀνθρώπους στὴν ἐν Χριστῷ σωτηρία. Ὅχι μόνο ἐκήρυξαν, ἀλλὰ καὶ ἐμαρτύρησαν γιὰ τὸν ἀναστάντα Κύριο. Διότι χωρὶς τὴν Ἀνάσταση, ὅπως ἔλεγε ὁ ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι «ματαιὰ ἡ πίστις (ἡ) ὑμῶν» (Α΄ Κορ. ιε΄ 17). Δέν ὑπάρχει τίποτε καὶ δέν στέκει τίποτε χωρὶς τὴν Ἀνάσταση. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο ἀλλὰ καὶ τὴ βασικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὴν σωτηρία μας. Ἡ μαρτυρία ἐπομένως γιὰ τὴν Ἀνάσταση ἔχει καθοριστικὴ σημασία γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ Ἀνάστασις συνδέει καὶ ἐπικυρώνει ὅλες τὶς ἀλήθειες τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ, ὅπως σημειώνει ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς Π.Ν. Τρεμπέλας, «ἀποδεικνύει τὸν Ἰησοῦ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, Λυτρωτὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ Ὑπέρτατον αὐτῶν Κριτὴν».

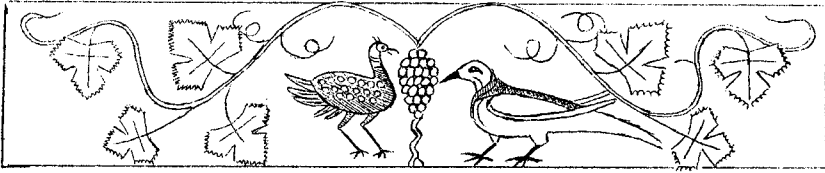
Αὐτὴν τὴν ζωποιοὴ μαρτυρία τῆς Ἀναστάσεως πού οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι μὲ μιά ψυχὴ καὶ μὲ ἀνδρεῖο φρόνημα ἔδωσαν σ' ὅλο τὸν τότε γνωστὸ κόσμο, τὴν ἔδωσε κατὰ τρόπο δυναμικὸ κατόπιν καὶ ἡ ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, στὰ ἔνδοξα χρόνια τῆς χιλιόχρονης βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ στὰ πικρὰ μαρτυρικὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας καὶ μέχρι καὶ σήμερα. Ἄς χρειάσθηκε νά κυθοῦν ποταμοὶ αἱμάτων τῶν τέκνων τῆς γ' αὐτῆς τῆς μαρτυρίας ἄς γέμισαν οἱ φυλακές καὶ τὰ κάτεργα, τῶν χωρῶν τοῦ ἄλλοτε ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ ἀπὸ ἡρωϊκὰ παιδιά τῆς, μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως.

Στοὺς δύσκολους καὶ зоφεροὺς καιροὺς πού διερχόμεστε, ὡς ὀρθόδοξο ἑλληνικὸ Γένος, καλοῦμαστε νά δίδουμε χωρὶς δισταγμὸ τὴ μαρτυρία τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου. Δέν πρέπει νά φοβηθοῦμε, διότι ἔχομε μαζί μας τὸν Νικητὴ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ κόσμου τῆς ἁμαρτίας. Διότι ζεῖ μαζί μας αἰώνια Ἐκεῖνος, ἐνῶ πέθαναν καὶ πεθαίνουν οἱ ἐχθροὶ καὶ ἀρνητές τῆς Ἀναστάσεως Του. Τιμὴ ἀλλὰ καὶ χρέος δικό μας, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶναι νά εἴμαστε κι ἐμεῖς στοιχημένοι σταθερὰ στὴν ἡρωϊκὴ κορεία τῶν μαρτύρων τῆς Ἀναστάσεως. Νά μιλοῦμε ὅπου βρεθοῦμε γιὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μὲ ἐνθουσιασμό καὶ νά βεβαιώνουμε μὲ τὴ ζωὴ μας τὴν μαρτυρία μας αὐτή.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Ε. ΛΙΝΑΡΔΑΚΗΣ

Φιλόλογος - Θεολόγος

Παναγιώτη Τελεβάντου

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΟ «ΠΡΩΤΕΙΟ» ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

ρόλος πού αναμένουμε όλοι νά αναλάβει ή Έκκλησία τής Ρωσίας είναι ό ρόλος τού υπερασπιστή τής χριστιανικής πίστης!

Ή όμιλία τού Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ κ. Ήλარიωνα γιά τούς διωγμούς πού ύφίστανται οί χριστιανοί σέ όλα τά μήκη καί τά πλάτη τής ύδρογείου, δείχνει τήν ευαισθησία τών ήγετών τής Ρωσικής Έκκλησίας γιά τίς παραβιάσεις τών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τών χριστιανών.

Ή παρέμβαση τού Σεβασμιότατου Βολοκολάμσκ υπέρ τού δικαιώματος τών Βρετανών καί Βρετανίδων ύπαλλήλων νά φοροϋν σταυρό ύπογραμμίζει αυτό τό ρόλο πού μπορεί καί πρέπει νά διαδραματίσει ή Όρθόδοξη Έκκλησία τής Ρωσίας.

Είναι Έκκλησία μέ δεκάδες έκατομμύρια πιστούς, μέ έκατοντάδες έπισκόπους, μέ χιλιάδες μοναστήρια, πού είναι στελεχωμένα μέ δεκάδες χιλιάδες μοναχούς καί μοναχές, διατηρεϊ άριστες σχέσεις μέ τό Ρωσικό κράτος - πού είναι ύπερδύναμη - καί έτσι μπορεί νά βοηθήσει αποτελεσματικά τούς έμπερίστατους χριστιανούς όλου τού κόσμου καί προπαντός τούς διωκόμενους όρθόδοξους χριστιανούς.

Άν τό Πατριαρχείο Ρωσίας έπιζητήσει «πρωτείο» διακονίας καί υπεράσπισης τών φτωχών, τών αδυνάτων καί τών κατατρεγμένων θά ανεβεί σέ τεράστια ύψη στή συνείδηση τών χριστιανών κάθε έθνικότητας.

Άλλά καί κάτι άκόμη. Δέν κρύβουμε καθόλου τή χαρά μας επειδή οί παρεμβάσεις τής Έκκλησίας τής Ρωσίας μέ τίς μαεστρικές κινήσεις «roi mat» τού Σεβασμιότατου Βολοκολάμσκ, άφόπλισαν τήν χειροβομβίδα τών Οικουμενιστών στό Διάλογο μέ τούς Παπικούς.

Παρακαλούμε θερμά ή Έκκλησίας τής Ρωσίας νά μήν πικραίνει τούς πιστούς μέ νεωτερισμούς ή μέ οικουμενιστικά ανοίγματα, αλλά νά καταθέτει τήν όρθόδοξη μαρτυρία πάντοτε ευθαρσώς καί στους διαλόγους αλλά καί σέ όλες τίς δηλώσεις καί τίς ενέργειες τών ιεραρχών τής.

* * *

*ΟΙ ΣΥΝΔΑΙΤΗΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΙΕΖΑΒΕΛ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ
ΔΑΝΙΗΛ ΑΕΡΑΚΗ*

Ότι ό Πανοσιολογιότατος Άρχιμανδρίτης Δανιήλ Άεράκης εκ-

φράζει κακόδοξες θέσεις για πλείστα όσα θέματα της πίστεως (Νεοβαρλααμικά, Οικουμενικά, Νεωτεριστικά, Νεορθόδοξα, Μακρακιστικά, άγιομαχικά) είναι τοῖς πᾶσι γνωστόν.

Ὅτι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Δανιήλ Ἀεράκης ὅμως βρίσκεται ὑπό τήν ὑψηλή προστασία ἀνθρώπων, πού ἐπ' οὐδενί λόγῳ θά ἔπρεπε νά τόν ὑποστηρίζουν καί νά τόν καλύπτουν καί νά τοῦ παρέχουν θεολογική καί πνευματική ἀσυλία γιά νά ἀσχημονεῖ ἀσυδότης, τυγχάνει ἐξίσου γνωστό.

Ἀναμένουμε ἀπό τούς ὑψηλούς προστάτες τοῦ π. Δανιήλ Ἀεράκη (ἀπό τή Ζωοδόχο Πηγή μέχρι τήν Πάτρα, ἀπό τήν Πελοπόννησο μέχρι τό Τορόντο καί ἀπό τή Φλώρινα μέχρι τήν Ἀθήνα καί τή Θεσσαλονίκη) νά ἀναλάβουν τίς εὐθύνες τους καί νά καταδικάσουν τόν ἀνεκδιήγητο αὐτό κληρικό.

Ἄν δέν τό πράξουν, ὅποιοι καί ἄν εἶναι, ὅπου καί ἄν βρίσκονται, ὄσο ὑψηλά καί ἄν ἴστανται, θά μᾶς ἐξαναγκάσουν - παρά τήν σφοδρή ἐπιθυμία μας νά ἀποφύγουμε ὀνομαστική ἀναφορά σέ αὐτούς - νά ἐπανέλθουμε καί νά τούς ἐλέγξουμε δημόσια καί ὀνομαστικά μέ χριστιανική φυσικά πάντοτε ἀνεξικακία. Τοῦτο λέμε μόνο τώρα. Ἡ προσωποληψία σέ βάρος τῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτη.

Θά δώσουμε ἓνα εὐλογο διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν σέ ὅλους τούς προστάτες τοῦ π. Δανιήλ καί εἰς ἤν περίπτωση οἱ παρέχοντες θεολογικό ἄσυλο στόν ἀνεκδιήγητο αὐτό κληρικό δέν πράξουν τό καθήκον τους, ἄς μή ἔχουν καμία ἀμφιβολία ὅτι ἐμεῖς προτιθέμεθα νά πράξουμε τό δικό μας.

Νά συγκαροῦμε τέλος θερμά τόν Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος μέ πολλή ἀγάπη καί διάκριση ἀναίρεσε τίς ἔωλες θέσεις τοῦ ἐν πολλαῖς θεολογικαῖς κακοδοξίαις περιπεσόντος Ἀρχιμανδρίτη.

Προσευχόμαστε ὅτι ἡ ἐπιείκεια τῆς ἐπισκοπικῆς πατρικῆς καρδίας τοῦ Σεβ. Πειραιῶς δέν θά ἐκληφθεῖ ἀπό τόν π. Δανιήλ Ἀεράκη ὡς ἀνοχή πρὸς τίς κακοδοξίες του!

Ὁ π. Δανιήλ, ὁ ὁποῖος βρίσκεται πρὸς τό τέλος τῆς ὄγδης δεκαετίας τῆς ζωῆς του, ἀλλά καί ὅσοι τοῦ παρέχουν θεολογικό ἄσυλο νά ἀσχημονεῖ, πρέπει νά ἀντιληφθοῦν ὅτι τό προβεβηκός τῆς ἡλικίας τοῦ π. Δανιήλ δέν τοῦ παρέχει ἀπολύτως κανένα δικαίωμα νά συνηγορεῖ ἄλλοτε συγκεκαλυμμένα καί ἄλλοτε ἀπροκάλυπτα ὑπέρ κακόδοξων ρευμάτων.

Τό ἀντίθετο ἔπρεπε νά συμβαίνει. Τοῦ θανάτου τήν ἔλευση αἰσθανόμενος, θά ἔπρεπε νά εἶναι εὐαίσθητος, ὄχι νά διασφαλίζει μέ τσιμέντο καί σίδηρο τόν ἀπύθμενο ἐγωισμό καί τήν παφλάζουσα ματαιοδοξία του, ἀλλά νά ἐτοιμάζεται γιά τήν ἔξοδο ἐκ τοῦ ματαίου αὐτοῦ κόσμου, μέ τήν καλλιέργεια τῆς εὐαισθησίας γιά τά θέματα τῆς πίστεως.

* * *

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΜΟΥΦΤΗΣ ΤΗΣ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ ΖΗΤΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΝΑΩΝ!

«Νά καταστραφούν οι ἐκκλησίες» ζητᾶ ὁ μέγας Μουφτής στήν Σαουδική Ἀραβία καί τό ἀποτέλεσμα ἦταν νά δημιουργηθεῖ μέγα θέμα στά διεθνή δίκτυα, καθὼς ἔγιναν οἱ δηλώσεις ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας ἀπό ὑψηλόβαθμα στελέχη τοῦ Ἰσλάμ. Στή Σαουδική Ἀραβία ὁ μέγας Μουφτής τούς καλεῖ σέ καταστροφή ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν στήν περιοχή.

Σύμφωνα μέ ἀραβικές πηγές εἰδήσεων, προσφάτως, ὁ Σεΐχης Ἀμπντούλ Ἀζίζ Μπίν Ἀμπντουλάχ, ὁ μέγας Μουφτής τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, δήλωσε ὅτι «εἶναι ἀναγκαῖο νά καταστραφούν ὅλες οἱ ἐκκλησίες τῆς περιοχῆς».

Ὁ μέγας Μουφτής ἔκανε αὐτό τό σχόλιο ἀπαντώντας σέ ἐρώτηση πού τέθηκε ἀπό μιά ἀντιπροσωπεῖα ἀπό τό Κουβέιτ.

Ἐνα μέλος τοῦ κοινοβουλίου τοῦ Κουβέιτ μάλιστα ἔκανε πρόσφατα ἐκκλήση νά «ἀπομακρυνθοῦν» οἱ ἐκκλησίες καί ἡ ἀντιπροσωπεῖα ἐξέφρασε τήν ἐπιθυμία νά ἐπιβεβαιώσει τή θέση τῆς Σαρίας γιά τίς ἐκκλησίες. Κατά συνέπεια, ὁ μέγας Μουφτής, τόνισε ὅτι «τό Κουβέιτ εἶναι μέρος τῆς Ἀραβικῆς Χερσονήσου, καί ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη νά καταστραφούν ὅλες οἱ ἐκκλησίες σέ αὐτό».

Ὅπως καί πολλοί μεγάλοι Μουφτῆδες πρὶν ἀπό αὐτόν, ὁ Σεΐχης στήριξε τήν δήλωσή του στήν περίφημη παράδοση (χαντίθ) ὅπου ὁ προφήτης τοῦ Ἰσλάμ δήλωσε στό νεκροκρέβατό του ὅτι «δέν πρέπει νά ὑπάρχουν δύο θρησκείες στήν [Ἀραβική] Χερσόνησο».

Ὁ Σεΐχης Ἀμπντούλ Ἀζίζ Μπίν Ἀμπντουλάχ δέν εἶναι ἀπλά κάποιος τυχαῖος μουσουλμάνος πού μισεῖ στίς ἐκκλησίες. Πρόκειται γιά τόν μέγало Μουφτή τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, τῆς πατρίδας τοῦ Ἰσλάμ. Ἐπιπλέον, αὐτός εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τοῦ Οὐλεμά [οἱ λόγιοι τοῦ Ἰσλάμ] καί Πρόεδρος τῆς Μόνιμης Ἐπιτροπῆς γιά τήν Ἐπιστημονική Ἔρευνα καί τήν Ἐκδοση Φειφάδων. Ὄταν πρόκειται νά μιλήσει γιά τό Ἰσλάμ, τά λόγια του ἔχουν ἰδιαίτερο βᾶρος.

Ἐάν ὑπῆρχαν παρόμοιες δηλώσεις σέ Δυτική χριστιανική κοινωνία, μπορούμε νά ἀναλογιστοῦμε ποιές θά ἦταν οἱ συνέπειες καί πῶς θά ἀντιδρούσαν οἱ μουσουλμανικοὶ πληθυσμοί. Στίς Δυτικές κοινωνίες ὁμως συμβαίνει τό παράδοξο τῆς αὐτολογοκρισίας, κάτι πού δέ θά συναντήσουμε στίς μουσουλμανικές χῶρες. Πάντως πρέπει νά ὑπάρξει κάποια διπλωματική ἀντίδραση, γιατί ἡ ὑπερβολική ἀνοχή θέτει σέ κίνδυνο τούς χριστιανικοὺς πληθυσμούς τῶν χωρῶν αὐτῶν» (defencenet. gr).

Ἔτσι ξεκάθαρα λοιπόν καί χωρὶς περιστροφές ὁ μέγας Μουφτής τῆς

Σαουδικῆς Ἀραβίας ζήτησε νά καταστραφούν οἱ χριστιανικοὶ ναοὶ τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου καὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου.

Αὐτὰ λοιπόν φρονοῦν αὐτοὶ στοὺς ὁποίους οἱ ἄρχιερεῖς μας χαρίζουν «Ἱερά Κοράνια» καὶ ἐλπίζουν ὅτι μέ τό φαγοπότι σέ χλιδάτα ξενοδοχεῖα βοηθοῦν τὴν καλλιέργεια τῆς καλῆς γειτονίας καὶ ἀνεκτικότητας πρὸς τοὺς παντοειδῶς καταπιεζόμενους χριστιανούς τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου καὶ τῶν ἄλλων Ἰσλαμικῶν κρατῶν.

Ἐλπίζουμε ὅτι οἱ Οἰκουμενιστές, μετὰ τίς ξεκάθαρες θέσεις τοῦ μεγάλου Μουφτῆ, θά ἀντιληφθοῦν πόσο ἀνερμάτιστη εἶναι ἡ πολιτικὴ τῶν «Ἱερῶν Κορανίων» καὶ τῶν «Ἱερῶν φαγοποτίων» μέ τοὺς Ἰσλαμιστές.

Ἄπλᾶ πρόκειται γιὰ ἐντελῶς ἀνίσχυρο ὄπλο γιὰ τοὺς χριστιανούς, πού βοηθᾶ μόνον τοὺς μουσουλμάνους νά δίνουν λανθασμένες ἐντυπώσεις τῆς πραγματικῆς εἰκόνας πού ἐπικρατεῖ στὰ Ἰσλαμικά κράτη πού ἐφαρμόζεται ἡ Σαρία.

* * *

Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΟΥ κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σχολιαστής ἄρθρου πού ἔγραψα γιὰ τόν αἰρετικό χαρακτήρα τοῦ Μακραριστικοῦ κόμματος τοῦ σεβαστοῦ μας π. Βασίλειου Βολουδάκη «Κοινωνία», μοῦ ἔγραψε ὅτι καὶ ὁ ἴδιος διαφωνεῖ μέ τὴν ἰδέα σύστασης κόμματος ἀπὸ τόν π. Βασίλειο, ὅπως καὶ γιὰ τὴν ἐκλογή τοῦ γιοῦ του κ. Ἐμμανουήλ Βολουδάκη στὴν προεδρία τοῦ κόμματος.

Διερωτῶμαι: Γιὰ ποῖο λόγο εἶναι δυνατόν νά ἔχουμε ἀντίρρηση γιὰ τὴν ἐμπλοκή τοῦ γιοῦ τοῦ σεβαστοῦ μας Γέροντα – τοῦ π. Βασίλειου Βολουδάκη ἐννοῶ – στὴν πολιτικὴ καὶ στὰ κομματικά;

Ὁ κ. Ἐμμανουήλ Βολουδάκης εἶναι λαϊκός. Δέν εἶναι ἀναφαίρετο συνταγματικό του δικαίωμα νά πολιτεύεται, νά ὑποβάλλει ὑποψηφιότητα καὶ νά συμμετέχει στὴ συγκρότηση κόμματος; Βάσει ποιᾶς λογικῆς ἢ δικαιοσύνης ἢ βάσει ποιοῦ νόμου ἢ βάσει ποιοῦ κανόνα εἶναι δυνατό νά ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις γιὰ τὴν ἀνάμιξη τοῦ γιοῦ τοῦ σεβαστοῦ μας π. Βασιλείου στὴν πολιτικὴ;

Προσωπικά δέν βλέπω κανένα ἀπολύτως πρόβλημα μέ τὴν ἀνάμιξη τοῦ κ. Ἐμμανουήλ Βολουδάκη στὴν πολιτικὴ.

Τό πρόβλημα – τό σοβαρό πρόβλημα – ἐστιάζεται ἀποκλειστικά στὸν σεβαστό μας π. Βασίλειο Βολουδάκη, ὁ ὁποῖος – ὡς μὴ ὄφειλε – ἐνεργεῖ ὡς κομματάρχης, ὡς «ἀγιατόλαχ» τῶν παρασκηνίων, ὡς ὁ πραγματικός πρόεδρος τοῦ κόμματος, ὡς παποκαίσαρας, ὡς ὁ κυβερνητικός ἐκπρόσωπος τοῦ κόμματος, ὡς ὁ θεωρητικός τοῦ κόμματος.

Καί αὐτὰ ἐνῶ πλειάδα Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀπαγορεύει ρητὰ καὶ κατηγορηματικά τὴν ἀνάμιξη κληρικῶν στὰ πολιτικά δρώμενα.

Τό ακόμη χειρότερο είναι ότι ο σεβαστός μας π. Βασίλειος Βολουδάκης διατυπώνει απροκάλυπτα παπακαιοσαρικές πλάνες.

Κηρύσσει «γυμνή τῆ κεφαλῇ» τὴν παπική διδασκαλία ὅτι ἡ κοσμική ἐξουσία πηγάζει ἀπὸ τὴν ἱερατική!!!

Δηλαδή υἱοθέτησε τὴν κακοδοξία τῶν Παπικῶν γιὰ τὴ σχέση τῶν ἐξουσιῶν, ἡ ὁποία ἀντιφάσκει εὐθέως τὴν διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου!

Σέ αὐτές τὶς συγκεκριμένες καὶ οὐσιαστικές ἀντιρρήσεις, ὁ σεβαστός μας π. Βασίλειος, δέν ἀντιπάζει οὔτε ἓνα οὐσιαστικό ἐπιχείρημα!

Ποῦ νὰ τὰ βρεῖ ἄλλωστε τὰ ἐπιχειρήματα, ἀφοῦ ἐφαρμόζει μιά πρακτική ἐντελῶς ἄγνωστη στὴ δισχιλιετὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας;

Περιορίζεται νὰ καταφεύγει σέ λαϊκίστικα καὶ δημαγωγικά συνθήματα τοῦ τύπου «Κλῆρος καὶ λαός μαζί», «Εἴμαστε συνεχιστές τοῦ Καποδιστρίου», «Χριστόν ἢ Βαρραβάν», «Θέλουν νὰ χωρίσουν τόν κλῆρο ἀπὸ τό λαό», «Ἡ πατρίδα δέν μπορεῖ νὰ περιμένει» ἢ μετέρχεται «ἀλεπουδιές» τοῦ τύπου «Δέν εἴμαστε Μακρακιστές ἐπειδὴ δέν εἴμαστε «κόμμα», ἀλλά «παράταξη», «Δέν κάνω προεκλογική ἐκστρατεία, ἀλλά παρουσιάζω τό βιβλίο μου», κοκ..

Στό μεταξύ ἔχει μετατρέψει τὶς ἐνοριακές συναντήσεις στόν Ἅγιο Νικόλαο Πευκακίων σέ γιάφκα τοῦ κόμματος, κατὰ τὶς ὁποῖες ἀναλύει ὁ ἴδιος ἢ ἄλλοι πολιτικά θέματα, πού στοχεύουν νὰ ἐλκύσουν ψηφοφόρους στό Μακρακιστικό κόμμα του!!!

Γι' αὐτό ἐπιβάλλεται ἀνυπερθέτως ὁ σεβαστός μας π. Βασίλειος νὰ ἀποκηρύξει τὴν αἵρεση τοῦ παποκαιοσαρισμοῦ, νὰ ἀποχωρήσει ὀριστικά καὶ ἀμετάκλητα ἀπὸ τόν κομματικό στίβο καὶ νὰ ἀφήσει τὴ διαχείριση τῶν πολιτικῶν θεμάτων στὰ λαϊκά μέλη τῆς «Κοινωνίας» (τοῦ γιοῦ του) – γιὰ τόν ὁποῖο ἐπαναλαμβάνω δέν ἔχουμε καμιά ἀντίρρηση νὰ πολιτεύεται – ἢ ὅποιων ἄλλων ἀνέλαβαν τὴ διαχείριση τοῦ κόμματος – τῆς «παράταξης» ἔστω – μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Βολουδάκη.

* * *

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΝΟΦΥΛΕΤΙΣΜΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΑΠΟ ΡΩΣΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

ἘΟ Μακαριότατος κ. Ἱερώνυμος πῆγε στό Φανάρι, ὅπου καὶ δήλωσε τὴ χαρά του ἐπειδὴ βρίσκεται μέ τόν «Πατριάρχη μας».

ἘΟ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου μίλησε ἐναντίον τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ, τὴν ὥρα πού τόν βράβευε Ρωσικό Ἰδρυμα.

Δύσκολα μπορεῖ κάποιος νὰ ἀποσυνδέσει αὐτά τὰ γεγονότα ἀπὸ τὴν ἐπικείμενη «εἰρηνική ἐπίσκεψη» τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν στὴ Ρω-

σία.

Φαίνεται ότι αυτός είναι ο πραγματικός λόγος της μετάβασης του Μακαριότατου στην Κωνσταντινούπολη και όχι η αναθέμανση των σχέσεων των δύο Προκαθημένων έξαιτίας της Ανακοίνωσης της Ίερῆς Συνόδου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος γιά τό Γέροντα Ἐφραίμ, ὅπως ὀρισμένοι διέδιδαν.

Εἶναι σημαντικό νά ἐπισημανθεῖ ὅτι ὁ Μακαριότατος Κύπρου παρόλον ὅτι δέν φείδεται λόγων ἀγάπης καί τιμῆς πρός τόν ρωσικό λαό καί τούς Ρώσους ἡγέτες πού στηρίζουν τόν ἐθνικό ἀγώνα της Κύπρου, δέν διστάζει νά πεί τήν ὥρα πού τόν παρασημοφορεῖ ὁ Ρῶσος ἡγέτης ὅτι «ἂν σήμερα ὑπάρχουν δυσκολίες καί προβλήματα στίς σχέσεις τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τοῦτο ὀφείλεται στό γεγονός ὅτι πολλοί εἶναι ἐκεῖνοι πού προβάλλουν πρῶτα τήν ἐθνικότητα της τοπικῆς τους Ἐκκλησίας καί κατά δεύτερο λόγο τή χριστιανική τους ταυτότητα».

Φαίνεται ὅτι οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Κύπρου καί Ἑλλάδας – ὁ καθένας μέ τόν τρόπο του – δείχνουν τήν ἀλληλεγγύη τους πρός τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, τήν ὥρα πού ὁ Μακαριότατος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος ἐτοιμάζεται γιά τήν «εἰρηνική» του ἐπίσκεψη στην Ἐκκλησία της Ρωσίας.

* * *

*ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ π. ΔΑΝΙΗΛ ΑΕΡΑΚΗ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ
«Η ΡΕΤΣΙΝΙΑ ΤΗΣ ΑΙΡΕΣΕΩΣ!»*

Ὁ γνωστός Ἀρχιμανδρίτης Δανιήλ Ἀεράκης, σέ πρόσφατο σχόλιό του, πού δημοσιεύεται στό περιοδικό «Ἰωάννης Βαπτιστής» καί στόν «Πυλώνα Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων *ΑΜΗΝ*», θέτει μιά σειρά ἐρωτήματα, ἀναφορικά μέ τήν Ἡμερίδα γιά τή «Μεταπατερική» θεολογία, πού διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Πειραιῶς καί ὄχι μόνον.

Παρακολουθοῦμε βῆμα πρός βῆμα τά ἐρωτήματα τοῦ π. Δανιήλ καί δίνουμε ἀπάντηση σέ κάθε του ἐρώτημα.

Ἐρωτᾶ λοιπόν ὁ π. Δανιήλ στό ἄρθρο του «*Η ΡΕΤΣΙΝΙΑ ΤΗΣ ΑΙΡΕΣΕΩΣ!*» (Περιοδικό «Ἰωάννης Βαπτιστής, Μάρτιος 2012).

π. Δανιήλ: Αἴρεση! Ποιός καθορίζει τήν αἴρεση; Ποιά ἀρχή ἀποφαίνεται, ἂν μιά ἐνέργεια ἐκτρέπεται ἀπό τή διδασκαλία της Ὁρθοδοξίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μόνον ἡ Ἱερά Σύνοδος μπορεῖ νά ὀριοθετήσῃ δεσμευτικά γιά τήν Ἐκκλησία τί εἶναι καί τί δέν εἶναι αἴρεση καί ποιοί εἶναι καί ποιοί δέν εἶναι αἰρετικοί.

π. Δανιήλ: Ἀρκεῖ ἓνας δημοσιογράφος θεολόγος, πού πολεμάει κάποια ἄστοχη θεολογική λέξη ἢ μιά ποιμαντική ἐνέργεια;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὅχι, κανένας θεολόγος δημοσιογράφος ἢ πολλοί θεολόγοι δημοσιογράφοι ἢ Καθηγητές της Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανε-

πιστημίου ἢ μεμονωμένοι κληρικοί δέν εἶναι ἀρκετό γιά νά χαρακτηριστεῖ κάτι ὡς αἵρεση καί κάποιο ὡς αἵρετικό.

Τό ἴδιο ἰσχύει γιά διαμφισβητούμενες ποιμαντικές ἐνέργειες.

Χρειάζεται ἀνυπερθέτως ἀπόφαση Συνόδου.

π. Δανιήλ: Ἄρκεῖ ἓνα ἄρθρο νά βαπτίσει κάτι ὡς αἵρεση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οὔτε ἓνα ἄρθρο, οὔτε πολλά ἄρθρα, οὔτε μιά ἡμερίδα, οὔτε ἓνα συνέδριο, οὔτε ἀποφάσεις θεολογικῶν Σχολῶν, οὔτε οἱ ἀπόψεις ἑνός ἐπισκόπου ἢ πατριάρχου δέν ἀρκοῦν γιά νά βαπτιστεῖ κάποιος ὡς αἵρετικός καί ἡ διδασκαλία του ὡς αἵρεση. Μόνον ἡ Σύνοδος μπορεῖ νά ἀποφασίσει ποιός εἶναι καί ποιός δέν εἶναι αἵρετικός καί τί εἶναι καί τί δέν εἶναι αἵρεση.

π. Δανιήλ: Ἄρκεῖ μιά συνάθροιση, γιά νά χαρακτηριστεῖ αἵρετικός ἓνας μητροπολίτης ἢ πατριάρχης ἢ ἄλλοι κληρικοί;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁχι, δέν ἀρκεῖ μιά συνάθροιση γιά νά χαρακτηριστεῖ αἵρετικός ἓνας μητροπολίτης ἢ πατριάρχης ἢ ἄλλοι κληρικοί ἢ μοναχοί ἢ λαϊκοί.

Χρειάζεται ἀπόφαση Συνόδου.

π. Δανιήλ: Ἄρκεῖ ἓνας ὅρος, πού προβλήθηκε ὡς «μοντερνίζουσα» θεολογία, νά ὀδηγήσει «συντηρητικούς» κύκλους σέ ἐπισήμανση καινούργιας αἵρέσεως; καί φυσικά πρέπει νά προσέχουν καί οἱ λεξιπλάστες, πού ἐφευρίσκουν νέους ὅρους!

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁχι δέν ἀρκεῖ ὅρος πού προβλήθηκε ὡς μοντερνίζουσα θεολογία νά ὀδηγήσει συντηρητικούς κύκλους σέ ἐπισήμανση καινούργιας αἵρέσεως. Καί φυσικά πρέπει νά προσέχουν καί οἱ λεξιπλάστες πού ἐφευρίσκουν νέους ὅρους. Πόσο μᾶλλον ὅμως πρέπει νά προσέχουν αὐτοί πού εἰσάγουν καινοτομίες καί κακοδοξίες.

π. Δανιήλ: Στίς μέρες μᾶς βαφτίζουμε κάποτε ὡς αἵρεση ὅ,τι δέν συμφωνεῖ μαζί μας!

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σύ εἶπας!

π. Δανιήλ: Δέν ἀρκοῦν τόσες αἵρέσεις, πού σαφῶς ἀρνοῦνται δόγματα τῆς Ἐκκλησίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ ἄστοχη ἐρώτηση. Καμία αἵρεση δέν ἀρκεῖ. Ὅλες οἱ ὑφιστάμενες αἵρέσεις πρέπει νά ἐξαλειφθοῦν.

Πολλῶ μᾶλλον δέν χρειαζόμαστε τή δημιουργία ἄλλων.

π. Δανιήλ: Πρέπει νά κατασκευάζουμε καί ἄλλες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τί εἶδους ἐρώτηση εἶναι αὐτή; Θεός φυλάξοι, νά γίνουμε κατασκευαστές αἵρέσεων.

π. Δανιήλ: Πρέπει ὅπωςδήποτε νά συναριθμήσουμε στούς αἵρετικούς τόν ἄλλον, πού δέν ἀνήκει στόν δικό μας κύκλο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἡ ἐρώτηση τοῦ π. Δανιήλ ἀφορᾷ «κατεγνωσμένη» ἢ μή

«κατεγνωσμένη» αίρεση;

Ἐάν μὲν ἀφορᾶ λ.χ. ἀντιπριαδικούς, ὅσους «διαιροῦν» τὴν Ἐκκλησία, ὅσους ἀρνοῦνται τὴν Ἐνανθρώπιση τοῦ Κυρίου, ὅσους διαμφισβητοῦν τὸ κύρος τῶν Ἁγίων Πατέρων, κτλ. ἀσφαλῶς ἀσφαλέστατα καὶ μποροῦμε νὰ καταδικάζουμε αὐτές τίς κακοδοξίες ὡς αἱρέσεις καὶ ὅσους τίς διατυπώνουν ὡς αἰρετικούς.

Ἐάν πάλι πρόκειται γιὰ μὴ «κατεγνωσμένη» αἵρεση πρέπει νὰ γίνεται καταγγελία ἐπὶ αἱρέσει στὴ Σύνοδο καὶ ἡ ἀπόφαση τῆς Συνόδου πρέπει νὰ γίνεται σεβαστή.

ἘΟχι νὰ συζητοῦμε στὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα τὰ θεολογικά καὶ ποιμαντικά θέματα, ὅπως τοὺς Προτεστάντιες, ἀντὶ νὰ ἀπευθυνόμαστε στὴ Σύνοδο γιὰ νὰ δίνει δεσμευτικὴ ἀπάντηση γιὰ ὅλους.

π. Δανιὴλ: Σημειώνουμε τὰ παραπάνω, διότι τελευταῖα ἀκούγονται νεόφερτες λέξεις, πού τίς ἀποκαλοῦν «αἱρέσεις», ἀδιαφορώντας γιὰ τὸ ὅτι μέ τῆ βαριά αὐτὴ κατηγορία θίγονται καὶ ἐπίσκοποι καὶ ἄλλοι εὐσεβεῖς θεολόγοι.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τὸ ἂν θίγονται ἐπίσκοποι ἢ Σύνοδοι ἢ πατριάρχες, ἢ λαϊκοὶ ἢ μοναχοὶ ἢ ἀρχιμανδριτὲς ἀπὸ τοὺς χαρακτηρισμοὺς εἶναι ἥσσονος σημασίας. Αὐτὸ πού μετρᾶ εἶναι νὰ μὴ ἀλλοτριώνεται ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Πλεῖστες ὅσες αἱρέσεις πού καταδικάστηκαν ἀπὸ τίς Οἰκουμενικὲς Συνόδους ἄλλωστε διατυπώθηκαν ἀπὸ πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως.

π. Δανιὴλ: Διαφωνεῖ κάποιος μέ οἰκουμενιστικὲς ἐνέργειες μεγαλοσχημῶν κληρικῶν; Φυσικά καὶ πρέπει νὰ τίς σχολιάσει, κάποτε καὶ νὰ τίς ἐλέγξει. ἘΑπὸ τοῦ σημείου, ὅμως, αὐτοῦ μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀποκαλεῖται ὁ οἰκουμενιστὴς «αἰρετικός» ἢ «προδοτὴς», ὑπάρχει μεγάλη ἀπόσταση.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ἘΑκοῦστε ἘΑγίε ἘΙουστίνε (Πόποβιτς) καὶ Γέροντα ἘΕπιφάνιε Θεοδωρόπουλε; ἘΟ π. Δανιὴλ ἘΑεράκης λέγει ὅτι κακῶς πράξατε νὰ ἀποκαλέσετε ὁ μὲν ἘΑγιος ἘΙουστίνος Πόποβιτς τὸν Οἰκουμενισμό «παναίρεση», πού ἀνακεφαλαιώνει ὅλες τίς προηγούμενες αἱρέσεις καὶ ὁ π. ἘΕπιφάνιος Θεοδωρόπουλος τὸν πατριάρχη ἘΑθηναγόρα, τὸν Χαλκηδόνο Μελίτωνα (Χατζή) καὶ τὸν ἘΑμερικῆς ἘΙάκωβο (Κουκούζη) ὡς ὀπαδούς τοῦ πιό «ἀπαισιότατου συγκρητισμοῦ».

Κακῶς ἐπίσης ἔκανε – κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ π. Δανιὴλ ἘΑεράκη πάντοτε – νὰ χαρακτηρίσει ὁ ἘΑγιος ἘΙουστίνος Πόποβιτς τὴν ἀπόφαση τῆς ἘΙερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Ρωσίας νὰ δίνει τὴ θεία Κοινωνία στοὺς παπικούς «ὡς τὴν προδοσίαν τοῦ ἘΙούδα».

π. Δανιὴλ: ἘΕμφανίζεται στὸ κῶρο τῆς θεολογίας ἕνας ὅρος νεοφανής. Μποροῦμε νὰ τὸν σχολιάσουμε καὶ νὰ διαφωνήσουμε. ἘἌλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ μέχρι τοῦ σημείου ν' ἀποκαλεῖται ὁ ὅρος αὐτός «αἵρεση» καὶ «προδοσία» ὑπάρχει τεράστια ἀπόσταση.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἐάν μέν ὁ ὄρος εἶναι νεοφανής καί δέν καλύπτει προηγούμενες αἵρέσεις λ.χ. Βαρλααμισμό, Νικολαίτισμό, συγκρητισμό κτλ. δέν μπορούμε νά τόν χαρακτηρίζουμε ὡς αἵρεση δεσμευτικά γιά τήν Ἐκκλησία πρίν τήν ἀπόφαση Συνόδου.

Ἐάν ὅμως πρόκειται γιά «κατεγνωσμένες» αἵρέσεις, ἀσφαλῶς καί μπορούμε νά χαρακτηρίζουμε αὐτές τίς αἵρέσεις ὡς αἵρέσεις καί ὡς προδοσία τῆς πίστεως, ὅπως ἔκαναν οἱ Ἅγιοι Ἰουστίνος Πόποβιτς καί ὁ Γέροντας Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος γιά τόν Οἰκουμενισμό καί τόν Νεονικολαίτισμό.

Ἐάν πάλι πρόκειται γιά μή «κατεγνωσμένη» αἵρεση, πρέπει ὅπωςδήποτε νά προσφεύγουμε στή Σύνοδο γιά νά ἀποφασίζει.

π. Δανιήλ: Παρατηρεῖται δέ τό ἐξῆς ἀντιφατικό: Ἐπίσκοποι καί πρεσβύτεροι, πού οἱ ἴδιοι πολλούς Ἱερούς Κανόνες καταπάτησαν, ἀποκαλοῦν ἀντικανονικές, ὀρισμένες ἐνέργειες ποιμαντικοῦ ἐνδιαφέροντος, πού ἀπό κανένα Ἱερό Κανόνα δέν ἀπαγορεύονται! Καί ἀφοῦ χαρακτηρίσουν συλλειτουργούς τούς «ἀντικανονικούς», στή συνέχεια εὐκολά τούς βαπτίζουν καί ...αἵρετικούς!

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σέ ποιούς συγκεκριμένα ἀναφέρεται ὁ π. Δανιήλ;

Ἡ καταγγελία του θά ἀποκτήσει ἀξία μόνον σέ περίπτωση πού ὀνομάσει τούς συγκεκριμένους κληρικούς, γιά νά ἐξεταστεῖ ἡ ἀλήθεια τῶν ἰσχυρισμῶν του. Ἐπιπλέον παράβαση κανόνων καί ἄλλο ἢ αἵρεση.

Σέ κάθε περίπτωση – ἀκόμη καί ἂν ὑποθεθεῖ – ὅτι ὑπάρχουν αὐτοί οἱ ἀσυνεπεῖς κληρικοί στούς ὁποίους ἀναφέρεται ὁ π. Δανιήλ – τό ΜΟΝΟΝ συμπέρασμα πού ἐξάγεται εἶναι ὅτι πρέπει ἀνυπερθέτως νά συμμορφωθοῦν μέ τίς διατάξεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἢ ἂν ἀρνηθοῦν νά τό κάνουν πρέπει νά καθαιρεθοῦν.

Ἐναμένουμε λοιπόν π. Δανιήλ νά μᾶς πεῖτε ποιοί κληρικοί παραβαίνουν τούς Ἱερούς Κανόνες, ἀλλιῶς ἡ καταγγελία σας εἶναι ἄνευ οὐδεμίας ἀξίας.

π. Δανιήλ: Χρειάζεται προσοχή. Δέν θέλουμε ἄλλα σχίσματα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὅντως! Χρειάζεται πολλή προσοχή!

Ἐπιπλέον τά σχίσματα καί οἱ αἵρέσεις δέν δημιουργοῦνται ἀπό αὐτούς πού χαρακτηρίζουν κάποιον ὡς αἵρετικό ἢ μιά δοξασία ὡς αἵρετική, ἀλλά ἀπό αὐτούς πού εἰσάγουν κακοδοξίες καί προσθέτουν ἢ ἀφαιροῦν κάτι ἀπό «τήν ἅπαξ παραδοθεῖσαν τοῖς Ἁγίοις πίστιν».

Ἐπομένως, γιατί δέν ἀπευθύνεται ὁ π. Δανιήλ στούς νεωτεριστές καί σέ ὅσους εἰσάγουν κακοδοξίες γιά νά τούς ἐπιστήσει τήν προσοχή;

π. Δανιήλ: Γιατί οἱ αἵρεσιολογοῦντες δέν προσφεύγουν στήν Ἱ. Σύνοδο, σημειώνοντας ἐντός εἰσαγωγικῶν φράσεις ἀπό κείμενα ἀμφισβητήσιμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου τά τελευταῖα χρόνια νά πα-

ρακαλῶ τούς ἄρμοδίους - καί δὴ τούς ἡγέτες τοῦ ἀντί - Οἰκουμενιστικοῦ ἀγώνα - νά καταγγείλουν ἐπὶ αἰρέσει τούς Οἰκουμενιστές, «Νεοβαρλααμίτες», «Νεονικολαίτες», «Μεταπατερικούς», κτλ.

Ἡ ἀπορία μου εἶναι: ὁ ἴδιος ὁ π. Δανιήλ θεωρεῖ ὡς αἰρέσεις τόν Οἰκουμενισμό, τόν «Νεονικολαϊτισμό», τόν «Νεοβαρλααμισμὸ» καί τὴ «Μεταπατερική» Θεολογία;

π. Δανιήλ: Ὅπως πᾶμε, ὁ ἕνας ὀρθόδοξος θά συναντᾷ τόν ἄλλον καί θά τοῦ λέει: «εἶσαι αἰρετικός!»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αὐτό πού μετρᾷ εἶναι νά μὴ διαστρεβλώνεται ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας. Ὅχι νά διατηροῦμε ἀλώβητες τίς δημόσιες καί κοινωνικές σχέσεις σέ βάρος τῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας.

π. Δανιήλ: Οἱ πιστοὶ μπορεῖ νά μὴ γνωρίζουν καλά δογματικούς ὄρους, ἄλλα πρόθεση αἰρετικοῦ δέν ἔχουν. Δέν θέλουν ν' ἀπαρνηθοῦν τὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οἱ πιστοὶ ἀσφαλῶς καί δέν ἔχουν πρόθεση αἰρετικοῦ!

Οἱ εἰσάγοντες ὅμως ἐνσυνείδητα κακοδοξίες καί νεωτερισμούς ἔχουν, ἐπειδὴ ἂν δέν εἶχαν θά ἔδιναν ἀμέσως τίς ἀναγκαῖες ἐξηγήσεις, θά ἀνακαλοῦσαν τίς κακοδοξίες καί ἡ ἔριδα θά σταματοῦσε.

π. Δανιήλ: Ἄς συζητᾶμε, λοιπόν, ἔστω καί διαφωνώντας. Καί διαφωνώντας, ἄς μὴ καταφεύγουμε στό βαρὺ χαρακτηρισμὸ τοῦ «αἰρετικοῦ».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΟΧΙ στὶς ἀτέρμονες συζητήσεις, π. Δανιήλ!

Δέν εἶπαμε; Καταγγελία ἐπὶ αἰρέσει στὴ Σύνοδο, γιὰ νά ἀποφασίσει δεσμευτικὰ γιὰ ὅλους.

* * *

ΑΠΟΤΕΙΧΙΣΗ, «ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ» ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ

Χωρὶς καμία ἔκπληξη - ἐπειδὴ γνωρίζω τὴ νοοτροπία του - διάβασα τὴν ἀπάντηση τοῦ καλοῦ φίλου κ. Σημάτη στὶς παρατηρήσεις πού κατέγραψα ἀναφορικά μέ τὴν ἀνάγκη νά ἐπανέλθει σέ κανονικὴ τροχιά καί νά ἀρχίσει νά ζεῖ τὴ λειτουργικὴ καί μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καί νά μὴν ἐπιτρέπει στὸν ἑαυτό του νά παρασύρεται ἀπὸ τὴν πικρία του γιὰ τὴν ἀπαράδεκτη στάση τοῦ Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Καλαβρυτίων κ. Ἀμβρόσιου ἐναντίον του.

Ἡ προσωπικὴ πικρία εἶναι ἐξαιρετικὰ κακὸς ὁδηγὸς σέ θέματα πίστεως. Γι' αὐτὸ εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη - ὁ κ. Σημάτης καί ὅσοι ἄλλοι καλοὶ πατέρες καί ἀδελφοὶ προχώρησαν στὴν ἀποτείχιση - νά ἐπανεξετάσουν τὴ στάση τους.

Ὅλως παραδόξως ὁ καλὸς φίλος ἀποφάνθηκε ὅτι ἀναφέρθηκα στό βιβλίό τοῦ π. Εὐθύμιου Τρικαμινᾶ «Ἡ Διαχρονικὴ Συμφωνία τῶν

Ἁγίων Πατέρων γιά τό ὑποχρεωτικό τοῦ 15ου κανόνος τῆς Πρωτο-
 δευτέρας Συνόδου περί διακοπῆς Μνημονεύσεως Ἐπισκόπου κηρύσ-
 στοντος ἐπ' ἐκκλησιαίαις Αἵρεσιν» χωρίς νά ἔχω διαβάσει τό βιβλίο.!!!

Ἄπορῶ καί ἐξίσταμαι πῶς ἔφτασε σέ αὐτό τό συμπέρασμα ὁ καλός
 θεολόγος καί τοῦτο διότι ὁ ἴδιος ὁ π. Εὐθύμιος ἢ κάποιος συνεργάτης
 του – μέ ἤ χωρίς τήν ἐξουσιοδότηση τοῦ π. Εὐθυμίου – εἶχε τήν εὐγέν-
 εια νά μοῦ ἀποστείλει ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου τό ὁποῖο καί διάβασα
 αὐθημερόν μέ μεγάλο ἐνδιαφέρον.

Τό γεγονός ὅτι στό ἄρθρο μου δέν ἀναφέρθηκα ἐν ἐκτάσει στό
 βιβλίο τοῦ π. Εὐθυμίου ὀφείλεται στό ὅτι δέν ἄρχισα νά γράφω ἀκόμη
 τίς βιβλιοκρισίες τῶν νέων βιβλίων πού διάβασα – ἔχω ἤδη δέκα βιβλία
 μπροστά μου πού πρέπει νά παρουσιάσω.

Ἀναμένω ὁδηγίες ἀπό τόν ὑπεύθυνο τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκδοτική
 Μαρτυρία» κ. Ἀνδρέα Κυριακοῦ καί μόλις μοῦ καθορίσει τό χρονοδιά-
 γραμμα τῶν νέων βιβλιοκρισιῶν πού θέλει νά τοῦ ἀποστείλω γιά τό πε-
 ριοδικό «Ἐκδοτική Μαρτυρία» θά ἀρχίσω νά τίς ἀναρτῶ παράλληλα
 καί στό ἱστολόγιό μου.

Γι' αὐτό ἄς μὴν ἀνησυχεῖ ὁ φίλος θεολόγος. Καί τό βιβλίο τοῦ π.
 Εὐθυμίου ἔχω διαβάσει καί σκοπεύω – σὺν Θεῷ – νά γράψω σχετική βι-
 βλιοκρισία.

Ὁ ἴδιος ὁ κ. Σημάτης ὅμως πρέπει νά προβληματιστεῖ γιά ὅσα ἐντε-
 λῶς ἀνιστόρητα καί ἐξωπραγματικά ἀναφέρει γιά τήν πορεία τῶν διαλό-
 γων καί τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἄν ὑπάρξει ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι οἱ Οἰκουμενιστές εἶναι
 εὐτυχεῖς μέ τήν πορεία τῶν διαλόγων, σημαίνει ὅτι ἔπασσε κυριολεκτικά
 ἀπό ἄλλο πλανήτη. Οὐδεμία ἄλλη λογική ἐξήγηση ὑπάρχει. Τό Βατικανό
 τό ὁμολογεῖ ξεκάθαρα. Οἱ ἰθύνοντες τοῦ Πατριαρχείου τό ἔχουν συν-
 ειδητοποιήσει ἀπόλυτα καί ὅσοι ἐκ τῶν ἀντιοικουμενιστῶν ἔχουν μάτια
 καί αὐτιά νά βλέπουν καί ν' ἀκούουν – καί ὄχι παρωπίδες καί ὠτασπίδες
 πικρίας γιά νά διαστρεβλώνουν τὰ ἀδιαμφισβήτητα γεγονότα – συνει-
 δητοποιοῦν ὅτι οἱ διάλογοι δέν πᾶνε πουθενά.

Νά σημειώσω ὅμως τέλος ὅτι ἂν ὁ κ. Σημάτης δέν ἀντελήφθη ὅτι
 ἀπάντησα ἤδη στίς θέσεις του γιά τήν Ἀποτειχίση – καί' ἐπανάληψη –
 σημαίνει ὅτι δέν ἔχει τίς προϋποθέσεις νά ἀντιληφθεῖ οὔτε καί τὰ πύ-
 στοιχειώδη.

Πολλῶ μᾶλλον σημαίνει ὅτι δέν εἶναι σέ θέση νά καταπιάνεται μέ
 θέματα πού χρειάζονται «δεινόν κολυμβητήν».

Ἡ ἀναίρεση καί ἡ καταδίκη τῆς «Βαπτισματικῆς θεολογίας» λ.χ. τοῦ
 Σεβ. Περγάμου Ἰωάννη (Ζηζιούλα) ἔπρεπε νά εἶναι ἡ κατεξοχὴν προτε-
 ραιότητα τῶν ἡγετῶν τοῦ ἀντί – οἰκουμενιστικοῦ ἀγῶνα.

Ὡς πανεπιστημιακοὶ εἶναι οἱ καί' ἐξοχὴν ἀρμόδιοι νά ἀναιρέσουν μέ
 σοβαρότητα μιά τόσο ἐπικίνδυνη κακοδοξία.

Δυστυχῶς περί ἄλλα «τυρβάζουν» καί ὁ π. Θεόδωρος Ζήσης καί ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνός, καί «ἡ ἀγαθή μερίδα» τῆς ἀναίρεσης μιᾶς τόσο σοβαρῆς παρέκκλισης σέ θέματα πίστεως ἀφέθηκε σέ ἀναρμόδια πρόσωπα, τά ὁποῖα νομίζουν ὅτι μέ διαδηλώσεις καί πλακάτ ἐναντίον τοῦ Σεβ. Περγάμου ἢ μέ πεζοδρομιακές ἐκφράσεις δίνεται ἰκανοποιητική ἀπάντηση στίς κακοδοξίες πού διατυπώνει.

Ἄς ἀπλώνουμε, ἀδελφέ μου, τά πόδια μας μέχρις ἐκεῖ πού φτάνει τό πάπλωμά μας, ἐπειδή ὅταν λέμε τόσο ἀθεολόγητα πράγματα, ὅπως αὐτά πού γράφει ὁ π. Εὐθύμιος στό ἐργῶδες μέν καί καλογραμμένο – πλὴν ὅμως ἀθεολόγητο – βιβλίο πού ἐξέδωσε, ἐκτίθενται ὅσοι πολεμοῦν τόν Οἰκουμενισμό.

Προσπαθῶ, ἀγαπητέ κ. Σημάτη, ἀπό τά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1980 νά πείσω πανεπιστημιακούς καί ἄλλους κορυφαίους θεολόγους νά ἀναιρέσουν συστηματικά τή «Βαπτισματική θεολογία». Ὁμολογῶ ὅτι παρά τήν ἐπιμονή μου – καί παρόλον ὅτι χτύπησα πολλές πόρτες – μικρή ἀνταπόκριση συνάντησα.

Δέν διανοήθηκα ὅμως ποτέ, ἀδελφέ μου, νά ἀναμετρηθῶ μέ τόν Σεβ. Περγάμου Ἰωάννη (Ζηζιούλα).

Ἄς ἔχουμε στοιχειώδη αὐτογνωσία.

Ὁ Σεβ. Περγάμου – παρόλες τίς ἐξαιρετικά ἐπικίνδυνες θέσεις πού διατυπώνει – εἶναι θεολόγος μεγάλης ἐμβέλειας.

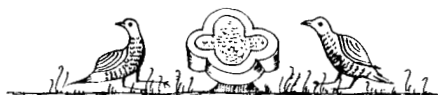
Οὔτε ὁ π. Παπαθανασίου τῆς «Σύναξης» εἶναι, οὔτε ὁ π. Βασίλειος Θερμός, οὔτε ὁ π. Δανιήλ Ἀεράκης, οὔτε ὁ κ. Παντελής Καλαϊτζίδης.

Γί' αὐτό οὔτε στά μέτρα μου, ἀλλά – θά μοῦ ἐπιτρέψεις νά πῶ – οὔτε στά δικά σου, οὔτε στά μέτρα τοῦ π. Εὐθύμιου Τρικαμνῆ, δέν εἶναι ἡ ἀναμέτρηση μέ θεολόγο τοῦ διαμετρήματος τοῦ Σεβ. Περγάμου.

Οὔτε μέ πεζοδρομιακές ὕβρεις συνδυασμένες μέ ἀναφορά στήν ...ὄντολογία (!!!) τοῦ Χέγκελ καί τά ὄνειρα τοῦ χρυσοῦ γαΐδαρου τῆς Μαρί Λουίζ ἀναιροῦνται οἱ κακοδοξίες τοῦ Σεβ. Περγάμου, οὔτε μέ πλακάτ καί διαδηλώσεις, οὔτε μέ ἀθεολόγητες ἐργασίες. Χρειάζεται ὁ κατάλληλος θεολογικός νοῦς ὁ ὁποῖος μέ κάθε σοβαρότητα θά ἀναλάβει τό ἔργο.

Ἄπόδειξη τῆς δυσκολίας τοῦ ἐγχειρήματος, ἀγαπητέ κ. Σημάτη, εἶναι τό γεγονός ὅτι οὐδεὶς τῶν κορυφαίων παραδοσιακῶν θεολόγων ἀπετόλμησε νά ἀναμετρηθεῖ μέ τόν Σεβ. Περγάμου πλὴν τοῦ ἀείμνηστου Καθηγητῆ Ἄνδρέα Θεοδώρου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΛΕΒΑΝΤΟΣ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

«*Ἀπόστολος Βαρνάβας*», Ἐπίσημο Περιοδικό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, Βραβεῖο Ἐκαδημίας Ἀθηνῶν, Περ. γ' - Τόμ. ΟΒ', Ἰούλιος - Αὐγούστος 2011, Τεύχος 7-8, σσ. 309-388.

«*Ἀπόστολος Βαρνάβας*» εἶναι τὸ «*ἐπίσημο περιοδικό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου*», τὸ ὁποῖο σκοπὸ ἔχει πρῶτα νὰ κωδικοποιεῖ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ νὰ καταγράφει τὰ χρονικά τῶν δραστηριοτήτων τῶν ἐπισκόπων τῆς.

Τὸ παρὸν τεύχος τοῦ «*Ἀποστόλου Βαρνάβα*» εἶναι ἐξόχως ἀποκαλυπτικὸ γιὰ τὶς διεργασίες πού συμβαίνουν ἀναφορικά μὲ τὶς διαφωνίες πού ἔχουν προκύψει γιὰ τὴ σύγκληση τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου.

Εἶναι κυριολεκτικὰ ἀξιοθρήνητη ἡ κατάσταση. Ἡ ἀναφορά τοῦ Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Πάφου κ. Γεωργίου εἶναι σαφέστατη καὶ ἀποκαλυπτική. Πρὶν διαβάσω τὴν ἀναφορά τοῦ Σεβασμιότατου - ποτέ δὲν ἔνιωσα τόσον ἔντονα ὅτι ἡ σύγκληση τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου εἶναι κυριολεκτικὰ ἀχρείαστη καὶ ἐπιβλαβής. Ἀλίμονον ἂν θὰ συνέλθει μετὰ ἀπὸ τόσους αἰῶνες Πανορθόδοξη Σύνοδος γιὰ νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὸν ἄνυθο καὶ τὸ κύμινο.

Ποιὸς θὰ ὑπογράψει καὶ τί θὰ γράφει ὅταν ἀνακηρύσσεται ὁ Τόμος τῆς Αὐτοκεφαλίας καὶ ποιά θὰ εἶναι ἡ σειρά τῶν Διπτύχων!!!

Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ συζήτηση ἀφορᾷ κυριολεκτικὰ ἀσήμαντα πράγματα.

Τώρα ὁμως πού μὲ τὴ σαφέστατη ἀναφορά τοῦ Σεβ. Πάφου εἶδα ἐπακριβῶς τί συζητοῦν, διαπιστώνω ὅτι αὐτὸ πού συζητεῖται εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ «*πρωτείου*» στὴν Ἐκκλησία καὶ ἔτσι τὸ θέμα εἶναι πολὺ πῶ ἀκανθώδες ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως. Ποτέ νὰ μὴ συνέλθει αὐτὴ ἡ Σύνοδος πού θὰ μᾶς δημιουργήσει τόσο σοβαρὰ προβλήματα χωρὶς νὰ λύσει κανένα οὐσιαστικὸ πρόβλημα μὲ κατὰ Θεὸν τρόπο.

* * *

Ε.Ρ.Ω., Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος 2011, Περιοδικό τοῦ Κέντρου Ἐνότιος καὶ μελέτης - προβολῆς τῶν ἀξιῶν μας, Τεύχος 8, σσ. 163.

Ἀπὸ ἐκπληξη σὲ ἐκπληξη μᾶς ὀδηγοῦν οἱ καλοὶ ἀδελφοὶ τοῦ Κέντρου Ἐνότιος καὶ προβολῆς τῶν ἀξιῶν μας μὲ τὶς συνεχεῖς ἐπιτυχημένες ἐκδόσεις καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις τους.

Στὴ βιβλιοπαρουσίαση πού ἔγραψα τοῦ 7ου τεύχους τοῦ *Ε.Ρ.Ω.* ἐπεσήμανα ὅτι ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ξανοίγεται, νὰ βρίσκει συνεχῶς νέα θέματα καὶ νέους ἀξιόλογους συνεργάτες.

* Στὴ στήλη παρουσιάζουμε καὶ σχολιάζουμε ὅλες τὶς δεκάδες περιοδικὰ ἀπὸ ὅλες τὶς ὀρθόδοξες κῆρες πού μᾶς ἀποστέλλονται. Λόγω τοῦ ὄγκου τῶν ἀποστελλομένων ἐκδόσεων εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ἱεραρχοῦμε τὴν παρουσίαση ἀνάλογα μὲ διάφορα κριτήρια. Προτεραιότητα, ὅπως εἶναι φυσικό, δίνουμε στὰ ἔντυπα πού ἐκδίδονται στὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καὶ στὸν περιοδικὸ τύπο πού ἐκδίδεται ἐπὶ ἐβδομαδιαίας ἢ μηνιαίας βάσεως ὡς πῶ πρόσφορο γιὰ σχολιασμό. Σταδιακὰ ὁμως θὰ παρουσιάσουμε, σὺν Θεῷ, ὅλες τὶς ἐκδόσεις πού εὐγνωμόνως λαμβάνουμε ἀπὸ τοὺς ἐκδότες τους.

Μέ το 8ο τεύχος ή επίτυχία τής συλλογής αξιόλογων άρθρων από πολλούς σημαντικούς ανθρώπους διευρύνθηκε ακόμη περισσότερο. Η συντακτική επιτροπή του *Ε.ΡΩ* έδειξε ότι ξέρει νά δουλεύει ύποδειγματικά.

Έμφανισιακά επίσης τό περιοδικό βελτιώνεται συνεχώς.

Οί θέσεις πού παίρνει σέ όλα τά θέματα στοιχούντι στήν αυστηρά όρθόδοξη γραμμή.

Τό *Ε.ΡΩ* κατόρθωσε - όχι άπλά νά ταραξει τά νερά στίς χριστιανικές εκδόσεις - αλλά κατόρθωσε άμα τή έμφανίσει του νά καταλάβει έξ εφόδου τίν πρωτοκαθεδρία τών χριστιανικών εκδόσεων.

Θά μου επιτρέψετε ένα παραλληλισμό. Όπως όταν ό Σεφέρης εξέδωσε τίν πρώτη του ποιητική συλλογή «Στροφή» όλοι - πρώτος καί καλύτερος ό Παλαμάς - άντελήφθησαν ότι κάποιος σπουδαίος ποιητής - σταθμός στήν ίστορία τής Νεοελληνικής λογοτεχνίας - έφανίστηκε, έτσι καί ή έκδοση του *Ε.ΡΩ* έδωσε μιá έντελώς καινούργια πνοή στά χριστιανικά έντυπα. Όλοι πιά συνειδητοποιούν ότι τό περιοδικό ήρθε ταπεινά μέν καί άθόρυβα, αλλά μέ μεγάλες αξιώσεις καί ευγενείς κατά Θεόν φιλοδοξίες.

Τά πío θερμά μας συγχαρητήρια σέ όσους κατευθύνουν, προσεύχονται, γράφουν, διορθώνουν καί παρουσιάζουν μιá τόσο τέλεια έκδοση.

Μήπως ύπάρχει ή δυνατότητα τό περιοδικό νά γίνει μννιαίο μέ λιγότερες έστω σελίδες;

* * *

«Πάντα τά έθνη», Τριμνιαίο Ίεραποστολικό Περιοδικό, Έτος Α΄, Τεύχος 119, Ίούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2011, σσ. 32.

Τό τριμνιαίο περιοδικό του Γραφείου Έξωτερικής Ίεραποστολής τής Έκκλησίας τής Έλλάδος «Πάντα τά έθνη» έρχεται, για μιá ακόμη φορά, νά μās θυμίσει πόσο σπουδαίο έργο επιτελείται στόν άφρικανικό - κυρίως - χώρο στόν τομέα τής ίεραποστολής.

Τό Πατριαρχείο Άλεξανδρείας είναι κυριολεκτικά μιá ίεραποστολική Έκκλησία.

Μέ πολλή χαρά διαπιστώσαμε από τίν άνάγνωση του περιοδικού ότι βρίσκεται σέ προωρημένο στάδιο ή άνέγερση γυναικείας μονής στή Μητρόπολη Μουάνζα του Πατριαρχείου Άλεξανδρείας. Όρθόδοξη Έκκλησία χωρίς μοναχισμό δέν νοείται. Γι' αυτό είναι πολύ ευχάριστο γεγονός ότι ό Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Άργολίδος Ίάκωβος - ένας ευλαβέστατος επίσκοπος - άνέλαβε τίν ευθύνη - μέ τίν άρωγή τής Ίερās Μονής τής Άγίας Μακρίνης Ναυπλίου - νά ανοικοδομήσουν Ίερά Μονή στήν Άφρική.

Στό ίδιο περιοδικό έντυπωσιάζει ό ναός του Κολουέζι μέ τό βυζαντινό κάλλος του, προβληματίζει σοβαρά τό λιαν ενημερωτικό άρθρο του κ. Θ. Παπαθανασίου μέ τίτλο «Ό χαρισματικός άνθρωπος στήν άφρικανική παράδοση», ενώ άναδεικνύεται μέ ζωηρά χρώματα ή ίεραποστολική προσπάθεια στήν Κορέα, στήν Ίερά Μητρόπολη Άκκρας, στή Μαδαγασκάρη καί άλλου.

Πλούσιο καί ευγλωττο τό φωτογραφικό ύλικό τής έκδοσης.

* * *

«Σύναξη», Τριμνιαία Έκδοση Σπουδής στήν Όρθοδοξία, Κεντρομόλα καί φυγόκεντρα, Τεύχος 120, Όκτώβριος - Δεκέμβριος 2011, σσ. 106.

Η συμπλήρωση τριάντα χρόνων από τίν έκδοση του περιοδικού «Σύναξη» δίνει άφορμή για κάποιες σκέψεις.

Είναι μεγάλο πράγμα ένα περιοδικό νά εκδίδεται για τρεις συνεχόμενες δεκαετίες καί νά συμπληρώνει αίσίως 120 τεύχη.

Τό πρόβλημα μέ τό περιοδικό είναι βασικά ότι ό ίδρυτής του κοιμήθηκε τέσσερα χρόνια μετά τίν ίδρυσή του.

Ὁ πρῶτος διάδοχός τοῦ ἀείμνηστου Παναγιώτη Νέλλα – ὁ κ. Σωτήρης Γουνελάς – δέν εἶχε οὔτε κατὰ προσέγγιση τή δυνατότητα νά τό διευθύνει ἐκτός τῶν ἄλλων, ἀλλά καί ἐπειδή ἐστερεῖτο ἀπλοῦ πτυχίου θεολογίας.

Μετά ἀπό 11 χρόνια παραμονῆς στή διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ ὁ κ. Θανάσης Παπαθανασίου ἀνέλαβε καί διατηρεῖ μέχρι σήμερα τήν εὐθύνη τῆς ἐκδόσης.

Ὁ κ. Παπαθανασίου δέν ἔπασε ἀπό τά σύννεφα. Ἡ διαδρομή του ξεκινᾷ ἀπό τόν «ψαροδακισμό», εἶναι στενά συνυφασμένος μέ τήν Ἀγουριδική θεολογία καί τοὺς κύκλους τῆς Νεορθοδοξίας, τῆς «μεταπατερικῆς» θεολογίας, τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Γιαγκάζογλου.

Φυσικό λοιπόν εἶναι νά ἐκφράζει τόν ἑαυτό του καί τή θεολογία του μέσα ἀπό τό περιοδικό. Το *make things worse* ἢ συντακτική ἐπιτροπή τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ὅ,τι πιό προβληματικό σχεδόν στήν ὁλότητά της. Ἀναφέρω δειγματοληπτικά τοὺς π. Βασίλειο Θερμό, Ἄγγελο Βαλλιανάτο, Παναγιώτη Ὑφαντή, κτλ. Δύσκολο ἀπό κοράκια νά ἀκούσεις νά κελαιοῦν σάν ἀηδόνια. Πῶς νά τό κάνουμε;

Θά σταθοῦμε σέ τέσσερα μόνον κείμενα τοῦ 120οῦ τεύχους.

Ὁ κ. Παπαθανασίου προσπαθεῖ νά θεμελιώσει τή «βαπτισματική θεολογία» δίνοντας αὐθαίρετες καί ἀντιπατερικές διαστάσεις στό «βάπτισμα αἵματος». Λέγει βέβαια πολλά καί διάφορα στό ἄρθρο του, ἀλλά τό ψητό τῆς προσέγγισής του σ' αὐτό καταλήγει.

Τό ἄρθρο τοῦ κ. Δ. Μόσχου προσπαθεῖ νά θεμελιώσει τήν θεολογία τῆς «συνάφειας» μέσα ἀπό τήν ἱστορία τοῦ Βυζαντίου γιά νά πριμοδοτήσει τελικά τόν χωρισμό Ἐκκλησίας καί Πολιτείας.

Τό ἄρθρο τοῦ κ. Γιαγκάζογλου προσπαθεῖ νά ἐρμηνεύσει τόν ὄρο «νεοπατερική» θεολογία ὡστε νά σημαίνει «μεταπατερική» θεολογία.

Τό ἄρθρο τοῦ π. Βασιλείου Θερμοῦ, ἄν καί ὁμολογουμένως λέγει καί ὀρισμένα ὀρθά πράγματα γιά τήν ἐκκοσμίκευση τοῦ μοναχισμοῦ, ἐντούτοις ἡ ἐπιθεσή του ἐναντίον τοῦ Βυζαντίου εἶναι διακριτή ἀπό χιλιόμετρα ὅπως καί ἡ ἐμμονή του στίς Νεοβαρλααμικές του θέσεις.

Συγχαίρουμε θερμά τήν συντακτική ἐπιτροπή γιά τό ἐπίτευγμα τῆς τριακονταετοῦς παρουσίας στά θεολογικά μας πράγματα καί εὐχόμαστε – μέ ὅλη μας τήν ψυχή – νά ἀλλάξει πορεία πλεύσεως, γιά νά εἶναι ἡ παρουσία τῆς «Σύναξης» ὄχι μόνον ἐκδοτικός, ἀλλά καί θεολογικός ἄθλος.

* * *

«*Ρωμνιός*», Διμηνιαῖο νεανικό περιοδικό τοῦ «Κέντρου ἐνόπιος καί προβολῆς τῶν ἀξιών μας «Ἐνωμένη Ρωμοσύνη», Τεύχος 2, Ἰούλιος – Αὐγούστος 2011, σσ. 48, Τεύχος 3, Σεπτεμβρίου – Ὀκτώβριος 2011, σσ. 48 καί Τεύχος 4 Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2011, σσ. 48.

Πρόκειται γιά ἐξαιρετική προσπάθεια, μοναδική στό εἶδος της. Καί τά τρία τεύχη τοῦ «*ΡΩΜΝΙΟΥ*» (2, 3, 4), νεανικοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Κέντρου ἐνόπιος καί προβολῆς τῶν ἀξιών μας» «Ἐνωμένη Ρωμοσύνη», εἶναι μιά πολύ οὐσιαστική παρουσία στήν ἐκκλησιαστική μας ζωή.

Ἐκπλήσσει ἡ ἀνεξάντλητη ποικιλία τῶν θεμάτων, ἡ συμβολή τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ συνεργατῶν πού συνδράμουν τήν προσπάθεια, τό ἀνοιγμα σέ πολλοὺς χώρους καί εὐρεῖς ὀρίζοντες καί τό μοναδικό ἐνδιαφέρον πού δημιουργοῦν τά τεύχη στόν ἀναγνώστη νά διαβάσει ἀπό τήν ἀρχή μέχρι τό τέλος τά περιοδικά.

Σέ ἀντίθεση μέ τή συντριπτική πλειοψηφία ἄλλων χριστιανικῶν ἐκδόσεων, οἱ ὁποῖες συνήθως ἔχουν πολλὰ κείμενα πού ἀπευθύνονται ὡς ἐκ τῆς φύσεώς τους σέ λίγους ἢ πού εἶναι μακροσκελῆ καί πληκτικά, οἱ καλοὶ ἀδελφοὶ πού συντονίζουν τήν ἐκδοση τοῦ «*ΡΩΜΝΙΟΥ*», ἀλλά καί τοῦ «*Ε.ΡΩ*», δουλεύουν μέ μεράκι, μέ ἱκανότητες, μέ δημιουργικό πνεῦμα, μέ συντονισμό καί παράγουν ἀξιοζήλευτες ἀπό κάθε ἄποψη ἐκδόσεις.

Τά κείμενα τοῦ περιοδικοῦ εἶναι μονοσέλιδα ἢ δισέλιδα κατὰ τό πλεῖστον, εἶναι ἐξαιρετικά εὐανάγνωστα, μεγάλης ἐκτυπωτικῆς καλαισθησίας, τυπωμένα σέ χαρτί πολυτελείας, εἶναι ἔλκυ-

στικά, προβληματίζουν, άπτονται θεμάτων πού ὄντως άπασχολοῦν τούς νέους αλλά και τούς ώριμους και δίνουν μία μοναδική παρουσία στόν ὀρθόδοξο περιοδικό τύπο τῆς πατρίδας μας.

Οί άγνωστοί καλοί μας φίλοι πού εκδίδουν τό «*Ε.ΡΩ*» και τόν «*ΡΩΜΝΙΟ*» κέρδισαν τήν άγάπη και τό ενδιαφέρον τοῦ αναγνωστικοῦ τους κοινού και κατόρθωσαν νά θεωρηθοῦν ὡς εκδότες περιοδικῶν εκδόσεων μεγάλων αξιώσεων από τήν πρώτη τους εμφάνισι.

Ἐκφράζω τή χαρά μου γιά τήν προσέγγισι πολλῶν θεμάτων πού σχετίζονται μέ τό διαδίχτυο πού ενδιαφέρει πολύ τούς νέους, τή γλώσσα και τήν άναφορά στόν Ἑλληνισμό πέραν από τά Ἑλλαδικά σύνορα, τόν Πόντο, τή Βόρειο Ἥπειρο, τήν Κύπρο κτλ.

Ἐπίσης, Ἐκφράζω τήν χαρά μου γιά τήν προσέγγισι πολλῶν θεμάτων πού σχετίζονται μέ τό διαδίχτυο πού ενδιαφέρει πολύ τούς νέους, τή γλώσσα και τήν άναφορά στόν Ἑλληνισμό πέραν από τά Ἑλλαδικά σύνορα, τόν Πόντο, τή Βόρειο Ἥπειρο, τήν Κύπρο κτλ.

Ἐκφράζουμε τή βαθύτατη εκτίμησι και εὐγνωμοσύνη μας γιά τό ὄλο ἔργο τοῦ «Κέντρου ενόπτιος μελέτης προβολῆς τῶν αξιῶν μας» και συνιστοῦμε θερμά σέ ὄλους νά εγγραφοῦν συνδρομητές στό «*Ε.ΡΩ*» και στοὺς νέους νά διαβάσουν τόν «*ΡΩΜΝΙΟ*» πού αποστέλλεται μάλιστα δωρεάν στοὺς νέους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Στή στήλη παρουσιάζουμε ἕνα τεῦχος από ὄλα τά περιοδικά πού μᾶς αποστέλλονται.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΛΕΒΑΝΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

Δέσποινας Ίωάννου - Βασιλείου, *Από τις άγιογραφίες στη γνώση των άγιων*, Λευκωσία 2011, Σχήμα Δελταρίου.

λαβα μέ χαρά πολλή καί συγκίνηση μεγάλη τό νέο βιβλίο τής Θεολόγου - Πρεσβυτέρας κ. Δέσποινας Ίωάννου - Βασιλείου μέ τίτλο «Από τις άγιογραφίες στη γνώση των άγιων», τό όποιο άφιερώνει στους γονείς της μέ σεβασμό άνυπόκριτο καί άγάπη περισού. Τό βιβλίο αυτό έρχεται ώς συνέχεια του πρώτου της βιβλίου «Τό Δωδεκάορτο - Εικόνα: Ή άλλη γλώσσα τής Θεολογίας» καί άπευθύνεται σέ παιδιά καί έφήβους, μαθητές καί φοιτητές, μά καί σέ μεγαλύτερους στην ήλικία άναγνώστες πού θά ήθελαν νά γίνουν μέτοχοι τής ΊΟρθόδοξης άγιογραφικής τεχνοτροπίας καί συμβολικής.

Στό βιβλίο «πρωταγωνιστεί» ό πατήρ Κοσμάς πού δίνει άπλές, κατανοητές καί σαφείς άπαντήσεις στις άγιολογικές καί άγιογραφικές άπορίες τής μικρής Σοφίας.

Ή έκδοση είναι καλαίσθητη, πλούσια εικονογραφημένη, έτσι πού ή κάθε άπάντηση του πατρός Κοσμά νά έχει καί έποπτική έπένδυση γιά λόγους παιδαγωγικούς καί μορφωτικούς.

Στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου ή συγγραφέας (δόκιμη εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) δίνει τήν ευκαιρία στους μικρούς καί μεγάλους μαθητές καί φοιτητές, μά καί στους άναγνώστες των 30, των 50, των 70 χρόνων... γιά «Δημιουργικές δραστηριότητες» έτσι πού στην πράξη, στην εφαρμογή νά άφομοιωθεί κατά τρόπο προσιτό καί εισαγωγικό ή Θεολογία τής ΊΟρθόδοξης άγιογραφίας. Ή κ. Ίωάννου δέν παραλείπει νά άναφερθεί εισαγωγικά καί σέ όρους - κλειδιά τής θεματογραφίας της όπως άγιογραφία, ψηφιδωτό, τοιχογραφία κτλ.

Νά συστήσουμε τό βιβλίο; Τό κάνουμε ευχαρίστως καί συγκαίρουμε όλοθύμως τόσο τή συγγραφέα, όσο καί τούς κ. Χαράλαμπο Ήπαμεινώνδα γιά τούς πίνακες τής Έκδοσης, Christian Alexander PR Ltd καί Cassoulides Masterprinters.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗΣ

Θεολόγος, Φιλόλογος

* * *

Κούλας Παρασκευά, *Γη μου πελαγινή*, Ποιήματα, Λεμεσός 2008, σσ. 102.

Δεκάδες τά ποιήματα τής συλλογής «Γη μου πελαγινή». Χωρίζονται σέ τρεις θεματικές ενότητες: Γη μου πελαγινή, Εϋδοία, *Lacrimae rerum*.

Καθαρή ή φωνή τής ποιήτριας, πού πάλλεται άπό άδολη πίστη στό Θεό.

Ό τόνος της φωνής της θυμίζει τούς Ψαλμούς του Δαβιδ, τόν Σεφέρη καί τόν Έλύτη.

Ό λόγος της είναι γεμάτος λυρισμό - έπιγραμματικός πολλές φορές - πάντοτε γνώσιος. Κάποτε γράφει στην κυπριακή ντοπολαλιά. Πάντοτε θυμάται πώς είναι πρόσφυγας στην ίδια της τήν πατρίδα.

Άναλογίζεται ευλαβικά τούς ανθρώπους τής Έκκλησίας πού γνώρισε καί τήν ενέπνευσαν.

Ή Κούλα Παρασκευά - νυν πρεσβυτέρα Κυριακή Παρασκευά - έχει γνώσιο ποιητικό τάλα-

* Στό παρόν τεϋχος δημοσιεύουμε όλα τά βιβλία πού μάς στάλψαν μεταξύ 1ης Ίανουαρίου 2012 καί 31ης Μαρτίου 2012.

ντο. Ἡ μουσική τοῦ στίχου τῆς διακρίνεται ἀπό ρωμαλεότητα, λυρισμό, πόνο καί πάθος.

Ἐξάιρετη ἐκπαιδευτικός. Τὴν θυμούνται πάντοτε μέ πολλή σεβασμό καί ἀγάπη οἱ μαθητές τῆς.

Ἡ πρεσβυτέρα Κυριακή Παρασκευᾶ κατέχει σίγουρα σημαντική θέση στά Ἑλληνικά Γράμματα καί μάλιστα στά Ἑλληνικά Γράμματα τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας μας.

* * *

Ἄρχιμ. Ἰωάννου Κωστώφ, *Ἐκκλησία καί οἰκονομία, In Gold we trust*, Ἀθήνα 2011, σσ. 299.”

Μέ τό νέο του βιβλίο, ὁ π. Ἰωάννης Κωστώφ, δείχνει τό εὖρος τῶν γνώσεων πού ἔχει ἀκόμη καί σέ ἓνα τομέα πού δέν θά περίμενες νά ξέρει τόσα πολλὰ.

Ὁ π. Ἰωάννης μέ τό βιβλίο του δείχνει ὅτι γνωρίζει νά πραγματεύεται θέματα χρησιμοποιώντας ἐπιστημονικούς ὄρους ἀπό συγγράμματα κορυφαίων οικονομολόγων καί πολιτιολόγων, ἀλλά ταυτόχρονα γνωρίζει τί διδασκαλία πού μᾶς κληροδότησαν οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας καί εἶναι ἐγκρατής τῆς σοφίας σύγχρονων ἀγίων μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας μας (ὅπως ὁ Γέροντας Παῖσιος).

Τό βιβλίο μιλά γιά τὴν ἀδικία πού ὑπάρχει στὸν κόσμον καί τὴν ἐλέγχει αὐστηρά – ὅπως ἔκαναν οἱ ἅγιοι Πατέρες – ἀλλά δέν ἐπιτρέπει στὸν ἀναγνώστη τὴν πολυτέλεια νά χάσει τὸν προσανατολισμό του στὴν αἴρεση ἑνὸς ἐγκοσμιοκρατικοῦ Μεσσιανισμοῦ.

«Ὅκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» εἶναι ἡ διήκουσα γραμμὴ τοῦ βιβλίου τοῦ π. Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος δέν φείδεται σκληρῶν χαρακτηρισμῶν ἐναντίον κάθε ὑλιστικοῦ συστήματος πού τρέφεται ἀπὸ τὴν ἀδικία.

«Οἱ ἄρρωστοι ἄνθρωποι δημιουργοῦν ἄρρωστες κοινωνίες καί οἱ ἄρρωστες κοινωνίες χειροτερεύουν ἀκόμη χειρότερα τὴν κατάσταση τῶν ἥδη ἄρρωστων ἀνθρώπων» (Ἄρχιμ. Γεώργιος Καψάνης).

Ἡ λύση ὅλων τῶν προβλημάτων μας συνοψίζεται σέ μιά λέξη: Μετάνοια.

Τό βιβλίο τοῦ π. Ἰωάννη περιέχει πολλὰ ὀξυνοῦστα σκίτσα, πού δείχνουν τὸν πνευματώδη χαρακτήρα τῆς φυλῆς μας, πού βοηθοῦν πολύ τὸν ἀναγνώστη νά συλλάβει τίς ἔννοιες πού ἀναπτύσσει.

Χάρηκα μέ ὅλη μου τὴν καρδιά τὴν ἀνάγνωση τοῦ ὠραιότατου βιβλίου τοῦ π. Ἰωάννη καί τό συνιστῶ ἐκθύμως σέ ὅλους.

* * *

Ἄρχιμ. Ἰωάννου Κωστώφ, *GPS γιά τὸν παράδεισο*, Δέν ὑπάρχει δευτέρα εὐκαιρία ἀλλὰ Δευτέρα Παρουσία, Ἀθήνα 2012, σσ. 248.

Κανείς δέν μπορεῖ νά κατηγορήσει τὸν π. Ἰωάννη Κωστώφ – ἄξιο πνευματικό τέκνο τοῦ Γέροντα Ἐπιφάνιου Θεοδωρόπουλου – γιά ὀκνηρία. Εἶναι ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος, τῆς σκληρῆς δουλειᾶς, τῆς σοβαρότητας καί τῆς εὐθύνης πού τὸν διακρίνουν.

Χιλιάδες ὄσοι προστρέχουν στό πετραχίλι του, ἀλλὰ καί ὀγκώδης ἡ ἀπολογητική δουλειά τοῦ μόχθου του. Εὐτυχῶς τὸν τελευταῖο καιρό ὁ π. Ἰωάννης ἀποφάσισε αὐτοῦς τοὺς θησαυροὺς τῆς Ἀπολογητικῆς πού ἀποδελτίωνε γιά δεκαετίες νά τοὺς δώσει στὴ δημοσιότητα μέ σειρά ἐκδόσεων πού πραγματοποιεῖ.

Στὴν παρούσα ἐκδοση ὁ π. Ἰωάννης δείχνει τὸν ὀδηγὸ πλοήγησης πρὸς τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν μέ ὀδηγὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρες (Δόξα τῷ Ἁγίῳ Θεῷ!) ὁ π. Ἰωάννης Κωστώφ δέν εἶναι οὔτε ἐξ ἀποστάσεως ὀπαδὸς τῆς «μεταπατερικῆς» θεολογίας).

Ἐκτός ἀπὸ θεολόγος ὁ π. Ἰωάννης Κωστώφ εἶναι καί φυσικός καί ἔτσι ἔχει τὴ δυνατότητα νά παρακολουθεῖ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐπιστήμης καί νά χρησιμοποιεῖ τίς ἐπιστημονικὲς γνώσεις του γιά τό ἀπολογητικό του ἔργο.

Μαθαίνουμε λοιπὸν ἀπὸ τό βιβλίο – (ὄσοι τουλάχιστον τό ἀγνοοῦσαμε) τί εἶναι τό GPS

(Global positioning system), δηλαδή σύστημα καθορισμού θέσεως, πού μᾶς βοηθᾶ νά πλοηγηθούμε πρὸς τή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, γιά τίν ὁποία ὁ π. Ἰωάννης μᾶς προειδοποιεῖ ὅτι δέν παρέχεται δεύτερη εὐκαιρία.

Ἄς ἐνωπισθοῦμε τίς συμβουλές τοῦ σεβαστοῦ μας π. Ἰωάννη πολλῶ μᾶλλον ἐπειδή δέν αὐτοσχεδιάζει, ἀλλά – μέ ὁδηγό τούς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας – προάγει ἡμᾶς στόν πνευματικό ἀγώνα πού ὁδηγεῖ στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Σεμνή καί λιτή ἔκδοση, εὐανάγνωστη σέ στρωπὴ δημοτικὴ γλῶσσα.

Πολύ ὠφέλιμο βιβλίο, μέ πολύ χρήσιμο ὕλικό.

* * *

Πηγές τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου 11, Κωστή Κοκκινόφτα, *Ἡ Μονὴ Κύκκου στό ἀρχεῖο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου (1634 - 1878)*, Κέντρο Μελετῶν Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου, Λευκωσία 2011, σσ. 498.

Μεγαλειώδης τόμος 500 σχεδόν σελίδων ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἀκάματου ἐρευνητῆ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου – καί ὄχι μόνον – κ. Κωστή Κοκκινόφτα, ἀποτελεῖ ἡ παρούσα λίαν καλαίσθητη ἔκδοση.

Περιέχει συστηματικὴ ἐρευνητικὴ δουλειά πού ἀφορᾶ τὴν Ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου τὴν περίοδο 1634 - 1878 καί ἀποτελεῖ τὸ 11ον τόμο τῶν ἐκδόσεων «Πηγές τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου».

Πίνακες τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, τῶν Ἀρχιεπισκόπων Κύπρου καί τῶν Ἡγουμένων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου, γλωσσάρι, ἀρχαιακές πηγές, ἐκτενὴς βιβλιογραφία, εὐρετήριο θεμάτων καί ὀνομάτων καί φωτογραφίες ἐγγράφων παρατίθενται στό τέλος τοῦ βιβλίου.

Καρπὸ μεγάλου ἐρευνητικοῦ μόχθου καί ἐκδοτικῆς φροντίδας ἀποτελεῖ ἡ ἔκδοση τοῦ πολυγραφώτατου κ. Κωστή Κοκκινόφτα καί ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸ δείγμα τῆς σπουδαίας δουλειᾶς πού ἐπιτελεῖται στό Κέντρο Μελετῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου.

* * *

Φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπτικῶν, Διά πόνων καί ἐπιμελείας τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμίσσεως Θεοτόκου Μπούρα, Τόμος Β΄, Ἐκδοσις α΄, Ἀρκαδία 2011, σσ. 683.

Ἐπάρκει ἡ Ἑλλάδα πού μᾶς πληγώνει, ἀλλά ὑπάρχει καί ἡ Ἑλλάδα τῆς δόξας, τῆς προκοπῆς καί τῆς ἐλπίδας. Μία ἐξαιρετικὴ δουλειά γίνεται ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Κοιμίσσεως Θεοτόκου Μπούρα Ἀρκαδίας. Οἱ πῖο πολῦτιμοι θησαυροὶ τῆς ἀσκητικῆς μας Γραμματείας «Ἡ φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπτικῶν τῆς Ἐκκλησίας μας» ἐκδίδονται ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Θεοτόκου Μπούρας Ἀρκαδίας σέ ἔκδοση ἐξαιρετικῆς ἐκτυπωτικῆς καλαισθησίας – ἔργο τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς – μέ πολύ προσεγμένη μεταγλώττιση τῶν κειμένων στή Δημοτικὴ. Τὸ ἀρχαῖο κείμενο παρατίθεται στή μιὰ στήλη, ἡ ὁποία συνοδεύεται ἀπὸ τὴ μετάφραση στὴν ἄλλη.

Τὸ ὅλο ἔργο ἀποτελεῖ διακόνημα τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς πού δικαιοῦνται νά καυχῶνται ἐν Κυρίῳ ὅτι προσφέρουν μέ τὸν πῖο ὑπεύθυνο τρόπο στὴν Ἐκκλησία ἕνα ἀπὸ τὰ βασικὰ ἔργα τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως καί στό πρωτότυπο καί σέ μετάφραση.

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι εἶναι ἡ πρώτη φορά πού ἔχουμε αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν ἔκδοση πού περιλαμβάνει καί τὸ πρωτότυπο καί τὴν μετάφραση, ἐνῶ τὸ ἔργο ἔχει ἐπιμεληθεῖ θεολογικά ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Δημήτριος Τσελεγγίδης.

Ἐκθύμως συνιστοῦμε τὸ βιβλίο πού ἀποτελεῖ τὸν Β΄ τόμο τῆς μεγαλειώδους προσπάθειας νά μεταφραστεῖ καί νά ἐκδοθεῖ ὁλόκληρη ἡ Φιλοκαλία.

Ἐκδοτικός ἄθλος καί πολῦτιμος θησαυρὸς γιὰ κάθε βιβλιοθήκη, μόνιμο ἐντρύφημα κάθε εὐλαβοῦς ψυχῆς ἀποτελεῖ αὐτὴ ἡ ὑπέροχη ἀπὸ κάθε ἄποψη ἔκδοση.

* * *

Ἱερὸν Κελλίον Ἁγίου Νικολάου Μπουρανζέρη, ἙΑγιον Ὅρον, *Γιατί ἀρνοῦμαι νά παραλάβω τὴν «Κάρτα τοῦ πολίτη»*, Ἐκδόσεις Ἱεροῦ Κελλίου Ἁγίου Νικολάου Μπουρανζέρη, ἙΑγιον Ὅρος 2011. σσ. 271.

Πολὺ ἀξιόλογο βιβλίον. Κατορθώνει ὄχι μόνον νά συζητήσει μὲ ἐπάρκεια ὅλες τίς πτυχές τοῦ θέματος τῆς ἠλεκτρονικῆς φυλακῆς καὶ νά εὐαισθητοποιήσει τοὺς ἀναγνώστες γιὰ τοὺς κινδύνους πού ὑπάρχουν ἐξαιτίας τῆς, ἀλλὰ παράλληλα νά κρατήσει τὴ συζήτηση σέ σοβαρὸ ἐπίπεδο χωρὶς νά τὴν χαντακώσει μὲ προσφυγὴ σέ συνωμοσιολογίες καὶ ἄλλα συναφῆ.

Εἶναι τρόπον τινὰ συμπλήρωμα ἢ συνέχεια τοῦ ἄλλου βιβλίου μὲ παρόμοιο θεματολόγιο, πού ἐξέδωσαν τὸ Ἱερὸν Κελλίον ἙΑγιος Νικόλαος Μπουρανζέρη «Ἡ εὐθύνη τῆς ἐπιλογῆς μας».

Νά συγχαροῦμε οὐκ ἄνευ τοῦ καλοῦ πατέρος τοῦ Ἱεροῦ Κελλίου γιὰ τὸ ἐπίτευγμα νά κατορθώσουν νά ποῦν αὐτὰ πού πρέπει χωρὶς νά δίνουν κανένα δικαίωμα στοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως μας νά γελοιοποιῶν ἓνα τόσο σοβαρὸ θέμα.

Μοῦ κάνει ἰδιαίτερα ἀλγεινὴ ἐντύπωση ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη ἄνθρωποι πού προσποιῶνται ὅτι δέν κατανοοῦν τοὺς κινδύνους πού ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν ἠλεκτρονικὴ φυλακὴ, ἢ ὅποια θὰ γίνεαι πραγματικότητα μὲ τίς διάφορες ἠλεκτρονικὲς κάρτες πού ἐξέδωσαν ἢ πού ὀψωσθήποτε σκοπεύουν νά ἐκδώσουν οἱ κατοκτικοὶ ἡγέτες μας γιὰ νά ὑποβοηθήσουν τὴν Νεοεποχικὴ παγκόσμια διακυβέρνηση πού ἐπιδιώκουν νά μᾶς ἐπιβάλουν ὅσο γίνεται πῖο γρήγορα. Τὸ βιβλίον αὐτὸ βοηθᾷ τοὺς ἀναγνώστες νά συνεδριοποιήσουν τὴν πραγματικότητα.

Μετάνοια εἶναι τὸ μήνυμα τοῦ βιβλίου. Ὁμολογία Χριστοῦ! ἘΑρνηση παραλαβῆς τῆς κάρτας τῆς ἠλεκτρονικῆς φυλακῆς καὶ πάνω ἀπ' ὅλα πίστη στό Χριστὸ πού δέν θὰ ἐπιτρέψει τὴν νίκη τοῦ διαβόλου.

* * *

Ἄρχιμ. Ἱωάννου Κωστώφ, *Ἡ σκακιέρα τῆς ψυχῆς*, Βρῶσι τοῦ διαβόλου εἶναι ἡ διάβρωσι μας, Περὶ πνευματικοῦ ἀγῶνος 1, ἙΕκδ. ἙΑγ. Ἱωάννης ὁ Δαμασκνός, Ἀθῆναι 2011, σσ. 237.

Ὁξυνοῦστατὴ ἀναγωγή τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα στὴ σφαῖρα τοῦ ζατρικίου (αὐτὸ πού σήμερα λέμε σκάκι). Ὁ Πανοσιολογιότατος συγγραφέας π. Ἱωάννης Κωστώφ μεταφέρει τὸν «ἀόρατο πόλεμον» στὴ σφαῖρα ἑνός παγκοίνως γνωστοῦ παιγνιδιοῦ καὶ ἀναλύει τοὺς ὅρους αὐτοῦ τοῦ παιγνιδιοῦ μὲ πνευματικούς ὅρους. Ὁ Θεός καὶ ὁ διάβολος παίζουν σκάκι στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μὲ ἐπαθλο τὴ σωτηρία ἢ τὴν ἀπώλειά του. Μὲ τὴν ἐξῆς διαφορὰ – ὅπως μᾶς ἐξηγεῖ ὁ καλὸς συγγραφέας. Στὴ μάχη αὐτὴ δέν ὑπάρχει περίπτωση νά ὑπάρξει ἰσοπαλία. Ἡ ὁ Θεός θὰ νικήσει μῆσα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ σωθεῖ ἢ θὰ γίνεαι ἔρμαιο τῶν πονηρῶν δαιμόνων.

Ἐντυπωσιάζει ἡ ἱκανότητα τοῦ π. Ἱωάννη νά μεταφέρει τὴ συζήτηση πού πραγματεύεται ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή, στοὺς Ἁγίους Πατέρες, ἀπὸ τίς σύγχρονες ἄγιες μορφές τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ τὸν Γέροντα Παῖσιο – τὴ διδασκαλία τοῦ ὁποίου γνωρίζεαι σέ ἐντυπωσιακὸ βᾶθος – μὲ ἱστορικὰ στοιχεῖα ἄγνωστα στοὺς πολλοὺς καὶ νά τὰ συνθέτει ὅλα, ὥστε νά δίνει ἓνα σαφές μήνυμα στὸν ἀναγνώστη.

* * *

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, Ἱερά Μητρόπολις ἙΑκκρας, *Ἡμερολόγιο 2012*, σσ. 64.

Ἐξαίρετικῆς ἐκτυπωτικῆς καλαισθησίας ἡμερολόγιο στό ὁποῖο παρατίθενται πολλές καὶ χρήσιμες πληροφορίες γιὰ τὴν ἱεραποστολὴ στό κόσμον σήμερα καὶ δὴ στὴν Ἱερά Μητρόπολη ἙΑκκρας. Εὐχαριστοῦμε τὸν Σεβασμιότατον ἐπειδὴ μῆσω ἑνός ἡμερολογίου μᾶς ἔφερε τόσο κοντὰ στό ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς πού ἐπιτελεῖται στὴν ἀφρικανικὴ ἥπειρον. Συγχαίρομε ἐκ μέσης καρδίας τὴν προσπάθεια εὐαγγελισμοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ προσευχόμεσθε ὁ Κύριος νά φωτίζει τοὺς ἱεραποστόλους μας στὴν Ἀφρικὴ καὶ σέ ὅλον τὸν κόσμον νά μεταλαμπαδεύουν τὸ φῶς τῆς

Ἐκδόσεις Πίστης.

Ἡ μεγαλύτερη ἔκπληξη τοῦ ἡμερολογίου γιὰ τὸν γράφοντα ἦταν ἡ διαπίστωση ὅτι μεταξὺ τῶν συνεργατῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἄκκρας συγκαταλέγεται πλειάδα προσωπικῶν μου φίλων, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν ὑπηρεσίες στὴν ἱεραποστολή ὡς συνεργάτες. Ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ ἀνταμειψεῖ ὄλους ὄσους ἐργάζονται τόσο ἀθόρυβα καὶ τόσο ἀποτελεσματικά γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ μας. Τὸ Ἡμερολόγιο κοσμεῖται μὲ πλῆθος καλαίσθητες φωτογραφίες πού βοηθοῦν τὸν ἀναγνώστη του νὰ ἔρθει σὲ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ ἔργο τῆς Μητροπόλεως.

Συγχαίρουμε θερμὰ ὄλους ὄσους εὐαγγελίζονται τὸν Κύριο στὰ ἔθνη, ὄσους συντρέχουν ὡς συνεργάτες τὴν προσπάθεια καὶ ὄσους ὑποστηρίζουν ὕλικά καὶ μὲ τὴν προσευχὴ τους τὸ ἔργο.

* * *

Εὐθυμίου Τρικαμνᾶ, Ἱερομονάχου, *Ἡ διαχρονικὴ Συμφωνία τῶν Πατέρων γιὰ τὸ Ὑποχρεωτικὸ τοῦ 15ου Κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου περὶ Διακοπῆς Μνημονεύσεως Ἐπισκόπου κηρύσσοντος ἐπ' ἐκκλησιαίαις αἵρεσιν*, Degiorgio Ἐκδόσεις, Τρίκαλα 2012, σσ. 318.

Τὸ νέο βιβλίο τοῦ π. Εὐθυμίου Τρικαμνᾶ «Ἡ διαχρονικὴ Συμφωνία τῶν Πατέρων γιὰ τὸ Ὑποχρεωτικὸ τοῦ 15ου Κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου περὶ Διακοπῆς Μνημονεύσεως Ἐπισκόπου κηρύσσοντος ἐπ' ἐκκλησιαίαις αἵρεσιν», κινεῖται στὴν ἴδια γραμμὴ ἄλλων συγγραμμάτων, πού σχετίζονται μὲ τὴν ἀποτείχιση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Τὸ βιβλίο εἶναι καλογραμμμένο, περιέχει πολὺ χρήσιμο ὕλικό, συνιστᾷ καρπὸ μεγάλου μόχθου καὶ μελέτης τῶν πηγῶν, καὶ διακρίνεται γιὰ τὴν σεμνὴ ἐκτυπωτικὴ του καλαισθησία. Ἐπὶ τῆς οὐσίας ὅμως δὲν πείθει τὸ βιβλίο γιὰ τὸν σκοπὸ πού γράφτηκε. Συγκεκριμένα. Γιὰ ποιὸ λόγο ὁ π. Εὐθύμιος, ὁ κ. Σημάτης καὶ ἄλλοι προχώρησαν στὴν ἀποτείχιση, δεκαετίες μετὰ τὴν ἀντικανονικὴ ἄρση τῶν ἀναθεμάτων Παπισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς Γεέννης τοῦ Οἰκουμενισμοῦ – Πατριάρχῃ Ἀθιναγόρα – τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου θὰ ἔπρεπε ἀπὸ καιρὸ νὰ ἔχει συμπεριληφθεῖ – μὲ πανορθόδοξη ἀπόφαση – στὰ ἀναθέματα τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας;

Γιὰτί τὸσες δεκαετίες (ἐπαναλαμβάνω δεκαετίες!) ἀνέχονταν χωρὶς νὰ προχωρήσουν σὲ ἀποτείχιση τὸ μνημόσυνο τοῦ Πατριάρχῃ Ἀθιναγόρα καὶ τῶν ἐπιγόνων του καὶ τῶν ἐπισκόπων πού κοινωνοῦν μὲ αὐτόν; Γιὰ ποιὸ λόγο ἀποφάσισαν τὴν ἀποτείχιση πολλὰ χρόνια μετὰ τὴν οἰκουμενιστικὴν ἀσχημίαν πού ἔγιναν στὴν Κωνσταντινούπολη κατὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα Βενέδικτου Ιστ' καὶ δὲν ἀποτειχίστηκαν ἀμέσως;

Προφανῶς δὲν δίνει ἀπάντηση σὲ αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα τὸ βιβλίο πού ἔγραψε ὁ π. Εὐθύμιος καὶ ὄσοι ἄλλοι τυχόν συνέδραμαν στὴν συγγραφὴ του, οὔτε καὶ ἄλλοι ἔδωσαν ποτὲ ἔστω καὶ στοιχειωδῶς πειστικὴς ἀπαντήσεις. Ἡ προσωπικὴ μας πικρία γιὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μᾶς ὀδηγεῖ σὲ ἀποτειχίσεις καὶ σχίσματα. Δὲν κάνουμε πρῶτα ἀποτείχιση καὶ μετὰ πηγαίνουμε στὸν Ἅγιο Θεόδωρο τὸν Στουδίτη ἢ στὴν ἔρμηνεία τῶν Ἱερῶν Κανόνων, γιὰ νὰ δικαιολογήσουμε τὴν παράνομὴν ἡμῶν ἐνέργειαν.

Τὸ ἀντίθετο θὰ ἦταν πειστικό. Κάποιος ἀποφάσισε νὰ προβεῖ σὲ ἀποτείχιση, χωρὶς νὰ ἔρθει σὲ σύγκρουση με τοὺς τοπικοὺς ἐπισκόπους, ὅπως λ.χ. γιὰ τὴν παράνομη ἐκπαράθρωση τοῦ Λαρίσιος Θεολόγου ἢ ἔξαιτίας τῆς δικαιολογημένης προσωπικῆς του πικρίας γιὰ τὴν ὄντως ἀδικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Ἁγίου Καλαβρύτων. Αὐτοὶ ΔΕΝ εἶναι λόγοι ἀποτειχίσεως.

Εὐχαριστοῦμε λοιπὸν θερμὰ τὸν π. Εὐθύμιο, τὸν κ. Σημάτη καὶ ὄποιον ἄλλο κοπίασε γιὰ τὴν συγγραφὴ τοῦ ὠραίου βιβλίου καὶ ἀναμένουμε τὴν ἀναίρεση τῆς ἀπόφασης γιὰ ἀποτείχιση πού ἔχουν πραγματοποιήσει.

* * *

Κώστα Παπαγεωργίου, *Κύπριον Πατερικόν τοῦ Ἁθωνος*, Κύπρος 2011, σσ. 223.

Ἄκομῃ ἓνα βιβλίο γιὰ τὸν ἁγιασμένο Ἁθῶνα, ὅπου χτυπᾷ τόσο δυνατὰ καὶ καθαρὰ ἡ καρδιά τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁ κ. Κώστας Παπαγεωργίου ἐξέδωσε βιβλίο μὲ τὴν βιογραφία καὶ πλούσιο φωτογραφικὸ ὕλικό γιὰ πολλοὺς μοναχοὺς πού κατάγονται ἀπὸ τὴν Κύπρον πού ἀσκήτευσαν στὸν Ἁθῶνα. Τὸ ἔργο προλογίζει ὁ γνωστός λόγιος Ἁγιορείτης Μοναχὸς Μωϋσῆς, ὁ ὁποῖος καὶ μιλά γιὰ τὸ βιβλίο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν σχέσιν τοῦ ἰδίου μὲ τὴν Κύπρον καὶ τὴν σχέσιν

του Ἁγίου Ὁρους μέ τήν Κύπρο. Τό βιβλίο περιέχει πολλά ἄγνωστα στοιχεῖα – τουλάχιστον στους πλείστους ἀπό μᾶς – καί χαιρετίζουμε ὅλα ὅσα θετικά καταγράφονται.

Δέν μπορούμε ὅμως νά ἀφήσουμε ἀπαράτηρη τή συμπερίληψη στόν κατάλογο τῶν Κυπρίων πού μόνασαν στό Ἅγιον Ὅρος, ὅσων ὑπῆρξαν σχισματικοί, δηλαδή δέν εἶχαν «κοινωνία» μέ τήν κανονική ἐκκλησιαστική τους ἀρχή ἢ ἔστω μέ τίς κυρίαρχες μονές πού ἐγκαταβίωσαν. Ἄν ὁ καλός συγγραφέας ἐνίωθε ὅτι ἔπρεπε νά συμπεριλάβει τούς ἐκ Κύπρου σχισματικούς τοῦ Ἁθῶνα γιά λόγους ἱστορικής ἔρευνας, θά ἔπρεπε τουλάχιστον νά καταστήσει σαφές ὅτι καταδικάζει τό σχισματικό τους φρόνημα.

Προσοχή ποιούς προβάλλουμε, γιά νά μή δίνουμε στους πιστούς λανθασμένα πρότυπα.

* * *

Ἄρχιμ. Ἰωάννου Κωστώφ, «Μικρή Κλίμακα», Δέν ὑπάρχει ἄσανσέρ γιά τόν Οὐρανό. Μόνον σκάλες, Περὶ πνευματικοῦ ἀγῶνος 3, Ἔκδ. Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκνός, Ἀθῆναι 2011, σσ. 352.

Ἀκόμη ἓνα ἔργο τοῦ εὐλαβοῦς κληρικοῦ π. Ἰωάννη Κωστώφ γιά τήν πνευματική ζωή. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὀνομάζει τό βιβλίο του «Μικρή Κλίμακα», ἀφοῦ ὁ καλός συγγραφέας ἐμπνέεται ἀπό τήν «Κλίμακα» τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Σιναΐτη τοῦ ἐπικληθέντος «Ἰωάννη τῆς Κλίμακος». Τό ἔργο τοῦ π. Ἰωάννη Κωστώφ ἔχει πολύ λιγότερο «σκαλοπάτια» ἀπό τό ἔργο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Σιναΐτη, τά ὁποῖα ὀδηγοῦν βαθμηδόν ἀπό τίς ἀρετές γιά τούς ἀρχάριους, στίς ἀρετές γιά τούς προχωρημένους. Ἔχει καί ἀκρίβειαν εἴκοσι, ἀντί τριάντα, ξεχωριστά κεφάλαια – πνευματικά σκαλοπάτια πού ἔχει ἡ «Κλίμαξ». Ὁ π. Ἰωάννης Κωστώφ παραθέτει εἴκοσι ἀρετές βασισμένες πάντοτε στή θεολογία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τῆς Κλίμακος, τοῦ ὁποῖου ἐμπλουτίζει τήν θεολογία μέ τήν ἐμπειρία ἄλλων Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ψυχοφρέλιμο ἀνάγνωσμα.

* * *

Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μεταλληνοῦ, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, *Οἱ διάλογοι χωρίς προσωπεῖον*, σσ. 16.

Ἄριστα ἔπραξε ὁ σεβαστός μας π. Γεώργιος Μεταλληνός πού ἐξέδωσε σέ αὐτοτελές τεῦχος τό ἄρθρο του, πού δημοσίευσε στό παραδοσιακό περιοδικό «Παρακαταθήκη», ἀναφορικά μέ τούς Διαθρησκειακούς καί Διαχριστιανικούς διαλόγους μέ τίτλο: «Οἱ Διάλογοι χωρίς προσωπεῖον».

Στό σύντομο μέν περιεκτικότερο δέ αὐτό τεῦχος γίνεται ἀπολύτως σαφές ὅτι ὁ αἰόδιμος Πατριάρχης Ἀθιναγόρας ἦταν ἡ ἀπαρχή τῶν οἰκουμενιστικῶν δεινῶν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁ κ. Πανώτης μᾶς ἐξήγησε, σέ περισπούδαστο ἄρθρο του γιά τόν Ἐθνοφυλισμό, ὅτι ὁ ἀλθίστου μνήμης αὐτός Πατριάρχης ἐστάλη ἐπί σκοπῶ ἀπό τίς ΗΠΑ, γιά νά προλειάνει τή συγκρητιστική φρενίτιδα τῶν τελευταίων δεκαετιῶν.

Τό τεῦχος τοῦ π. Γεωργίου, γραμμένο μέ τή γνωστή γλαφυρότητα καί σαφήνεια πού χαρακτηρίζουν τά γραπτά του, ἀποτελεῖ μιά περισπούδαστη πραγματεία καί σύνοψη τῶν κινδύνων πού πηγάζουν ἀπό τήν οἰκουμενιστική πορεία τοῦ Ἀθιναγόρα καί τῶν ἐπιγόνων του, μιά πορεία ὀλέθρου πού κινεῖται σταθερά στό βηματισμό τῆς Β΄ Βατικάνειας Συνόδου.

Τό ἔξω γράφει καί ἐπανάληψη τίς τελευταῖες δεκαετίες – τό ἐπαναλαμβάνω γιά μιά ἀκόμη φορά – ὅτι ἡ ὀρθόδοξη συνείδηση δέν θά ἡσυχάσει ἂν τά ὀνόματα τῶν ἀειμνηστῶν Πατριάρχῃ Ἀθιναγόρα, Μελίτωνα (Χατζή), Ἀμερικής Ἰάκωβου καί Θυατείρων Ἀθιναγόρα – τουλάχιστον – δέν προστεθοῦν στά ἀναθέματα τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας μέ τήν συνοδική κατάδική τῆς «παναίρεσης» τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ὁ Παναγιότατος Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἔχει τή δυνατότητα νά ἀναδειχθεῖ ὡς ὁ μεγαλύτερος Πατριάρχης τῶν τελευταίων αἰῶνων. Ἀρκεῖ νά συγκαλέσει Πανορθόδοξη Σύνοδο, ὅχι γιά νά συζητήσουν οἱ ἀνά τήν Οἰκουμένην ἱεράρχες τρίκες γιά τή σειρά τῶν Διπύκων καί τή χορήγηση τοῦ Αὐτοκεφάλου! Οὕτε γιά νά ἀμπελοθεολογήσουν γιά τήν οἰκολογία, ἀλλά

για να καταδικάσουν την «παναίρεση» του Οικουμενισμού και να προσθέσουν τα όνόματα των αρχηγών του Οικουμενισμού στον κατάλογο των αναθεματισμών που εκφωνούμε την Κυριακή της Ὁρθοδοξίας.

Γένοιτο!

* * *

Ἰπουργεῖο Παιδείας, Θρησκευτικὰ Ἀ Γυμνασίου, *Ἐκκλησία καί θρησκευτικές κοινότητες στήν Κύπρο*, Παιδαγωγικό Ἰνστιτούτο Κύπρου / Ἰγηρεσία ἀνάπτυξης προγραμμάτων, Λευκωσία 2011, σσ. 201.

Τό βιβλίο τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου γιά τὰ Θρησκευτικά της Ἀ Γυμνασίου διακρίνεται πάνω ἀπό κάθε τί ἄλλο γιά προχειρότητα.

Ἐνῶ παρέχεται μιά σελίδα μέ τόν κατάλογο τῶν ὀνομάτων τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης, φαίνεται ὅτι τελικά οἱ πραγματικοί συντάκτες τοῦ βιβλίου δέν ἀναφέρονται πουθενά.

Τό βιβλίο ἐντάσσεται στό πνεῦμα τῆς πολυπολιτισμικότητας καί ἔρχεται νά ἀντικαταστήσει τό ὑφιστάμενο βιβλίο τῶν θρησκευτικῶν της Ἀ Γυμνασίου γιά τήν Παλαιά Διαθήκη, λές καί ἡ Παλαιά Διαθήκη δέν εἶναι πηγή τῆς πίστεως μας μέ τήν ὁποία πρέπει νά ἐξοικειωθοῦν τά παιδιά μας!!!

Τό βιβλίο, ἐκτός ἀπό μνημεῖο προχειρότητας, συνιστᾷ προσπάθεια διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου σάν ἕνα ξεχωριστό μέγεθος ἀπό τήν ἐν γένει Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί καταλήγει στό «ψητό» πού ἐνδιαφέρει τούς πολυπολιτισμικούς! Ἀναφορά στήν Ἀρμενική κοινότητα, στή Λατινική κοινότητα, στή Μαρωνική κοινότητα, στή Μουσουλμανική κοινότητα!

Ὅχι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ὡς μέλος τῆς οἰκογένειας τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἐνδιαφέρει πρῶτα, ἀλλά ὡς θρησκευτική παρουσία τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητας! Τί νά πει κανείς; Τοῦτο μόνον γιά λόγους ἀληθείας καί δικαιοσύνης. Τό βιβλίο εἶναι δομημένο πάνω σέ λανθασμένη βάση. Οὐδεμία περί αὐτοῦ ἀμφιβολία.

Δέν συγκρίνεται ὅμως ὡς πρὸς τόν πολυπολιτισμικό καί θρησκευτολογικό χαρακτήρα οὔτε ἐξ ἀποστάσεως μέ τὰ Προγράμματα Σπουδῶν τοῦ Νέου Λυκείου πού προωθοῦνται στήν Ἑλλάδα.

Τό ἀκόμη πῶ σημαντικό. Ἀπό ὅ,τι ἀντιλαμβάνομαι, ἐξαιτίας τῆς ἀντίδρασης τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς ἐκπαιδευτικῆς κοινότητας, τό βιβλίο αὐτό μέ ἀπόφαση τοῦ Ἰπουργοῦ Παιδείας τῆς Κύπρου ἔχει ἤδη ἀποσυρθεῖ.

Ἰδοῦ στάδιον δόξης λαμπρόν γιά τούς ἐν Ἑλλάδι παράγοντες ἐκκλησιαστικούς καί ἐκπαιδευτικούς.

* * *

Χριστόδουλου Βασιλειάδη, *Ἡ σημασία τοῦ χρόνου στήν ἀπόδοση τῶν ἔργων γιά πιάνο*, Ἐκδόσεις Ἁγία Ταῖσία, Λευκωσία 2011, σσ. 12.

Ἡ μελέτη αὐτή ἀποτελεῖ εἰσήγηση στό διεθνές συνέδριο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσης Καθηγητῶν Πιάνου Ἑλλάδος – Τμήμα Ρόδου. Τό διεθνές συνέδριο πραγματοποιήθηκε ἀπό τίς 12 μέχρι 14 Σεπτεμβρίου 2008 στή Ρόδο. Στό τεῦχος δημοσιεύεται ἡ εἰσήγηση τοῦ κ. Βασιλειάδη τόσο στά Ἑλληνικά ὅσο καί στά Ἀγγλικά.

Ἡ ἔννοια τοῦ χρόνου εἶναι ἀπό τά πῶ σημαντικά στοιχεῖα στή μουσική. Στήν εἰσήγηση γίνεται προσπάθεια νά ἀναλυθοῦν οἱ διάφορες ἔννοιες, οἱ ὁποῖες σχετίζονται μέ τόν χρόνο. Εἶναι σωστή ἡ χρήση τοῦ μετρονόμου ἢ ὄχι καί τότε; Πῶς πρέπει νά μελετῶνται καί νά γίνονται τά ἀργοπορήματα ἢ οἱ ἐπιταχύνσεις καί γενικά οἱ διάφορες ἐναλλαγές στό χρόνο; Πῶς λειτουργεῖ ἡ λογική καί τό συναίσθημα τοῦ ἀνθρώπου σέ σχέση μέ τόν χρόνο; Πῶς χρησιμοποιοῦνται στήν καθομιλουμένη γλώσσα οἱ διάφορες ἔννοιες, πού σχετίζονται μέ τόν χρόνο;

Αὐτά καί μερικά ἄλλα εἶναι ἐρωτήματα, πού σχετίζονται μέ τόν χρόνο καί στά ὁποῖα γίνεται προσπάθεια νά δοθεῖ ἀπάντηση ἀπό τόν καλό συγγραφέα. Προσπαθεῖ ἐπίσης νά ἐρευνήσει

τόν χρόνο σέ σχέση μέ τήν διάθεση τοῦ ἐκτελεστῆ καθώς καί μέ τήν ἔνταση, μέ τήν ὁποία ἐκτελεῖται ἕνα ἔργο.

Ἡ παρούσα εἰσήγηση ἀποτελεῖ προέκταση τοῦ σχετικοῦ κεφαλαίου «Περί τοῦ χρόνου», τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Βασιλειάδη «Ἐκ δεξιῶν καί ἐξ ἀριστερῶν - Τό πιάνο», Ἐκδόσεις Ἁγία Ταΐσία, Λευκωσία 1999.

Πολυγραφώτατος συγγραφέας ὁ κ. Βασιλειάδης τιμᾷ τήν πατρίδα μας μέ τήν πολυεπίπεδη προσφορά του ὡς θεολόγος, μουσουργός, διευθυντής χορωδίας, Καθηγητής τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καί πιανίστας πού ἔδωσε συναυλίες στήν Ἑλλάδα, στήν Κύπρο, στή Δανία καί στή Ρωσία.

* * *

Δρ. Χριστόδουλου Βασιλειάδη, *Διάλογοι Ἔργο 3, Dialogue Op. 3*, Λευκωσία 2011, σσ. 12.

Γνωστός ἀνά τό παγκύριο καί ἐπέκεινα ὁ κ. Χριστόδουλος Βασιλειάδης, Διδάκτορας τῆς Θεολογίας, ἀγιογράφος καί διακεκριμένος μουσικός μᾶς προσφέρει δύο συνθέσεις του μέ τήν παρούσα ἔκδοση. α) Διάλογοι καί β) «Ἡ Πόλις ἔάλω».

Οἱ δύο συνθέσεις, πού βρίσκονται στό τεῦχος αὐτό, ἀποτελοῦν προϊόν μακροχρόνιας ἐπεξεργασίας, μέχρι νά καταλήξουν στήν τελική μορφή τοῦ μουσικοῦ κειμένου. Εἶναι καί τά δύο ἔργα γιά πιάνο.

Τό πρῶτο κομμάτι φέρει τόν τίτλο «Διάλογοι», διότι ἀναπτύσσεται ἕνας διάλογος μεταξύ τοῦ δεξιοῦ καί τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ. Αὐτός ὁ διάλογος ἀναπαριστᾷ τόν διάλογο μεταξύ τοῦ πιστοῦ καί τοῦ Θεοῦ.

Τό δεύτερο κομμάτι φέρει τόν τίτλο «Ἡ Πτώση τῆς Κωνσταντινούπολης» ἢ «Ἡ Πόλις ἔάλω». Περιγράφει τήν τραγική ἡμέρα, κατά τήν ὁποία ἡ Κωνσταντινούπολη καταλήφθηκε ἀπό τοὺς Τούρκους, τήν 29η Μαΐου 1453. Τό πρῶτο κομμάτι ἀρχίζει μέ ἕνα χαρούμενο διάλογο στή Ρέ μείζονα καί ἀκολουθεῖ ἕνα δεύτερο μέρος πιά τραγικό στή Ρέ ἐλάσσονα. Τέλος, καταλήγει με τήν παράθεση τοῦ ἀρχικοῦ θέματος στή Ρέ μείζονα. Τό δεύτερο κομμάτι εἶναι γραμμένο στή Μί ὕψεσσι ἐλάσσονα καί ξεκινᾷ μέ συγχορδίες, πού πλησιάζουν τήν ἀτοναλιστική μουσική. Μετά ἀπό μιά ἀρπιστική συγχορδία ἀρχίζει μιά ἐπίμονη μουσική περιγραφή τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινούπολης, ἡ ὁποία καταλήγει μέ τήν τελική καταστροφή τῆς Πόλεως.

Συγχαίρουμε θερμά τόν φιλόπονο, πολυτάλαντο καί ἀεικίνητο μουσουργό.

* * *

Δρ. Χριστόδουλου Βασιλειάδη, *Ἡ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνάγνωση στό πιάνο*, Ἐκδόσεις «Ἁγία Ταΐσία», Λευκωσία 2011, σσ. 12.

Ἡ μελέτη τοῦ κ. Βασιλειάδη ἀποτελεῖ εἰσήγηση στό 3ο διεθνές συνέδριο Ρόδου. Τό διεθνές συνέδριο πραγματοποιήθηκε ἀπό τίς 11 μέχρι 14 Σεπτεμβρίου 2010 στή Ρόδο. Στό τεῦχος ὑπάρχει ἡ εἰσήγηση στά Ἑλληνικά καί στά Ἀγγλικά.

Ἡ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνάγνωση στό πιάνο εἶναι ἀπό τά δυσκολότερα μέρη σέ μιά ἐξέταση μουσικῆς. Τί πρέπει νά κάνουν οἱ μαθητές γιά νά προετοιμάσουν τόν ἑαυτό τους γιά τήν εξέταση; Πῶς ὁ καθηγητής θά προετοιμάσει τόν μαθητή του γι' αὐτή τήν εξέταση; Στήν εἰσήγηση ὁ καλός συγγραφέας κάνει μιά πρώτη προσπάθεια κατανόησης τῆς δομῆς τῆς ἐξέτασης.

Ὁ κ. Βασιλειάδης γεννήθηκε στή Λευκωσία τό 1965. Εἶναι διδάκτορας θεολογίας καί μουσικός. Εἶναι ἐπίσης κάτοχος διπλωμάτων στό πιάνο, Βυζαντινῆ μουσική, ἄρμονία, ἀντίστιξη καί ἐνοργάνωση. Εἶναι λέκτορας στήν Μουσική Ἀκαδημία ARTE.